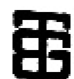
ACADEMIA SCIENTIARVM GERMANICA
BEROLINENSIS

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

EDITA CONSILIO ATQVE AVCTORITATE
INSTITVTI
GRAECOROMANAE ANTIQVITATIS
STVDIIS COLENDIS DESTINATI

LIPSIAE IN AEDIBVS B.G.TEVBNERI MCMLXIV

PROCOPII CAESARIENSIS OPERA OMNIA

RECOGNOVIT
JACOBVS HAVRY

VOL. IV

ΠΕΡΙ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ LIBRI VI
SIVE
DE AEDIFICIIS CVM DVOBVS INDICIBVS
PRAEFATIONE EXCERPTISQVE PHOTII ADIECTIS

EDITIO STEREOTYPA CORRECTIOR
ADDENDA ET CORRIGENDA
ADIECIT
GERHARD WIRTH

LIPSIAE IN AEDIBVS B.G.TEVBNERI MCMLXIV

BIBLIOTHECAE TEVBNERIANAE
HVIVS TEMPORIS
REDACTOR: JOHANNES IRMSCHER

HOC VOLVMEN IMPRIMENDVM
CVRAVIT
VRSVLA PETERS

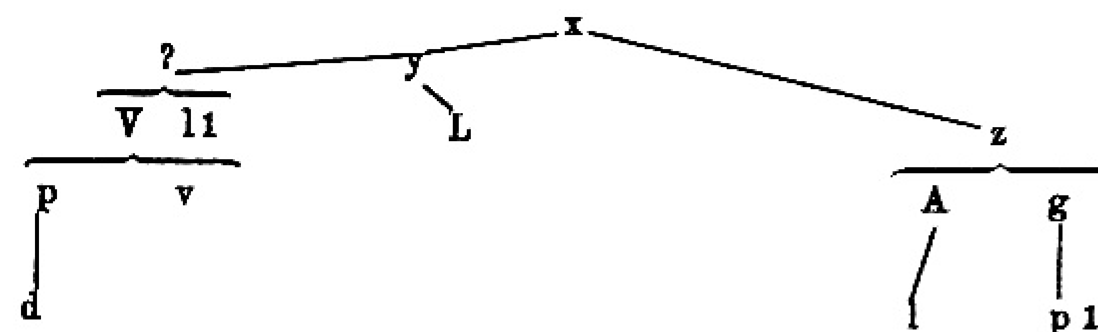
ADMONEBVNTVR, QVI HVNC LIBRVM LEGENT,
VT ADDENDA ET CORRIGENDA CONSVLANT
LATERCVLO □ IN MARGINE APPICTO

ES 7M
LIZENZ-NR. 294/375/15/64
PRINTED IN THE DEMOCRATIC GERMAN REPVBLIC
ZWICKOWAE: TYPIS F. VLLMANNI (III/29/2) · 1789

PROLEGOMENA

DE CODICIBUS

Stemma codicum.

x, y, z sunt codices deperditi.
V = cod. Vaticanus 1065.
L = cod. Laurentianus 70, 5 (fragmentum).
A = cod. Ambrosianus A 182 sup.

d = cod. Monacensis 513.
l_1 = cod. Leidensis (Bon. Vulcanii) 56.
p = cod. Parisinus Coislinianus 132.
v = cod. Vaticanus 1202.

g = cod. Genavensis m g 43.
l = cod Laurentianus 9, 32.
p_1 = cod. Parisinus 1941.
p_2 = cod. Parisinus 39.
p_3 = cod. Parisinus 2489.

Codicum, qui sex libros de aedificiis continent, sunt duae familiae, quarum altera y integrum, altera z lacunosum contextum exhibet. Litteris maiusculis insignivi eos codices, quos secutus constitui contextum, minusculis eos, qui nullius pretii sunt. Iam primum illos, tum hos describam.

V = cod. Vaticanus graec. 1065 (olim 16 et 53). Est bombycinus saec. XIII., foliorum modulus 247×192—196 mm., columnarum 206—214×134 mm. Constat 100 foliis litterariis, numeris insignitis, tribus foliis ante contextum, uno post contextum non numeratis; numeratio quaternionum non exstat. In singulis paginis sunt 29—33 versus. Folio III° agglutinatus est index manu scriptus. Continentur hoc codice praeter alia:

Procopii de aedificiis Iustiniani imperatoris libri sex fol. 22 — fol. 93ʳ.

Ioannis Scholastici de iunioris Chosrois ad Mauricium imperatorem defectione fol. 94ʳ; quod fragmentum in codice Vaticano 1056 exstare per errorem dictum est a C. Muellero F. H. G. IV. p. 272.

Textus Procopianus ab una manu atramento belle scriptus est, tituli, litterae initiales, notae marginales minio exarata sunt. Iota mutum modo adscriptum modo neglectum est. Super singulos libros de aedificiis ornamenta minio et atramento depicta sunt. Contuli hunc codicem optimum a. 1894, iterum inspexi a. 1898.

L = cod. Laurentianus 70, 5. Est chartaceus saec. XV., foliorum modulus 279×210 mm., columnarum 205×160 mm. Constat 286 foliis litterariis, singulae paginae habent 28—29 versus. Continetur hoc codice praeter alia fol. 194—fol. 196ʳ Procopii Caesariensis fragmentum de aedificiis, p. 9, 6—18, 25 *ὁ μὲν — ἔχει*. Haec contuli et varias lectiones in apparatu critico notavi.

A = cod. Ambrosianus 182 sup. saec. XIV. Hunc cod. descripsi in vol. I p. XLVI.

d = cod. Monacensis 513. Hunc cod. descripsi in vol. I p. XXXV.

l_1 = cod. Leidensis Bon. Vulcanii 56. Est chartaceus saec. XIV. Constat 137 foliis, quorum vacua sunt 100—102. Singulae paginae habent 27—29 versus. Continet Procopii Caesariensis VI libros de aedificiis fol. 9 — fol. 86. Contuli hunc codicem; sed cum viderem eum ex codice fluxisse, qui codici V simillimus erat, lectiones eius non adhibui nisi eis locis, quos ex suo feliciter correxit librarius, qui non videtur ingenio fuisse acutissimo, cum nonnumquam etiam inepte corrumperet contextum velut

201, 12, ubi pro *Ἴας ἁγίας μαρτύριον* scripsit *μαρίας ἁγίας μαρτύριον*.

p = cod. Parisinus Coislinianus 132, saec. XVI. Hunc codicem descripsi in vol. III 1, p. XVII. VI libros de aedificiis Iustiniani fluxisse e codice Vaticano 1065 demonstravi in Hy 3, p. 175.

v = cod. Vaticanus 1202. Est chartaceus saec. XVI., foliorum modulus 315×228 mm., columnarum 218×127 mm. Constat foliis 81, praeterea bibliopegus duo folia ante contextum, 5 post contextum addidit; in singulis paginis sunt plerumque 28 versus. Continentur hoc codice fol. 23ᵛ—68ᵛ inter alia Procopii librorum de aedificiis *Οὐκ ἀρετῆς — καὶ τοιαύτῃ* 170, 1 —252, 19. In ultima pagina subscripta sunt: „Quae desunt, suppleri possunt ex cod. 1065, ex quo hic exscriptus est.“ Librarius saepe versus exemplaris sui omisit.

g = cod. Genavensis mg 43 (olim 229 et 25). Est chartaceus saec. XV. exeuntis, foliorum modulus 210×150 mm., columnarum 143×80 mm. Constat 158 foliis litterariis, duobus foliis ante contextum, uno folio post contextum non numeratis. Continentur hoc codice:

Procopii de aedificiis libri VI fol. 1—53.

Harpocrationis Lexicon fol. 54—158.

Singulae paginae habent 24 versus. Tituli et litterae initiales minio depicti sunt. Hic codex a duobus librariis exaratus est, quorum alter scripsit fol. 1—53, alter fol. 54—158. In fol. 158 inveniuntur haec: *καῖσαρ. στρατηγός. λακεδαιμόνιος/ μισθῷ ἐξέγραψε: ἐν φλωρεντίᾳ*. Huius Caesaris Strategi mentionem facit V. Gardthausen, Griech. Palaeographie, Leipz. 1879, p. 316. Post textum in interiore parte involucri haec scripta sunt: Procope/ Description/ des Edifices de Iustinien/ sur vélin./ Donné en 1742 par A. Lullin./ fin du 15ᵐᵉ siècle./ Ayant appartenu au Cardinal de Lorraine.

l = cod. Laurentianus 9, 32, saec. XV. Hunc codicem descripsi vol. I, p. L; hic addo eo (fol. 170 — fol. 210) libros quoque de aedificiis contineri et ipsos transscriptos e codice A. Contuli hanc partem a. 1893.

p_1 = cod. Parisinus 1941 (olim 316. 2646). Est chartaceus saec. XV., foliorum modulus 283×200 mm., columnarum fol. 1—145: 207—210×140 mm., fol. 147—178: 207—210×120 mm. Constat 179 foliis, quorum vacua sunt 4—8. Singulae paginae foliorum 1—145 habent 31 versus, fol. 146 51 versus, fol. 147 —178 32 versus. Continentur hoc codice fol. 147—178 Procopii sex libri de aedificiis; quos contuli a. 1894, sed cum eos e codice g transscriptos esse vidissem, lectiones in apparatu critico non adnotavi.

p_2 = cod. Parisinus 39 (olim 3441. 1662). Est bombycinus

saec. XV. Continet fol. 239 et 240 nonnullas paginas sexti libri de aedificiis p. 175, 15 — 179, 13. *μετὰ — ἐπιγίνεται.* Quod fragmentum contuli neque tamen ex eo fructum cepi.

p_1 = cod. Parisinus 2489. Est chartaceus saec. XVII. ineuntis. Continetur hoc codice fol. 18 — fol. 22 Procopii primi libri de aedificiis fragmentum, p. 1—19, 22 *οὐκ ἀρετῆς — εἶναι.* Haec quoque contuli neque tamen quicquam peculiare inveni.

DE EDITIONIBUS

Sex libros de aedificiis primum edidit Beatus Rhenanus Basileae a. 1531; sed cum hic vir doctissimus unico codice stirpis z uteretur, editio eius erat lacunosa et mendosa; nihilo minus immutata iterum typis impressa est Parisiis a. 1543. Contextum auctum emiserunt Dav. Hoeschelius Augustae Vindelicorum a. 1603 et Claudius Maltretus Parisiis a. 1663. Editio Maltretiana repetita est Venetiis a. 1729. Post Maltretum iam nemo operam navabat contextui emendando; nam G. Dindorfius, ex cuius „recensione" a. 1838 libri de aedificiis typis descripti sunt, „cum idoneis codicum praesidiis esset destitutus", Maltreti editionem secutus est. Itaque non paulum operae laborisque in paranda nova editione consumendum erat. Codices enim VLAl_1g$lp_1p_2p_3$ totos, codicum dpv satis magnam partem contuli. Ne tamen lectionibus falsis referciam apparatum criticum, nisus solis codicibus V et A maiorem partem contextus constitui, sed cum in cod. A tum multa tum pauca desint, haud raro secutus sum unum cod. V; ex quo sub finem libri sexti complures lacunas explevi. Adhibui quoque fragmentum cod. L. Ceterorum codicum lectiones quod notarem in apparatu critico, me non habuisse his demonstratur exemplis:

p. 5, 3 *ἐς* y[1])Al] *ἐπὶ* gp_1.
3 *ὥρμηκα* yAgp_1] *ὥρμησα* l.
6—7 *γίνεσθαι εἴωθε* yAgp_1] *εἴωθε γίνεσθαι* l.
9 *διατεινομένῳ* ylp_1g] *δικτεινομένῳ* A.
9—6, 3 *καὶ — ἀναδύονται* y] om. z[2]).

1) y = consensus codicum Vl_1.
2) z = consensus codicum Algp_1.

19 *ἐκτετικέναι* V] *ἐκτίσαι* l_1.
21 *τὸ* V] *τὰ* l_1.
p. 6, 5 *ὁ* y] om. z.
5—7 *γέγονεν — παραλαβὼν* y] *παραλαβὼν τὴν πολιτείαν πλημμελῶς κινουμένην* z.
8—9 *ἐξελάσας — βαρβάρους* y] om. z.
10 *ἐν — λόγοις* y] *ἐν τοῖς πρόσθεν λόγοις δεδήλωται* l, *ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται* Agp_1.
10—16 *καίτοι — πόλεις* y] *καὶ γὰρ πόλεις* z.
11 *Νεοκλέους* Hoesch.] *νικοκλέους* y.
12 *μικρὰν* Hoesch.] *μὴ* y.
17 *δὲ εὑρὼν* y] *δ' ἐφευρὼν* Agp_1, *τε ἐφευρὼν* l.
17 *δόξαν τὰ* yp_1l] *δόξαντα* Ag.
18 *ἰέναι* Vz] om. l_1.
18 *συντρίψας* l_1z] *συντρίχας* V.
18—19 *ἁπάσας* y] *πάσας* z.
19 *ἐπὶ* yAgp_1] *ὡς ἐπὶ* l.
20 *ἑστάναι* Vz] *ἑστακέναι* l_1.
20 — 7, 11 *πρὸς — γεγράψεται* y] om. z.
24 *τὸ δὲ τῷ* V, *τὸ δὲ τὸ* l_1.
p. 7, 11 *γεγράψεται* Maltr.] *γέγραπται* y.
11 *γεγονέναι* y] om. z.
12 *Κῦρον — ἴσμεν* z (tamen *ὂν* pro *ὧν* Agp_1)] *τὸν πέρσην κῦρον* y.
13 *βασιλείας* z] *βασιλείας ἀκοῇ ἴσμεν* y.
18—24 *τοῦ δὲ — γεγενημένη* y] *τεκμήριον δὲ τῆς τοῦ βασιλέως φιλανθρωπίας* z.
25 *δὲ* y] om. z.
25 *μέχρι* yAg] *μέχρις* p_1, *ἄχρι* l.
26 *σφέτερα* yl] *σφέτερ'* Agp_1.
p. 8, 3 *τελοῦσιν* z] om. y.
3—11 *τανῦν — τηλαυγές* y] om. z.
4 *ἡμῖν* V] om. l_1.
6 *αὐτὰς* Hoesch.] *αὐτὰ* y.
10 *ἀρχομένου* Dind.] *ἀρχομένῳ* y.
12 *συρφετὸς* VAgp_1] *συφερτὸς* l, *συρφετώδης* l_1 (coniectura).

12—19 Ἰουστινιανῷ — ἐτόλμησαν y] ἐμπρῆσαι τὴν τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίαν ἐτόλμησε z.
14 ἀπαρακαλύπτως Hoesch.] ἀπαρακαλήπτως y.
19—20 ἐπικαιριώτατα y A l] ἐπὶ τὰ καιριώτατα gp_1.
21 δὲ y] om. z.
22 τι scripsi] ἐς τὸ y, om. z.
22 κάλλος y A gp_1] κάλλους l.
24 βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς y] ἰουστινιανὸς δὲ z.
24 ἀποτετόρνευται y] ἀποτετόρευται z.
24 οὐ y A lp_1] om. g.
p. 9, 1—22 εἰ τῶν — ἔσχε y] cf. app. crit. ad h. l., quae exhibet A, ea inveniuntur ipsa quoque in ceteris codd. familiae z; paucae sunt lectiones variae, velut μηχανώτατον pro μηχανικώτατον gp_1, τὸν μιλήσιον] τὸν om. l.
4 εὔξασθαι] cf. app. crit., quae in V adnotata sunt (desunt in l_1), fluxerunt ex codice familiae z.
6 ὁ μὲν] hinc incipit L.
19 τοῦ L] om. y.
p. 10, 5 ὑπερκειμένη y L] ἐπικειμένη z.
5 πόλει y L A l g] om. p_1.
5 μὲν y L A l] δὲ gp_1.
8 αὐτῆς y L] αὐτῇ z.
9 ἀποτετόρνευται y L] ἀποτετόρευται z.
16 ἔξωθεν y L A gp_1] ἔξω l.
18 περικέχυται y L] διακέχυται z.
20 ἱερουργοῦσι y L A l] ἱερουργῶσι gp_1.
21—23 ἐκ γῆς — τε y L] om. z.
24—25 οἱ — ὀνομάζουσιν y L] ἡμικύλινδρον ὀνομάζουσιν οἱ ταῦτα σοφοὶ z.
26 τοῦ ἔργου y L A g l] om. p_1.
p. 11, 1 προσεχέσι y L] προσέχουσι z.
3 πη y z] ποι L.
6—17 οὐδὲ — ἔχοντες y L] om. z.
7—8 ἡμίκυκλον y] ἡμικύκλιον L.
9 οἰκοδόμημα V L] οἰκονόμημα l_1 pr. m., οἰκοδόμημα l_1 rec. m. corr.

9 ἀποκρέμαται y] ἀποκεκρέμασται L.
9 μηνοειδὲς V L] μονοειδὲς l_1.
9—10 τοῦ δὲ δὴ ἑῴου κατ' ἀντικρὺ Hoesch.] τοῦ δὲ δὴ ἕω οὐ καταντικρὺ y, τοῦ δὲ δὴ νεὼ οὐκ ἀντικρὺ L.
17 πεποίηνται δὲ οἱ λόφοι y L] λόφοι δὲ z.
18 μὲν y L] om. z.
18 συνειλεγμένοις y L] συνειλεγμένοι z.
18 ἐς ἀλλήλους z] ἐπ' ἀλλήλοις y L, γρ. ἐς ἀλλήλους πρὸς τῶν λιθολόγων ἐπισταμένως V in marg.
18 δὲ y L] τε z.
19 ἐναρμοσθεῖσιν y L] ἐναρμοσθέντες z.
19 μέγα y L] μέγα ἱκνοῦνται z.
22—24 καὶ — ᾐώρηται y L] om. z.
22 τὰ μὲν y] μὲν τὰ L.
23 ἠρήρεισται y] ἐρήρεισται L.
p. 12, 2 κίονας y L] κίονας τινὰς z.
2 μικροὺς L A l] μικροῦ gp_1, μακροὺς y.
5—7 ὑπεραίρει — δὴ y L] om. z.
6 ἐξεπίτηδες L] ἐξεπιπητηδες y.
7 τὸ y L] τὸ γοῦν z.
8 διαρκῶς ἀγωγοὺς y L] ἀγωγοὺς διαρκῶς z.
9 εἶναι y L] om. z.
10—19 τῶν — εὐπρόσωπον y L] om. z.
12 ἀποτετέλεσται y] τετέλεσται L.
19 αὐτὸ V] αὐτῇ l_1L.
19—21 δὲ — οἰκοδομίας y, γὰρ διὰ τὸ παρειμένον τῆς οἰκοδομίας οὐκ ἐπὶ γῆς z, διὰ — οἰκοδομίας om. L; quae omisit L, videntur ex cod. familiae z in cod. y margini adscripta fuisse.

Haec iam satis sint!

In editione Maltretiana unus index nominum libris de bellis additus erat, alter libris de aedificiis, tertius historiae arcanae; hos tres indices multo cum labore in unum contuli, emendavi, auxi scripsique indicem Graecitatis.

Iam maxima perfusus sum laetitia, quod opus ante hos viginti annos susceptum nunc denique ad finem perduxi. Nam multae difficultates erant obiectae, quas haud facile omnes

superassem, nisi nonnulli viri doctissimi favissent studiis meis. Inter quos eminent socii Academiae regiae Bavaricae, qui summa liberalitate et praemium Zographicum et octingentos nummos mihi subministraverunt, quorum sescenti, cum copiosiores indices nisi magna impensa typis imprimi non possent, bibliopolae persolvebantur. Amicus meus carissimus A. Wahler non solum omnes locos in indice nominum citatos examinavit et menda scripturae sustulit, sed etiam mecum desudavit et laboravit in plagulis corrigendis. Benignissimus professor Hieron. Vitelli, et reverendissimus bibliothecae Vaticanae praefectus Fr. Ehrle, comissime nonnullos locos codicis L et codicis V iterum contulerunt. Quibus viris clarissimis omnibus gratias iustas ago debitasque.

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ.

ARGVMENTA.

EX EDITIONE MALTRETI.

I.

Auctoris praefatio. De sancta Sophia. (*Cap.* 1.) *Equestris statua Iustiniani in foro Augustaeo. Templum S. Irenes. Xenodochium Samsonis et alia duo.* (2.) *Deiparae virgini sacrae aedes in Blachernis, apud fontem in Heraeo. Templa S. Annae, S. Zoës Martyris, Michaelis archangeli.* (3.) *Templum SS. Petri et Pauli ad regiam Hormisdae. Templum SS. Sergii et Bacchi. Templum SS. Apostolorum: in eo sepulcra impp. inventio corporum SS. Andreae, Luca, Timothei. Alia quaedam templa.* (4.) *Quomodo mare Byzantium ambiat.* (5.) *Aedificia in sinu Ceras, nimirum templa S. Laurentii, deiparae in Blachernis, SS. Prisci et Nicolai, SS. Cosmae et Damiani, S. Anthimi Martyris.* (6.) *In eodem sinu templum S. Irenes. Inventis ibi reliquiis SS. quadraginta militum martyrum, Iustinianus mirifice sanatur.* (7.) *Templum Michaelis archangeli in Anaplo. Ioannis Baptistae in hebdomo. Alterum Michaelis archangeli templum in Asiae litore: itemque deiparae aedes.* (8). *Sublatis lenonibus, regia quaedam, mutata in monasterium, meretricibus paenitentibus destinatur ac dicitur Paenitentia. Templum S. Panteleemonis in promuntorio. Nosocomium in Argyronio. Templum archangeli in*

Mochadio: S. Tryphonis, SS. Mena et Menai, S. Iac. (9.) *Alia aedificia: in primis curia et chalce.* (10.) *Atrium ad thermas Arcadianas, statua Theodorae. Cisternae. Palatia in Heraeo et in Iucundianis. Portus. Xenodochia.* (11.)

II.

Urbem Daram ab Anastasio Aug. conditam in Mesopotamia Iustinianus munit. (Cap. 1.) *Urbi Darae provisa aquae copia. Eventu mirabili aucta fluminis opportunitas.* (2.) *Chrysae machinario obiecta per somnum species aggeris opponendi fluvio, qui Daram interluit. Idem in mentem venit Iustiniano Augusto. Cetera ipsius eadem in urbe aedificia. Firmata urbis Amidae moenia.* (3.) *Rhabdii situs. Locum hunc Iustinianus moenibus circumdat, et castella Daram inter et Amidam vel instaurat vetera, vel nova condit.* (4.) *Instaurati muri Theodosiopolis ad flumen Aborrham sitae. Quid actum Constantinae.* (5.) *Circesium a Diocletiano conditum, a Iustiniano munitum atque ornatum. Annucas et circumiecta Theodosiopoli castella instaurata.* (6.) *Edessae provisum adversus fluvii Scirti inundationes. Eiusdem urbis, itemque Callinici et Carrarum moenia reparata.* (7.) *In Euphratesiae solitudine castellum Mambri urbemque Zenobiam Iustinianus optime communit.* (8.) *Sura, Sergiopolis, castella quaedam, inprimis Hemerium: item Hierapolis, Zeugma, Neocaesarea, oppida Euphratesiae muniuntur.* (9.) *Antiochiam a Chosroë excisam instaurat, munit, ornatque imp. Iustinianus.* (10.) *Reparati Chalcidis muri: instaurata Cyrus: Palmyra communita.* (11.)

III.

Quos Armenia reges habuerit. Regni divisi portio Romanae ditioni adiuncta. In ea Comes, ac deinde sub Iustiniano magister militum. Armeniae Romanis subditae partem satrapae moderantur. Eorum insignia. Exauctorati quidam satrapae a Zenone Aug., sublati omnes a Iustiniano; atque in eorum locum suffecti duces. (Cap. 1.) *Capta a Cabade Martyropolis, Anastasii principatu: deinde a Iustiniano egregie munita.* (2.) *Iustinianus in Sophanene Clisuras munit; in Asthianene castellum condit*

ad Citharizum; in Chorzane Artaleson moenibus circumdat. (3.) *Firmati Satalae muri: reparata Colonia: Castellorum vel aedificatio nova, vel instauratio: monasteriorum item ac sacrarum aedium. Perfecta Melitenes moenia.* (4.) *Firmata Theodosiopolis: condita Iustiniana.* (5.) *Tzanorum mores, sedes, ad Christum conversio. Exstructa apud illos aedificia.* (6.) *Iustiniani aedificia a Trapezunte ad urbem Bosporum: indeque ad urbem Anchialum.* (7.)

IV.

Praefatio. Tauresium Iustiniani Aug. patria. Iustiniana prima ac secunda. Iustinopolis. Multarum Illyrici urbium refecti muri. Exstructa passim castella. Iustinianopolis in Epiro. Euroea. (Cap. 1.) *Thermopylae urbesque Graeciae complures munitae.* (2.) *Quid actum circa urbes Thessaliae et Macedoniae.* (3.) *Catalogus castellorum, quae Iustinianus vel condidit, vel renovavit in utraque Epiro, Macedonia, Thessalia, Dardania, omnibusque Illyrici partibus mediterraneis.* (4.) *Ad oram Danubii quales olim munitiones. Dacia Ripensis. Singedon. Octavum. Viminacium.* (5.) *Munita a Iustiniano ripa Danubii ab urbe Viminacio ad Thraciam usque.* (6.) *Cetera Iustiniani aedificia ad Danubium.* (7.) *Via a Strongylo cast. ad Rhegium munita. Pons ad Myrmecem. In urbe Athyra cisternae. Castellum ad Episcopia.* (8.) *Provisum longis muris et Heracleae. Urbs condita ad Rhaedestum.* (9.) *In Cherroneso muri longi refecti. Urbes Aphrodisias, Ciberis, Callipolis moenibus cinctae. Castella condita.* (10.) *Aenus munitur. Ex Belluro pago fit urbs. Cura adhibita Traianopoli, Maximianopoli aliisque urbibus. Castellorum catalogus.* (11.)

V.

Ephesi templum S. Ioannis Evangelistae. In insula Tenedo horrea. (Cap. 1.) *Helenopoli et ad fluvium Draconem acta.* (2.) *Quid reparatum Nicaeae ac Nicomediae. Pons Sangari impositus. Via munita. Pythia palatio, balneis, ac templo ornata.* (3.) *In Galatia fluvius Siberis ponte iunctus, et Iuliopolis contra amnem munita. In Cappadocia muri Caesareae in meliorem*

formam redacti, et Mocesus facta Metropolis. (4.) *Via montibus praecisis laxata. Mopsuestiae Adanaeque pontes reparati. Tarso provisum adversus flumen Cydnum.* (5.) *Hierosolymis templum deiparae magnificentissimum.* (6.) *Mons Garizim summo in honore apud Samaritanos. Eorum seditio. Christi praedictio a Zenone Aug. impleta. Mulctati ab Anastasio Samaritani. Iustinianus Garizim munit, et incensa templa restaurat.* (7.) *Templum monachis in monte Sina exstructum. Castellum ad montis eiusdem radices positum.* (8.) *Instaurata in Oriente monasteria, templa, ptochia, etc.* (9.)

VI.

Alexandriae munita Phiala. Nilus Asiam ab Africa separat. Quid actum Taphosiri. (Cap. 1.) *Paratonium et Antipyrgus. Teuchria, Berenice, Ptolemais, Borium, utraque Augila.* (2.) *Syrtis maior. Tripolis. Mauri Pacati.* (3.) *Leptis magna a Iustiniano munita atque ornata. Oblatum ibi Mauris prodigium. Gadabitani Christi fidem amplectuntur. Syrtis minor.* (4.) *Carthago dicta Iustiniana, et Vaga Theodorias. Quid in utraque urbe imperator aedificaverit.* (5.) *Muris cincta a Iustiniano Adrumetus, Iustiniana dicitur. Nova urbs condita ad Caputvada, ubi fons mirabiliter eruperat, appulsa illuc imperatoris classe. Byzacii quaedam urbes munitae.* (6.) *Urbes Numidiae, praecipue circa montem Aurasium, in Sardinia Traiani forum: ad Herculis columnas Septum Iustinianus moenibus cingit.* (7.)

ΛΟΓΟΣ Α΄.

α΄. Οὐκ ἀρετῆς ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι ἐθέλων, οὐδὲ λόγου
δυνάμει θαρσῶν, οὐδὲ χωρίων ἐπὶ τῇ ἐμπειρίᾳ φιλοτι- P 2
μούμενος, ἐς τῆσδε τῆς ἱστορίας τὴν γραφὴν ὥρμηκα·
ἐπεὶ οὐκ εἶχον οὐδὲν ὑφ᾽ οὗ ἂν παρρησίας ἐς τόδε ἀγοί-
μην. ἀλλά μοι πολλάκις ἔννοια γέγονεν ὁπόσων τε καὶ 2
πηλίκων ἀγαθῶν αἴτιον ἱστορία ταῖς πόλεσι γίνεσθαι
εἴωθε, παραπέμπουσά τε εἰς τοὺς ἐπιγόνους τῶν προγε-
γενημένων τὴν μνήμην, καὶ ἀνταγωνιζομένη τῷ χρόνῳ
κρυφαῖα ποιεῖσθαι διατεινομένῳ τὰ πράγματα, καὶ τὴν
μὲν ἀρετὴν εὐφημίαις ἀεὶ τῶν ἀναλεγομένων αὐτὴν ἐπαί-
ρουσα, τῆς δὲ κακίας, ἐπιλαμβανομένη διηνεκές, ταύτῃ
τε ἀποκρουομένη τὴν αὐτῆς δύναμιν. τούτου οὖν δὴ μό- 3
νου ἐπιμελητέον ἡμῖν, ὅπως δὴ ἔνδηλα τὰ πεπραγμένα
διαφανῶς ἔσται καὶ ὑφ᾽ ὅτου ἐργασθείη τῶν πάντων
ἀνθρώπων. ταῦτα δέ, οἶμαι, οὐδὲ γλώσσῃ τραυλιζούσῃ
τε καὶ ἰσχνοφώνῳ οὔσῃ ἀμήχανά ἐστι. χωρὶς δὲ τούτων 4
εὐγνώμονας μὲν ἱστορία ἐς τοὺς εὐεργέτας ἐνδείκνυται
γεγονέναι τῶν ἀρχομένων τοὺς εὖ πεπονθότας, ἐν μείζοσι
δὲ αὐτοῖς ἐκτετικέναι τὰ χαριστήρια, οἵ γε, ἂν οὕτω τύ-
χοι, ἐπὶ καιροῦ μὲν τῆς ἀγαθοεργίας τῶν ἐν σφίσιν ἡγησα-
μένων ἀπώναντο, ἀθάνατον δὲ αὐτοῖς τῶν εἰς τὸ ἔπειτα
ἐσομένων τῇ μνήμῃ τὴν ἀρετὴν διασώζουσι. διὰ ταῦτα 5
γὰρ καὶ τῶν ἐπιγινομένων πολλοὶ ἀρετῶσι μὲν τὰς τῶν

2 θαρρῶν A. 6 ἀγαθὸν A. 9 διατεινομένω V] δικτεινομένω A.

προγεγενημένων ζηλοῦντες τιμάς, ἐς δὲ τὰς βλασφημίας
B 171 χαλεπῶς ἔχοντες τῶν ἐπιτηδευμάτων τὰ πονηρότατα, ὡς τὸ εἰκός, ἀναδύονται. ὅτου δὲ δὴ ἕνεκα ταῦτα ὑπεῖπον αὐτίκα δηλώσω.

6 Ἐν χρόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς γέγονεν, ὃς τὴν πολιτείαν πλημμελῶς κινουμένην παραλαβὼν μεγέθει μὲν αὐτὴν μείζω τε καὶ πολλῷ ἐπιφανεστέραν εἰργάσατο, ἐξελάσας ἐνθένδε τοὺς ἐκ παλαιοῦ βιασαμένους αὐτὴν βαρβάρους, ὥσπερ μοι λεπτολογου-
7 P 3 μένῳ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται λόγοις. καίτοι λέγουσί ποτε Θεμιστοκλέα τὸν Νεοκλέους ἀποσεμνύνεσθαι ὅτι δὴ οὐκ ἀνεπιστημόνως ἔχοι πόλιν μικρὰν
8 ποιῆσαι μεγάλην. ὁ δὲ δὴ οὐκ ἀμελέτητός ἐστιν ἐμπορίζεσθαι πολιτείας ἑτέρας. πολλὰς ἀμέλει προσεποίησεν ἤδη τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἀλλοτρίας καθ' αὐτὸν οὔσας, πόλεις δὲ ἀναρίθμους δεδημιούργηκεν οὐ πρότερον οὔσας.
9 πλανωμένην δὲ εὑρὼν τὴν ἀμφὶ τῷ θεῷ δόξαν τὰ πρότερα ἐς πολλά τε ἀναγκαζομένην ἰέναι, συντρίψας ἁπάσας τὰς ἐπὶ τὰς πλάνας φερούσας ὁδούς, διεπράξατο ἐν
10 τῷ βεβαίῳ τῆς πίστεως ἐπὶ μιᾶς ἑστάναι κρηπῖδος. πρὸς δὲ καὶ τοὺς νόμους λαβὼν τῷ τε παμπληθεῖς οὐ δέον γεγονέναι σκοτεινοὺς ὄντας καὶ ξυγχεομένους διαφανῶς τῷ ἀπ' ἐναντίας ἀλλήλοις ἰέναι, καὶ τοῦ μὲν ὄχλου αὐτοὺς τῆς τερθρείας ἀποκαθάρας, τὸ δὲ [τῷ] ἐς ἀλλήλους διχοστατεῖν βεβαιότατα κρατυνόμενος διεσώσατο, καὶ τοῖς μὲν ἐπιβουλεύουσιν αὐτεπάγγελτος τὰς αἰτίας ἀφείς, τοὺς δὲ βίου δεομένους πλούτῳ πεποιημένος κατακορεῖς καὶ τύχην αὐτοῖς τὴν ἐπηρεάζουσαν βιασάμενος, εὐδαίμονι βίῳ τὴν πολιτείαν ξυνῴκισεν. ἀλλὰ καὶ βαρ- 11
βάροις πανταχόθεν ὑποκειμένην τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν B 172
στρατιωτῶν τε πλήθει ἐπέρρωσε καὶ ὀχυρωμάτων οἰκοδομίαις ἁπάσας αὐτῆς τὰς ἐσχατιὰς ἐτειχίσατο. ἀλλὰ τῶν μὲν 12
ἄλλων τὰ πλεῖστα ἐν ἑτέροις μοι συγγέγραπται λόγοις, ὅσα δὲ αὐτῷ ἀγαθὰ οἰκοδομουμένῳ δεδημιούργηται, ἐν τῷ παρόντι γεγράψεται. ἄριστον μὲν δὴ βασιλέα γεγονέναι Κῦρον τὸν Πέρσην φασίν, ὧν ἀκοῇ ἴσμεν τοῖς τε ὁμογενέσιν αἰτιώτατον τῆς βασιλείας. εἰ δὲ τοιοῦτός τις 13
ἦν ὁ Κῦρος ἐκεῖνος οἷος δὴ ὑπὸ Ξενοφῶντι τῷ Ἀθη- P 4
ναίῳ παιδεύεται, οὐκ ἔχω εἰδέναι. τάχα γάρ που καὶ 14
ἡ τοῦ γεγραφότος αὐτὰ δεξιότης κεκομψευμένη δυνάμει τοῦ λόγου ἐγκαλλώπισμα τῶν ἔργων γενέσθαι διαρκῶς ἴσχυσε. τοῦ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλέως Ἰουστινιανοῦ (ὃν δὴ 15
καὶ φύσει βασιλέα καλῶν τις, οἶμαι, ὀρθῶς ἂν εἴποι, ἐπεὶ καὶ πατὴρ ὡς ἤπιός ἐστι, καθ' Ὅμηρον) εἴ τις ἐς τὸ ἀκριβὲς τὴν βασιλείαν διασκοποῖτο, παιδιάν τινα τὴν Κύρου ἀρχὴν οἰήσεται εἶναι. τεκμηριώσει δὲ τὸ τοιοῦτο ἡ μὲν 16
πολιτεία πρὸς αὐτοῦ, ἧπέρ μοι ἔναγχος εἴρηται, τῇ τε χώρᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει πλεῖν ἢ διπλασία γεγενημένη, οἱ δὲ τὴν ἐπιβουλὴν αὐτῷ σκαιωρησάμενοι μέχρι ἐς φόνον μὴ ὅτι βιοτεύοντες ἐς τόδε τοῦ χρόνου καὶ τὰ σφέτερα

---

5 ὁ V] om. A. 5—7 γέγονεν — παραλαβὼν] παραλαβὼν τὴν πολιτείαν πλημμελῶς κινουμένην A. 10 ἐν — λόγοις V] ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται A. 11 Νεοκλέους Hoesch.] νικοκλέους V, Procopius videtur hic erravisse. 12 μικρὰν Hoesch. in notis] μὴ V. 13—14 ἐμπορίζεσθαι] scribendum est ἐκπορίζεσθαι. 15—16 πόλεις δὲ V] καὶ γὰρ πόλεις A. 17 δὲ εὑρὼν V] δ' ἐφευρὼν A. δόξαν τὰ V] δόξαντα A. 18 συντρίψας A] συντρίξας V. 18—19 ἁπάσας V] πάσας A. 24 τῷ V] del. Maltr.

---

20 cf. Odyss. II 47. XV 152.

---

11 γεγράψεται Maltr.] γέγραπται V. γεγονέναι om. A 12 Κῦρον — ἴσμεν] τὸν πέρσην κῦρον V. ὧν] ὃν A. 13 βασιλείας A] βασιλείας ἀκοὴ ἴσμεν V. 18—24 τοῦ δὲ — γεγενημένη] τεκμήριον δὲ τῆς τοῦ βασιλέως φιλανθρωπίας A. 25 δὲ V] om. A. μέχρι V. 26 σφέτερ' A.

αὐτῶν ἔχοντες, καίπερ ἐξεληλεγμένοι διαφανῶς, ἀλλὰ καὶ
στρατηγοῦντες Ῥωμαίων ἔτι καὶ ἐς τὸ τῶν ὑπάτων ἀνα-
17 γεγραμμένοι τελοῦσιν ἀξίωμα. τανῦν δέ, ὅπερ εἶπον, ἐπὶ
τὰς οἰκοδομίας τούτου δὴ τοῦ βασιλέως ἡμῖν ἰτέον, ὡς
μὴ ἀπιστεῖν τῷ τε πλήθει καὶ τῷ μεγέθει ἐς τὸν ὄπισθεν
χρόνον τοῖς αὐτὰς θεωμένοις ξυμβαίη, ὅτι δὴ ἀνδρὸς ἑνὸς
18 B 173 ἔργα τυγχάνει ὄντα. πολλὰ γὰρ ἤδη τῶν προγεγενημέ-
νων οὐκ ἐμπεδωθέντα τῷ λόγῳ τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς
ἀρετῆς ἄπιστα γέγονεν. εἴη δ' ἂν εἰκότως τὰ ἐν Βυζαντίῳ
19 παρὰ πάντα τῷ λόγῳ κρηπίς. ἀρχομένου γὰρ ἔργου, κατὰ
δὴ τὸν παλαιὸν λόγον, πρόσωπον χρὴ θέμεναι τηλαυγές.
□ 20 P 5 Ἄνδρες ἀγελαῖοί ποτε καὶ ὁ συρφετὸς [ὄχλος] Ἰουστι-
νιανῷ βασιλεῖ ἐν Βυζαντίῳ ἐπαναστάντες τὴν Νίκα κα-
λουμένην στάσιν εἰργάσαντο, ἧπέρ μοι ἀπαρακαλύπτως
ἀκριβολογουμένῳ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδιήγηται
21 λόγοις. ἐνδεικνύμενοι δὲ ὡς οὐκ ἐπὶ τὸν βασιλέα μόνον,
ἀλλ' οὐδέν τι ἧσσον ἐπὶ τὸν θεὸν ἅτε ἀποφράδες τὰ ὅπλα
ἀντῆραν, ἐμπρῆσαι τῶν Χριστιανῶν τὴν ἐκκλησίαν ἐτόλ-
μησαν (Σοφίαν καλοῦσιν οἱ Βυζάντιοι τὸν νεὼν ἐπικαι-
ριώτατα τῷ θεῷ τὴν ἐπωνυμίαν ἀπεργασάμενοι), ἐπεχώρει
δὲ αὐτοῖς ὁ θεὸς διαπράξασθαι τὸ ἀσέβημα, προειδὼς εἰς
22 ὅσον τι κάλλος τοῦτο τὸ ἱερὸν μεταστήσεσθαι ἔμελλεν. ἡ
μὲν οὖν ἐκκλησία ἐξηνθρακωμένη τότε ξύμπασα ἔκειτο.
βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς τοιαύτην ἀποτετόρνευται οὐ

11 παλαιὸν λόγον] Pindari Olymp. 6, 4   15 cf. I 123, 6
19 Theoph. I 181, 28. Mal. 474, 18. Cedren. I 647, 13. Chron.
Pasch. I 621, 21. Zonar. III 272. Niceph. Call. XVII 10.

3 τελοῦσιν A] om. V   6 αὐτὰς Hoesch.] αὐτὰ V   10 ἀρχομέ-
νου Dind.] ἀρχομένω V.   12 ὄχλος codd.] inclusi.   14 ἀπαρα-
καλύπτως Hoesch.] ἀπαρακαλήπτως V.   18 τὴν τῶν χριστιανῶν
ἐκκλ. A.   18–19 ἐτόλμησε A.   21 δὲ V] om. A.   22 τι scripsi]
ἐς τὸ V, om. A.   23–24 βασιλεὺς δὲ ἰουστινιανὸς V] ἰουστι-
νιανὸς δὲ A.   24 ἀποτετόρευται A.

πολλῷ ὕστερον ὥστε, εἰ τῶν Χριστιανῶν τις ἐπύθετο πρό-
τερον εἰ βουλομένοις αὐτοῖς διολωλέναι τὴν ἐκκλησίαν εἴη
καὶ τοιάνδε γενέσθαι, δείξας τι αὐτοῖς τῶν νῦν φαινομέ-
νων ἐκτύπωμα, δοκοῦσιν ἄν μοι ὡς συντομώτατα εὔξασθαι
πεπονθυῖαν σφίσι τὴν ἐκκλησίαν θεάσασθαι, ὅπως δὴ
αὐτοῖς ἐς τὸ παρὸν μεταβάλοιτο σχῆμα. ὁ μὲν οὖν βα- 23
σιλεὺς ἀφροντιστήσας χρημάτων ἁπάντων ἐς τὴν οἰκο-
δομὴν σπουδῇ ἵετο, καὶ τοὺς τεχνίτας ἐκ πάσης γῆς ἤγει- B 174
ρεν ἅπαντας. Ἀνθέμιος δὲ Τραλλιανός, ἐπὶ σοφίᾳ τῇ 24
καλουμένῃ μηχανικῇ λογιώτατος, οὐ τῶν κατ' αὐτὸν μό-
νον ἁπάντων, ἀλλὰ καὶ τῶν αὐτοῦ προγεγενημένων πολλῷ,
τῇ βασιλέως ὑπούργει σπουδῇ, τοῖς τεκταινομένοις τὰ
ἔργα ῥυθμίζων, τῶν τε γενησομένων προδιασκευάζων
ἰνδάλματα, καὶ μηχανοποιὸς σὺν αὐτῷ ἕτερος, Ἰσίδωρος
ὄνομα, Μιλήσιος γένος, ἔμφρων τε ἄλλως καὶ πρέπων
Ἰουστινιανῷ ὑπουργεῖν βασιλεῖ. ἦν δὲ ἄρα καὶ τοῦτο 25
τῆς τοῦ θεοῦ περὶ τὸν βασιλέα τιμῆς, προκαταστησαμέ-
νου τοὺς ἐς τὰ πραχθησόμενα χρησιμωτάτους αὐτῷ ἐσο-
μένους. καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ βασιλέως τὸν νοῦν εἰκότως 26
ἄν τις ἀγασθείη τούτου δὴ ἕνεκα, ὅτι δὴ ἐκ πάντων ἀν-
θρώπων ἐς τῶν πραγμάτων τὰ σπουδαιότατα τοὺς και-
ριωτάτους ἀπολέξασθαι ἔσχε.

1–22 εἰ τῶν — ἔσχε] εἰ πρότερόν τις ἐπύθετο δείξας τι τῶν νῦν φαινομένων ἐκτύπωμα, εὔξασθαι ἂν διολωλέναι ταύτην, ὅπως ἐς τὸ παρὸν μεταβεβλημένην σχῆμα θεάσαιτο. τούς τε γὰρ τεχνίτας ὁ βασιλεὺς ἐκ πάσης γῆς ἤγειρεν ἅπαντας. ἀνθέμιον τραλλιανὸν ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ μηχανικώτατον οὐ τῶν καθ' ἑαυτὸν μόνων, ἀλλὰ καὶ τῶν αὐτοῦ προγεγενημένων σπουδῇ τοῖς τεκταινομένοις τὰ ἔργα ῥυθμίζειν, τῶν τε γενησομένων προδιασκευάζειν ἰνδάλματα. ἰσίδωρόν τε τὸν μιλήσιον μηχανοποιόν A.   4 εὔξασθαι] in V adnotatum est in marg. εὔξασθαι ἂν διολωλέναι ταύτην, ὅπως ἐς τὸ παρὸν μεταβεβλημένην σχῆμα θεάσαιτο.   6 ὁ μὲν] hinc incipit L.   19 τοῦ L] om. V

27 Θέαμα τοίνυν ἡ ἐκκλησία κεκαλλιστευμένον γεγένηται,
τοῖς μὲν ὁρῶσιν ὑπερφυές, τοῖς δὲ ἀκούουσι παντελῶς
ἄπιστον· ἐπῆρται μὲν γὰρ ἐς ὕψος οὐράνιον ὅσον, καὶ
ὥσπερ τῶν ἄλλων οἰκοδομημάτων ἀποσαλεύουσα ἐπινέ-
P 6 νευκεν ὑπερκειμένη τῇ ἄλλῃ πόλει, κοσμοῦσα μὲν αὐτήν,
ὅτι αὐτῆς ἐστιν, ὡραϊζομένη δέ, ὅτι αὐτῆς οὖσα καὶ ἐπεμ-
βαίνουσα τοσοῦτον ἀνέχει, ὥστε δὴ ἐνθένδε ἡ πόλις ἐκ
28 περιωπῆς ἀποσκοπεῖται. εὖρος δὲ αὐτῆς καὶ μῆκος οὕτως
ἐν ἐπιτηδείῳ ἀποτετόρνευται, ὥστε καὶ περιμήκης καὶ
ὅλως εὐρεῖα οὐκ ἀπὸ τρόπου εἰρήσεται. κάλλει δὲ ἀμυ-
29 θήτῳ ἀποσεμνύνεται. τῷ τε γὰρ ὄγκῳ κεκόμψευται καὶ
τῇ ἁρμονίᾳ τοῦ μέτρου, οὔτε τι ὑπεράγαν οὔτε τι ἐν-
B 175 δεῶς ἔχουσα, ἐπεὶ καὶ τοῦ ξυνειθισμένου κομπωδεστέρα
καὶ τοῦ ἀμέτρου κοσμιωτέρα ἐπιεικῶς ἐστι, φωτὶ δὲ καὶ
30 ἡλίου μαρμαρυγαῖς ὑπερφυῶς πλήθει. φαίης ἂν οὐκ
ἔξωθεν καταλάμπεσθαι ἡλίῳ τὸν χῶρον, ἀλλὰ τὴν αἴγλην
ἐν αὐτῷ φύεσθαι, τοσαύτη τις φωτὸς περιουσία ἐς τοῦτο
31 δὴ τὸ ἱερὸν περικέχυται. καὶ τὸ μὲν τοῦ νεὼ πρόσωπον
(εἴη δ᾽ ἂν αὐτοῦ τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἵνα δὴ τῷ
θεῷ ἱερουργοῦσι τὰ ἄρρητα) τρόπῳ τοιῷδε δεδημιούργη-
32 ται. οἰκοδομία τις ἐκ γῆς ἀνέχει, οὐκ ἐπ᾽ εὐθείας πε-
ποιημένη, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν πλαγίων ὑπεσταλμένη κατὰ βραχύ,
καὶ κατὰ τὰ μέσα ὑποχωροῦσα, ἐπὶ σχῆμά τε κατὰ ἥμισυ
τὸ στρογγύλον ἰοῦσα, ὅπερ οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα σοφοὶ
ἡμικύλινδρον ὀνομάζουσιν, ἐς ὕψος ἀπότομον ἐπανέστηκεν.
33 ἡ δὲ τοῦ ἔργου τούτου ὑπερβολὴ ἐς σφαίρας τεταρτημό-
ριον ἀποκέκριται, ὕπερθέν τε μηνοειδές τι αὐτῇ ἕτερον

1 Euagr. IV 31. Cedren. I 650, 12. Marcell. Com. ad a. 537 (5).

5 ὑπερκειμένη VL] ἐπικειμένη A. 8 αὐτῆς VL] αὐτῇ A. 9 ἀποτετόρευται A. 18 περικέχυται VL] διακέχυται A. 24 στρογγύλον LA] στρογκύλον V. 24—25 οἱ περὶ — ὀνομάζουσιν VL] ἡμικύλινδρον ὀνομάζουσιν οἱ ταῦτα σοφοὶ A.

τοῖς προσεχέσι τῆς οἰκοδομίας ἐπῆρται, τῇ μὲν εὐπρεπείᾳ
θαυμάσιον, τῷ δὲ σφαλερῷ τῆς συνθέσεως δοκοῦντι εἶναι
φοβερὸν ὅλως. δοκεῖ γάρ πη οὐκ ἐν βεβαίῳ ἐπηωρῆσθαι, 34
ἀλλ᾽ ἐπικινδύνως τοῖς ἐνθάδε οὖσι μετεωρίζεσθαι. καί-
τοι διαφερόντως ἐν τῷ βεβαίῳ τῆς ἀσφαλείας ἐστήρικται.
τούτων δὲ δὴ ἐφ᾽ ἑκάτερα κίονες ἐπ᾽ ἐδάφους εἰσίν, οὐδὲ 35
αὐτοὶ κατ᾽ εὐθὺ ἑστῶτες, ἀλλ᾽ εἴσω κατὰ σχῆμα τὸ ἡμί-
κυκλον ὥσπερ ἐν χορῷ ἀλλήλοις ὑπεξιστάμενοι, καὶ αὐτῶν
ὑπεράνωθεν οἰκοδόμημα μηνοειδὲς ἀποκρέμαται. τοῦ δὲ 36
δὴ ἑῴου κατ᾽ ἀντικρὺ τὰς εἰσόδους ἔχων ἐγήγερται τοῖχος,
καὶ αὐτοῦ ἑκατέρωθεν οἵ τε κίονες καὶ τὰ αὐτῶν ὕπερ-
θεν ὁμοιότατα τοῖς δεδηλωμένοις ἐν ἡμικύκλῳ ἑστήκασι.
κατὰ δὲ τὰ τοῦ νεὼ μέσα λόφοι χειροποίητοι ἐπανεστή- 37
κασι τέσσαρες, οὓς καλοῦσι πεσσούς, δύο μὲν πρὸς βορ- B 176
ρᾶν, δύο δὲ πρὸς ἄνεμον νότον, ἀντίοι τε καὶ ἴσοι ἀλλή-
λοις, κίονας ἐν μέσῳ ἑκάτεροι κατὰ τέσσαρας μάλιστα
ἔχοντες. πεποίηνται δὲ οἱ λόφοι λίθοις εὐμεγέθεσι σύν- 38
θετοι, λογάδην μὲν συνειλεγμένοις, ἐς ἀλλήλους δὲ πρὸς
τῶν λιθολόγων ἐπισταμένως ἐναρμοσθεῖσιν, ἐς ὕψος μέγα.
εἰκάσαις ἂν αὐτοὺς εἶναι σκοπέλους ὀρῶν ἀποτόμους.
ἐπὶ τούτοις δὲ ἀψῖδες τέσσαρες ἐν τετραπλεύρῳ ἀνέχουσι· 39
καὶ αὐτῶν τὰ μὲν ἄκρα ξύνδυο ξυνιόντα εἰς ἄλληλα ἐν
τῇ ὑπερβολῇ ἠρήρεισται τῶν λόφων τούτων, τὰ δὲ δὴ
ἄλλα ἐπηρμένα εἰς ἀπέραντον ὕψος ἠώρηται. τῶν δὲ 40
ἀψίδων αἱ μὲν δύο κατὰ κενοῦ τοῦ ἀέρος ἐπανεστήκασι

1 προσεχέσι VL] προσέχουσι A. 3 πη VA] ποι L. 7—8 ἡμικύκλιον L. 9 ἀποκεχρέμασται L. 9—10 τοῦ δὲ δὴ ἑῴου κατ᾽ ἀντικρὺ Hoesch.] τοῦ δὲ δὴ ἔω οὐ καταντικρὺ V, τοῦ δὲ δὴ νεὼ οὐκ ἀντικρὺ L. 14 πεσσοὺς Maltr.] πεσοὺς VL 18 μὲν VL] om. A συνειλεγμένοις VL] συνειλεγμένοι A. ἐς ἀλλήλους A] ἐπ᾽ ἀλλήλοις VL, γρ. ἐς ἀλλήλους V in marg. δὲ VL] τε A. 19 ἐναρμοσθεῖσιν VL] ἐναρμοσθέντες A. μέγα VL] μέγα ἱκνοῦνται A. 22 τὰ μὲν VA] μὲν τὰ L. 23 ἐρήρεισται L.

□ πρὸς ἀνίσχοντά τε καὶ δύοντά που τὸν ἥλιον, αἱ δὲ λει-
P 7 πόμεναι οἰκοδομίαν τέ τινα καὶ κίονας μικροὺς κομιδῇ
41 ἔνερθεν ἔχουσιν. ὕπερθεν δὲ αὐτῶν κυκλοτερὴς οἰκοδο-
μία ἐν στρογγύλῳ ἐπῆρται· ὅθεν ἀεὶ διαγελᾷ πρῶτον ἡ
42 ἡμέρα. ὑπεραίρει γάρ, οἶμαι, τὴν γῆν ξύμπασαν, καὶ
διαλείπει τὸ οἰκοδόμημα κατὰ βραχύ, ἐξεπίτηδες παρει-
μένον τοσοῦτον, ὅσον τοὺς χώρους, οὗ δὴ τὸ διῃρημένον
τῆς οἰκοδομίας συμβαίνει εἶναι, φέγγους διαρκῶς ἀγωγοὺς
43 εἶναι. [ταῦτα δέ, οἶμαι, οὐδὲ γλώσσῃ τραυλιζούσῃ τε
καὶ ἰσχνοφώνῳ οὔσῃ ἀμήχανα ἔσται·] τῶν δὲ ἀψίδων
τῆς συμπλοκῆς ἐν τετραγώνῳ ἐξειργασμένης, ἐς τρίγωνα
44 τέσσαρα μεταξὺ τὸ ἔργον ἀποτετέλεσται. καὶ ἡ μὲν τρι-
γώνου ἑκάστη κρηπὶς πεπιεσμένη τῇ ἐς ἀλλήλας τῶν
ἀψίδων ἐνέρσει ὀξεῖαν ποιεῖται τὴν κάτω γωνίαν, συνα-
ναβαίνουσα δὲ τὸ λοιπὸν εὐρυνομένη τῇ μεταξὺ χώρᾳ
ἐς τὸ κυκλοτερὲς τελευτᾷ, ὃ ταύτῃ ἀνέχει, γωνίας τε τὰς λει-
45 πομένας ἐνταῦθα ποιεῖται. τούτου δὲ τοῦ κυκλοτε-
B 177 ροῦς παμμεγέθης ἐπανεστηκυῖά τις σφαιροειδὴς θόλος
46 ποιεῖται αὐτὸ διαφερόντως εὐπρόσωπον. δοκεῖ δὲ οὐκ
ἐπὶ στερρᾶς τῆς οἰκοδομίας [διὰ τὸ παρειμένον τῆς οἰκο-
δομίας] ἑστάναι, ἀλλὰ τῇ σφαίρᾳ τῇ χρυσῇ ἀπὸ τοῦ οὐρα-
47 νοῦ ἐξημμένη καλύπτειν τὸν χῶρον. ταῦτα δὲ πάντα ἐς
ἄλληλά τε παρὰ δόξαν ἐν μεταρσίῳ ἐναρμοσθέντα, ἔκ τε
ἀλλήλων ἠωρημένα καὶ μόνοις ἐναπερειδόμενα τοῖς ἄγ-

2 κίονας VL] κιονάς τινας A. μικροὺς LA] μακροὺς V. 6 ἐξεπίτηδες L] ἐξεπικήτηδες V 7 τὸ VL] τὸ γοῦν A. 8 ἀγωγοὺς διαρκῶς A. 9 εἶναι VL] om. A 9—10 ταῦτα — ἔσται delevi, cf. p. 5, 15—16. 12 ἀποτετέλεσται V] τετέλεσται L. 13 ἑκάστη VL] ἑκάστου Hoesch. in marg. 16 κυκλωτερὲς et infra κυκλωτεροῦς V. 19—20 δὲ οὐκ ἐπὶ στερρᾶς τῆς οἰκοδομίας διὰ τὸ παρειμένον τῆς οἰκοδομίας V. διὰ — οἰκοδομίας om. L, γὰρ διὰ τὸ παρειμένον τῆς οἰκοδομίας οὐκ ἐπὶ γῆς A, cf. infra cap. 4, 15. 21 σφαίρᾳ scripsi] σειρᾷ codd., cf. Zonar. III 282, 25. 22 ἐξημμένη LA] ἐξημμένον V.

χιστα οὖσι, μίαν μὲν ἁρμονίαν ἐκπρεπεστάτην τοῦ ἔργου
ποιοῦνται, οὐ παρέχονται δὲ τοῖς θεωμένοις αὐτῶν τινι
ἐμφιλοχωρεῖν ἐπὶ πολὺ τὴν ὄψιν, ἀλλὰ μεθέλκει τὸν ὀφ-
θαλμὸν ἕκαστον, καὶ μεταβιβάζει ῥᾷστα ἐφ' ἑαυτό. ἀγχί- 48
στροφός τε ἡ τῆς θέας μεταβολὴ ἐς ἀεὶ γίγνεται, ἀπολέ-
ξασθαι τοῦ ἐσορῶντος οὐδαμῆ ἔχοντος ὅ τι ἂν ποτε ἀγα-
σθείη μᾶλλον τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπο- 49 □
σκοποῦντες πανταχόσε τὸν νοῦν, τάς τε ὀφρῦς ἐπὶ πᾶσι
συννενευκότες, οὐχ οἷοί τέ εἰσι ξυνεῖναι τῆς τέχνης, ἀλλ'
ἀπαλλάσσονται ἀεὶ ἐνθένδε καταπεπληγμένοι τῇ ἐς τὴν
ὄψιν ἀμηχανίᾳ. ταῦτα μὲν οὖν τῇδέ πη ἔχει.

Μηχαναῖς δὲ πολλαῖς βασιλεύς τε Ἰουστινιανὸς καὶ 50
Ἀνθέμιος ὁ μηχανοποιὸς σὺν τῷ Ἰσιδώρῳ οὕτω δὴ μετ-
εωριζομένην τὴν ἐκκλησίαν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διεπράξαντο
εἶναι· ὧνπερ τὰς μὲν ἄλλας ἁπάσας ἐμοὶ εἰδέναι τε ἄπο-
ρον καὶ λόγῳ φράσαι ἀμήχανον, μία δέ μοι μόνον ἔν γε
τῷ παρόντι γεγράψεται ᾗ δύναιτ' ἄν τις σύμπασαν τοῦ
ἔργου τεκμηριῶσαι τὴν δύναμιν. ἔχει γὰρ ὧδε. οἱ λό- 51
φοι, ὧνπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, οὐ κατὰ ταὐτὰ ταῖς ἄλ-
λαις οἰκοδομίαις πεποίηνται, ἀλλὰ τρόπῳ τοιῷδε. λίθων 52
ἐπιβολὴ ἐν τετραγώνῳ διαπεπόνηται, σκληρῶν μὲν φύ- B 178
σιν, ἐργασίαν δὲ λείων, ἐντομὴν δέ, εἰ μὲν τὰ προὔχοντα
ποιεῖσθαι τῶν τοῦ λόφου πλευρῶν μέλλοιεν, ἐγγωνίων,
εἰ δὲ τὴν μεταξὺ κεκλήρωνται χώραν, ἐν τετραπλεύρῳ
γεγενημένων. συνήρμοσε δὲ αὐτοὺς οὐ τίτανος, ἥνπερ 53
ἄσβεστον ὀνομάζουσιν, οὐκ ἄσφαλτος, ἡ Σεμιράμιδος ἐν
Βαβυλῶνι φιλοτιμία, οὐκ ἄλλο τοιοῦτον οὐδέν, ἀλλὰ μό-

5—7 ἀπολέξασθαι — καὶ ὡς VL] οὐ γάρ ἐστιν ἀπολέξασθαι τοὺς ἐσορῶντας, ὅτι ἂν ποτε ἀγασθεῖεν μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἀλλ' A. 7—8 ἀποσκοποῦντες] malim ἀποστρέφοντες. 10 ἀεὶ VL] ταχὺ A. 17 δύναιτ' Dind.] δύναται VL. 22 ἐντομὴν V] ἐκτομὴν L et edd., cf. tamen p. 17, 18.

P 8 λιβδος ἐς τέλμα χυθείς, καὶ μεταξὺ πανταχόσε χωρήσας,
τῶν τε λίθων τῇ ἁρμονίᾳ ἐντετηκὼς καὶ συνδέων ἀλλή-
54 λοις αὐτούς. τοῦτο μὲν οὖν ταύτῃ ἐξείργασται. ἐπὶ τὰ
λειπόμενα δὲ τοῦ νεὼ ἴωμεν. χρυσῷ μὲν ἀκιβδήλῳ κατ-
αλήλειπται ἡ ὀροφὴ πᾶσα, κεραννῦσα τὸν κόμπον τῷ
κάλλει, νικᾷ μέντοι ἡ ἐκ τῶν λίθων αὐγὴ ἀνταστράπ-
□ 55 τουσα τῷ χρυσῷ. στοαί τέ εἰσιν ἑκατέρωθι δύο, οἰκοδο-
μίᾳ μὲν τοῦ νεὼ οὐδεμιᾷ διειργόμεναι, ἀλλὰ καὶ μεῖζον
αὐτοῦ ποιοῦσαι τοῦ εὔρους τὸ μέτρον, καὶ τῷ μήκει μέ-
χρι ἐς τὸ πέρας συνεξικνούμεναι, τὸ δέ γε ὕψος [καὶ]
56 καταδεέστεραι. καὶ αὐταῖς δὲ ἥ τε ὀροφὴ θόλος καὶ ὁ
χρυσὸς ἐγκαλλώπισμα. ταύταιν δὲ ταῖν στοαῖν ἁτέρα μὲν
τοὺς ἄνδρας εὐχομένους διακεκλήρωται, γυναιξὶ δὲ ταὐτὸ
57 ποιουμέναις ἡ ἄλλη ἀνεῖται. παραλλὰξ δὲ οὐδὲν ἔχουσιν,
οὐδὲ διαφέρουσι δήπου ἀλλήλαιν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἴσον αὐταῖν
58 τῷ ἱερῷ ἐς κάλλος διήκει καὶ ὡραΐζει τὸ ἐμφερές. τίς
δ' ἂν τῶν ὑπερῴων τῆς γυναικωνίτιδος ἑρμηνεὺς γένοιτο,
ἢ τάς τε παμπληθεῖς διηγοῖτο στοὰς καὶ τὰς περιστύλους
59 αὐλάς, αἷς ὁ νεὼς περιβέβληται; τίς δὲ τῶν τε κιόνων καὶ
λίθων διαριθμήσαιτο τὴν εὐπρέπειαν, οἷς τὸ ἱερὸν κεκαλ-
B 179 λώπισται; λειμῶνί τις ἂν ἐντετυχηκέναι δόξειεν ὡραίῳ τὸ
60 ἄνθος. θαυμάσειε γὰρ ἂν εἰκότως τῶν μὲν τὸ ἁλουργόν,
τῶν δὲ τὸ χλοάζον, καὶ οἷς τὸ φοινικοῦν ἐπανθεῖ καὶ ὧν
τὸ λευκὸν ἀπαστράπτει, ἔτι μέντοι καὶ οὓς ταῖς ἐναντιω-
τάταις ποικίλλει χροιαῖς ὥσπερ τις ζωγράφος ἡ φύσις.
61 ὁπηνίκα δέ τις εὐξόμενος ἐς αὐτὸ ἴοι, ξυνίησι μὲν εὐθὺς
ὡς οὐκ ἀνθρωπείᾳ δυνάμει ἢ τέχνῃ, ἀλλὰ θεοῦ ῥοπῇ τὸ

4 μὲν VL] γὰρ A. 4—5 καταλήλειπται scripsi] κατηλείληπται V, κατηλίλειπται L, κατηλήλειπται A. 5 κόμπον LA] κόσμον V. 7 ἑκατέρωθι A] ἑκατέρωθεν VL. 10 καὶ VL] delevit Maltr. 11 αὐταῖς δὲ VL] ταύταις A. 17 δ' A] om. VL. 19 τε VL] om. A. 22 ἂν A] om. VL. 23 φινικοῦν V pr. m.

ἔργον τοῦτο ἀποτετόρνευται· ὁ νοῦς δέ οἱ πρὸς τὸν θεὸν
ἐπαιρόμενος ἀεροβατεῖ, οὐ μακράν που ἡγούμενος αὐτὸν
εἶναι, ἀλλ' ἐμφιλοχωρεῖν μάλιστα οἷς αὐτὸς εἵλετο. καὶ 62
τοῦτο οὐ τὴν πρώτην μόνον ἰδόντι ξυμβαίνει, ἀλλὰ διη-
νεκὲς ἑκάστῳ ταὐτὸ τοῦτο δοκεῖ, ὥσπερ ἐνταῦθα τῆς
ὄψεως ἀεὶ ἀρχομένης. τούτου κόρον οὐδεὶς τοῦ θεάμα- 63
τος ἔλαβε πώποτε, ἀλλὰ παρόντες μὲν τῷ ἱερῷ ἄνθρωποι
τοῖς δρωμένοις γεγήθασιν, ἀπιόντες δὲ τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ
διαλόγοις ἀποσεμνύνονται. ἔτι μέντοι τῶν κειμηλίων 64
τοῦ νεὼ τοῦδε τά τε χρυσώματα καὶ τὰ ἐν ἀργύρῳ καὶ
λίθοις ἐντίμοις ξύμπαντα μὲν φράσαι ἀκριβολογουμένῳ
ἀμήχανον, ἅπερ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τῇδε ἀνέθηκεν·
ἑνὶ δὲ μόνῳ τεκμηριοῦσθαι τοῖς τάδε ἀναλεγομένοις ἐφί-
ημι· ὁ γὰρ τοῦ ἱεροῦ τὰ μάλιστα χῶρος ἀβέβηλος καὶ 65
μόνοις ἱερεῦσι βατός, ὅνπερ καλοῦσι θυσιαστήριον, λι-
τρῶν ἀργύρου μυριάδας ἐπιφέρεται τέτταρας.
Τὰ μὲν οὖν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας, ἥνπερ 66
μεγάλην καλεῖν νενομίκασι, συνελόντι τε καὶ ἄκρῳ δα-
κτύλῳ διαριθμησαμένῳ εἰπεῖν, λόγῳ τε βραχυτάτῳ τὰ τῶν
πραγμάτων ἀξιολογώτατα φράσαι, τῇδε Ἰουστινιανῷ δε-
δημιούργηται βασιλεῖ. οὐ χρήμασι δὲ αὐτὴν ὁ βασιλεὺς 67 P 9
ἐδείματο μόνον, ἀλλὰ καὶ πονουμένῃ τῇ διανοίᾳ καὶ τῇ B 180
ἄλλῃ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ, ὥσπερ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω. τῶν 68
ἁψίδων, ὧνπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, (λώρους δὲ αὐτὰς
οἱ μηχανοποιοὶ ἐπικαλοῦσι) μία τις, ἡ πρὸς ἀνίσχοντα
ἥλιόν ἐστιν, ἐπανειστήκει μὲν ἑκατέρωθεν ἤδη, οὔπω δὲ

7 παρόντες] malim παριόντες. μὲν] μὲν ⟨ἐν⟩ Wahler. 9 διαλόγοις V] λόγοις L. μέντοι VL] μήν A. 10 χρυσώματα VL] χρησιμώτατα A. 11 σύμπαντα A. 12 ἰουστινιανὸς VL] ὁ A. 16 ἐπιφέρεται VL] φέρεται A. τέσσαρας A. 24—16, 3 ἁψίδων — σφίσιν] δὲ ἁψίδων, ἃς λώρους ἐπικαλοῦσιν οἱ μηχανοποιοί, μία τις, ἣ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον μήπω συντελεσθεῖσα τῷ μεγέθει ἐβάρυνε τοὺς πεσσούς, οἳ A.

69 ὅλη κατὰ τὸ μέσον συνετετέλεστο, ἀλλ' ἔμενεν ἔτι. οἱ δὲ πεσσοί, ὧν δὴ ὕπερθεν ἡ οἰκοδομία ἐγίνετο, τῶν ἐγκειμένων σφίσιν οὐκ ἐνεγκόντες τὸ μέγεθος, ἀμηγέπη ἐξαπιναίως ἀπορρηγνύμενοι, οὐκ ἐς μακρὰν διαλυθησομένοις
70 ἐῴκεσαν. οἱ μὲν οὖν ἀμφί τε Ἀνθέμιον καὶ Ἰσίδωρον τοῖς συμπεπτωκόσι περίφοβοι ὄντες ἐπὶ τὸν βασιλέα τὸ πρᾶγμα ἦγον, δυσέλπιδες ἐπὶ τῇ τέχνῃ γεγενημένοι.
71 αὐτίκα δὲ ὁ βασιλεύς, ὅτῳ μέν ποτε ἠγμένος οὐκ οἶδα, θεῷ δέ, οἶμαι, οὐ γάρ ἐστι μηχανικός, ἐς τὸ πέρας αὐτοῖς περιελίξαι τὴν ἀψῖδα ταύτην ἐπήγγελλεν. αὐτὴ γάρ, ἔφη, ἐφ' ἑαυτῆς ἀνεχομένη τῶν ἔνερθεν πεσσῶν οὐκέτι δεήσει.
72 καὶ εἰ μὲν ὁ λόγος ἀμάρτυρος ἦν, εὖ οἶδα ὅτι κόλαξ τε ἂν ἔδοξεν εἶναι καὶ ἄπιστος ὅλως, ἀλλ' ἐπεὶ μάρτυρες πάρεισι τῶν τηνικάδε πεπραγμένων πολλοί, οὐκ ὀκνητέα
73 ἡμῖν ἐπὶ τὰ τοῦ λόγου λειπόμενά ἐστιν. οἱ μὲν οὖν τεχνῖται τὰ ἐπιτεταγμένα ἐποίουν, ἡ δὲ ἀψὶς ἐπ' ἀσφαλοῦς ἠώρητο πᾶσα, ἐπισφραγίζουσα τῇ πείρᾳ τὴν τῆς ἐννοίας
74 ἀλήθειαν. τοῦτο μὲν οὖν ταύτῃ ἐξείργασται, κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ἀψῖδας αἵ τε πρὸς μεσημβρίαν τετραμμέναι εἰσὶ
75 καὶ βορρᾶν ἄνεμον, τοιόνδε ξυνηνέχθη γενέσθαι. οἱ μὲν λῶροι καλούμενοι τοῦ νεὼ τῇ οἰκοδομίᾳ ἐξωγκωμένοι ἠώρηντο, βαρυνόμενα δὲ αὐτοῖς ἐπεπονήκει τὰ ἔνερθεν πάντα, κιονές τε οἱ τῇδε ὄντες χάλικας σμικρὰς ὥσπερ
76 ἀποξυσθέντες ἀφίεσαν. καὶ αὖθις μὲν ἄθυμοι τοῖς συμ- B 181
77 πεπτωκόσιν οἱ μηχανικοὶ γεγενημένοι τῷ βασιλεῖ τὰ σφίσι παρόντα ἐσήγγελλον. αὖθις δὲ ὁ βασιλεὺς ἀντεπετεχνή-

6 οἱ μὲν οὖν V] οἱ μὲν L, καὶ οἱ A. τε VL] τὸν A. 6 ξυμπεπτωκόσι A. 8—9 ὅτῳ — μηχανικός VL] θεόθεν ἡγμένος A. 10 ἐπήγγελεν V. 16 ἡ δὲ VL] καὶ ἡ A. 20 τοιόνδε VL] τοιοῦτον τί A. 21 τοῦ νεὼ L, Maltr.] τῷ νεῷ VA. τῇ οἰκοδομίᾳ VL] τῆς οἰκοδομίας A. ἐξογκωμένοι V. 23 χάληκας VL. σμικρὰς VL] μικρὰς A. 24 μὲν VL] om. A. 26—17,1 ἀντεπετεχνήσατο A] ἀντετεχνήσατο VL.

σατο τάδε. τούτων δὴ τῶν πεπονηκότων τὰ ἄκρα ὅσα τῶν ἀψίδων ἐπέψαυε, διελεῖν μὲν ἐν τῷ παραυτίκα ἐκέλευσεν, ἐντιθέναι δὲ πολλῷ ὕστερον, ἐπειδὰν τὸ τῆς οἰκοδομίας ὑγρὸν ἀπολωφήσειεν αὐτοῖς μάλιστα. καὶ οἱ μὲν κατὰ 38
ταῦτα ἐποίουν· ἡ δὲ κτίσις διαγέγονε τὸ λοιπὸν ἐν ἀσφαλεῖ οὖσα. φέρεται δέ τι καὶ μαρτύριον ὁ βασιλεὺς τοῦ ἔργου τοιόνδε.

β'. Ἀγορά τις πρὸ τοῦ βουλευτηρίου ἐτύγχανεν οὖσα· καλοῦσι δὲ Αὐγουσταῖον τὴν ἀγορὰν οἱ Βυζάντιοι. ἐνταῦθα ξυνθῆκαι λίθων οὐχ ἧσσον ἢ ἑπτὰ ἐν τετραγώνῳ πεποίηνται, κατὰ μὲν ἀπόβασιν ξυγκείμεναι πᾶσαι, τοσοῦτον δὲ ἑκάστη τῆς ἔνερθεν οὔσης ἐλασσουμένη καὶ ἀπο- P 10
δέουσα, ὥστε δὴ τῶν λίθων ἕκαστον τῇ ἐμβολῇ προὔχοντα βαθμὸν γεγονέναι τῶν τε ἀνθρώπων τοὺς ἐκείνῃ ἀγειρομένους ἐπ' αὐτῶν ὥσπερ ἐπὶ βάθρων καθῆσθαι. ἐν δὲ 2
τῇ τῶν λίθων ὑπερβολῇ κίων ἐπανέστηκεν ἐξαίσιον ὅσον, οὐ μονοειδὴς μέντοι, ἀλλὰ λίθοις ἐν περιδρόμῳ εὐμεγέθεσι σύνθετος, ἐγγωνίοις μὲν τῇ ἐντομῇ οὖσιν, ἐς δὲ ἀλλήλους ἐμπειρίᾳ τῶν λιθοδόμων ἐναρμοσθεῖσι. χαλκὸς 3
δὲ ἄριστος ἔν τε πίναξι καὶ στεφάνοις διαχυθεὶς περιβάλλει πανταχόθι τοὺς λίθους, ἐν μὲν τῷ βεβαίῳ συνδέων, ἐν κόσμῳ δὲ αὐτοὺς συγκαλύπτων, καὶ τά τε ἄλλα σχεδόν τι πάντα καὶ διαφερόντως τά τε ἄνω καὶ τὰ κάτω ἐς τοῦ κίονος τὸν τύπον ἀπομιμούμενος. ὁ δὲ χαλκὸς 4
οὗτος τὸ μὲν χρῶμά ἐστι χρυσοῦ ἀκιβδήλου πρᾳότερος, τὴν δὲ ἀξίαν οὐ παρὰ πολὺ ἀποδέων ἰσοστάσιος ἀργύρῳ εἶναι. ἐν δὲ τοῦ κίονος τῇ κορυφῇ χαλκοῦς ἕστηκεν 5 B 182
ὑπερμεγέθης ἵππος, τετραμμένος πρὸς ἕω, θέαμα λόγου

2 ἀπέψαυε A. ἐκέλευσεν LA] ἐκέλευεν V. 4 ἀπολοφήσειεν A. μάλιστα VL] om. A. 5 ταυτὰ A. 6—16 φέρεται — ὑπερβολῇ] ἐν δὲ τῷ καλουμένῳ αὐγουσταίῳ A. 6 καὶ V] om. L. 20 στεφάνοις VL] στεφάναις A.

πολλοῦ ἄξιον. ἔοικε δὲ βαδιουμένῳ καὶ τοῦ πρόσω λαμ-
6 πρῶς ἐχομένῳ. ποδῶν τῶν προσθίων ἀμέλει τὸν μὲν
ἀριστερὸν μετεωρίζει, ὡς ἐπιβησόμενον τῆς ἐπίπροσθεν
γῆς, ὁ δὲ δὴ ἕτερος ἐπὶ τοῦ λίθου ἠρήρεισται, οὗ ὕπερ-
θέν ἐστιν, ὡς τὴν βάσιν ἐκδεξόμενος· τοὺς δὲ ὀπισθίους
οὕτω ξυνάγει ὡς, ἐπειδὰν τὸ μὴ ἑστήξειν αὐτοῖς ἐπιβάλ-
7 λοι, ἐν ἑτοίμῳ εἶεν. τούτῳ δὴ τῷ ἵππῳ χαλκῆ ἐπιβέβηκε
τοῦ βασιλέως εἰκὼν κολοσσῷ ἐμφερής. ἔσταλται δὲ Ἀχιλ-
8 λεὺς ἡ εἰκών. οὕτω γὰρ τὸ σχῆμα καλοῦσιν ὅπερ ἀμπέ-
χεται. τάς τε γὰρ ἀρβύλας ὑποδέδεται καὶ τὰ σφυρά ἐστι
9 κνημίδων χωρίς. εἶτα ἡρωϊκῶς τεθωράκισται καὶ κράνος
αὐτῷ τὴν κεφαλὴν σκέπει δόξαν ὡς κατασείοιτο παρεχό-
10 μενον, αἴγλη τέ τις ἐνθένδε αὐτοῦ ἀπαστράπτει. φαίη
τις ἂν ποιητικῶς εἶναι τὸν ὀπωρινὸν ἐκεῖνον ἀστέρα.
βλέπει δὲ πρὸς ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον, τὴν ἡνιόχησιν
11 ἐπὶ Πέρσας, οἶμαι, ποιούμενος. καὶ φέρει μὲν χειρὶ τῇ
λαιᾷ πόλον, παραδηλῶν ὁ πλάστης ὅτι γῆ τε αὐτῷ καὶ
θάλασσα δεδούλωται πᾶσα, ἔχει δὲ οὔτε ξίφος οὔτε δο-
ράτιον οὔτε ἄλλο τῶν ὅπλων οὐδέν, ἀλλὰ σταυρὸς αὐτῷ
ἐπὶ τοῦ πόλου ἐπίκειται, δι᾽ οὗ δὴ μόνου τήν τε βασι-
12 λείαν καὶ τὸ τοῦ πολέμου πεπόρισται κράτος. προτεινό-
μενος δὲ χεῖρα τὴν δεξιὰν ἐς τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον
καὶ τοὺς δακτύλους διαπετάσας ἐγκελεύεται τοῖς ἐκείνῃ
βαρβάροις καθῆσθαι οἴκοι καὶ μὴ πρόσω ἰέναι. ταῦτα
μὲν οὖν ὧδέ πη ἔχει.

8 Zonar. III 274, 5. Cedren. I 656, 18. Georg. Cod. de sign. 28, 18. Mal. 482, 14. Theoph. I 224, 13. Cramer Anecd. II 322. 14 ποιητικῶς] cf. Hom. Il. 5, 5.

3 ἐπιβησόμενον A] ἐπιβησόμενος VL. ἐπίπροσθεν VL] ἔμ-προσθεν A. 5 βάσιν VL] βάδισιν A. δὲ VL] δὲ δὴ A. 6 αὐτοῖς VL] om. A. 6—7 ἐπιβάλη A. 13 αὐτοῦ LA] αὐτῶν V. 14 ποιητικὸς V. pr. m. 15 δὲ VL] τε A. 18 θάλαττα L. 22 δὲ A] δὲ τὴν VL.

Ἐκκλησίᾳ δὲ τῇ μεγάλῃ ὅμορον οὖσαν καὶ συγκατα- 13
φλεχθεῖσαν αὐτῇ πρότερον τὴν τῆς Εἰρήνης ἐπώνυμον
Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὑπερμεγέθη ἐδείματο, ἱερῶν τῶν B 183
ἐν Βυζαντίῳ σχεδόν τι ἁπάντων, μετά γε τῆς Σοφίας τὸν
νεών, οὐδενὸς δεύτερον. ἦν δέ τις μεταξὺ ταύταιν δὴ 14
ταῖν ἐκκλησίαιν ξενών, ἀνθρώποις ἀνειμένος ἀπορου-
μένοις τε καὶ νοσοῦσι τὰ ἔσχατα, εἰ πρὸς τῇ οὐσίᾳ καὶ
τὸ σῶμα νοσοῖεν. τοῦτον ἀνήρ τις θεοσεβὴς ἐν τοῖς ἄνω 15
χρόνοις ἐδείματο, Σαμψὼν ὄνομα. ἔμεινε δὲ οὐδὲ αὐτὸς P 11
τοῖς στασιώταις ἀνέπαφος, ἀλλ᾽ ἐκκλησίᾳ ἑκατέρᾳ συγκα-
ταφλεχθεὶς ἀπολώλει. Ἰουστινιανὸς δὲ αὐτὸν ἀνῳκοδο- 16
μήσατο βασιλεύς, κάλλει μὲν κατασκευῆς ἀξιώτερον, πλή-
θει δὲ οἰκιδίων παρὰ πολὺ μείζω· προσόδῳ τε αὐτὸν
ἐπετείων δεδώρηται χρημάτων μεγάλων, ὅπως δὴ πλείο-
σιν ἐς ἀεὶ ταλαιπωρουμένοις ἀνθρώποις ἰῷτο τὰ πάθη.
κόρον δὲ τῆς εἰς τὸν θεὸν τιμῆς ἢ πλησμονήν τινα ὡς 17
ἥκιστα ἔχων, δύο ξενῶνας ἑτέρους ἀπ᾽ ἐναντίας αὐτῷ ἔθετο
ἐν ταῖς Ἰσιδώρου τε καὶ Ἀρκαδίου καλουμέναις οἰκίαις,
τῆς βασιλίδος Θεοδώρας αὐτῷ τοῦτο δὴ τῶν ἔργων ξυν-
επιλαμβανομένης τὸ ἱερώτατον. τὰ δὲ δὴ ἄλλα ἱερὰ ξύμ- 18
παντα, ὅσα τῷ Χριστῷ ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀνέθηκε, τοσαῦτα
τὸ πλῆθος καὶ τοιαῦτα τὸ μέγεθός ἐστιν, ὥστε λεπτολο-
γεῖσθαι μὲν ἀμφ᾽ αὐτοῖς ἀμήχανα εἶναι. οὐ γὰρ ἂν οὐδὲ 19
ὁ λόγος οὐδὲ ὁ πᾶς ἡμῖν αἰὼν ἐπαρκέσοι κατάλογον πε-

2 Mal. 486, 1. Theoph. I 228, 6. 9 Theoph. I 181, 28.

1 Ἐκκλησίᾳ hinc desinit L. καὶ συγκαταφλ. A] καὶ συ evanuit in V. 5 οὐδενὸς A] om. V. 9 αὐτὸς A] οὗτος V. 10 ἀλλ᾽ V] ἀλλὰ τῇ A. ἑκατέρα V] om. A. 11 ἀπωλώλει A. 11—12 ἰουστινιανὸς — βασιλεύς V] ἀνῳκοδομήσατο δὲ τοῦτον ἰουλιανὸς A. 13 δὲ A] τε V. 16 τὸν V] om. A. 17 δύο V] καὶ δύο A. 19 τοῦτο V] τούτων A. 19—20 συνεκιλαμβανομένης A. 20 δὲ V] om. A. 22 τοιαῦτα V] om. A 23 μὲν V] om. A.

ποιημένοις ἀποστοματίσαι πρὸς ὄνομα τούτων δὴ ἕκα-
στον. ἄχρι τοῦδε ⟨εἰπεῖν⟩ ἡμῖν ἀποχρήσει.

γʹ. Ἀρκτέον δὲ ἀπὸ τῶν τῆς θεοτόκου Μαρίας νεών.
τοῦτο γὰρ καὶ αὐτῷ βασιλεῖ ἐξεπιστάμεθα βουλομένῳ
εἶναι, καὶ διαφανῶς εἰσηγεῖται ὁ ἀληθὴς λόγος ὅτι δὴ
2 B 184 ἐκ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ μητέρα ἰτέον. πολλὰς τοί-
νυν ἐκκλησίας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τῇ θεοτόκῳ ἐδεί-
ματο πανταχόθι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς οὕτω δὴ μεγαλο-
πρεπεῖς τε καὶ παμμεγέθεις καὶ χρημάτων ὄγκῳ ἐξεργα-
σθείσας ὑπερφυεῖ, ὥστε, ἥν τις αὐτῶν μίαν κατὰ μόνας
θεῷτο, εἰκάσειεν ἂν τοῦτο αὐτῷ μόνον εἰργάσθαι τὸ ἔρ-
γον καὶ περὶ τοῦτο ἠσχολημένον ἅπαντα τῆς βασιλείας
3 κατατρῖψαι τὸν χρόνον. ἀλλὰ νῦν, ὅπερ εἶπον, τὰ ἐπὶ
Βυζαντίου ἱερά μοι γεγράψεται. τὸν μὲν οὖν ἕνα τῆς
θεοτόκου νεὼν ᾠκοδομήσατο πρὸ τοῦ περιβόλου ἐν χώρῳ
καλουμένῳ Βλαχέρναις· αὐτῷ γὰρ λογιστέον καὶ τὰ Ἰου-
στίνῳ εἰργασμένα τῷ θείῳ, ἐπεὶ καὶ αὐτοῦ τὴν βασιλείαν
κατ' ἐξουσίαν αὐτὸς διῳκεῖτο, ἐπιθαλάσσιος δὲ ὁ νεώς
ἐστιν, ἱερώτατός τε καὶ σεμνὸς ἄγαν, ἐπιμήκης μέν, κατὰ
λόγον δὲ περιβεβλημένος τῷ μήκει τὸ εὖρος, τά τε ἄνω
καὶ τὰ κάτω ἄλλῳ οὐδενὶ ἀνεχόμενος ὅτι μὴ τμήμασι λί-
4 θου Παρίου ἐν κιόνων λόγῳ ἐνταῦθα ἑστῶσι. καὶ τὰ
μὲν ἄλλα τοῦ νεὼ μέρη κατ' εὐθὺ ἑστᾶσιν οἱ κίονες, κατὰ
5 δὲ τὰ μέσα ὑποστέλλονται εἴσω. μάλιστα δὲ ἄν τις ἀγα-
σθείη τοῦ ἱεροῦ τοῦδε εἴσω γενόμενος τὸ μὲν ὑπέρογκον
P 12 τοῦ σφαλεροῦ χωρὶς τεταγμένον ὁρῶν, τὸ δὲ μεγαλο-
πρεπὲς τοῦ ἀπειροκάλου ἐλεύθερον.
6 Ἕτερον δὲ ἱερὸν αὐτῇ ἐν χώρῳ καλουμένῳ Πηγῇ ἀνέ-

28 Zonar. III 275, 10. Georg. Cod. de aed. CP. 110, 20.

2 εἰπεῖν addidi, cf. infra lib. I cap. 4, 31. IV 1, 26. 10 μό-
νας] ας evanuit in V. 18 ἐπιθαλάσσιος A] ἐπιθαλασσίδιος V.
28—21,1 ἀνέθηκεν V] ἀνέκαθεν A.

θηκεν. ἐνταῦθά ἐστι δάσος κυπαρίσσων ἀμφιλαφές, λει-
μὼν ἐν ἁπαλαῖς ταῖς ἀρούραις τεθηλὼς ἄνθεσι, παρά-
δεισος εὐφορῶν τὰ ὡραῖα, πηγὴ ἀψοφητὶ βλύζουσα γα- B 185
ληνὸν τὸ ὕδωρ καὶ πότιμον, ἱεροπρεπῆ ἐπιεικῶς πάντα.
ταῦτα μὲν ὁ ἀμφὶ τὸ τέμενος χῶρος· αὐτὸν δὲ τὸν νεὼν 7
οὐδὲ ὀνόμασιν ἐπαξίοις συλλαβεῖν ῥᾴδιον, οὐδὲ διανοίᾳ
σκιαγραφῆσαι, οὐδὲ διαψιθυρίσαι τῷ λόγῳ. τοσοῦτον 8
δὲ μόνον εἰπεῖν ἀποχρήσει, ὡς τῶν ἱερῶν κάλλει τε καὶ
μεγέθει ὑπεραίρει τὰ πλεῖστα. ταῦτα δὲ ἄμφω τὰ ἱερὰ πρὸ 9
τοῦ τῆς πόλεως πεποίηται τείχους, τὸ μὲν ἀρχομένου παρὰ
τὴν τῆς θαλάσσης ἠϊόνα, τὸ δὲ ἄγχιστά πῃ τῶν Χρυσῶν
καλουμένων Πυλῶν, ἃς δὴ ἀμφὶ τὸ τοῦ ἐρύματος πέρας
συμβαίνει εἶναι, ὅπως δὴ ἄμφω ἀκαταγώνιστα φυλακτή-
ρια τῷ περιβόλῳ τῆς πόλεως εἶεν. ἔτι μέντοι κἀν τῷ 10
Ἡραίῳ, ὅπερ Ἱερὸν καλοῦσι τανῦν, τῇ θεοτόκῳ νεὼν οὐκ
εὐδιήγητον κατεστήσατο.

Ἐν χωρίῳ δὲ τῆς πόλεως, ὃ Δεύτερον ἐπικαλεῖται, ἱερο- 11
πρεπές τε καὶ ἀγαστὸν ὅλως ἀνέθηκεν ἕδος Ἄννῃ ἁγίᾳ,
ἣν τῆς μὲν θεοτόκου γεγονέναι μητέρα τινὲς οἴονται, τοῦ
δὲ Χριστοῦ τιτθήν. ἄνθρωπος γὰρ ᾗπερ ἐβούλετο γεγο- 12
νὼς ὁ θεὸς καὶ τριγονίας ἀνέχεται καὶ γενεαλογεῖται
τὰ ἐκ μητρὸς ἀνθρώπῳ ἴσα. τούτου δὲ δὴ τοῦ νεὼ οὐ 13
πολλῷ ἄποθεν ἀμφὶ τῆς πόλεως ἀγυιὰν ἐσχάτην Ζωῇ
μάρτυρι σεμνὸν ἐπιεικῶς ἕδος πεποίηται.

Τοῦ δὲ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ ἱερὸν εὗρεν ἐν Βυζαντίῳ 14
βραχύ τε καὶ ἀφεγγὲς ἄγαν καὶ ὡς ἥκιστα τῷ ἀρχαγγέλῳ
ἀνεῖσθαι πρέπον πρὸς σενάτορός τινος τῶν πατρικίων

13 ἀκαταγώνιστα V] ἀναντανώνιστα A. 14 τῷ περιβόλῳ V]
om. A. 15 Ἱερὸν scripsi] Ἱερεῖον codd., cf. ind. s. v. Ἱερόν.
21 καὶ τριγονίας V] καὶ τριγενείας A, malim ἐκ τριγονίας.
22 ἐκ V] ἐς A. 23 ἄποθεν V] ἄνωθεν A. 25 εὗρεν V]
εὑρὼν A.

ἐν χρόνῳ γεγενημένον τῷ ἔμπροσθεν, κοιτωνίσκῳ οἰκίας
15 ἀτεχνῶς ἐμφερὲς οὐδὲ λίαν εὐδαίμονος. διὸ δὴ καθεῖλε
B 186 μὲν αὐτὸ ἐς τὸ ἔδαφος ἐκ τῶν θεμελίων, ὡς μή τι αὐτῷ
16 τῆς προτέρας ἀκοσμίας ἀπολειφθείη. εὐμέγεθες δὲ τεχ-
τηνάμενος κατὰ τὸν νῦν φαινόμενον τρόπον, ἐς κάλλος
17 μεταβιβάζει θαυμάσιον οἷον. ἐν τετραπλεύρῳ μὲν γὰρ
τὸ τέμενός ἐστιν, οὐ κατὰ πολὺ δὲ φαίνεται προέχον τοῦ
εὔρους τὸ μῆκος. τῆς δὲ πλευρᾶς ἢ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον
τέτραπται κατὰ μὲν τὰ ἄκρα παχὺς ἑκατέρωθεν τοῖχος
λίθοις ἐν πλήθει ξυγκειμένοις ἀποτετόρνευται, κατὰ δὲ
18 τὰ μέσα ἐξ ὑπαγωγῆς ἀποχωρῶν ὑποστέλλεται. καὶ αὐτῆς
ἐφ' ἑκάτερα μὲν ἀνέχουσι τὸν νεὼν κίονες χροιαῖς τισι
ποικιλλόμενοι φύσει. ὁ δὲ καταντικρὺ πρὸς δύοντά που
τὸν ἥλιον τοῖχος ταῖς εἰς τὸν νεὼν εἰσαγούσαις διῄρηται
θύραις.

P 13 δ'. Ἐς δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀποστόλους τὸ πιστὸν ἐπιδέ-
δεικται τρόπῳ τοιῷδε. πρῶτα μὲν Πέτρῳ καὶ Παύλῳ νεὼν
οὐ πρότερον ὄντα ἐν Βυζαντίῳ ἐδείματο παρὰ τὴν βασι-
2 λέως αὐλήν, ἣ Ὁρμίσδου τὸ παλαιὸν ἐπώνυμος ἦν· ταύ-
την γὰρ οἰκίαν αὐτοῦ ἰδίαν Παλάτιον εἶναι δοκεῖν τε
καὶ πρέπειν τῷ μεγαλοπρεπεῖ τῆς οἰκοδομίας διαπραξά-
μενος, ἐπειδὴ αὐτοκράτωρ κατέστη Ῥωμαίοις, τοῖς ἄλλοις
3 βασιλείοις ἐνῆψεν. οὗ δὴ καὶ τέμενος ἄλλο ἁγίοις ἐπι-
φανέσι Σεργίῳ τε καὶ Βάκχῳ ἐδείματο, καὶ ἔπειτα καὶ
4 τέμενος ἄλλο ἐκ πλαγίου τούτῳ παρακείμενον. ἄμφω δὲ
τούτω τὼ νεὼ οὐκ ἀντιπροσώπω, ἀλλ' ἐκ πλαγίας ἀλλή-
λοιν ἑστᾶσι, συνημμένοι τε καὶ ἀλλήλοις ἐνάμιλλοι ὄντες,

24 Zonar. III 275, 11. Cedren. I 642, 20. Hammer I. XII et Proc. ed. Dind. III 396, ubi invenitur inscriptio huius templi.

1 ἐν χρόνῳ V] om. A. 5 κατὰ V] ἐς A. 19—24 ταύτην γὰρ οἰκίαν αὐτοῦ — ἐδείματο, καὶ V, ἔνθα τὴν οἰκίαν εἶχεν αὐτὸς πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι A.

καὶ τὰς εἰσόδους ἐπικοινούμενοι, καὶ ἴσα ἀλλήλοις τά τε
ἄλλα πάντα καὶ τὰ κράσπεδα περιβεβλημένοι, καὶ ἅτερος
θατέρου οὔτε κάλλους πέρι οὔτε μεγέθους οὔτε ἄλλου οὐδε- B 187
νὸς πλεονεκτῶν ἢ ἐλασσούμενος δείκνυται. ὁμοίως μὲν 5
γὰρ ἑκάτερος τῇ αἴγλῃ τῶν λίθων ὑπεραστράπτει τὸν
ἥλιον, ὁμοίως δὲ χρυσοῦ περιουσίᾳ πανταχόθι κατακορής
ἐστι καὶ κατακομᾷ τοῖς ἀναθήμασιν. ἑνὶ μέντοι διαλ-
λάσσουσι μόνῳ. τὸ μὲν γὰρ μῆκος αὐτοῖν τῷ μὲν κατ' 6
εὐθὺ διαπεπόνηται, τῷ δὲ οἱ κίονες ἐν ἡμικύκλῳ ἐκ τοῦ
ἐπὶ πλεῖστον ἑστᾶσιν. ἔστι δὲ αὐτοῖς μία μὲν ἡ ἐπὶ τῶν 7
προθύρων στοὰ ἐπὶ τοῦ νάρθηκος τῷ περιμήκης εἶναι
ὠνομασμένη. ἐπὶ κοινῆς δὲ προπύλαια πάντα, ἥ τε αὐλὴ
καὶ μέταυλοι θύραι καὶ τὸ προσήκειν τοῖς βασιλείοις.
οὕτω δὲ ἄμφω ἀγαστὰ τὰ ἱερὰ τάδε ξυμβαίνει εἶναι ὥστε 8
διαφανῶς τῆς τε πόλεως ὅλης καὶ οὐχ ἥκιστα τῶν βασι-
λείων ἐγκαλλώπισμα τυγχάνει ὄντα.

Μετὰ δὲ καὶ τοὺς ἀποστόλους ἅπαντας ὑπερφυῶς σέ- 9
βων ἐποίει τοιάδε. ἦν τις ἐν Βυζαντίῳ ἐκ παλαιοῦ τοῖς
ἀποστόλοις νεὼς ἅπασι· μήκει τε χρόνου κατασεισθεὶς
ἤδη καὶ πρὸς τὸ μηκέτι ἑστήξειν γεγονὼς ὕποπτος. τοῦ- 10
τον περιελὼν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὅλον οὐχ ὅσον ἀνα-
νεώσασθαι διὰ σπουδῆς ἔσχεν, ἀλλὰ καὶ μεγέθους καὶ
κάλλους πέρι ἀξιώτερον καταστήσασθαι. ὑπετέλεσε δὲ 11
τὸ σπούδασμα τρόπῳ τοιῷδε. εὐθεῖαι συνημμέναι κατὰ
μέσον ἀλλήλαιν ἐπὶ σταυροῦ σχήματος πεποίηνται δύο,

18 Zonar. III 275, 21. Ephraem. hist. Patr. 80, 15. Theoph. I 227, 11.

2—3 ἅτερος θατέρου A] om. V, οὐδέτερος Maltr. 3 οὔτε κ. — οὔτε μεγ. Dind.] οὐδὲ κ. — οὐδὲ μεγ. codd. 3—4 οὐδὲ ἄλλου — ἐλασσούμενος A] om. V. 7—8 διαλάσσουσι V. 8 μὲν V] om. A. αὐτοῖν V] αὐτοῖς A. 11 τῷ] τὸ V. 13 προσήκειν Maltr.] προσοικεῖν V. 19 τε V] om. A. 23 ὑπε-τέλεσέ τε V, ἐπετέλεσε δὲ Maltr.

ἡ μὲν ὀρθὴ πρὸς ἀνίσχοντά τε καὶ δύοντα τὸν ἥλιον οὖσα,
ἐγκαρσία δὲ ἡ ἑτέρα πρός τε ἄρκτον τετραμμένη καὶ ἄνε-
12 P 14 μον νότον. τοίχοις μὲν ἐκ περιφεροῦς ἀποπεφραγμέναι
τὰ ἔξωθεν, ἐντὸς δὲ περιβαλλόμεναι κίοσιν ἄνω τε καὶ
B 188 κάτω ἑστῶσι· κατὰ δὲ ταῖν δυοῖν εὐθείαιν τὸ ζεῦγμα,
εἴη δ᾽ ἂν κατὰ μέσον αὐταῖν μάλιστα, τοῖς οὐκ ὀργιά-
ζουσιν ἄβατος τετέλεσται χῶρος, ὅνπερ ἱερατεῖον, ὡς τὸ
13 εἰκός, ὀνομάζουσι. καὶ αὐτοῦ αἱ μὲν ἐφ᾽ ἑκάτερα πλευ-
ραὶ τῆς ἐν τῷ ἐγκαρσίῳ κειμένης εὐθείας ἴσαι ἀλλήλαις
τυγχάνουσιν οὖσαι, τῆς μέντοι ὀρθῆς ἡ πρὸς δύοντα ἥλιον
ἐς τόσον τῆς ἑτέρας πεποίηται μείζων ὅσον ἀπεργάσασθαι
14 τὸ τοῦ σταυροῦ σχῆμα. τῆς δὲ ὀροφῆς τὰ μὲν τοῦ ἱερα-
τείου καλουμένου καθύπερθεν τῷ τῆς Σοφίας ἱερῷ κατά
γε τὰ μέσα ἐμφερῆ εἴργασται, πλήν γε δὴ ὅτι ταῦτα ἐκεί-
15 νων ἐλασσοῦσθαι μεγέθει συμβαίνει. αἵ τε γὰρ ἀψῖδες
τέσσαρες οὖσαι κατὰ τὸν αὐτὸν ἠώρηνταί τε καὶ συνδέον-
ται ἀλλήλαις τρόπον καὶ τὸ κυκλοτερὲς ὑπερανεστηκὸς
κατὰ τὰς θυρίδας διῄρηται, τό τε σφαιροειδὲς ἐπικυρ-
τούμενον ὕπερθεν μετεωρίζεσθαί που δοκεῖ καὶ οὐκ ἐπὶ
στερρᾶς τῆς οἰκοδομίας ἑστάναι, καίπερ ἀσφαλείας εὖ
16 ἔχον. τὸ μὲν οὖν τῆς ὀροφῆς μέσον τῇδε πεποίηται· κατὰ
δὲ τὰς πλευρὰς τέσσαρας οὔσας, ᾗπέρ μοι εἴρηται, κατὰ
ταὐτὰ τῷ μέσῳ τὸ μέγεθος εἴργασται, τούτου δὴ μόνου
ἐνδέοντος, ὅτι δὴ τοῦ σφαιρικοῦ ἔνερθεν οὐ διῄρηται ἡ
17 οἰκοδομία θυρίσιν. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ τὸ ἁγίστευμα τοῦτο
ἐξείργαστο, καταφανεῖς οἱ ἀπόστολοι πεποίηνται πᾶσιν
ὡς γεγήθασί τε τῇ τοῦ βασιλέως τιμῇ καὶ κατακόρως ἐνα-
18 βρύνονται. σώματα γοῦν ⟨τῶν⟩ ἀποστόλων Ἀνδρέου τε

8 εἰκὸς Hoesch.] εἰκὼς V. 17 ὑπερανεστηκὸς superscr. ἐπαν V. 23 ταὐτὰ Hoesch. in marg.] ταῦτα V. 26 καταφανεῖς Hoesch. in marg., Maltr., Dind.] καταφανὲς V, „Lectio marginis deleatur" Hoesch. in notis. 28 γοῦν ⟨τῶν⟩] γοῦν V, γὰρ ⟨τῶν⟩ Maltr.

καὶ Λουκᾶ καὶ Τιμοθέου ἄδηλά τε καὶ ὅλως κρυφαῖα τὰ
πρότερα ὄντα τηνικάδε πᾶσιν ἔνδηλα γέγονεν, οὐκ ἀπα-
ξιούντων, οἶμαι, τὴν βασιλέως πίστιν, ἀλλ᾽ ἐπιχωρούν-
των αὐτῷ διαρρήδην ὁρῶντί τε αὐτοὺς καὶ προσιόντι B 189
καὶ ἁπτομένῳ τῆς ἐνθένδε ὠφελείας τε καὶ περὶ τὸν βίον
ἀσφαλείας ἀπόνασθαι. ἐγνώσθη δὲ ὧδε.
Κωνστάντιος μὲν βασιλεὺς τοῦτον δὴ τὸν νεὼν ἔς τε 19
τὴν τιμὴν καὶ τὸ ὄνομα τῶν ἀποστόλων ἐδείματο, τὰς
θήκας γενέσθαι αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἐς τὸ ἔπειτα βασιλεύ-
σουσιν ἐνταῦθα τάξας, οὐκ ἀνδράσι μόνον, ἀλλὰ καὶ
γυναιξὶν οὐδέν τι ἧσσον· ὅπερ καὶ διασώζεται ἐς τόνδε
τὸν χρόνον· οὗ δὴ καὶ Κωνσταντίνου τοῦ πατρὸς τὸν
νεκρὸν ἔθετο. ἀποστόλων δὲ σώματα ἐνταῦθα εἶναι ὡς 20
ἥκιστά πη ἐπεσημήνατο, οὐδέ τις ἐνταῦθα ἐφαίνετο χῶ-
ρος σώμασιν ἁγίοις ἀνεῖσθαι δοκῶν. ἀλλὰ νῦν Ἰουστι- 21
νιανοῦ βασιλέως ἀνοικοδομουμένου τὸ ἱερὸν τοῦτο, οἱ
μὲν λιθουργοὶ τὸ ἔδαφος διώρυσσον ὅλον, τοῦ μή τι
ἄκοσμον τῇδε λελεῖφθαι· θήκας δὲ ξυλίνας ἐνταῦθά πη
ἀπημελημένας τεθέανται τρεῖς, γράμμασιν ἐγκειμένοις
σφίσι δηλούσας, ὡς Ἀνδρέου τε καὶ Λουκᾶ καὶ Τιμο-
θέου τῶν ἀποστόλων σώματα εἶεν· ἅπερ ἀσμενέστατα 22
βασιλεύς τε αὐτὸς καὶ Χριστιανοὶ ξύμπαντες εἶδον, πομ- P 15
πήν τε αὐτοῖς καὶ πανήγυριν ἐπιτετελεκότες, τῇ τε
περὶ αὐτοὺς τιμῇ ἐξοσιωσάμενοι τὰ εἰωθότα καὶ περι-
στείλαντες τὰς θήκας αὖθις τῇ γῇ ἔκρυψαν, οὐκ ἄσημον
οὐδὲ ἀγείτονα λιπόντες τὸν χῶρον, ἀλλὰ σώμασιν ἀπο-
στόλων ἀνειμένον καταστησάμενοι ξὺν εὐσεβείᾳ. εὔδη- 23

7 cf. Zonar. III 275, 23. 20 Mal. 484, 18. Theoph. I 227, 12. Mich. Syr. 199. Niceph. Call. XVII 26.

7 κωνσταν́ V] Κωνσταντῖνος edd. 9 αὐτῶ V.

λον δὲ ὡς ἀμειβόμενοι, ὅπερ μοι εἴρηται, οἱ ἀπόστολοι
οὐδὲ τὴν ἐς αὐτοὺς βασιλέως τιμὴν πεφήνασι τοῖς ἀν-
24 θρώποις τανῦν. βασιλέως γὰρ εὐσεβοῦντος οὐδὲ ἀπο-
B 190 φοιτᾷ τῶν ἀνθρωπείων τὰ θεῖα πραγμάτων, ἀλλ' ἐπι-
μίγνυσθαί τε καὶ ἐμφιλοχωρεῖν τῇ ἐς τοὺς ἀνθρώπους
ὁμιλίᾳ φιλεῖ.

25 Τίς δ' ἂν τὸν Ἀκακίου σιωπῴη νεών; ὅνπερ κατα-
πεπονηκότα περιελὼν ἐξ αὐτῶν θεμελίων ἀνέστησε, μέ-
γεθος περιβεβλημένον θαυμάσιον ἡλίκον· ὃς κίοσι μὲν
ἐπῆρται πανταχόθι λευκοῖς ὑπεράγαν, λίθῳ δὲ τὰ ἐδάφη
παραπλησίῳ ἠμφίεσται, ὧνπερ ἀπαστράπτει τοσοῦτον ἡ
αἴγλη ὥστε καὶ δόξαν παρέχεσθαι ὅτι δὴ χιόσιν ὁ νεὼς
26 ἅπας κατάρρυτός ἐστι. στοαὶ δὲ αὐτοῦ προβέβληνται
δύο, περίστυλος μὲν ἀτέρα οὖσα, ἡ δὲ πρὸς ἀγορὰν νε-
27 νευκυῖα. μικροῦ με τὸ μαρτύριον ἐκεῖνο παρῆλθεν εἰπεῖν,
ὃ Πλάτωνι ἀνεῖται ἁγίῳ, ἱεροπρεπές τε ὡς ἀληθῶς ὂν
καὶ σεμνὸν ἄγαν, οὐ πολλῷ τῆς ἀγορᾶς ἄποθεν, ἢ βασι-
λέως Κωνσταντίνου ἐπώνυμός ἐστιν· ἔτι μέντοι καὶ τὸν
Μωκίῳ μάρτυρι ἀνειμένον νεών, οὗπερ τὰ ἱερὰ πάντα
28 μεγέθει ἐλάσσω. πρὸς δὲ καὶ τὸ Θύρσου μάρτυρος ἕδος
καὶ μὴν τὸ Θεοδώρου ἁγίου τέμενος πρὸ τῆς πόλεως
κείμενον ἐν χώρῳ καλουμένῳ Ῥησίῳ, καὶ τό τε Θέκλης
μάρτυρος ἱερόν, ὃ παρὰ τὸν τῆς πόλεως λιμένα ἐστίν,
ὅνπερ ἐπώνυμον Ἰουλιανοῦ ξυμβαίνει εἶναι, καὶ τὸ Θεο-
29 δότης ἁγίας ἐν προαστείῳ καλουμένῳ Ἑβδόμῳ. ταῦτα
γὰρ ἅπαντα ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐπὶ τοῦ θείου Ἰουστίνου
βασιλεύοντος ἐκ θεμελίων ἐδείματο, ἀπαγγέλλεσθαι μὲν

7 Georg. Cod. de aed. CP. 77, 1. 19 Georg. Cod. de aed. CP. 78, 5. 22 cf. Suid. s. v. Ῥῆσος.

15 παρῆλθεν εἰπεῖν ἐκεῖνο A. 19 νεών A] ναόν V. 20 μάρτυρον A. 22 θέκλης A] θέκλας V.

οὐ ῥᾴδια λόγῳ, θαυμάζεσθαι δὲ ὄψει κατὰ τὴν ἀξίαν
ἀμήχανα. ἕλκει τὸν λόγον ἐς αὐτὸν ὁ Ἀγαθονίκου τοῦ 30
ἁγίου νεὼς καὶ βιάζεται οὐδὲ φωνὴν ἔτι ἔχοντα οὐδὲ
ὀνόματα ἐφαρμόσαι τοῖς πράγμασι. διόπερ ἡμῖν μὲν 31
ἄχρι τοῦδε εἰπεῖν ἀποχρήσει· φράσαι δὲ αὐτοῦ τό τε B 191
κάλλος καὶ τὸ ἐς ἅπαντα μεγαλοπρεπὲς ἑτέροις ἀφίεμεν,
οἷς ἂν ὁ λόγος ἀκμάζων τε καὶ οὔπω πεπονηκὼς παντά-
πασιν εἴη.

ε'. Καὶ ἄλλα δὲ τεμένη ἐν τῷ καλουμένῳ Ἀνάπλῳ P 16
καὶ κατὰ τὴν ἀντιπέρας ἤπειρον εὗρεν οὐ πρέποντα τῶν
τινι ἀνεῖσθαι ἁγίων, ἔτι μέντοι καὶ ἀμφὶ τὸν κόλπον,
ὅνπερ Κέρας οἱ ἐπιχώριοι Κεροέσσῃ τῇ Βύζαντος μητρὶ
τοῦ τῆς πόλεως οἰκιστοῦ ἐπωνύμως καλοῦσιν, ἐν τοῖς
ἅπασιν ἐπιδέδεικται πολυτέλειαν ἐπιτηδείως βασιλεῖ
ἔχουσαν, ἅπερ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω, ὑπειπὼν πρότερον
ὅντινα διακοσμεῖ τρόπον ἡ θάλασσα τὸ Βυζάντιον.

Πρὸς τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ καὶ ἡ θάλασσα ἐν καλῷ 2
τίθεται ἀμφ' αὐτὸ μάλιστα ἐγκολπουμένη τε καὶ εἰς πορθ-
μοὺς ξυναγομένη καὶ χεομένη ἐς πέλαγος μέγα, ταύτῃ
τε τὴν πόλιν εὐπρόσωπόν τε διαφερόντως ἐργαζομένη
καὶ σκέπας λιμένων ἡσύχιον τοῖς ναυτιλλομένοις παρεχο-
μένη, τά τε εἰς τὴν δίαιταν εὔπορον καὶ τὰ ἐς τὴν χρείαν
εὐδαίμονα. πελάγη γὰρ δύο ἀμφ' αὐτὴν ὄντα, ὅ τε δὴ 3
Αἰγαῖος καὶ ὁ Εὔξεινος καλούμενος Πόντος, ξυνίασιν
ἀλλήλοις ἐς τὰ πρὸς ἕω τῆς πόλεως, καὶ ξυγκρουόμενα

2 Georg. Cod. de aed. CP. 71, 1. 12 Κεροέσσῃ] cf. Pape, Wörterb. d. Eigennamen s. v. Κερόεσσα.

1 θαυμάζεσθαι V] φράζεσθαι A. 2 αὐτὸν codd. 12 Κεροέσσῃ Maltr.] κορέσσῃ V. 16 ὅντινα A] ὅντινα τὴν πόλιν V. 18 αὐτὸ Hoesch.] αὐτὸ V, αὐτῷ A. 21 ναυτιλομένοις V. 21—22 παρεχομένη A] παρεχομένην V. 23 ὄντα V] ἐόντα A. 24 ξυνιᾶσιν V.

τῇ τοῦ ῥοθίου ἐπιμιξίᾳ, ταύτῃ τε τὴν ἤπειρον τῇ ἐσβολῇ
4 βιαζόμενα, καλλωπίζουσι κύκλῳ τὴν πόλιν. πορθμοὶ
τοίνυν αὐτὴν περιβάλλουσι τρεῖς, ἀλλήλοις μὲν ἀπερη-
ρεισμένοι, ἐς κάλλος δὲ αὐτῇ διατεταγμένοι καὶ χρείαν,
περιπλεῖσθαι μὲν ἥδιστοι ἅπαντες, ἀποσκοπήσασθαι δὲ
5 ποθεινοί, ἐνορμίσασθαι δὲ λίαν εὐλιμένες. καὶ ὁ μὲν
αὐτῶν μέσος ἐκ Πόντου προϊὼν τοῦ Εὐξείνου εὐθὺ τῆς
πόλεως ὡς διακοσμήσων αὐτὴν ἵεται, ἐφ' ἑκάτερα δὲ ἄμφω
6 B 192 τὰ ἠπείρω διακεκλήρωται. ὧν δὴ ταῖς ὄχθαις πεπίεσται,
ἐπιφρίττων τε καὶ γαυρουμένῳ ἐοικώς, ὅτι δὴ ἐποχού-
7 μενος τῇ τε Ἀσίᾳ καὶ τῇ Εὐρώπῃ προσβαίνει τῇ πόλει. δό-
ξαις ἂν ποταμὸν τεθεᾶσθαι ἐπίπροσθεν προσηνεῖ τῷ ῥεί-
θρῳ ἰόντα. ὁ δὲ δὴ αὐτοῦ ἐν ἀριστερᾷ θλίβεται μὲν
ἑκατέρωθεν ἐπὶ μακρότατον ταῖς ἀκταῖς, τά τε ἄλση καὶ
λειμώνων κάλλη καὶ τὰ ἄλλα τῆς ἀντιπέρας ἠπείρου ἐν-
8 δεικνύμενος ὑποκείμενα τῇ τῆς πόλεως ὄψει. εὐρύνεται
δὲ τὸ ἐντεῦθεν ἐξωθούμενος αὐτῆς πρὸς ἄνεμον νότον
9 καὶ τὴν Ἀσίαν αὐτῆς ὡς πορρωτάτω ἀποκομίζων. ἀλλὰ
καὶ ὡς περιβάλλον διαμένει τὴν πόλιν τὸ ῥόθιον ἄχρι
ἐς δύοντά που τὸν ἥλιον. ὁ δὲ δὴ τρίτος πορθμὸς τοῦ
μὲν πρώτου ἐχόμενος ἐπὶ δεξιᾷ, ἐκ δὲ Συκῶν τῶν καλου-
μένων ἀρχόμενος, ἐπὶ πλεῖστον διήκει τῆς πόλεως πρὸς
10 βορρᾶν ἄνεμον, οὗ δὴ ἐς κόλπον τελευτῶν παύεται. οὕτω
μὲν οὖν στεφανοῖ τὴν πόλιν ἡ θάλασσα, ἐκδέχεται δὲ ἀνὰ
P 17 τὸ λειπόμενον ἡ γῆ, μεταξὺ τοσαύτη οὖσα, ὅσον τὴν ἀπὸ
11 τῆς θαλάττης στεφάνην ἐνταῦθα ξυνδεῖσθαι. πραΰνεται
δὲ διηνεκὲς ὁ κόλπος οὗτος καὶ ἀναθολοῦσθαι οὐδαμῇ
πέφυκεν, ὥσπερ ὁρίων τῷ κλύδωνι κειμένων ἐνταῦθα
καὶ σάλου τὸ ἐνθένδε παντὸς τῇ τῆς πόλεως εἰργομένου
12 τιμῇ. χειμῶνος δέ, ἂν οὕτω τύχῃ, καὶ ἀνέμων σκληρῶν

18 πορρωτάτω Hoesch.] πορωτάτω V.

τοῖς τε πελάγεσι καὶ τῷ πορθμῷ ἐπιπεσόντων, ἐπειδὰν
ἐς τὴν εἴσοδον ἵκωνται τοῦ κόλπου αἱ νέες, ἀκυβέρνητοί
τε τὸ λοιπὸν ἴασι καὶ ἀπροβουλεύτως ὁρμίζονται. ἐς στα- 13
δίους μὲν γὰρ πλεῖν ἢ τεσσαράκοντα τὸ περίμετρον τοῦ
κόλπου διήκει, λιμὴν δὲ ὅλος πανταχῇ ἐστιν· ὥστε ἀμέ-
λει ὁρμιζομένης ἐνταῦθα νηὸς ἡ μὲν πρύμνα τῇ θαλάσσῃ
ἐπῆρται, ἡ δὲ πρῷρα ἐν τῇ γῇ κάθηται, ὥσπερ ἀλλή-
λοις τῶν στοιχείων ἁμιλλωμένων, ὁπότερον ἂν αὐτοῖν B 193
δύναιτο μᾶλλον τὴν ἐς τὴν πόλιν ἐνεργολαβεῖν ὑπουρ-
γίαν.

ς'. Τὰ μὲν οὖν τοῦ κόλπου τοῦδε τοιαῦτά ἐστι. βασι-
λεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς κάλλος ἀμφ' αὐτὸν ἐξ οἰκοδομίας
πεποιημένος ἐπιφανέστερον ἐξειργάσατο. τό τε γὰρ ἐν 2
ἀριστερᾷ τοῦ κόλπου Λαυρεντίου ἁγίου μαρτύριον ἀφεγ-
γές τε τὰ πρότερα ὂν καὶ σκότους ἀτεχνῶς ἔμπλεων μεθ-
αρμοσάμενος, ὡς διὰ βραχέων εἰπεῖν, ἐς τὸν νῦν φαι-
νόμενον ἀνέθηκε τρόπον. καὶ αὐτοῦ ἐπίπροσθεν τὸν τῆς 3
θεοτόκου νεὼν ἐν χώρῳ καλουμένῳ Βλαχέρναις τοιοῦτον
δεδημιούργηκεν οἷός μοι ἔναγχος δεδιήγηται. ἐπέκεινά 4
τε Πρίσκῳ τε καὶ Νικολάῳ ἁγίοις ἱερὸν ᾠκοδομήσατο,
καινουργήσας αὐτός, οὗ δὴ οἱ Βυζάντιοι ἐμφιλοχωροῦν-
τες ἐνδιατρίβουσιν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, πῇ μὲν σέβοντές
τε καὶ τεθηπότες τοὺς ἁγίους ἐνδήμους σφίσι γινομένους,
πῇ δὲ τῆς τοῦ τεμένους ἀπολαύοντες εὐπρεπείας, ἐπεὶ
τῆς θαλάσσης τὸ ῥόθιον βιασάμενος βασιλεὺς ὕπερθέν

18 cf. supra p. 20, 15.

4 πλεῖν V] πλεῖον edd. 9 δύναιτο Hoesch.] δύναιντο V. ἐνεργολαβεῖν scripsi] ἐν ἔργω λαβεῖν V. 12 αὐτὸν V. 15 τε τὰ V] τε om. A. ἔμπλεων V] ἔμπλεον A. 20 τε 1] δὲ Wahler. τε καὶ V] τε om. A. 22—24 πῇ — πῇ Dind.] πῆ — πῆ V. 28 σφίσι l] σφ/// V, om. A.

τε τοῦ κλυδωνίου ἐπὶ μακρότατον ἐνθέμενος τὰ θεμέλια
τὸ ἱερὸν κατεστήσατο.
5 Κατὰ δὲ τοῦ κόλπου τὸ πέρας ἔν τε τῷ ἀνάντει καὶ
ἰσχυρῶς ὀρθίῳ τέμενος ἐκ παλαιοῦ Κοσμᾷ τε καὶ Δα-
μιανῷ ἁγίοις ἀνεῖται· οὗ δὴ αὐτόν ποτε νενοσηκότα πικρό-
τατα καὶ δόκησιν παρεχόμενον ὅτι δὴ ἀποθάνοι, πρός τε
τῶν ἰατρῶν ἀπολελειμμένον ἅτε δὴ ἐν νεκροῖς κείμενον,
ἐς ὄψιν ἐλθόντες ἐσώσαντο οἱ ἅγιοι οὗτοι ἐκ τοῦ παρα-
6 δόξου καὶ τοῦ παραλόγου καὶ ὀρθὸν ἔστησαν. οὓς δὴ
εὐγνωμοσύνῃ ἀμειβόμενος ὅσα γε τὰ ἀνθρώπεια, ὅλην
ἐναλλάξας τε καὶ μετασκευασάμενος τὴν προτέραν οἰκο-
B 194 δομίαν ἄκοσμόν τε καὶ ἄδοξον οὖσαν οὐδὲ ἀξιόχρεων
P 18 τηλίκοις ἁγίοις ἀνεῖσθαι, κάλλει τε καὶ μεγέθει τὸν νεὼν
κατελάμπρυνε καὶ φωτὸς αἴγλῃ, ἄλλα τε πολλὰ οὐ πρό-
7 τερον ὄντα ἀνέθηκεν. ἐπειδάν τέ τινες ἀρρωστήμασιν
ὁμιλήσαιεν ἰατρῶν κρείττοσιν, οἵδε τὴν ἀνθρωπείαν ἀπο-
γνόντες ἐπικουρίαν ἐπὶ τὴν μόνην αὐτοῖς ὑπολελειμμένην
ἐλπίδα χωροῦσι, καὶ γενόμενοι ἐν ταῖς βάρεσι πλέουσι
8 διὰ τοῦ κόλπου ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν νεών. ἀρχόμενοί τε
τοῦ εἴσπλου εὐθὺς ὁρῶσιν ὥσπερ ἐν ἀκροπόλει τὸ τέ-
μενος τοῦτο ἀποσεμνυνόμενόν τε τῇ τοῦ βασιλέως εὐγνω-
μοσύνῃ καὶ παρεχόμενον τῆς ἐντεῦθεν ἐλπίδος αὐτοῖς
ἀπολαύειν.
9 τοῦ δὲ κόλπου ἐπὶ θάτερα μαρτύριον οἰκοδομησάμενος
βασιλεὺς οὐ πρότερον ὂν ἀνέθηκεν Ἀνθίμῳ μάρτυρι παρ'
10 αὐτὴν μάλιστα τὴν τοῦ κόλπου ἠϊόνα. καὶ τὰ μὲν κρά-
σπεδα τοῦ ἱεροῦ πραϋνομένη ἐπικλυζόμενα τῇ τῆς θα-
11 λάσσης ἐπιρροῇ τὸ εὔχαρι ἐπιεικῶς ἔχει. οὐ γὰρ ξὺν θο-

3 πέρας A] κέρας V. 5—6 πικρότατα V] πικρῶς A. 6 ἀποθάνοι V] ἀποθάνῃ A. 13 τηλικούτοις ἀνεῖσθαι ἁγίοις A. 14 αἴγλη A] αἴγλην V.

ρύβῳ τὸ κλυδώνιον ἐπανεστηκὸς εἶτα εἰς τοὺς ἐκείνῃ λί-
θους ἀράσσεται, οὐδὲ μεγάλα τὸ κῦμα ἠχῆσαν, οἷά γε τὰ
θαλάττια, καὶ σχιζόμενον ἀποκρίνεται, εἰς εἶδος ἀφρῶ-
δες, ἀλλὰ πρόεισι μὲν προσηνές, σιωπηλὸν δὲ ὂν ἐπιψαύει
τῆς γῆς, ἀναστρέφει δὲ μόνον. ἐκδέχεται δὲ τὸ ἐνθένδε 12
αὐλὴ ὁμαλή τε καὶ λίαν ὑπτία, μαρμάροις μὲν πανταχό-
θι κεκομψευμένη καὶ κίοσιν, ὄψει δὲ ὡραϊζομένη τῇ
ἐς τὴν θάλασσαν. στοὰ μετὰ ταύτην καὶ ὁ νεὼς ἐντὸς 13
ἐν τετραγώνῳ ἐς ὕψος ἐπῆρται λίθων εὐπρεπείᾳ καὶ χρυσῷ
κατακεχυμένῳ καλλωπιζόμενος. τοσοῦτον δὲ προέχει μό- 14
νον τοῦ εὔρους τὸ μῆκος ἐς ὅσον δὴ χῶρον τὸν ἀβέβη-
λον, ἐν ᾧ ὄργια τὰ ἄρρητα τελεῖσθαι θέμις, κατὰ τὴν
πλευράν, ἣ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον τέτραπται, διήκειν ξυμ- B 195
βαίνει. ταῦτα μὲν οὖν τῇδέ πῃ ἔχει.
ζ'. Ἐπέκεινα δὲ κατ' αὐτὸ μάλιστα τοῦ κόλπου τὸ στόμα
Εἰρήνης μάρτυρος νεὼς ἵδρυται. ὃς δὴ οὕτω μεγαλο-
πρεπῶς τῷ βασιλεῖ ὅλος ἐξείργασται ὡς οὐκ ἂν ἔγωγε
φράσαι ἱκανῶς ἔχοιμι. ἀντιφιλοτιμούμενος γὰρ τῇ θα- 2
λάσσῃ ἀμφὶ τοῦ κόλπου τῇ εὐπρεπείᾳ, ὥσπερ ὅρμῳ περι-
φερεῖ ἐγκαλλώπισμα τὰ ἱερὰ ταῦτα ἐντέθεικεν. ἀλλ' ἐπεὶ
τούτου δὴ τοῦ τῆς Εἰρήνης νεὼ ἐπεμνήσθην, καὶ τὸ ἐκείνῃ
ξυνενεχθὲν οὔ μοι ἀπὸ τρόπου τῇδε γεγράψεται. ἐνταῦθα 3
ἔκειτο λείψανα ἐκ παλαιοῦ ἀνδρῶν ἁγίων οὐχ ἧσσον ἢ
τεσσαράκοντα· οἳ στρατιῶται μὲν Ῥωμαῖοι ἐτύγχανον
ὄντες, ἐν λεγεῶνι δὲ δυοδεκάτῃ ἐτάττοντο, ἣ ἐν πόλει
Μελιτηνῇ τῆς Ἀρμενίας τὸ παλαιὸν ἵδρυτο. ἡνίκα τοί- 4

1 εἶτα V] om. A. 3 θαλάσσια A. 4 πρόεισι V] πρόει A. 5 μόνον l] μένον V. 11 δὴ V] δὴ τὸν A. 16 νεὼς A] ναὸς V. οὕτως V. 22 ξυνενεχθὲν l, Hoesch.] ξυνεχθὲν V. ἀπὸ Hoesch.] ἄπο V. 23 ἧττον A. 24 ῥωμαῖοι V] ῥωμαίων A. 25 δυοδεκάτῃ scripsi] δυοδεκάτῳ V corr., δυωδεκάτῳ V pr. m., A.

P 19 νυν οἱ λιθοδόμοι διώρυσσον οὗπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως,
κιβώτιον εὗρον γράμμασι σημαῖνον ὡς λείψανα ἔχοι τού-
5 των δὴ τῶν ἀνδρῶν. ὅπερ ἐξήνεγκε λεληθὸς τέως ἐξεπί-
τηδες ὁ θεός, ἅμα μὲν πιστούμενος ἅπαντας ὡς τὰ βασι-
λέως ἀσμενέστατα ἐνδέδεκται δῶρα, ἅμα δὲ καὶ τοῦ ἀν-
δρὸς τὴν ἀγαθοεργίαν ἀμείψασθαι διατεινόμενος χάριτι
6 μείζονι. ἐτύγχανε γὰρ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς χαλεπῶς
ἄγαν τοῦ σώματος ἔχων, ἐπεὶ ῥεύματος δεινόν τι χρῆμα
κατὰ τὸ γόνυ ἐπιπεσὸν συντριβῆναι ταῖς ὀδύναις τὸν
7 ἄνδρα ἐποίει· οὗπέρ οἱ αὐτὸς αἰτιώτατος ἦν. ἐν γὰρ ταῖς
ἡμέραις ἁπάσαις, αἵπερ τὴν Πασχαλίαν ἑορτὴν προτερεύ-
ουσαι νηστεῖαι καλοῦνται, σκληράν τινα βιοτὴν ἔσχε μὴ
ὅτι βασιλεῖ ἀλλόκοτον οὖσαν, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπῳ ἀμηγέπη
8 B 196 τῶν πολιτικῶν ἀπτομένῳ. δυοῖν γὰρ ἡμέραιν διεγεγόνει
ἐς ἀεὶ ἀπόσιτος ὤν, καὶ ταῦτα μὲν ὄρθρου βαθέος διηνεκὲς
ἐκ τῶν στρωμάτων ἐξανιστάμενος καὶ προεγρηγορὼς τῆς
πολιτείας, ἀεί τε αὐτῆς ἔργῳ καὶ λόγῳ διαχειρίζων τὰ
πράγματα, ὄρθριός τε καὶ μεσημβρινός, καὶ οὐδέν τι ἧσσον
9 ἐπινυκτίδιος. πόρρω γὰρ τῶν νυκτῶν ἐς κοίτην ἰὼν ἐξαν-
ίστατο αὐτίκα δὴ μάλα, ὥσπερ χαλεπῶς τοῖς στρώμασιν
10 ἔχων. καὶ ἡνίκα δέ που τροφὴν αἴροιτο, οἴνου μὲν καὶ
ἄρτου καὶ τῶν ἄλλων ἐδωδίμων ἐκτὸς ἔμενε, βοτάνας δὲ
ἤσθιε μόνον, καὶ ταύτας ἀγρίας ἐπὶ χρόνου μῆκος τετα-
ριχευμένας ἁλσί τε καὶ ὄξει, ὅ τε πότος αὐτῷ τὸ ὕδωρ
11 ἐγίνετο μόνον. οὐ μέντοι οὐδὲ τούτοις κατακορὴς γέ-
γονέ πώποτε, ἀλλὰ καὶ ἡνίκα δαῖτα αἴροιτο, ἀπογευσά-
μενος τούτων δὴ τῶν αὐτῷ ἐδωδίμων, εἶτα μεθίει, οὔπω

14 cf. anecd. 18, 29—30.

9 συντριβῆναι] συντριβῇ V, ξυντριβῆναι A. 11 Πασχαλίαν Maltr.] πασχάλιον codd. 14 δυοῖν] δυεῖν A. 15 μὲν ὄρθρου βαθέος V] ὄρθρου μὲν βαθέως A. διηνεκὲς om. A. 24 πότος Maltr.] ποτὸς codd.

ἐδηδοκὼς τὰ αὐτάρκη. ἐντεῦθεν τοίνυν τὸ πάθος ἀκμά- 12
σαν τὴν ἀπὸ τῶν ἰατρῶν ἐπικουρίαν ἐνενικήκει, καὶ χρό-
νος τῷ βασιλεῖ πολὺς ἐν ταύταις δὴ ταῖς ὀδύναις ἐτρίβη.
μεταξὺ δὲ τὰ περὶ τῶν δεδηλωμένων λειψάνων ἀκούσας, 13
τῆς ἀνθρωπείας ἀφέμενος τέχνης, ἐπὶ ταῦτα τὸ πρᾶγμα
ἦγε, τὴν ὑγείαν ἐπισπώμενος τῇ ἐς αὐτὰ πίστει, καὶ δό-
ξης τῆς ἀληθοῦς ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἀπώνατο. οἱ 14
μὲν γὰρ ἱερεῖς τὸν δίσκον ἐπὶ τὸ τοῦ βασιλέως ἐτίθεντο
γόνυ, ἀφανίζεται δὲ τὸ πάθος εὐθύς, σώμασι δεδουλω-
μένοις θεῷ βιασθέν. ὅπερ ἀμφίλεκτον ὁ θεὸς οὐ ξυγ-
χωρῶν εἶναι, σημεῖον τῶν πραττομένων ἐνδέδεικται
μέγα. ἔλαιον γὰρ ἐξαπιναίως ἐπιρρεῦσαν μὲν ἐκ τούτων 15
δὴ τῶν ἁγίων λειψάνων, ὑπερβλύσαν δὲ τὸ κιβώτιον,
τώ τε πόδε καὶ τὴν ἐσθῆτα τοῦ βασιλέως κατέκλυσεν ὅλην
ἁλουργὸν οὖσαν. διὸ δὴ ὁ χιτὼν οὕτω καταβεβρεγμένος 16 B 197
διασώζεται ἐν τοῖς βασιλείοις, μαρτύριον μὲν τῶν τηνι-
κάδε γεγενημένων, σωτήριον δὲ τοῖς ἐς τὸ ἔπειτα πάθεσι
περιπεσουμένοις τισὶν ἀνηκέστοις.

η΄. Οὕτω μὲν οὖν ὑπογέγραπται Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ P 20
τὸ Κέρας ὁ κόλπος. καὶ πορθμοῖν δὲ τοῖν ἄλλοιν δυοῖν,
ὧνπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, οἰκοδομίαις τὰς ἠϊόνας ἐς μέγα
τι κάλλος ἐξείργασται τρόπῳ τοιῷδε. ἱερὰ δύο τῷ ἀρχ- 2
αγγέλῳ Μιχαὴλ ἀνειμένα καταντικρὺ ἀλλήλοιν ἑστῶτα
τοῦ πορθμοῦ ἑκατέρωθι ξυνέβαινεν εἶναι, θάτερον μὲν
ἐν χώρῳ καλουμένῳ Ἀνάπλῳ ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέοντι τὸν
Εὔξεινον Πόντον, τὸ δὲ δὴ ἕτερον ἐν τῇ ἀντιπέρας ἀκτῇ·
Προόχθους μὲν ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ ἄνθρωποι τὴν ἀκτήν, 3 □
ὅτι δὴ προβέβληται, οἶμαι, κατὰ πολὺ τῆς ταύτῃ ἠϊόνος,
νῦν δὲ Βρόχοι ἐπικαλεῖται, διαφθειρούσης τὰ ὀνόματα τῆς

11 πρασσομένων A. 18 δὲ A] τε V 20 δυοῖν V pr. m.] δυεῖν V corr.

4 τῶν ἐπιχωρίων ἀγνοίας τῷ μήκει τοῦ χρόνου. ταῦτα δὲ
τὰ δύο τεμένη οἱ μὲν αὐτῶν ἱερεῖς κατερρακωμένα ὑπὸ
τοῦ χρόνου θεώμενοι καὶ περίφοβοι γεγενημένοι ὡς μὴ
αὐτίκα δὴ μάλα σφίσιν ἐμπέσοιεν, βασιλέως ἐδέοντο
ἀνοικοδομήσασθαι ἄμφω ἐφ' οὗπερ σχήματος τὸ πα-
5 λαιὸν ἦν. οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος
ἐκκλησίαν τινὰ ἢ γίνεσθαι πρῶτον, ἢ καταπεπονηκυῖαν
ἐπανορθοῦσθαι, ὅτι μὴ ἐκ χρημάτων βασιλικῶν, οὐκ ἐν
Βυζαντίῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ πανταχόθι τῆς Ῥωμαίων ἀρ-
6 χῆς. βασιλεὺς δὲ αὐτίκα τῆς προφάσεως τυχὼν τῇσδε
καθεῖλε μὲν ἑκάτερον ἐς τὸ ἔδαφος, ὡς μή τι αὐτοῖς τῆς
προτέρας ἀκοσμίας ἀπολειφθῆναι. ἀνῳκοδομήσατο δὲ τὸν
7 B 198 μὲν ἐπὶ τοῦ Ἀνάπλου τρόπῳ τοιῷδε. πετρῶν ἐμβολῇ
τὴν ἐκείνῃ ἀκτὴν εἴσω περιελίξας ἐς σκέπας λιμένος, τὴν
8 τῆς θαλάττης ἠϊόνα ἐς μεταμόρφωσιν ἀγορᾶς ἤνεγκεν. ἡσύ-
χιος γὰρ ὑπεράγαν ἐνταῦθα ἡ θάλασσα οὖσα τῇ γῇ ἐπι-
9 κοινοῦται συναλλαγάς. ταῖς τε ἀκάτοις οἱ τῶν ἐμπόρων
θαλάσσιοι παρὰ τὴν ἐμβολὴν τῶν πετρῶν ὁρμισάμενοι
συμβάλλονται τοῖς ἐγγείοις ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων τὰ
10 ἐμπολήματα. αὐλὴ μετὰ τὴν παραλίαν ἀγορὰν τοῦ νεὼ
πρόκειται. καὶ μαρμάροις μὲν ὡραίοις τε καὶ χίοσιν ἡ
11 αὐλὴ τὸ χρῶμα ὁμοιοῖ. οἱ δὲ τοὺς περιπάτους τῇδε ποι-
ούμενοι εὐπρεπείᾳ μὲν ἥδονται λίθων, γεγήθασι δὲ θα-
λάσσης ὄψει, ἐναβρύνονται δὲ κοιναῖς ταῖς αὔραις ἔκ τε
τοῦ ῥοθίου ἐπεγειρομέναις καὶ λόφων ἐπανεστηκότων τῇ
12 γῇ. στοὰ τὸν νεὼν περιβάλλει ἐγκύκλιος ἐς τὰ πρὸς ἕω
διαλιποῦσα μόνον. ἐπὶ μέσης τὸ ἱερὸν χρώμασι μυρίοις
13 πεποίκιλται λίθων. ὄροφος ἐν θόλῳ μετάρσιος ὑπερηώ-

1—2 δὲ τὰ δύο V] δὲ δὴ τὰ A. 11 ἐς τὸ ἔδαφος V] ἕως ἐδάφους A. 21 ὡραίοις Hoesch.] ὡραίαις V. χιόσιν Maltr.] κίοσιν V.

ρηται. τί ἄν τις διαριθμησάμενος ἐπαξίως τοῦ ἔργου
φράσοι τὰς ᾐωρημένας στοάς, τὰς ὑπεσταλμένας οἰκοδο- P 21
μίας, τὸ τῶν μαρμάρων ἐπίχαρι, οἷς δὴ οἵ τε τοῖχοι καὶ
τὰ ἐδάφη παντάπασι περιβέβληνται; πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ 14
καὶ χρυσοῦ πλῆθος ἐξαίσιον πανταχόσε τοῦ ἱεροῦ καθά-
περ αὐτῷ πεφυκὸς περικέχυται. τοσαῦτα εἰπόντι καὶ τὸ 15
Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ τέμενός μοι δεδήλωται, ὅπερ αὐτῷ
βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἔναγχος ἐν τῷ Ἑβδόμῳ καλου-
μένῳ ἀνέθηκεν. ἐμφερέστατα γὰρ ἄμφω ἀλλήλοιν τὰ τε- 16
μένη τυγχάνει ὄντα, πλήν γε δὴ ὅτι οὐκ ἐπιθαλάσσιον
τὸ τοῦ Βαπτιστοῦ ξυμβαίνει εἶναι.
Ὁ μὲν οὖν ἐν τῷ Ἀνάπλῳ καλουμένῳ τοῦ ἀρχαγγέλου 17
ναὸς τῇδε πεπόνηται. κατὰ δὲ τὴν ἀντιπέρας ἀκτὴν ὀλίγῳ 18
τῆς θαλάσσης διέχει τις χῶρος, ὁμαλὸς μὲν φύσιν, συν- B 199
θέσει δὲ λίθων ὑψοῦ ἀνέχων. ἐνταῦθα τὸ τοῦ ἀρχαγ- 19
γέλου δεδημιούργηται τέμενος, εὐπρεπείᾳ μὲν ἐξαίσιον,
μεγέθει δὲ πρῶτον, πολυτελείᾳ δὲ ἀνακεῖσθαι μὲν τῷ
Μιχαὴλ πρέπον, ἀναθεῖναι δὲ Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ. τού- 20
του δὲ δὴ οὐ πολλῷ ἄποθεν τοῦ νεὼ τέμενος ἅγιον τῇ
θεοτόκῳ ἀνενεώσατο τρόπῳ τῷ αὐτῷ καταπεπονηκὸς πολλῷ
πρότερον, οὗ δὴ τὸ σεμνὸν μακρὸν ἂν εἴη καὶ διερευνή-
σασθαι καὶ λόγῳ σημῆναι· ἐκδέχεται δὲ ἡ πάλαι τῆς ἱστο-
ρίας προσδοκωμένη μοῖρα.
θ'. Ἐπὶ ταύτης δὴ τῆς ἀκτῆς ἀξιοθέατα ἐκ παλαιοῦ
βασίλεια ἐτύγχανεν ὄντα. ταῦτα βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς
ἀνατέθεικε τῷ θεῷ ἅπαντα, τὸν ἐνθένδε τῆς εὐσεβείας
καρπὸν τῆς παραυτίκα παραψυχῆς ἀλλαξάμενος τρόπῳ
τοιῷδε. ὅμιλος ἦν ἐπὶ Βυζαντίου γυναίων ἐν μαστρο- 2

28 cf. anecd. 17, 5.

8 ἰουστινιανὸς V] οὗτος A. 9 ἐμφερέστατα V] ἐμφερέστατον A. 26 ἀνατέθεικε V] ἀνέθηκε A. 28 βηζαντίου V.

πείῳ λελαγνευμένων οὐχ ἑκούσιον, ἀλλὰ βιαίαν τινὰ μι-
3 σητίαν. τῆς γὰρ πενίας τῷ ὑπερβάλλοντι ὑπὸ πορνο-
βοσκῷ τρεφομέναις ἀεὶ καὶ καθ' ἑκάστην ἀκολασταίνειν
ἐπάναγκες ἦν, ἀνδράσι τε ἀγνῶσι καὶ παραπεπτωκόσιν
4 ἐξαπιναίως ἐσποδιοῦντο συνδυαζόμεναι. πορνοβοσκῶν
γὰρ ἐνταῦθα ἦν ἐκ παλαιοῦ ἑταιρία πολλή, ἐπ' ἐργαστη-
ρίου τὸ τῆς ἀκολασίας διαχειριζόντων ἐμπόλημα, ἔν τε
τῷ δημοσίῳ τῆς ἀγορᾶς ὥραν ἀποδιδομένων τὴν ἀλλο-
5 τρίαν καὶ δουλαγωγούντων τὸ σῶφρον. βασιλεὺς δὲ Ἰου-
στινιανὸς καὶ βασιλὶς Θεοδώρα (τὴν γὰρ εὐσέβειαν ἀλλή-
λοις ἐπικοινούμενοι ἅπαντα ἔπρασσον) ἐπενόουν· τάδε.
6 τὴν μὲν πολιτείαν τοῦ τῶν μαστροπείων ἄγους ἐκάθηραν,
B 200 ἐξελάσαντες τὸ τῶν πορνοβοσκῶν ὄνομα, τῶν δὲ γυναι-
P 22 κῶν τὰς πενίᾳ ταλαιπωρουμένας πολλῇ ἀκολασίας τῆς δου-
λοπρεποῦς ἠλευθέρωσαν, βίοτον μὲν σφίσιν αὐτόνομον,
ἐλευθέραν δὲ τὴν σωφροσύνην πεπορισμένοι. ταῦτα μὲν
7 οὖν διῳκήσαντο τῇδε. παρὰ ταύτην δὲ τοῦ πορθμοῦ τὴν
ἀκτήν, ἥ ἐστιν ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὸν Εὔξεινον καλού-
μενον Πόντον, βασίλεια πρότερον ὄντα μοναστήριον με-
γαλοπρεπὲς κατεστήσαντο καταγώγιον ταῖς μεταμελου-
□ 8 μέναις γυναιξὶν ἐπὶ τῷ προτέρῳ βίῳ ἐσόμενον· ἐφ' ᾧ
τῇ ἐνταῦθα περί τε τὸν θεὸν καὶ τὴν εὐσέβειαν ἀσχολίᾳ
γενησομένῃ περικαθῆραι τὰς ἁμαρτάδας δυναταὶ εἶεν τῆς
9 ἐν μαστροπείῳ διαίτης. διὸ δὴ καὶ Μετάνοιαν τοῦτο δὴ
τῶν γυναικῶν τὸ διαιτητήριον ὁμωνύμως τῷ ἔργῳ ἐπο-
10 νομάζουσι. καὶ πολλαῖς μὲν χρημάτων προσόδοις οἱ βα-
σιλεῖς οὗτοι τὸ μοναστήριον δεδώρηνται τοῦτο, πολλὰ

4 τε V] om. A. 6 ἑταιρεία A. 7 ἐμπόλημα V. 10 βασιλὶς V] ἡ βασιλὶς A. 13 δὲ Maltr.] τε codd. 16 ἐλευθέραν scripsi] ἐλευθερίαν codd., δόντες, ἐλευθέραν Hoesch. in marg., ἐλευθερίαν Maltr. 17—18 παρὰ — ἀκτήν V] ἐπὶ ταύτης δὲ ⟨ἐπ'⟩ τῆς ἀκτῆς A. 20 κατεστήσατο A.

δὲ οἰκία κάλλει τε καὶ πολυτελείᾳ διαφερόντως ἐξαίσια,
ταῖς γυναιξὶ παραψυχὴν ἐσόμενα, ᾠκοδομήσαντο, ὡς
μηδενὶ ἀναγκασθεῖσαι πρὸς τὰ τῆς σωφροσύνης ἐπιτη-
δεύματα τρόπῳ ὁτῳοῦν ἀποκνήσουσι. ταῦτα μὲν οὖν
τῇδέ πῃ ἔχει.

Ἐς δὲ τὸν Εὔξεινον Πόντον ἐνθένδε ἰόντι ἄκρα τις 11
ἀπορρὼξ παρὰ τὴν τοῦ πορθμοῦ προβέβληται ἠϊόνα, ἐφ'
ἧς μαρτύριον Παντελεήμονος ἁγίου εἱστήκει, ἀρχήν τε
ἀπημελημένως πεποιημένον καὶ χρόνῳ μακρῷ πεπονη-
κὸς ἄγαν· ὅπερ ἐνθένδε περιελὼν Ἰουστινιανὸς βασι-
λεύς, τοῦτόν τε μεγαλοπρεπῶς τὰ μάλιστα οἰκοδομησά-
μενος τὸν ἐκείνῃ τανῦν ὄντα νεών, τῷ τε μάρτυρι διεσώ-
σατο τὴν τιμὴν καὶ τῷ πορθμῷ κάλλος ἐντέθεικεν, ἑκα-
τέρωθι τὰ ἱερὰ ταῦτα πηξάμενος. τούτου δὲ τοῦ τεμέ- 12
νους ἐπίπροσθεν ἐν χώρῳ τῷ καλουμένῳ Ἀργυρωνίῳ
πτωχῶν ἦν ἐκ παλαιοῦ καταγώγιον, οἷσπερ ἡ νόσος τὰ B 201
ἀνήκεστα ἐλωβήσατο. ὅπερ τῷ χρόνῳ διερρωγὸς ἤδη τὰ 13
ἔσχατα προθυμίᾳ τῇ πάσῃ ἀνενεώσατο, γενησόμενον τοῖς
οὕτω ταλαιπωρουμένοις ἀνάπαυλαν. ἀκτὴ δέ τίς ἐστι
Μωχάδιον ὄνομα τοῦ χώρου ἐγγύς, ὃ καὶ νῦν Ἱερὸν ὀνομά-
ζεται. ἐνταῦθα νεὼν τῷ ἀρχαγγέλῳ ἄλλον ἐδείματο ἱερο- 14
πρεπῆ τε διαφερόντως, καὶ τῶν τοῦ ἀρχαγγέλου ἱερῶν,
ὧνπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, οὐδενὸς ἀξιώματι ἀποδέοντα.
καὶ Τρύφωνι δὲ ἀνέθηκεν ἱερὸν μάρτυρι πόνῳ τε καὶ 15
χρόνῳ πολλῷ ἐς κάλλος ἀποτετορνευμένον ἀμύθητον ὅλως
ἐν τῇ τῆς πόλεως ἀγυιᾷ, ἣ τοῦ Πελαργοῦ ἐπώνυμός
ἐστιν. ἔτι δὲ Μηνᾷ καὶ Μηναίῳ μάρτυσιν ἕδος ἐν τῷ 16

12 Georg. Cod. de aed. CP. 104, 12.

2 ἐσόμενα l] ἐσομένην VA. 3 μηδενὶ V] μηδὲν A. 4 ἀποκνήσουσι V] ἀποκνήσωσι A. 21 νεὼν A] ναὸν V. ἄλλον om. V in contextu, sed pr. m. adscriptum est in marg. 25 ἀποτετορνευμένου A. 26 ἀγυιᾶι V. πελάργου Maltr., Dind., πελαρσοῦ V.

Ἑβδόμῳ ἀνέθηκεν. ἐν ἀριστερᾷ δὲ εἰσιόντι ἐς τὰς Χρυσᾶς καλουμένας Πύλας Ἴας ἁγίας μαρτύριον εὑρὼν καταπε-
17 πτωκός, πολυτελείᾳ τῇ πάσῃ ἀνενεώσατο. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τοῖς ἐν Βυζαντίῳ ἱεροῖς εἰργασμένα Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τοιαῦτά ἐστι, τὰ δὲ ἀνὰ πᾶσαν διαπεπονημένα τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἕκαστα διαριθμεῖσθαι χαλεπόν τέ
18 ἐστι καὶ λόγῳ παντελῶς ἄπορον. ἀλλ' ἡνίκα ἡμῖν δεήσει πόλεως ἢ χωρίου του πρὸς ὄνομα ἐπιμνησθῆναι, καὶ τὰ ἐνταῦθα ἱερὰ ἐν ἐπιτηδείῳ γεγράψεται.

P 23 ι'. Τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τοῖς ἱεροῖς ἔν τε Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς τῇδε προαστείοις οὕτως Ἰουστινιανῷ δε-
2 δημιούργηται βασιλεῖ· τῶν δὲ δὴ ἄλλων αὐτῷ οἰκοδομημάτων πεποιημένων ἕκαστον μὲν ἐπελθεῖν οὐ ῥᾴδιον λόγῳ, ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ φράσαι, τά τε πλεῖστα καὶ ἀξιολογώτατα τῆς τε ἄλλης πόλεως καὶ τῶν βασιλείων καταφλεχθέντα τε καὶ καθῃρημένα ἐπ' ἔδαφος ἀνοικοδομησάμενος ἅπαντα ἐπὶ τὸ εὐπρεπέστερον μετεστήσατο· ἅπερ μοι
B 202 ἐν τῷ παρόντι λεπτολογεῖσθαι οὔτι ἀναγκαῖον ἔδοξεν
3 εἶναι. ἅπαντα γάρ μοι ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται λόγοις. τοσοῦτον δὲ μόνον ἔν γε τῷ παρόντι γεγράψεται, ὡς τῶν βασιλείων τά τε προπύλαια καὶ ἡ καλουμένη Χαλκῆ μέχρι ἐς τὸν Ἄρεως καλούμενον οἶκον, ἔκ τε τῶν βασιλείων τό τε βαλανεῖον ὁ Ζεύξιππος αἵ τε μεγάλαι στοαὶ καὶ τὰ ἑκατέρωθεν ἐξῆς ἅπαντα μέχρι ἐς τὴν ἀγοράν, ἡ Κωνσταντίνου ἐπώνυμός ἐστι, τού-
4 του δὴ ἔργα τοῦ βασιλέως τυγχάνει ὄντα. πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ τὴν Ὁρμίσδα ἐπώνυμον οἰκίαν, ἄγχιστα οὖσαν

19 cf. I 124, 26.

2—3 καταπεπτωκός V] καταπεπονηκὸς A. 18 οὔτι V] οὔτι μοι A. 22 Ἄρεος Maltr., ἀρέας V, ἀραιᾶς A, cf. I 125, 2. καλούμενον V] λεγόμενον A.

τῶν βασιλείων, παραλλάξας τε καὶ ὅλως ἐς τὸ ἐπιφανέστερον μεθαρμοσάμενος, ὡς τοῖς βασιλείοις ἐπιεικῶς πρέπειν, τῷ Παλατίῳ ἐντέθεικεν, εὐρύτερόν τε αὐτὸ καὶ πολλῷ ἔτι μᾶλλον ἀξιώτερον ταύτῃ ἐξείργασται.

Ἔστι δέ τις ἀγορὰ πρὸ τῶν βασιλείων περίστυλος. Αὐ- 5
γουσταῖον καλοῦσι τὴν ἀγορὰν οἱ Βυζάντιοι. ταύτης ἐν λόγοις ἐπεμνήσθην τοῖς ἔμπροσθεν, ἡνίκα τῆς Σοφίας περιηγησάμενος τὸν νεὼν τὴν ἐπὶ τῷ ἔργῳ χαλκῆν εἰκόνα τῷ βασιλεῖ ἐπὶ κίονος ὑψηλοτάτου καὶ λίθοις συνθέτου ἀνατεθεῖσαν δεδήλωκα. ταύτης ἐς τὰ πρὸς ἕω τῆς ἀγο- 6
ρᾶς τὸ Βουλευτήριον ἵδρυται, λόγου μὲν τῇ τε πολυτελείᾳ καὶ τῇ κατασκευῇ τῇ πάσῃ κρεῖττον, Ἰουστινιανοῦ δὲ βασιλέως ἔργον. ἔνθα δὴ ξυνιοῦσα ἔτους ἀρχομένου 7
ἡ Ῥωμαίων βουλὴ σύγκλητος ἐνιαύσιον ἑορτὴν ἄγει, τὰ τῆς πολιτείας ὀργιάζουσα ἐς ἀεὶ νόμιμα. ἓξ δὲ αὐτοῦ 8
κίονες ἐπίπροσθεν ἑστᾶσιν, οἱ μὲν δύο τὸν τοῦ βουλευτηρίου τοῖχον ἐν μέσῳ ἔχοντες, ὃς πρὸς δύοντα ἥλιον τέτραπται, οἱ δὲ τέσσαρες ὀλίγῳ ἐκτός, τὸ μὲν εἶδος λευ- B 203
κοὶ ἅπαντες, μέγεθος δὲ πρῶτοι τῶν ἐν γῇ, οἶμαι, κιόνων τῇ πάσῃ. στοὰν δὲ ποιοῦσιν οἱ κίονες ὄροφον ἐν 9
θόλῳ ἑλίττουσαν, τὰ δὲ ἄνω τῆς στοᾶς ἅπαντα μαρμάρων μὲν κάλλει διακεκόσμηται τοῖς κίοσι τὸ εἶδος ἴσων, ἀγαλμάτων δὲ πλήθει ὑπεράνω ἑστώτων θαυμασίως ὡς ὑπογέγραπται.

Ταύτης δὲ τῆς ἀγορᾶς οὐ πολλῷ ἄποθεν τὰ βασι- 10
λέως οἰκία ἐστί, καὶ νέα μὲν τὰ βασίλεια σχεδόν τι πάντα, Ἰουστινιανῷ δέ, ἧπέρ μοι εἴρηται, δεδημιούργηται βασιλεῖ, φράσαι δὲ αὐτὰ λόγῳ ἀμήχανά ἐστιν, ἀλλ' ἀποχρήσει μὲν τοὺς γενησομένους εἰδέναι ὅτι δὴ ἅπαντα τού-

5—6 cf. supra ae. cap. I 2, 1.

25 δὲ V] δὴ A. τὰ V] τοῦ A. 26 οἰκία A] οἰκεῖά V.

11 P 24 του δὴ ἔργον τοῦ βασιλέως τυγχάνει ὄντα. ὥσπερ δέ
φασι, τὸν λέοντα ἐξ ὄνυχος ἴσμεν, καὶ τούτων δὴ οὕτω
τῶν βασιλείων τὴν δύναμιν ἐκ τοῦ προτεμενίσματος οἱ
τάδε ἀναλεγόμενοι εἴσονται. τοιοῦτον δὲ τὸ προτεμέ-
12 νισμά ἐστιν ὃ καλοῦσι Χαλκῆν. ὄρθιοι τοῖχοι οὐρανομή-
κεις ἐν τετραγώνῳ ἑστᾶσι τέσσαρες, τὰ μὲν ἄλλα ἰσοστά-
σιοι ἀλλήλοις ὄντες, μήκει δὲ ἄμφω, ὅ τε πρὸς μεσημ-
βρίαν τετραμμένος καὶ βορρᾶν ἄνεμον, τῶν ἑτέρων οὐ
13 παρὰ πολὺ ἀποδέοντες. προβέβληται δέ τις ἀμφὶ τὴν γω-
νίαν αὐτῶν ἑκάστου λίθων εὖ μάλα εἰργασμένων ἀνά-
στασις, τῷ τοίχῳ μέχρι ἐς τὴν ὑπερβολὴν ἐξ ἐδάφους συν-
αναβαίνουσα, τετράπλευρος μέν, ἐνημμένη δὲ κατὰ τὴν
μίαν τῷ τοίχῳ πλευράν, οὐ διακόπτουσα τοῦ χώρου τὸ
κάλλος, ἀλλά τι καὶ κόσμου αὐτῷ ἐντιθεῖσα τῇ τοῦ ἐμ-
14 φεροῦς ἁρμονίᾳ. ὑπερηώρηνται δὲ αὐτῶν ἀψῖδες ὀκτώ, τέσ-
σαρες μὲν ἀνέχουσαι τὸν ἐν μέσῳ τοῦ παντὸς ὄροφον ἐν
σφαιροειδεῖ μεταρσίῳ ἐπικυρτούμενον, αἱ δὲ δὴ ἄλλαι δύο
μὲν πρὸς νότον, δύο δὲ πρὸς βορρᾶν ἄνεμον τῷ γειτνιῶντι
B 204 ἐναπερειδόμεναι τοίχῳ, τὸ μεταξὺ τέγος ἐν θόλῳ ἠωρημέ-
15 νον ἐξαίρουσιν. ἐναβρύνεται δὲ ταῖς γραφαῖς ἡ ὀροφὴ πᾶσα,
οὐ τῷ κηρῷ ἐντακέντι τε καὶ διαχυθέντι ἐνταῦθα παγεῖσα,
ἀλλ' ἐναρμοσθεῖσα ψηφῖσι λεπταῖς τε καὶ χρώμασιν ὡραϊσ-
μέναις παντοδαποῖς· αἳ δὴ τά τε ἄλλα πάντα καὶ ἀν-
16 θρώπους ἀπομιμοῦνται. ὁποῖα δὲ αὐτῶν τὰ γράμματά
ἐστιν ἐγὼ δηλώσω. ἐφ' ἑκάτερα μὲν πόλεμός τέ ἐστι καὶ
μάχη, καὶ ἁλίσκονται πόλεις παμπληθεῖς πὴ μὲν Ἰταλίας,
πὴ δὲ Λιβύης· καὶ νικᾷ μὲν βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ὑπὸ

5 Mal. 479, 15.

11—12 συναναβαίνουσα V] ἀναβαίνουσα A. 14 κόσμου A] κόσμον V. 15 ἀψῖδες V, ἀψίδες A. 23 παντοδαποῖς V] παντοδαπαῖς A. 26—27 πὴ — πὴ Dind.] πῆ — πῆ codd.

στρατηγοῦντι Βελισαρίῳ, ἐπάνεισι δὲ παρὰ τὸν βασιλέα,
τὸ στράτευμα ἔχων ἀκραιφνὲς ὅλον ὁ στρατηγός, καὶ δί-
δωσιν αὐτῷ λάφυρα βασιλεῖς τε καὶ βασιλείας, καὶ
πάντα τὰ ἐν ἀνθρώποις ἐξαίσια. κατὰ δὲ τὸ μέσον ἑστᾶ- 17
σιν ὅ τε βασιλεὺς καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα, ἐοικότες ἄμφω
γεγηθόσι τε καὶ νικητήρια ἑορτάζουσιν ἐπί τε τῷ Βαν-
δίλων καὶ Γότθων βασιλεῖ, δορυαλώτοις τε καὶ ἀγωγί-
μοις παρ' αὐτοὺς ἥκουσι. περιέστηκε δὲ αὐτοὺς ἡ Ῥω- 18
μαίων βουλὴ σύγκλητος, ἑορτασταὶ πάντες. τοῦτο γὰρ
αἱ ψηφῖδες δηλοῦσιν ἐπὶ τοῖς προσώποις ἱλαρὸν αὐτοῖς
ἐπανθοῦσαι. γαυροῦνται οὖν καὶ μειδιῶσι τῷ βασιλεῖ νέ- 19
μοντες ἐπὶ τῷ ὄγκῳ τῶν πεπραγμένων ἰσοθέους τιμάς·
ἠμφίασται δὲ μαρμάρων εὐπρεπείᾳ τὰ ἐντὸς ἅπαντα μέ-
χρι ἐς τὰς ὑπεράνω ψηφῖδας, οὐχ ὅσα ἐπανέστηκε μόνον,
ἀλλὰ καὶ τὸ ἔδαφος ἐφεξῆς ὅλον. τῶν δὲ μαρμάρων ἔνια 20
μὲν λίθου Σπαρτιάτου ἐκεῖ σμαράγδῳ ἴσα, ἔνια δὲ πυρὸς
φλόγα μιμοῦνται· λευκὸν δὲ τῶν πλειόνων τὸ εἶδος, οὐ
λιτὸν μέντοι, ἀλλ' ὑποκυμαίνει κυαναυγεῖ ὑπογεγραμ-
μένον μεταξὺ χρώματι. ταῦτα μὲν οὖν τῇδέ πη ἔχει.

ια'. Ἐκ δὲ τῆς Προποντίδος ἐσπλέοντι ἐς τὰ πρὸς ἕω B 205 P 25
τῆς πόλεως, βαλανεῖον ἐν ἀριστερᾷ ἐν δημοσίῳ ἐστίν.
ὅπερ Ἀρκαδιαναὶ μὲν ἐπικαλεῖται, Κωνσταντινούπολιν
δὲ πηλίκην οὖσαν ἐπικοσμεῖ. αὐλὴν ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς 2
οὗτος ἐδείματο, τῆς μὲν πόλεως προβεβλημένην, καὶ τοῖς
μὲν ἐκείνῃ διατριβὴν ἔχουσιν ἐς περιπάτους ἀεὶ ἀνειμέ-
νην, ἐς δὲ τὸ ἐνορμίσασθαι τοῖς περιπλέουσι. ταύτην ἥλιος 3
καταλάμπει μὲν ἀνίσχων τῇ αἴγλῃ, ἐκτρεπόμενος δὲ ἀμφὶ
τὰ πρὸς ἑσπέραν ἐν ἐπιτηδείῳ ἐπισκιάζει. ταύτην ἡ θά-

1 βελλισαρίω V. παρὰ A] περὶ V. 3 τε V] om. A. 6 τῷ V] τῶν A. 6—7 βανδήλων V. 7 βασιλεῖ codd.] βασιλεῦσι Maltr. δωρυαλώτοις V. 8 αὐτοὺς 1 A] αὐτοῖς V. 19 οὖν V] om. A. 21 ἐν δημοσίω ἐστίν V] ἐστὶν ἐν δημοσίω A.

λασσα περιρρεῖ ἀτρεμὴς ἐν ἡσυχίᾳ περιχεομένη τῷ ῥεί-
θρῳ, ποταμοῦ τρόπον ἐκ πόντου ἰοῦσα· ὥστε καὶ προσ-
διαλέγονται τοῖς περιπλέουσιν οἱ τοὺς περιπάτους ποιού-
4 μενοι. ἡ γὰρ θάλασσα κατατείνουσα μὲν ἐς ἄβυσσον
μέχρι ἐς τῆς αὐλῆς τὴν κρηπῖδα πλώιμος ἐνταῦθα ταῖς
ναυσὶ γίνεται, τῆς δὲ γαλήνης τῷ ὑπερβάλλοντι τοὺς
ἑκατέρωθι ὄντας ἐπιμίγνυσιν ἐς τοὺς διαλόγους ἀλλή-
5 λοις. τὰ μὲν οὖν κατὰ τῆς θαλάσσης τὸ γειτόνημα τῇ
αὐλῇ τῇδέ πη ἔχει, καλλωπιζομένῃ μὲν τῇ ἐς αὐτὴν ὄψει,
περιπνεομένῃ δὲ ἁπαλαῖς οὔσαις ταῖς ἀπ' αὐτῆς αὔραις.
6 καὶ κιόνων δὲ καὶ μαρμάρων κάλλει ὑπερφυεῖ τά τε αὐτῆς
ἐδάφη καὶ τὰ ὕπερθεν καλύπτεται πάντα· ὧν ἡ αἴγλη
ὑπεράγαν λευκή τίς ἐστι, ταῖς τοῦ ἡλίου αὐγαῖς ἐπιει-
7 κῶς ἀπαστράπτουσα. καὶ μὴν καὶ εἰκόνες αὐτὴν κοσ-
μοῦσι παμπληθεῖς, αἱ μὲν χαλκαῖ, αἱ δὲ τῷ λίθῳ ἐπιξυ-
σθεῖσαι, θέαμα λόγου πολλοῦ ἄξιον. εἰκάσαις ἂν ἢ Φει-
δίου τοῦ Ἀθηναίου ἢ τοῦ Σικυωνίου Λυσίππου ἔργον ἢ
8 Πραξιτέλους αὐτὰς γεγονέναι. ἐνταῦθα καὶ Θεοδώρα ἡ
βασιλὶς ἐπὶ κίονος ἕστηκε· τοῦτο γὰρ ἀνατέθεικεν ἡ πό-
9 B 206 λις αὐτῇ ὑπὲρ τῆς αὐλῆς χαριστήριον. καὶ ἡ μὲν εἰκὼν
εὐπρόσωπος, ἀλλὰ τῆς βασιλίδος τῷ κάλλει ἐλάσσων, ἐπεὶ
αὐτῆς τὴν εὐπρέπειαν λόγῳ τε φράσαι καὶ ἰνδάλματι
ἀπομιμεῖσθαι ἀνθρώπῳ γε ὄντι παντάπασιν ἀμήχανα ἦν·
ἁλουργὸς δὲ ὁ κίων καὶ πρὸ τοῦ ἐκτυπώματος ὅτι δὴ βα-
σιλίδα φέρει διαφανῶς ἐνδεικνύμενος.
10 Ὅπερ δὲ ὕδατος εὐπορίας πέρι ἐνταῦθα διαπεπόνηται
τῷ βασιλεῖ τούτῳ αὐτίκα δηλώσω. θέρους ὥρᾳ ἡ βασι-

26 cf. anecd. 26, 23.

1 ἡσυχία V] ἡσυχίῳ A. 2 ἰοῦσα Hoesch.] ἰοῦσαν V. 5 πλώιμος l, Hoesch.] πλόιμος V. 9 τῇδέ V] ταύτῃ A. 12 ὕπερθε A. 19 ἕστηκε V] ὑψηλοῦ ἵσταται A. 21 τῷ κάλλει codd.] τὸ κάλλος Maltr. 23 ἀμήχανα V] ἀμήχανον A.

λὶς πόλις ὕδατος ὑπεσπάνιζεν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, καί-
περ ἐς τοὺς ἄλλους καιροὺς διαρκὲς ἔχουσα. τοῦ γὰρ 11
καιροῦ τηνικάδε αὐχμοὺς ἔχοντος ἐλασσόνως ἢ κατὰ τὰς
ἄλλας ὥρας αἱ πηγαὶ τὸ ὕδωρ ἀποβλυστάνουσαι καταδε-
εστέραν παρείχοντο τὴν ὀχεταγωγίαν τῇ πόλει. διὸ δὴ 12
ὁ βασιλεὺς ἐπενόει τοιάδε. κατὰ τὴν βασιλέως στοάν,
ἵνα δὴ τὰς δίκας παρασκευάζονται οἵ τε ῥήτορες καὶ εἰσα-
γωγεῖς καὶ εἴ τινες ἄλλοι τοῦ ἔργου τούτου ἐπιμελοῦνται,
αὐλή τίς ἐστιν ὑπερμεγέθης, περιμήκης μὲν καὶ εὔρους P 26
ἱκανῶς ἔχουσα, ἐν τετραπλεύρῳ δὲ περίστυλος οὖσα, οὐκ
ἐπὶ γεώδους ἐδάφους τοῖς αὐτὴν δειμαμένοις, ἀλλ' ἐπὶ
πέτρας πεποιημένη. στοαί τε τὴν αὐλὴν περιβάλλουσι 13
τέσσαρες, κατὰ πλευρὰν ἑκάστην ἑστῶσαι. ταύτην τε οὖν
καὶ τῶν στοῶν μίαν, ἥπερ αὐτῆς τέτραπται πρὸς ἄνεμον
νότον, ἐς βάθους μέγα τι χρῆμα κατορύξας Ἰουστινιανὸς
βασιλεύς, ἀποβαλλομένοις τῇ περιουσίᾳ κατὰ τὰς ἄλλας
ὥρας τοῖς ὕδασιν ἐς θέρος ἐν ἐπιτηδείῳ θησαυρὸν ἔθετο.
δεχόμενα γὰρ τὰ ἔλυτρα τάδε τοῦ ὀχετοῦ τὴν ἐπιρροὴν 14
ὑπερβλύζοντος στενοχωρουμένοις μὲν τοῖς ὕδασι τότε
χαρίζεται χώραν, ποθεινῶν δὲ αὐτῶν γινομένων ἐπὶ και-
ροῦ τοῖς δεομένοις παρέχεται πόρον. οὕτω μὲν μὴ προσ- 15 B 207
δεῖν Βυζαντίοις ποτίμων ὑδάτων βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς
διεπράξατο.
Καὶ βασίλεια δὲ ἀλλαχόθι δεδημιούργηκεν αὐτὸς καιν- 16
ουργήσας ἔν τε τῷ Ἡραίῳ, ὃ νῦν Ἱερὸν ὀνομάζουσι,
καὶ Ἰουκουνδιάναις ταῖς καλουμέναις· ὧν δὴ οὔτε τὸ
μεγαλοπρεπὲς σὺν τῷ ἐς τέχνην ἠκριβωμένῳ, οὔτε τὸν

24 cf. Hammer II 327. 25 Georg. Cod. de aed. CP. 117, 7.

8 ἐλασσόνως ἢ V] ἔλλον ὡς ἢ A. 10 περίστυλος οὖσα Maltr.] περίστυλος ὅσα V, περίστυλος A. 11 δειμαμένοις Maltr.] δημαμένοις V, δεομένοις Hoesch. 26—27 οὔτε — οὔτε Dind.] οὐδὲ — οὐδὲ codd.

□ ὄγκον ἂν σὺν τῷ εὐπρεπεῖ λόγῳ φράσαι ποτὲ ἱκανῶς
17 ἔχοιμι. ἀλλ' ἀποχρήσει ταῦτα εἰπεῖν βασίλειά τε εἶναι
καὶ πρὸς Ἰουστινιανοῦ γεγονέναι παρόντος τε καὶ ἐπι-
τεχνωμένου, καὶ οὐδενὸς ἀπεριόπτου, ὅτι μὴ χρημάτων,
καθισταμένου. ταῦτα γὰρ οὐχ οἷόν τέ ἐστι μὴ καὶ λόγου
18 κρατεῖν. ἐνταῦθα δὲ καὶ λιμένων σκέπας ἀποτετόρνευται
οὐ πρότερον ὄν. ἀκτὴν γὰρ εὑρὼν ἑκατέρωθι τοῖς τε
ἀνέμοις καὶ ταραχῇ τοῦ ῥοθίου ἀποκειμένην, σωτήριον
19 εἶναι τοῖς πλέουσι κατεστήσατο ὧδε. τὰς κιβωτοὺς κα-
λουμένας ἀναρίθμους τε καὶ παμμεγέθεις πεποιημένος,
ἀμφοτέρωθέν τε αὐτὰς τῆς ἠϊόνος ἐπὶ πλεῖστον ἐγκαρ-
σίας ἀπορριψάμενος, ἀεί τε τῶν προτέρων καθύπερθεν
ἑτέρων ἐν τάξει ἐπιβολὴν ἐντιθέμενος, τοίχους πλαγίους
ἀπ' ἐναντίας ἀλλήλων ἀνέστησε δύο ἐκ τῶν τῆς ἀβύσσου
κρηπίδων μέχρι ἐς τὸ ὕδωρ, ᾧ δὴ αἱ νέες ἐναπερειδό-
20 μεναι πλέουσι. πέτρας τε τὸ λοιπὸν ἀποτόμους ταύτῃ
ἐμβέβληται. ὧν δὴ πρὸς τοῦ ῥοθίου ἀρασσομένων, ἀπο-
κρουομένων τε τὴν τοῦ κλυδωνίου ἐπίθεσιν, καὶ ἀνέμου
χειμῶνος ὥρᾳ καταβάντος σκληροῦ, διαμένει τὰ ἐντὸς
ἡσυχῇ ἅπαντα τῶν τοίχων, μεταξὺ μιᾶς ἀπολελειμμένης
21 ἐπὶ τὸν λιμένα τοῖς πλοίοις εἰσόδου. ἐνταῦθα δὲ καὶ
ἱερὰ τεμένη πεποίηται, ἧπέρ μοι ἔμπροσθεν δεδιήγηται,
B 208 καὶ στοάς τε καὶ ἀγορὰς καὶ λουτρῶνας ἐν δημοσίῳ καὶ
τὰ ἄλλα σχεδόν τι πάντα· ὥστε δὴ ταῦτα τῶν ἐν τῇ
22 πόλει βασιλείων ἐλασσοῦσθαι μηδέν. καὶ λιμένα δὲ ἄλ-

22 ae. I 3, 9.

6 λιμένων V] om. A. ἀποτετόρ/ευται V, ἀποτετόρευται A.
8 ταραχῇ τοῦ ῥοθίου V] τῷ ῥοθίῳ A. 10 ἀναρρίθμους A.
11 τε αὐτὰς V] τε om. A. 13 ἐπιβολὴν V] ὑπερβολὴν A. ἐν-
τιθέμενος V] ἐνθέμενος A. 14 ἀπ' ἐναντίας A] ἀπεναντίους
V. 17 ἐμβέβληται V] ἐμβέβληκεν A. 21 δὲ V] om. A. 23 τε
V] om. A. ἀγορὰς V] ἀγυιὰς A.

λον ἐκτήσατο ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπείρῳ, ἐν τοῖς Εὐτρο-
πίου ἐπωνύμοις, τοῦ Ἡραίου τοῦδε οὐ πολλῷ ἄποθεν,
κατὰ ταὐτὰ εἰργασμένον τοῖς ἄλλοις, ὧνπερ ἐπεμνήσθην
ἀρτίως.
Τὰ μὲν οὖν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἐν πόλει δεδημιουρ- 23
γημένα τῇ βασιλίδι, ὡς διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν, ταύτῃ
πῃ ἔχει. ὃ δὲ μόνον ἡμῖν ἐνταῦθα δὴ ἀπολέλειπται
αὐτίκα δηλώσω. τῇδε τοῦ βασιλέως τὰ διαιτητήρια ἔχον- 24
τος, διὰ μέγεθος τῆς βασιλείας, ἐκ πάσης γῆς ὅμιλος ἀν-
θρώπων τῇ πόλει παντοδαπὸς ἐπεισέρχεται. παραγίνε- 25 P 27
ται δὲ αὐτῶν ἕκαστος ἢ πράξει τινὶ ποδηγούμενος ἢ ἐλ-
πίδι ἢ τύχῃ, πολλοὶ δέ τινες, οἷς δὴ τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν
οὐκ ἐν καλῷ κεῖται, βασιλέως δεησόμενοι, τῇ πόλει ἔν-
δημοι γίνονται διὰ βίαν τινὰ ἢ πιέζουσαν ἢ ἐγκειμένην
ἢ μέλλουσαν. οἷσπερ συμβαίνει πρὸς τῇ ἄλλῃ ἀμηχανίᾳ 26
καὶ οἰκίας ὑποσπανίζειν, οὐχ οἵοις τε οὖσι τὴν ὑπὲρ τῆς
ἐνταῦθα διατριβῆς προέσθαι μίσθωσιν. ταύτην δὲ αὐτοῖς 27
βασιλεύς τε Ἰουστινιανὸς καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα τὴν
ἀπορίαν διέλυσαν. τῆς γὰρ θαλάσσης ὡς ἀγχοτάτω, ἵνα
δὴ Στάδιον ὁ χῶρος καλεῖται (ἀγῶσι γάρ, οἶμαι, τὸ πα-
λαιὸν ἀνεῖτό τισι) ξενῶνας ὑπερμεγέθεις ἐδείμαντο, τοῖς
τὰ τοιαῦτα ταλαιπωρουμένοις ἐπὶ καιροῦ γενησομένους
καταλυτήρια.

ΛΟΓΟΣ Β'. B 209

Ὅσα μὲν δὴ ἐπί τε Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν P 28
ἐκείνῃ προαστείων ἱερὰ τεμένη βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς
νέα ἱδρύσατο, καὶ ὅσα καταπεπονηκότα διὰ χρόνου μῆκος

5 οὖν A] om. V. 5—6 δεδημιουργημένα V] δημιουργηθέντα A.
7 δὲ V] δὲ δὴ A. 12 οἰκίαν A] οἰκείαν V. 18 καὶ evanuit
in V. 19 διέλυσαν V] ἔλυσαν A. 20 στάδιον V] om A. ὁ V]
οὗ A. 21 ἀνεῖτό V] ἀνεῖται A. ξενῶνας A] καὶ ξενῶνας V.

ἀνενεώσατο, τά τε ἄλλα οἰκοδομήματα, ὅσα δὴ ἐνταῦθα
2 P 29 πεποίηται, ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ δεδήλωται. τὸ δὲ
λοιπὸν ἐπὶ τὰ ἐρύματα ἡμῖν ἰτέον, [καὶ] οἴσπερ τὰς
ἐσχατιὰς περιέβαλε Ῥωμαίων τῆς γῆς. ἔνθα δὴ καὶ τα-
λαιπωρεῖσθαι τῷ λόγῳ τὰ μάλιστα ἐπάναγκες ἂν εἴη καὶ
3 τὰ ἀμήχανα διαπονεῖσθαι. οὐ γὰρ τὰς πυραμίδας ἀφη-
γησόμεθα, τοῦτο δὴ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ βεβασιλευκότων
τὸ διαθρυλλούμενον ἐπιτήδευμα, ἐς χάριν ἀποκεκριμένον
ἀνόνητον, ἀλλὰ τὰ ὀχυρώματα σύμπαντα, οἷς ὁ βασιλεὺς
οὗτος τὴν βασιλείαν ἐσώσατο, τειχισάμενός τε αὐτὴν καὶ
ἀμήχανον τοῖς βαρβάροις καταστησάμενος τὴν ἐς Ῥω-
B 210 μαίους ἐπιβουλήν. ἐκ δὲ ὁρίων τῶν Μηδικῶν ἄρξασθαι
οὔ μοι ἀπὸ τρόπου ἔδοξεν εἶναι.

4 Ἐπειδὴ Μῆδοι ἀνεχώρησαν ἐκ Ῥωμαίων τῆς γῆς, πό-
λιν αὐτοῖς Ἄμιδαν ἀποδόμενοι, ἧπερ ἐν λόγοις τοῖς ὑπὲρ
τῶν πολέμων δεδήλωται, βασιλεὺς μὲν Ἀναστάσιος ἄγ-
χιστά πη τῶν Περσικῶν ὅρων κώμην ἄδοξόν τινα τὰ
πρότερα οὖσαν, Δάρας ὄνομα, τείχει περιβαλεῖν διὰ
σπουδῆς ἔσχε, πόλιν τε αὐτὴν ἐπιτείχισμα ἐσομένην τοῖς
5 πολεμίοις ἐργάσασθαι. ἐν δὲ ταῖς σπονδαῖς ἀπειρημένον,
ἅσπερ ποτὲ βασιλεὺς Θεοδόσιος ἔθετο πρὸς τὸ Περσῶν
γένος, μηδετέρους ἐν χωρίῳ οἰκείῳ ἐν γειτόνων που τοῖς
τῶν ἑτέρων ὁρίοις κειμένῳ ὀχύρωμα νεώτερόν τι ἐπι-
τεχνᾶσθαι, προτεινόμενοι Πέρσαι τὰς ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ ξυν-
θήκας ἐμπόδιοι τῷ ἔργῳ σπουδῇ τῇ πάσῃ ἐγίνοντο, καί-
6 περ Οὐννικοῦ πολέμου πιεζόμενοι τῇ ἀσχολίᾳ. Ῥωμαῖοι
δὲ αὐτοὺς ἀπαρασκεύους διὰ ταῦτα ὁρῶντες ὀξύτερον
τῆς οἰκοδομίας ἀντελαμβάνοντο, προτερῆσαι διὰ σπουδῆς

15 cf. I 44, 9. 18 cf. de bellis I 47, 13. 20 ἀπειρημένον] cf. de b. I 10, 5.

3 καὶ οἴσπερ V, καὶ οἷς A, καὶ delevit Maltr. 9 ξύμπαντα A. 14 τῆς V] om. A. 19 ἐσομένην V] ἐσόμενον A.

ἔχοντες πρὶν οἱ πολέμιοι τὴν πρὸς Οὔννους ἀγώνισιν
διαλύσαντες ἐπὶ σφᾶς ἴωσιν. ὑποψίᾳ οὖν τῇ ἐκ τῶν 7
πολεμίων περίφοβοι ὄντες καὶ καραδοκοῦντες ἀεὶ τὰς
ἐφόδους, οὐκ ἐς τὸ ἀκριβὲς τὴν οἰκοδομίαν ἐξῆγον, τοῦ
τάχους αὐτοῖς τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς σπουδῆς παραιρου-
μένου τὴν ἐς τὸ ἔργον ἀσφάλειαν. τῷ γὰρ συντόμῳ τό 8
γε ἀσφαλὲς οὐδαμῇ εἴωθε ξυνοικίζεσθαι, οὐδὲ τῷ ὀξεῖ τὸ
ἀκριβὲς φιλεῖ ἕπεσθαι. οὕτω τοίνυν ἐπισπερχῶς ἀπειρ- 9
γάσαντο τὴν τοῦ περιβόλου ἀνάστασιν οὐκ ἀνανταγώ-
νιστον τοῖς πολεμίοις πεποιημένοι, ἀλλ' ὅσον αὐτῷ ἀναγ-
καῖον ὕψος ἐνθέμενοι, οὐ μὴν οὐδὲ αὐτοὺς ἐμβεβλημένοι
ἐν ἐπιτηδείῳ τοὺς λίθους, ἢ αὐτῶν ἐν δέοντι εἰργασμέ- B 211
νοι τὴν σύνθεσιν, ἢ τῷ τέλματι τῆς τιτάνου κατὰ λόγον
ἐναρμοσάμενοι. χρόνου οὖν ὀλίγου (χιόσι τε γὰρ καὶ 10
ἡλίου θέρμῃ τῷ τῆς οἰκοδομίας σφαλερῷ ἀντέχειν οἱ
πύργοι ὡς ἥκιστα εἶχον) διερρωγέναι αὐτῶν τοῖς πλεί-
στοις ξυνέβη. οὕτω μὲν τὰ πρότερα ἐν πόλει Δάρας τὰ
τείχη ἀνέστη.

Ἔννοια δὲ Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ γέγονεν ὡς οὐ περιό- 11
ψονται Πέρσαι ὅσα γε δυνατὰ τοῦτο δὴ τὸ κατ' αὐτῶν
ἐπιτείχισμα Ῥωμαίοις ἑστάναι, ἀλλὰ πανοικεσίᾳ μὲν προσ-
βαλοῦσι, τέχνας δὲ κινήσουσι πάσας ἐξ ἀντιπάλου τειχο-
μαχήσειν τῆς πόλεως, καὶ ὅμιλος μὲν αὐτοῖς ἐλεφάντων
ἕψεται, οἴσουσι δὲ ξυλίνους ἐπὶ τῶν ὤμων οἱ ἐλέφαντες P 30
πύργους, οἷς ὑποκείμενοι ἀντὶ θεμελίων ἑστήξουσι, καὶ
τὸ δὴ χαλεπώτερον ἐν ἐπιτηδείῳ τοῖς πολεμίοις περι-
αγόμενοι καὶ φέροντες τεῖχος γνώμῃ τῶν κεκτημένων
ὅπῃ παρατύχοι ἑπόμενον· ἐπεμβαίνοντες δὲ οἱ πολέμιοι 12

3 καραδοκοῦντες V] καραδοκοῦντες δὲ A. 5—6 παραιρουμένου A] παραιρομένου V. 11—12 ἐν ἐπιτηδείω τοὺς λ. ἐμβεβλ. A. 12—13 εἰργασμένοι A] πεποιημένοι V.

βαλοῦσι μὲν κατὰ κορυφὴν τοὺς ἔνδον Ῥωμαίους, ἐκ δὲ
ὑπερδεξίων ἐπιθήσονται, ἀλλὰ καὶ λόφους χειροποιήτους
ἐπαναστήσουσι, καὶ μηχανὰς τὰς ἑλεπόλεις ἐπάξονται
13 πάσας. ἢν δέ τι τῇ πόλει Δάρας ἀξύμφορον ἐπιγένηται,
πάσης μὲν προβεβλημένῃ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, ἀντι-
τεταγμένῃ δὲ τῇ πολεμίᾳ διαφανῶς, οὐκ ἄχρι τοῦδε ἡμῖν
κείσεται τὸ κακόν, ἀλλ' ἡ πολιτεία κατασεισθήσεται ἐκ
τοῦ ἐπὶ πλεῖστον. ἐβούλετό τε διὰ ταῦτα ὀχύρωμα τῷ
χωρίῳ περιβαλεῖν ἐπαξίως τῆς χρείας.

14 Πρῶτα μὲν οὖν τὸ τεῖχος (κολοβόν τε γὰρ ἦν κομιδῇ,
ᾗπέρ μοι εἴρηται, καὶ τοῖς ἐπιοῦσι διὰ ταῦτα ἐπιμαχώ-
τατον) ἀπρόσοδόν τε καὶ ἄμαχον ὅλως τοῖς πολεμίοις
15 B 212 ἐσκευάσατο εἶναι. τὰς μὲν γὰρ ἐπάλξεις πρότερον οὔσας
λίθων ἐνθήκῃ ξυναγαγὼν ἀπέσφιγξεν ἐν στενῷ μάλιστα,
ἴχνη αὐταῖς μόνα ἐς θυρίδων ἀπολιπὼν σχῆμα, τοσοῦτον
δὲ αὐτῶν συγκεχωρηκὼς ἀνεῳγέναι, ὅσον δὴ καὶ χεῖρα
διεῖναι, καὶ τῶν τοξευμάτων ἐξόδους ἐπὶ τοὺς ἐνοχλοῦν-
16 τας ἐνθένδε λελεῖφθαι. ὕπερθεν δὲ αὐτῶν ὕψος τῷ περι-
βόλῳ ἐπετεχνήσατο ἐς τριάκοντα μάλιστα πόδας, οὐχ
ὅλον ἐνθέμενος τὸ πάχος τῷ τείχει, ὡς μὴ τῶν θεμελίων
τῇ τῶν ἐγκειμένων περιουσίᾳ βαρυνομένων ἀνήκεστόν
τι τῷ ἔργῳ ξυμβαίῃ, ἀλλὰ τὸν ἐκείνῃ ἀέρα λίθων περι-
βολῇ περιελίξας, στοάν τε ἐν κύκλῳ τοῦ περιβόλου περί-
δρομον ἐργασάμενος, ὑπέρ τε τὴν στοὰν τὰς ἐπάλξεις
ἐπιβαλών, ὥστε διώροφον μὲν πανταχόσε τὸ τεῖχος εἶναι,
κατὰ δὲ τοὺς πύργους καὶ τρεῖς γεγονέναι τὰς χώρας
τῶν τε ἀμυνομένων τοῦ περιβόλου καὶ τὰς ἐπ' αὐτὸν
17 ἀποκρουομένων ἐφόδους. κατὰ μέσους γάρ πη τοὺς
πύργους σφαιρικὸν σχῆμα ἐνθέμενος αὖθις ἐνταῦθα ἐν-

10 κομιδῇ l, Hoesch.] κομηδὴ V. 14 ἀπέσφιξεν V. 22 ξυμβαίη V] ξυμβαίνοι A. 24 ἐπάλξεις Hoesch.] ἐπάλξης V.

τέθεικεν ἐπάλξεις ἑτέρας, τριώροφον ταύτῃ τὸ τεῖχος
ἀπεργασάμενος.

Ἔπειτα δὲ κατανενοηκὼς ὅτι δὴ καὶ τῶν πύργων διε- 18
φθάρθαι πολλούς, ᾗπέρ μοι εἴρηται, ξυνηνέχθη ἐν χρόνῳ
ὀλίγῳ, καθελεῖν μὲν αὐτοὺς ὡς ἥκιστα εἶχεν, ἐν γειτόνων
ἀεὶ τῶν πολεμίων ὄντων καὶ καιροφυλακούντων τε καὶ
διηνεκὲς ἰχνευόντων εἴ ποτε τοῦ περιβόλου μοίρας ἀτει-
χίστου τινὸς ἐπιτυχεῖν οἷοί τε ὦσιν· ἐπενόει δὲ τάδε.
τούτους μὲν τοὺς πύργους αὐτοῦ εἴασεν, ἔκτοσθεν δὲ 19
αὐτῶν ἑκάστου οἰκοδομίαν τινὰ ἑτέραν ἐμπείρως ἐν τε-
τραγώνῳ ἐδείματο, ἀσφαλείας τε καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμε-
λείας εὖ ἔχουσαν, ταύτῃ τε τοὺς πεπονηκότας τῶν τοί-
χων ἐρύματι ἑτέρῳ ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἐτειχίσατο. ἕνα δὲ 20
αὐτῶν τὸν καλούμενον τῆς Φρουρᾶς ἐπικαιριώτατα καθ- B 213
ελὼν ἀνῳκοδομήσατο ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ καὶ πανταχόθεν τοῦ P 31
περιβόλου τὸ ἐκ τῆς ἀσθενείας ἀφείλετο δέος. καὶ τῷ 21
προτειχίσματι δὲ κατὰ λόγον διαρκὲς ὕψος ἐπισταμένως
ἐντέθεικεν. ἔκτοσθεν δὲ αὐτοῦ τάφρον ὤρυξεν, οὐχ 22
ᾗπερ εἰώθασιν ἄνθρωποι τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, ἀλλ' ἐν
χώρῳ τε ὀλίγῳ καὶ τρόπῳ ἑτέρῳ· ὅτου δὲ δὴ ἕνεκα, ἐγὼ
δηλώσω.

Τὰ μὲν ἄλλα τοῦ περιβόλου ἀπρόσβατα τοῖς τειχομα- 23
χοῦσιν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ξυμβαίνει εἶναι ἅτε οὐκ ἐφ'
ὁμαλοῦ χωρίου ἑστῶτα, οὐδὲ τοῖς ἐπιοῦσιν ἔχοντος πρὸς
ἐπιβουλὴν ἐπιτηδείως, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄναντες ἔν τε σκληρῷ
καὶ ὀρθίῳ κειμένου, ἔνθα οὔτε διώρυχα οἷόν τέ ἐστιν
οὔτε προσβολὴν γενέσθαι τινά. ᾗ δὲ αὐτοῦ πρὸς ἄνε- 24
μον νότον ἡ πλευρὰ τέτραπται, μαλθακή τε οὖσα καὶ

3 ὅτι l] evanuit in V. 5 ἐν γειτόνων A] ἐγγειτόνων V. 6 τῶν — καὶ 1 omissa erant in V, sed suppleta sunt. 9 ἔκτοσθε V.

γεώδης ἡ χώρα καὶ πρὸς διώρυχας εὔκολος ἄγαν, εὐέφ-
25 οδον ταύτῃ ποιεῖ τὴν πόλιν. τάφρον οὖν ἐνταῦθα
μηνοειδῆ, εὔρους τε καὶ βάθους ἱκανῶς ἔχουσαν ἐπὶ
μακρῷ κατορύξας, ἑκάτερον αὐτῆς τῷ προτειχίσματι τὸ
πέρας ἐνῆψεν, ὕδατος μὲν αὐτὴν διαρκῶς ἐμπλησάμενος,
ἄβατόν τε παντάπασι τοῖς πολεμίοις καταστησάμενος, ἐν
μοίρᾳ δὲ αὐτῆς τῇ ἐντὸς προτείχισμα θέμενος ἕτερον·
ᾧ δὴ ἐφεστῶτες ἐν πολιορκίᾳ φρουροῦσι Ῥωμαῖοι, τοῦ
τε περιβόλου καὶ προτειχίσματος τοῦ ἑτέρου ἀφροντι-
26 στήσαντες, ὅπερ τοῦ τείχους προβέβληται. ἐτύγχανε δὲ
τοῦ τε τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος μεταξὺ κατὰ τὰς
πύλας, αἳ καταντικρὺ τοῦ Ἀμμώδιος χωρίου εἰσί, μέγα
τι χρῆμα χώματος κείμενον, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ πολέμιοι
λανθάνειν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον οἷοί τε ἦσαν, ἐπὶ τῇ πό-
27 λει διώρυχας ἔνερθεν τοῦ περιβόλου ποιούμενοι. ὅπερ
B 214 ἐνθένδε περιελὼν καὶ περικαθήρας εὖ μάλα τὸν χῶρον,
ταύτῃ τοῖς πολεμίοις τὴν ἐς τὸ τεῖχος ἐπιβουλὴν ἀνε-
χαίτισε.

β'. Τὰ μὲν οὖν τοῦ ὀχυρώματος αὐτῷ τῇδέ πη πεποίη-
ται. καὶ ὕδατος δὲ εἰργάσατο ἔλυτρα πῇ μὲν τοῦ περι-
βόλου καὶ τοῦ προτειχίσματος μεταξύ, πῇ δὲ ἄγχιστα
τοῦ νεώ, ὃς Βαρθολομαίῳ ἀποστόλῳ ἀνεῖται πρὸς δύοντά
2 που τὸν ἥλιον. ῥεῖ δὲ καὶ ποταμὸς ἐκ προαστείου τῆς
πόλεως διέχοντος αὐτῆς σημείων δυοῖν, ὃ δὴ Κόρδης
3 ἐπικαλεῖται. ἐφ' ἑκάτερα δὲ αὐτοῦ σκοπέλω δύο ἀνέχε-
τον ὑπεράγαν σκληρώ. πρόεισί τε μεταξὺ τῆς ἑκατέρου
ὑπωρείας ἄχρι ἐς τὴν πόλιν ὁ ποταμὸς οὗτος, παρὰ τοὺς
πρόποδας φερόμενος τῶν ὀρῶν, μάλιστά τε καὶ δι' αὐτὸ
4 τοῖς πολεμίοις ἄτρεπτός τε καὶ ἀνέπαφος ὤν. οὐ γὰρ

20—21 πὴ — πὴ Dind] πῇ — πῇ codd. 24 αὐτῆς Maltr.] αὐτὴν codd. δυεῖν A. 25 δύω A. 26 τε V] δὲ Maltr.

ἔχουσι βιάζεσθαί πη αὐτὸν ἐν ὑπτίῳ τῆς γῆς. ἐπι-
σπῶνται δὲ αὐτὸν ἐς τὴν πόλιν τρόπῳ τοιῷδε. ὀχετὸν 5
μὲν ἐκ τοῦ περιβόλου πεποίηνται μέγαν, ὀβελοῖς δὲ σι- P 32
δηροῖς τὸ τοῦ ὀχετοῦ στόμα συχνοῖς τε καὶ ὡς παχυτά-
τοις καταλαβόντες, τοῖς μὲν ὀρθοῖς, τοῖς δὲ ἐγκαρσίοις,
διεπράξαντο τῷ ὕδατι ἐς τὴν πόλιν εἰσιτητὰ εἶναι, οὐκ
ἐπὶ πονηρῷ τοῦ ὀχυρώματος. οὕτω τοίνυν ἐς τὴν πόλιν 6
ἐσιὼν καὶ τὰ ἐκείνῃ ἔλυτρα ἐμπλησάμενος, περιαγόμενός
τε ὅποι ποτὲ δοκοίη τοῖς τῇδε ἀνθρώποις, εἶτα ἐκβάλλει
ἐς ἑτέραν τινὰ τῆς πόλεως χώραν, ἐμφεροῦς αὐτῷ τῇ ἐς
τὴν πόλιν εἰσαγωγῇ πεποιημένης τῆς ἐκβολῆς. περιιὼν 7
τε τὰ ταύτῃ πεδία ἐς πολιορκίαν εὐπετῆ ἐποιεῖτο τὴν
πόλιν. ἐνταῦθα γὰρ ἐνστρατοπεδεύεσθαι τοῖς πολεμίοις
τῇ τοῦ ὕδατος περιουσίᾳ οὐ χαλεπὸν ἦν. ὅπερ ἵνα μὴ 8
γένηται λογισάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὰ παρόντα B 215
ἐν βουλῇ ἐποιεῖτο, διασκοπούμενος εἴ τινα τῷ πράγματι
ἄκεσιν εὕροι. ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ τὴν ἀμηχανίαν ἰώμενος, 9
ἀπαυτοματίσας τὴν πρᾶξιν μελλήσει τὴν πόλιν οὐδεμιᾷ
διεσώσατο. ἐγίνετο δὲ δὴ ὧδε.

Τῶν τις ἐκείνῃ στρατευσαμένων, εἴτε τινὰ ὄψιν ὀνεί- 10
ρου ἰδὼν εἴτε αὐτόματος εἰς τοῦτο ἠγμένος, τῶν περὶ
τὰς οἰκοδομίας τεχνιτῶν ἑταιρισάμενος πολὺν ὅμιλον,
διώρυχα ἐκέλευε μακρὰν ἐντὸς τοῦ περιβόλου γεγενῆ-
σθαι, δείξας τι χωρίον αὐτοῖς· ὕδωρ γὰρ πότιμον ἐν-
ταῦθα εὑρήσειν ἐκ μυχῶν ἀποβλύζον τῆς γῆς. κυκλο- 11
τερῆ τε τὴν διώρυχα ἐς ποδῶν μῆκος πεντεκαίδεκα ποι-
ησάμενος ἐπὶ πλεῖστον τὸ βάθος κατῆγε. τοῦτο τῇ πόλει 12
σωτήριον οὐκ ἐκ προνοίας τῶν τεχνιτῶν τούτων πεποι-

6 ἐσιτητὰ A. 8 εἰσιὼν A. 12 τε V] δὲ A. ταύτῃ V] ταύτης A. 17 ἄκεσιν V] ἄνεσιν A. 18 ἀπαυτοματίσας l A] ἀπαυ evanuit in V. μελήσει A. 19 ἐγένετο A. 21 ἰδὼν V] εἰδὼς A. 22 τὰς V] τῆς A. 26 τε V] δὲ A.

ηται, ἀλλ' ὅπερ ἐνταῦθα ξυμβήσεσθαι κακὸν ἔμελλεν, ἐς
πᾶν ξυμφέρον διὰ τῆς κατώρυχος ἀπεκρίθη Ῥωμαίοις.
13 ὄμβρων γὰρ μεταξὺ ἐξαισίων καταρραγέντων, ὁ ποταμός,
οὗπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, πρὸ τοῦ περιβόλου μορμύρων
ἀρθείς τε ἐπὶ μέγα κατὰ τὰ ξυνειθισμένα οὐκέτι ἐχώρει,
οὐ δεχομένων αὐτὸν τηλικόνδε γεγενημένον οὔτε τῶν
14 εἰσόδων οὔτε τοῦ ὀχετοῦ, ᾗπερ τὰ πρότερα. ξυνίστατο
οὖν ἐπὶ τὸ τεῖχος ξυνάγων τὸν ῥοῦν, ἐς ὕψος τε καὶ
βάθος κατατείνων πολύ, καὶ πῇ μὲν λιμνάζων, πῇ δὲ
15 κυρτούμενός τε καὶ κυματίας γεγενημένος. τὸ μὲν οὖν
προτείχισμα βιασάμενος καθεῖλεν εὐθύς, κατασείσας δὲ
καὶ πολλήν τινα τοῦ τείχους μοῖραν καὶ τὰς πύλας ἀνα-
πετάσας πολύς τε ῥεύσας τὴν πόλιν καταλαμβάνει σχεδόν
τι ὅλην, καὶ αὐτῆς τήν τε ἀγορὰν καὶ τοὺς στενωποὺς
καὶ οὐδέν τι ἧσσον τὰς οἰκίας περιπολήσας, ἐπίπλων τε
B 216 ἐνθένδε καὶ ξυλίνων τευχῶν καὶ ἄλλων τοιούτων φο-
ρυτὸν μέγαν ἐπαγόμενος, ἐς ταύτην τε τὴν διώρυχα ἐμ-
16 πεσὼν ἀφανίζεται ὑπόγειος γεγενημένος. ἡμέραις δὲ οὐ
πολλαῖς ὕστερον ἄγχιστά πῃ τῶν Θεοδοσιουπόλεως ὁρίων
ἐκδούς, ἐν χώρῳ ἐφάνη σημείοις τεσσαράκοντα διέχοντι
μάλιστα Δάρας πόλεως, οἷσπερ ἐπηγάγετο ἐκ τῶν τῇδε
οἰκιῶν γνωσθείς. διεφάνη γὰρ ἐνταῦθα ὁ συρφετὸς ὅλος.
17 καὶ τὸ λοιπὸν ἐν μὲν εἰρήνῃ καὶ ἀγαθοῖς πράγμασιν ἐν
μέσῃ πόλει γινόμενος ὁ ποταμὸς οὗτος, περιπλέους τε
τοῦ ὕδατος τοὺς θησαυροὺς ἐργασάμενος, φέρεται μὲν
τῆς πόλεως ἔξω διὰ τῶν ἐξόδων αἵπερ αὐτῷ πεποίηνται
ἐξεπίτηδες πρὸς τῶν δειμαμένων τὴν πόλιν, ὥσπερ μοι
18 P 33 ἔναγχος δεδιήγηται. ἀρδεύων δὲ τὰ ἐκείνῃ χωρία πο-

6—7 οὔτε — οὔτε Dind.] οὐδὲ — οὐδὲ V. 7 συνίστατο A. 9 πῇ — πῇ Dind.] πῆ — πῆ codd. 17 ἐπαγόμενος V] ἐπαγαγόμενος A. 26 αἵπερ A] ι evanuit in V.

θεινὸς ἅπασι τοῖς περιοικοῦσιν ἐς ἀεὶ γίνεται. ἐπειδὰν
δὲ πολεμίων στρατὸς ὡς πολιορκήσων τὴν πόλιν ἐν-
ταῦθα ἴοι, τὰς μὲν διὰ τῶν σιδηρῶν ὀβελῶν ἐξόδους
ἐπιβύσαντες τοῖς καταράκταις καλουμένοις, αὐτίκα τε
τὸν ποταμὸν μεταπεφυκέναι καὶ τὴν ἐκβολὴν μεταπο-
ρεύεσθαι βιασάμενοι ἀνάγκῃ χειροποιήτῳ, ἐπί τε τὴν
διώρυχα καὶ τὸ ἐνθένδε περιάγουσι χάος. καὶ ἀπ' αὐτοῦ 19
οἱ πολέμιοι πιεζόμενοι τοῦ ὕδατος τῇ ἀπορίᾳ διαλύειν
ἀναγκάζονται τὴν πολιορκίαν εὐθύς. Μιρράνης ἀμέλει
ὁ Περσῶν στρατηγὸς ἐπὶ Καβάδου βασιλεύοντος ἐπὶ
πολιορκίᾳ ἐνταῦθα ἥκων, τούτοις τε πᾶσιν ἀναγκασθείς,
ἄπρακτος οὐκ εἰς μακρὰν ἀνεχώρησε. καὶ Χοσρόης αὐτὸς 20
πολλῷ ὕστερον ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἀφικόμενος στρατῷ με-
γάλῳ ἐγκεχείρηκε τῇ ἐς τὴν πόλιν ἐπιβουλῇ. ὕδατός τε 21
ἀπορίας πέρι ἀμηχανῶν, καὶ ἀποσκοπούμενος τὴν τοῦ
περιβόλου ὑπερβολήν, ἄμαχόν τε αὐτὴν διαρκῶς ὑπώ-
πτευεν εἶναι, καὶ τὰ βεβουλευμένα μεταγνούς, εὐθυωρὸν B 217
ἐς τὰ Περσῶν ἤθη ἀπιὼν ᾤχετο, τῇ τοῦ Ῥωμαίων αὐτο-
κράτορος καταστρατηγηθεὶς προμηθείᾳ.

γ'. Ταῦτα μὲν οὖν ἐν πόλει Δάρας οὕτω δὴ βασιλεὺς
Ἰουστινιανὸς κατεστήσατο· ὅντινα δὲ προσεποίησε τρόπον
τῇ πόλει μηκέτι αὐτῇ πάθος πρὸς τοῦ ποταμοῦ ξυμβῆναι
τοιοῦτον, τοῦ θεοῦ διαρρήδην αὐτῷ ξυνεπιλαμβανομένου
τὸ σπούδασμα τοῦτο, ἐγὼ δηλώσω. Χρύσης ἦν τις Ἀλε- 2
ξανδρεύς, μηχανοποιὸς δεξιός, ὅσπερ βασιλεῖ τὰ ἐς τὰς
οἰκοδομίας ὑπηρετῶν, τὰ πλεῖστα τῶν τε ἐν πόλει Δάρας
καὶ τῇ ἄλλῃ χώρᾳ γεγονότα ἐξείργασται. οὗτος ὁ Χρύσης 3
ἀπεδήμει μὲν ἡνίκα δὴ ἐν πόλει Δάρας τὸ ἐκ τοῦ ποτα-

8—9 τοῦ ὕδατος — ἀναγκάζονται V] τῇ σπάνει τοῦ ὕδατος διαλύουσι A. 17 μεταγνοὺς l] μετα[να]γνοὺς V. εὐθυωρὸν scripsi] εὐθύωρος V. 21 δὲ A] om. V. 26 ὑπηρετῶν, τὰ V] ὑπηρέτει τὰ A. ἐν V] ἐν τῇ A.

μοῦ πάθος ξυνέπεσεν· ἀκηκοὼς δὲ καὶ περιαλγήσας τῇ συμφορᾷ ἐς κοίτην τὴν αὑτοῦ ἀπεχώρησεν. ὄψιν δὲ
4 ὀνείρου τοιάνδε εἶδεν. ἐδόκει οἱ ἐν τῷ ὀνείρῳ τις ὑπερφυής τε καὶ τὰ ἄλλα κρείσσων ἢ ἀνθρώπῳ εἰκάζεσθαι μηχανήν τινα ἐπαγγέλλειν τε καὶ ἐνδείκνυσθαι, ἣ ἂν διακωλύειν τὸν ποταμὸν ἱκανὴ εἴη ἐπὶ πονηρῷ τῆς πό-
5 λεως μηκέτι μορμύρειν. καὶ ὁ μὲν αὐτίκα θεῖον ὑπο-

μαγεῖον ἐνδεικνύμενος. καὶ ὃς μεταπεμψάμενος τοὺς 11
μηχανικοὺς αὖθις ἀνανεοῦσθαι τῇ μνήμῃ ἐκέλευεν ὅσα
δὴ σφίσιν ἀμφὶ τῷ ἔργῳ τὸ πρότερον δοκοῦντα εἴη. οἱ 12
δὲ ἀπεστομάτιζον ἐφεξῆς ἅπαντα, ὅσα τε αὐτοὶ τεχνάζοντες εἶπον καὶ ὅσα βασιλεὺς ἀπαυθαδιασάμενος ἐπήγγειλε γενέσθαι. καὶ τότε δὴ βασιλεὺς τόν τε πρὸς τοῦ 13
Χρύσου σταλέντα καὶ τὰ γράμματα ἐπιδείξας

λίαν εὐέφοδος οὖσα ἐτύγχανεν, οὔτε φρούριον ἐν σημείοις τεσσαράκοντα οὔτε ἄλλο τι ἔρυμα ἔχουσα. διὸ δὴ ὁ βασιλεὺς παρά τε τὰς τοῦ Ῥηγίου ποταμοῦ ἐκβολὰς καὶ B 277 τὴν τῆς θαλάσσης ἠϊόνα φρούριον ᾠκοδομήσατο ἐχυρώτατον, καινουργήσας αὐτός, ὅπερ Ἀρτεμίσιον ἐπωνόμασται.

P 74 δ'. Ὅσα δὲ καὶ ἄλλα ὀχυρώματα ἐν τῇδε τῇ τῆς Εὐρώπης πεποίηται μοίρᾳ εἰπεῖν ἄξιον. καὶ εἰ μὲν παρ' ἄλλοις ἀνθρώπων τισὶ μακράν τε ᾠκημένοις καὶ πολιτείαν ἑτέραν ἔχουσι τὸν κατάλογον ἐποιούμεθα τῶν τῇδε φρουρίων, ἅπερ Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἴργασται, ἵνα δὴ ἔμελλεν ὁ λόγος ἀμάρτυρος εἶναι, εὖ οἶδ' ὅτι μυθολόγος τε ἂν τῶν ἔργων τῷ ἀριθμῷ ἔδοξεν εἶναι καὶ ἄπιστος ὅλως.
2 νῦν δὲ (ἥ τε γὰρ ὄψις οὐ μακράν που τυγχάνει οὖσα καὶ παμπληθεῖς ἄγαν οἱ ἐκεῖθεν ἐπιχωριάζοντες ἡμῖν ἄνθρωποι) φέρε δὴ νεανιευσάμενοι τὴν ἀλήθειαν ἐχέγγυον οὖσαν, ἀπαριθμησώμεθα μηδεμιᾷ ὀκνήσει τὰ ὀχυρώματα, ὅσα δὴ ἀμφὶ τὰς χώρας τάς μοι ἔναγχος δεδηλωμένας πεποίηται Ἰουστινιανὸς βασιλεύς, ἢ τὰ πεπονηκότα ἐρυμάτων ἀνανεούμενος, ἢ νέα τείχη ἐπιτεχνώμενος.
3 οὐδὲν δὲ χεῖρον ὡς ἐν καταλόγῳ ἐπελθεῖν ἅπαντα, ὡς μὴ τῶν ὀνομάτων ἐπιμιξίᾳ ὄχλος τις ἐπιγένηται τῷ λόγῳ πολύς.

Φρούρια μὲν οὖν νέα πρὸς τοῦ βασιλέως ἐν Ἠπείρῳ ⟨νέα⟩ γεγένηται τάδε·

Βουλπιανσός.
Ἐπίστερβα.
Σκημινίτης.
Ἄονα.
Στεφανιακόν.
Ἄργος.
Ἀλλουλα.
Δυρράχιν.
Ὁ ἅγιος Σαβιανός.

4—5 ἐχυρώτατον V] ὀχυρώτατον A. 5 ἀρτεμήσιον A. 6—124, 33 Ὅσα — ἐτειχίσατο] desunt in A. 13 γὰρ ὄψις scripsi] πάροψις V. 15 δὴ V] δὴ ⟨οὖν⟩ l, Hoesch. 25 ⟨νέα⟩ addidit Hoesch.

Γέμενος.
Βακουστή.
Ἄλιστρος.
Πάταπα.
Ἐπιδοῦντα.
Βάκουστα.
Μάρτις.
Εἰρήνη. B 278
Σπερέτιον.
Ἀοιών.
Στρέδην.
Γυναικομίτης.
Λάβελλος.
Ἐπίλεον.
Πισκιναί.
Δεύφρακος.
Δολέβιν.
Ἡδονία.
Τιτιάνα.
Κιθινάς.
Οὐλίβουλα.
Βρεβατή.
Θησαυρός.

Ἀνενεώθη δὲ τάδε·

Τοῦ ἁγίου Στεφάνου.
Κεθρέων.
Ἄπις.
Πήλεον. P 75
Κώμη.

Πακούε.
Σκυδρέων πόλις.
Ἀντίπαγραι.
Τίθυρα.
Βρέβετα.
Βοῦπος.
Ἐνδύνεια.
Διόνυσος.
Τοῦ Πτωχείου.
Τυρκανός.
Κάπαξα.
Πούψαλος.
Γάβραιον.
Διόνοια.
Κλημεντιανά.
Ἰλλύριν.
Κιλικαί.
Ἀργυάς.
Θέρμα.
Ἀμάντεια.
Παρέτιον.

Ἐν δὲ Ἠπείρῳ παλαιᾷ, νέα μὲν φρούρια ἐγένοντο τάδε·

Παρμός.
Ὄλβος.
Κιόνιν.
Μαρκιανά. B 279
Ἄλγος.

19 τιτιάνα l] τητιάνα V. 27 ἄπις V.

Κείμενος.
Ξηροπόταμος.
Εὐρώπη.
Χίμαιραι.
Ἡλέγα.
Ὁμόνοια.
Ἄδανον.

Ἀνενεώθη δὲ τάδε·

Μουρκίαρα.
Κάστινα.
Γενύσιος.
Πέρκος.
Μαρμάρατα.
Λίστρια.
Πετρωνιανά.
Κάρμινα.
Τοῦ ἁγίου Σαβίνου.
Καὶ ἐν φρουρίῳ Κώμη κινστάρνα.
Μάρτιος.
Πέξιον.
Ὄναλος.
Καὶ ἀπὸ Ἰουστινιανοπόλεως καὶ Φωτικῆς· φρούρια δύο τοῦ ἁγίου Δονάτου.
Συμφύγιον.
Προνάθιδον.
Ἤδωνες.
Κάστελλος.
Βουλιβάς.
Πάλυρος.
Τράνα.
Ποσειδών.
Κολοφωνία.

Ἐπὶ Μακεδονίας·

Κάνδιδα.
Κολοβῶνα.
Βασιλικὰ Ἀμύντου.
Μελίχιζα.
Πασκᾶς.
Αὐλών.
Βολβός.
Βριγίζης.
Ὀπτᾶς.
Πλευρόν.
Κάμινος.
Θέρμα.
Βογᾶς.
Νεάπολις.
Κάλαρνος.
Μουσεῖον.

2 Ξηροπόταμος scripsi] ξηροπο$^{τμ'}$ V. 44 βρίγιζης V, βρίγιζις l, cf. It. Ant. 331, 8 et app. crit. 52 μουσεῖον l pr. m. superscr. ῖ, μουσῖον V.

Ἀκρέμβα.
Ἀδριάνιον. B 280
Ἔδανα.
Σίκλαι.
Νύμφιον.
Μέτιζος.
Ἀργικιανόν.
Βάζινος.
Κασσωπᾶς.
Παρθίων.
Γεντιανόν.
Πρινίανα.
Θήστεον.
Κύρρου. P 76
Γουρασσών.
Κουμαρκίανα.
Λιμνηδήριον.
Βουρβοώδην.
Βάβας.
Κρυνίανα.
Πέλεκον.
Λάγης.
Κραταιά.
Φασκίαι.
Πλακιδιανά.
Ὑγεά.
Λιμνααί.
Ὄπτιον.
Χάραδρος.
Κάσσωπες.

Ἀνενεώθη καὶ ἐπὶ Θεσσαλίας φρούρια τάδε·

Ἀλκών.
Λόσσονος.
Γεροντική.
Πέρβυλα.
Κερκινέου.
Σκιδρεοῦς.
Φράκελλαν.

Ἐπὶ Δαρδανίας δὲ πεποίηται τάδε. νέα μέν·

Λαβέριον.
Κάστιμον.
Ῥαβεστόν.
Καστέλλιον.
Ἀκρένζα.
Τεριάς.
Δροῦλλος.
Βικτωρίας.

Ἀνενεώθη δὲ τάδε·

Κεσίανα.
Τεζούλη.
Οὐσιανά. B 281
Βεσίανα.
Μασκᾶς.
Λίστη.
Κελλιριανά.

27 λιμνααῖ V.

Ζυσβάες.
Γένζανα.
Πετρίζην.
Εὐτυχιανά.
Μουλατῶ.
Βελάς.
Κάτταρος.
Καττάρηκός.
Πέντζα.
Κατταφέτερος.
Δάβανος.
Κούβινος.
Γέρματζα.
Βικτωριανά.
Ἄζετα.
Δουρβουλιανά.
Σούρικον.
Κούσινες.
Τουττιανά.
Βαλλεσιανά.
Βῆλλα.
Κατρέλατες.
Κασύελλα.
Μανίανα.
Πρισκούπερα.
Μιλετής.
Δαρδάπαρα.
Κέσουνα.
Βεριανά.
Λάσβαρος.
Καστελλοβρέταρα.
Ἐδετζίω.
Δίνιον.
Κέκωλα.
Ἔμαστος.
Καστελῶνα.
Καπόμαλβα.
Σέρετος.
Πτωχεῖον.
Κουινῶ.
Βέρζανα.
Βεσαΐανα.
Ἄρσα.
Βλεζῶ.
Λάβουτζα.
Κυίντου.
Βερμέζιον.
Κατράσεμα.
Ῥοτοῦν.
Κοβέγκιλες.
Μαρκελλιανά. P 77
Πριμονιανά.
Παμίλινος. B 282
Ἀρία.

10 κάτταφ' ἕτερος V, scribendum puto: Κάτταρος ἕτερος. 14 βικτοριανά V. 16 δουρβουλιανά]] δουρβουλῑ^{ν} V. 20 βαλλεσιανά]] βαλλεσῑ^{νά} V. 50 κοβένκιλες V. 51 μαρκελλῑ^{νά} V.

Ὑπὸ πόλιν Σαρδικήν·

Σκούπιον.
Στένες.
Μαρκίπετρα.
Βρίπαρον.
Ῥωμανιανά.
Στρούας.
Πρωτίανα.
Μακκουνιανά.
Σκοπέντζανα.

Ἐν δὲ τῇ Καβετζῷ χώρᾳ, νέον μὲν Βαλβαί. ἀνενεώθη δὲ τάδε·

Βυρσία.
Σταμαζῶ.
Κλεσβέστιτα.
Δουΐανα.
Τούρικλα.
Μέδεκα.
Πεπλαβιός.
Κοῦναι.
Βίνεος.
Τρισκίανα.
Παρνοῦστα.
Τζίμες.
Βιδζῶ.
Στενεκόρτα.
Δανεδέβαι.
Ἀρδεία.

* * *. νέα μέν·

Βουγάραμα.
Βέτζας.
Βρεγεδάβα.
Βόρβρεγα.
Τουροῦς.

Ἀνενεώθη δέ·

Σαλεβρίες.
Ἀρκοῦνες.
Δουρίες.
Βουτερίες.
Βαρβαρίες.
Ἀρβατίας.
Κουτζούσουρα.
Ἑταιρίες.
Ἰταβερίες.
Βόττες.
Βιτζιμαίας.
Βαδζιάνια.
Βάνες.
Βιμηρός. B 283
Τουσουδεάας.
Σχουάνες.
Σκεντουδίες.
Σχάρες.

31 Βουργάραμα] fortasse scribendum: Βουργάρακα cf. It. Ant. 135, 5.

Τουγουρίας.
Βεμάστες.
Στραμεντίας.
Λίγνιος.
Ἰταδεβά.

Ὑπὸ πόλιν Γέρμεννε, νέον μὲν Σχαπλιζώ. ἀνενεώθη δέ·

Γερμάς.
Κανδαράς.
Ῥολλιγεράς.
Σχινζερίες.
Ῥιγινοκάστελλον.
Σουεγωγμένσε.

Ὑπὸ πόλιν Παυτά·

Τάρπωρον.
Σουάβαστας.
Χερδούσκερα.
Βλέβοις.
Ζεαπουρίες.

Ἐν χώρᾳ Σκασσετάνᾳ·

Ἄλαρον.
Μαγιμιάς.
Λουκουννάντα.
Βάλαυσον.
Βούττις.

Ὑπὸ πόλιν δὲ ... νέα μέν· P 7

Καλβεντία.
Φαράνορες.
Στραυβάστα.
Ἄλδανες.
Βαραχτέστες.
Σάρματες.
Ἄρσενα.
Βράρκεδον.
Ἐραρία.
Βερκάδιον.
Σαβινίριβες.
Τιμίανα.
Κάνδιλαρ.
Ἄρσαζα.
Βικούλεα.
Καστέλλιον. B 284
Γρόφφες.
Γάρκες.
Πίστες.
Δούσμανες.
Βράτζιστα.
Ὀλόδορις.
Κασσία.
Γράνδετον.
Οὐρβρίανα.
Νώγετο.
Γούρβικον.
Λαύτζονες.

1 τοῦ γουρίας V. 21 σκάσσεταν V.

Δούλλαρες.
Μεδίανα.
Τιούγκωνα.
Καστέλλιον.

Ἀνενεώθη δέ·

Ἔρκουλα.
Μουτζιανικάστελλον.
Βούρδωπες.
Κάλις.
Μιλλάρεκα.
Λέδβερα.
Χεσδούπαρα.

Ἐν χώρᾳ Ῥεμισιανισίᾳ·

Βρίττουρα.
Σούβαρας.
Λαμπωνίανα.
Στρόγγες.
Δάλματας.
Πριμίανα.
Φρερραρία.
Τόπερα.
Τόμες.
Κούας.
Τζερτζενούτζας.
Στένες.
Αἰάδαβα.
Δέστρεβα.
Πρετζουρίες.
Κουμούδεβα.
Δευριάς.
Λούτζολο.
Ῥεπόρδενες.
Σπέλογκα.
Σκοῦμβρο.
Βρίπαρο.
Τουλκόβουργο.
Λογγίανα.
Λουποφαντάνα.
Δαρδάπαρα.
Βουρδόμινα.
Γριγκιάπανα. B 285
Γραΐκος.
Δρασίμαρκα.

Ἐν χώρᾳ Ἀκυενισίῳ, νέον μὲν Τιμαθοχιώμ. τὰ δὲ ἀνανεωθέντα·

Πέτρες.
Σκουλκόβουργο.
Βινδιμίολα.
Βραίολα.
Ἀργανόκιλι.
Καστελλόνοβο.

35 βρι|αρο V, βρίπαρο l. 38 λουποφαντάνα V] scribendum Λουποφοντᾶνα = Lupi Fontana, Lupofontana Maltr. in indice. 48 cf. 36 Τουλκόβουργο. 50 Βραίολα] videtur idem castellum esse, cuius mentio fit infra p. 124, vers. 25.

Φλωρεντίανα.
Ῥωμυλίανα.
Σεπτέκασας.
Ἀργένταρες.
Αὐριλίανα.
Γέμβερο.
Κλέμαδες.
Τουρρίβας.
Γρίβο.
Χάλαρο.
Τζούτρατο.
Μουτζίπαρα.
Στένδας.
Σχαρίπαρα.
Ὀδρίουζο.
Κιπίπενε.
Τρασίανα.
Πότες.
Ἄμουλο.
Σέτλοτες.
Τιμακίολον.
Μερίδιο.
Μεριοπόντεδε.
Τρεδετετιλίους.
Βραίολα.
Μώτρεσες.
P 79 Βικάνοβο.
Κουαρτίανα.
Ἰουλιόβαλλαι.
Πόντζας.
Ζάνες.

ε'. Οὕτω μὲν σύμπασαν τὴν μεσόγειον Ἰουστινιανὸς
βασιλεὺς ἐν Ἰλλυριοῖς ἐτειχίσατο. τρόπον δὲ ὅντινα καὶ
τὴν ἠϊόνα ποταμοῦ Ἴστρου, ὃν καὶ Δανούβιον ὀνομά-
ζουσιν, ἐρύμασί τε καὶ φυλακτηρίοις στρατιωτῶν ἐκρα-
2 B 286 τύνατο, ἐγὼ δηλώσω. οἱ Ῥωμαίων τὸ παλαιὸν αὐτο-
κράτορες τοῖς ἐπέκεινα ᾠκημένοις βαρβάροις τὴν τοῦ
Δανουβίου διάβασιν ἀναστέλλοντες ὀχυρώμασί τε κατ-
έλαβον τούτου δὴ τοῦ ποταμοῦ τὴν ἀκτὴν ξύμπασαν, οὐ
δὴ ἐν δεξιᾷ τοῦ ποταμοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ ἐνιαχῇ
ἐπὶ θάτερα πολίσματά τε καὶ φρούρια τῇδε δειμάμενοι.
3 ταῦτα δὲ τὰ ὀχυρώματα ἐξειργάσαντο οὐκ ἀμήχανα προσ-

3 Σεπτέκασας] scribendum: Σεπτέκασαι = Septem Casae.
25 cf. p. 123, 50. 29 ἰουλιοβάλλαι V. 33 καὶ V] om. A.
34 Δανούβιον scripsi] δάνουβιν codd., cf. I 309, 8. II 508, 12.
38 Δανουβίου Maltr.] δαννουβίου V. 40 δὴ Maltr.] τὴν V.

ελθεῖν, εἴ τις προσίοι, ἀλλ' ὅσον δὴ μὴ ἀνδρῶν ἔρημον
τὴν τοῦ ποταμοῦ ἠιόνα λελεῖφθαι· ἐπεὶ τειχομαχεῖν τοῖς
ἐκείνῃ βαρβάροις οὐδαμῇ ἔγνωστο. τὰ πολλὰ τῶν ἐρυ- 4
μάτων αὐτοῖς ἀμέλει ἀπεκέκριτο ἐς πύργον ἕνα, μονο-
πύργιά τε, ὡς τὸ εἰκός, ἐπεκαλεῖτο, ἄνθρωποί τε ὀλίγοι
κομιδῇ ἐν αὐτοῖς ἵδρυντο. καὶ τοῦτο τηνικάδε ἀπέχρη 5
τὰ τῶν βαρβάρων δεδίσσεσθαι γένη, ὥστε δὴ ἀναδύ-
εσθαι τὴν ἐς Ῥωμαίους ἐπίθεσιν. χρόνῳ δὲ ὕστερον 6
Ἀττίλας στρατῷ μεγάλῳ ἐσβεβληκώς, τά τε ὀχυρώματα
πόνῳ οὐδενὶ ἐς ἔδαφος καθεῖλε, καὶ γῆν Ῥωμαίων ὑπαν-
τιάζοντός οἱ οὐδενὸς ἐληΐσατο τὴν πολλήν. ἀλλ' Ἰου- 7
στινιανὸς βασιλεὺς ἀνῳκοδομήσατό τε τὰ καθῃρημένα,
οὐχ ᾗπερ τὰ πρότερα ἦν, ἀλλ' ἐς τοῦ ὀχυρώματος τὸ
καρτερώτατον μάλιστα, καὶ πλεῖστα ἔτι ἐπετεχνήσατο
καινουργήσας αὐτός. ταύτῃ τε παντάπασιν ἀνεσώσατο 8
ἀπολωλυῖαν ἤδη τὴν ἀσφάλειαν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ. ἅπερ
ἅπαντα ὅντινα γεγένηται τρόπον, ἐγὼ δηλώσω.
Κάτεισι μὲν ἐξ ὀρέων τῶν ἐν Κελτοῖς ποταμὸς Ἴστρος, 9
οὓς τανῦν Γάλλοι ἐπικαλοῦνται· χώραν δὲ περιβάλλει
πολλήν, ἐκ μὲν τοῦ ἐπὶ πλεῖστον παντελῶς ἔρημον, ἐνι-
αχῇ δὲ βαρβάρους οἰκήτορας ἔχουσαν, θηριώδη τέ τινα
δίαιταν ἔχοντας καὶ ἀνεπίμικτον τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. B287 P80
Δακίας δὲ ὡς ἀγχοτάτω γενόμενος, ἐνταῦθα διορίζων 10
φαίνεται πρῶτον τούς τε βαρβάρους, οἳ δὴ αὐτοῦ τὰ
ἐπ' ἀριστερᾷ ἔχουσι, τήν τε Ῥωμαίων γῆν ἐν δεξιᾷ οὖσαν.
διὸ δὴ Ῥιπησίαν καλοῦσι Ῥωμαῖοι τὴν ταύτῃ Δακίαν· 11
ῥίπα γὰρ ἡ ὄχθη τῇ Λατίνων καλεῖται φωνῇ. πόλιν οὖν 12

9 ἐσβεβηκὼς A. τε V] om. A. 10 πόνῳ οὐδενὶ V] σὺν οὐδενὶ πόνῳ A. 11 ἐληΐσατο Maltr.] ἐληΐσαντο V. 15 ἀνεσώσατο V] ἀνενεώσατο A. 18 ὀρέων Maltr.] ὀρίων codd. 22 ἔχοντας V] ἔχουσα A. 23 ἀγχωτάτω A. 25 ἀριστερᾷ A] ἀριστερὰ V. 26 Ῥιπησίαν Hoesch.] ῥιπισίαν V.

παρὰ τὴν ἐκείνῃ ἀκτήν, ὄνομα Σιγγηδόνον, ἐν τοῖς ἄνω
13 χρόνοις ἐδείμαντο πρώτην. ταύτην δὲ βάρβαροι προϊ-
όντος τοῦ χρόνου ἑλόντες, ἔς τε τὸ ἔδαφος καθελόντες
14 εὐθύς, ἔρημον ἀνθρώπων παντάπασι κατεστήσαντο. τρό-
πῳ δὲ τῷ αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων ὀχυρωμάτων κατεστή-
15 σαντο τὰ πλεῖστα. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἀνανεω-
σάμενος ξύμπασαν καὶ τειχίσματι ὀχυρωτάτῳ περιβαλών,
πόλιν περιφανῆ τε καὶ λόγου πολλοῦ ἀξίαν πεποίηκεν
16 αὖθις. φρούριόν τε ἄλλο διαφερόντως ἐχυρὸν ἀνέστησε
νέον, πόλεως Σιγγηδόνου ὀκτὼ μάλιστα σημείοις διέχον,
17 ὅπερ Ὄκταβον λόγῳ τῷ εἰκότι καλοῦσιν. ἐπίπροσθεν δὲ
αὐτοῦ πόλις ἦν ἀρχαία τὸ Βιμινάκιον, ἥνπερ ὁ βασιλεὺς
(ἐκ θεμελίων γὰρ ἀπωλώλει τῶν ἐσχάτων πολλῷ πρό-
τερον) ἀνοικοδομησάμενος ξύμπασαν ἀπέδειξε νέαν.

ϛʹ. Ἐκ δὲ Βιμινακίου προϊόντι ὀχυρώματα τρία πρὸς
τῇ τοῦ Ἴστρου ἠϊόνι ξυμβαίνει εἶναι, Πιγκούς τε καὶ
2 Κούπους καὶ Νοβάς. οἷς δὴ πρότερον ἥ τε οἰκοδομία
καὶ τὸ ὄνομα ἐπὶ πύργου ἑνὸς ἔκειτο. ἀλλὰ νῦν Ἰουστι-
νιανὸς βασιλεὺς τά τε οἰκία καὶ τὰ ἐρύματα ἔς τε πλῆ-
θος καὶ μέγεθος ἐν τούτοις δὴ τοῖς χωρίοις ἀνενεγκὼν
μέγα, πόλεων αὐτοῖς ἀξιώματα οὐκ ἀπὸ τοῦ εἰκότος ἐν-
3 τέθεικε. Νοβῶν δὲ καταντικρὺ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπείρῳ
πύργος ἐκ παλαιοῦ ἀπημελημένος ἑστήκει, ὄνομα Λιτε-
4 ρατά· ὅνπερ οἱ πάλαι ἄνθρωποι Λεδέρατα ἐκάλουν. ὃν
B 288 δὴ ἐς φρούριον μέγα τε καὶ διαφερόντως ἐχυρώτατον
5 ὁ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς μετεστήσατο. μετὰ Νοβὰς δὲ

1 Σιγγηδόνον scripsi] σιγγηδὼν V. 10 πόλεως Σιγγηδόνου
scripsi] πόλεως σιγγηδονίου V, ταύτης τῆς πόλεως A. 16 πιν-
κούς V. 17 Κούπους] Cuppe It. Ant. 217, 7. καὶ Νοβάς.
οἷς scripsi] καινοβασαῖς V, καὶ Νοβαί. οἷς Maltr. 22 Νοβῶν
Maltr.] νωβῶν V. 26 Νοβὰς Maltr.] νωβὰς V.

φρούρια Κανταβαζά τε καὶ Σμόρνης τε καὶ Κάμψης καὶ
Τανάτα καὶ Ζέρνης καὶ Δουκεπράτου. ἐν δὲ τῇ ἀντι-
πέρας ἠπείρῳ ἄλλα τε πολλὰ φρούρια ἐκ θεμελίων [καὶ
ταῦτα] τῶν ἐσχάτων ἐδείματο. μετὰ δὲ Καπούτβοες 6
ὠνόμασται, τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ ἔργον,
καὶ πολίχνιον ἐφεξῆς παλαιόν, Ζάνες ὄνομα. οἷσπερ 7
ἅπασιν ἐρύματα περιβαλὼν ἐχυρώτατα προβόλους εἶναι
τῆς πολιτείας ἀνανταγωνίστους πεποίηται. τούτου δὲ 8
τοῦ Ζάνες οὐ πολλῷ ἄποθεν φρούριον μέν ἐστι, Πόντες
ὄνομα· ὁ δὲ ποταμὸς ἐκροήν τινα ἐνταῦθα ἐκβάλλων,
ταύτῃ τε περιπολῶν ὀλίγην τινὰ τῆς ἀκτῆς μοῖραν, ἐπι-
στρέφει αὖθις ἐς ῥοῦν τὸν οἰκεῖον, καὶ ἐφ' ἑαυτὸν ἀνα-
μίγνυται. ποιεῖ δὲ ταῦτα οὐκ αὐτόματος, ἀλλ' ἀνθρώ- 9 P 81
πων ἐπινοίαις ἀναγκασθείς. ὅτου δὲ δὴ ἕνεκα Πόντες 10
τε ὁ χῶρος ἐκλήθη καὶ ἀναγκαστὸν περιάγουσιν αὐτόσε
τὸν Ἴστρον, ἐγὼ δηλώσω.

Ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ Τραϊανός, θυμοειδής τε ὢν 11
καὶ δραστήριος, ὥσπερ ἀγανακτοῦντι ἐῴκει, ὅτι δὴ οὐκ
ἀπέραντος αὐτῷ ἡ βασιλεία εἴη, ἀλλὰ ποταμῷ Ἴστρῳ
ὁρίζεται. ζεῦξαι οὖν αὐτὸν γεφύρᾳ διὰ σπουδῆς ἔσχεν, 12
ὡς διάβατός τε αὐτῷ καὶ οὐδαμῇ ἐμπόδιος εἴη ἐς τοὺς
ἐπέκεινα βαρβάρους ἰόντι. ὅπως μὲν οὖν τὴν γέφυραν 13
ἐπήξατο ταύτην, ἐμοὶ μὲν οὐκ ἂν ἐν σπουδῇ γένοιτο,
Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Δαμασκηνός, ὁ καὶ παντὸς γεγονὼς
ἀρχιτέκτων τοῦ ἔργου, φραζέτω. οὐ μέντοι τις τὸ λοι- 14
πὸν γέγονεν ὄνησις ἐνθένδε Ῥωμαίοις, ἀλλὰ καὶ τὴν
γέφυραν ὅ τε Ἴστρος ἐπιχυθεὶς ὕστερον καὶ ὁ χρόνος

1 τε 2 delet Wahler. 3—4 καὶ ταῦτα V] inclusi, cf. infra
lib. VI 2, 5 et 4, 11. 4 Καπούδβοες Maltr., καὶ πουδφόσες V.
6 καὶ πολίχνιον — ὄνομα ponenda ante μετὰ δὲ (vers. 4).
10 ἐκρροήν V corr. 14 Πόντες Maltr.] πόντος codd. 16 ἴστρον
V] ἴστρον, ὃν καὶ δάνουβιν ὀνομάζουσιν A. 20 αὐτὸν A] om. V.

15 ἐπιρρεύσας καθεῖλον. πεποίηται δὲ Τραϊανὸς τότε καὶ
B 289 φρούρια δύο τοῦ ποταμοῦ ἐφ' ἑκάτερα, καὶ αὐτοῖν Θεο-
δώραν μὲν ἐπωνόμασαν τὸ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπείρῳ,
Πόντες δὲ τὸ ἐπὶ Δακίας ὁμωνύμως τῷ ἔργῳ ἐκλήθη.
16 πόντην γὰρ τὴν γέφυραν Ῥωμαῖοι τῇ Λατίνων καλοῦσι
φωνῇ. ἀλλ' ἐπεὶ ἐνταῦθα γινομέναις ναυσὶν ἄπλους τὸ
λοιπὸν ὁ ποταμὸς ἦν, τῶν τῆς γεφύρας αὐτόθι ἐρειπίων
τε καὶ θεμελίων [ἐνταῦθα] κειμένων, τούτου δὴ ἕνεκα
τὸν ποταμὸν ἀναγκάζουσι μεταπορεύεσθαι τὸν αὐτοῦ
δρόμον καὶ τὴν πορείαν ἀνακυκλεῖν αὖθις, ὅπως ἂν
17 πλώϊμον καὶ τὸ ἐνθένδε αὐτὸν ἔχοιεν. ἄμφω μὲν οὖν
καταπεπονηκότα τὰ φρούρια ταῦτα διά τε χρόνου μῆκος
καὶ οὐχ ἥκιστα ἐπισκηψάντων ἐνταῦθα βαρβάρων διε-
18 φθάρθαι ξυνέβη. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς Πόντην μέν,
ὅπερ ἐστὶ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ δεξιᾷ, νέᾳ τε καὶ ἀμάχῳ ἐπι-
εικῶς ἀνανεωσάμενος οἰκοδομίᾳ, τὴν ἀσφάλειαν Ἰλλυ-
ριοῖς ἀνεσώσατο· τοῦ δὲ αὐτοῦ ἐπὶ θάτερα ὄντος, ὅπερ
Θεοδώραν καλοῦσιν, ἅτε ἀποκειμένου τοῖς ἐκείνῃ βαρ-
βάροις, προσήκειν οἱ ἐπιμελεῖσθαι οὐδαμῇ ᾤετο· τὰ δὲ
νῦν ἑστῶτα μετὰ τὴν Πόντην ὀχυρώματα ᾠκοδομήσατο
καινουργήσας αὐτός, ἅπερ καλεῖται Μαρεβούργου τε καὶ
Σουσίανα, Ἁρμάτα τε καὶ Τιμένα, καὶ Θεοδωρούπολις
τε καὶ Στιλιβούργου καὶ Ἁλικανιβούργου.
19 Ἦν δέ τι πολίχνιον ἐγγὺς κείμενον, Ἀκυὲς ὄνομα, οὗ-
περ ὀλίγα ἄττα σαθρὰ γεγονότα ὁ βασιλεὺς ἐπηνώρθωσε.

3 ἐπωνόμασαν τὸ A] ἐπωνομάσαντο V. 4 πόντης V, πόντος A. 7 ἐρειπίων αὐτόθι A. 8 ἐνταῦθα codd.] om. Maltr. 9 αὐτοῦ codd. 11 πλόιμον V. 12 τε χρόνου V] χρόνου τε A. 13 οὐχ — βαρβάρων V] βαρβάρων ἐπίθεσιν V in marg., γρ. καὶ βαρβάρων ἐπίθεσιν V. 14 δὲ A] om. V. 15 δεξιὰ A. 19 οἱ Maltr.] ἢ V. οὐδαμῇ V] οὐδαμῶς A. 21 Post αὐτός legimus in A: ἄλλα τε πλεῖστα, ἅπερ ἀμήχανον λόγῳ διεξελθεῖν. μαρεβούργου V] Μαρεβουργός Maltr.

καὶ μετ' ἐκεῖνο Βουργονόβορε καὶ Λακκόβουργο, καὶ τὸ 20
Δορτικὸν ἐπικαλούμενον φρούριον, ὅπερ τῷ χρόνῳ ἐξί-
τηλον γεγενημένον, ἐς ὀχύρωμα νῦν ἐχυρώτατον κατε-
στήσατο. καὶ πύργον ἕνα, Ἰουδαῖος καλούμενον, φρού- 21
ριον διεσκευάσατο κεκαλλιστευμένον καλεῖσθαί ⟨τε⟩ καὶ
εἶναι. καὶ τὸ δὴ Βουργουάλτου ὠνομασμένον, ἔρημόν 22
τε καὶ παντάπασιν ἀοίκητον τὰ πρότερα ὄν, ἀλλὰ καὶ B 290
χῶρον ἕτερον περιβόλῳ ἐτειχίσατο νέῳ, ὅνπερ ἐπικαλοῦσι
Γόμβες. καὶ τὸ Κρίσπας ἔρυμα καταπεπονηκὸς τῷ μήκει 23
τοῦ χρόνου, ἔτι μέντοι καὶ Λογγινιάνα καὶ Ποντεσέριον
ἐδείματο, ἔργον διαφερόντως ἐξαίσιον. ἐν δὲ Βονωνίᾳ 24
τε καὶ Νοβῷ προμαχεῶνας διερρυηκότας ἀνενεώσατο.
καὶ Ῥατιαρίας πόλεως ὅσα καταπεπτώκει, ὀρθὰ ἐστήσατο.
καὶ πολλὰ δὲ ἄλλα κατὰ τὸ χρεὼν ξυνοῖσον ἢ βραχέα 25
κομιδῇ ὄντα ἐπὶ μέγα ἐξῆρεν, ἢ συνέστειλε τὸ περιττὸν P 82
ἀφελόμενος, ὅπως δὴ μὴ τοῖς πολεμίοις ἢ τῷ ὑπεράγαν
βραχεῖ ἢ τῷ ἀμέτρῳ εὐέφοδα εἴη, ὥσπερ ἀμέλει Μωκα-
τίανα μὲν πύργον ἕνα κατὰ μόνας τὰ πρότερα ὄντα
φρούριον τανῦν τελεώτερον κατεστήσατο. τὸ δέ γε Ἀλ- 26
μοῦ, χώραν περιβεβλημένον πολλήν, ἐς ὀλίγον ξυναγα-
γὼν σὺν τῷ ἀσφαλεῖ ἄμαχον εἶναι τοῖς πολεμίοις εἰρ-
γάσατο. καὶ πολλαχῇ δὲ πύργον ἕνα κατὰ μόνας ἑστῶτα 27
εὑρὼν καὶ διὰ τοῦτο εὐκαταφρόνητον τοῖς ἐπιοῦσιν ὄντα
φρούριον ἐχυρώτατον κατεστήσατο. ὃ δὴ περί τε Τρί- 28
κεσαν καὶ Πούτεδιν πεποίηκε. καὶ μὴν καὶ ὀχυρώματα
τοῦ ἐν Κεβρῷ τὰ καταπεπονηκότα θαυμασίως ὡς ἐπη-

2 Δορτικὸν] cf. Forbiger III 1093.

4 Ἰουδαῖος Maltr.] ἰουδαίες V. 5 ⟨τε⟩ Maltr.] om. V. 6 δὴ Βουργουάλτου Maltr.] διβουργουάλτου V. 10 Ποντεσέριον Maltr.] πόντες ἔριον V. 11 βονωνία l] βωνονίαι V. 12 Νοβῷ scripsi] νωβῶ V. 26 Κεβρῷ] Cebro It. Ant. 220. Κεβρὸς Tab. Peut.

νώρθωσε· φρούριόν τε οὐ πρότερον ὂν ἐν Βιγραναῇ
δεδημιούργηκε, καὶ αὐτοῦ ἄγχιστα ἕτερον ἐν χωρίῳ, ἐφ'
οὗ δὴ πύργος εἷς τὰ πρότερα ὢν εἱστήκει μόνος, ὄνομα
29 Ὄνος. ἐλέλειπτο δὲ μόνα πόλεως ἐδάφη οὐ πολλῷ ἄπο-
θεν· Αὐγοῦστες ὠνομάζετο ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἡ πόλις.
30 νῦν δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ὄνομα ἔχουσα, νέα δὲ καὶ ἀκραι-
φνὴς ὅλη πρὸς Ἰουστινιανοῦ βασιλέως γεγενημένη,
31 ὁμίλῳ οἰκητόρων ἐπιεικῶς πλήθει. ἀλλὰ καὶ τὰ πεπον-
B 291 θότα τοῦ ἐν Αεδάβῃ ἐρύματος ἐπηνώρθωσε, καὶ Βα-
ριάνα πόλιν ἐκ παλαιοῦ κειμένην ἀνέστησεν. ἔτι μέν-
τοι καὶ Βαλεριάναν, ἔρυμα πρότερον οὐδὲν ἔχουσαν,
ἐτειχίσατο.
32 Πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ χωρίων οὐ παρὰ τοῦ ποτα-
μοῦ κειμένων τὴν ὄχθην, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἄποθεν ὄντων
ἐπεμελήσατο, πεσουμένων ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, τειχί-
33 σμασί τε αὐτὰ περιβέβληκεν ἀμάχοις τισί. Κάστρα Μάρ-
τις τε καὶ Ζητνουκόρτου καὶ Ἰσκὸς τὰ χωρία ἐπικαλεῖται
ταῦτα. παρὰ δὲ τοῦ ποταμοῦ τὴν ὄχθην φρούριον πα-
λαιόν, Οὔννων ὄνομα, ἐπιμελείας ἠξίωσε τά τε ἄλλα καὶ
34 ἀμφὶ τῷ περιβόλῳ πολλῆς. ἔστι δέ τις χῶρος οὐ πολλῷ
ἄποθεν τούτου δὴ τοῦ Οὔννων φρουρίου, ἔνθα δὴ ὀχυ-
ρώματα δύο Ἴστρου ποταμοῦ ἐφ' ἑκάτερα ἦν, ἐν μὲν
Ἰλλυριοῖς Παλατίολον ὄνομα, ἐπὶ θάτερα δὲ Συκίβιδα.
35 ταῦτα καθῃρημένα τῷ χρόνῳ ἀνανεωσάμενος Ἰουστινια-
νὸς βασιλεὺς τῶν ταύτῃ βαρβάρων τὰς ἐπιδρομὰς ἀνε-
χαίτισεν, ἐπέκεινά τε φρούριον ᾠκοδομήσατο, παλαιὸν
36 ἔρυμα, ὅπερ Οὔτως ὠνόμασται. ἐν ὑστάτῳ δὲ τῶν Ἰλ-
λυρικῶν ὁρίων φρούριον ἀνῳκοδομήσατο, Λαπιδαρίας

16—17 Καστράμαρτις Maltr., καὶ στραμάρτις V. 19 Οὔννων] οὔννον V, Οὔννων Maltr. 23 Παλατίολον Maltr.] παλατίολ̊ V. 27 Οὔτως] οὔτως V, Uto It. Ant. 221.

ὄνομα, καὶ πύργον ἕνα ἑστῶτα μόνον, Λουκερναρια-
βούργου καλούμενον, ἐς φρούριον ἀξιοθέατον μετεστή-
σατο. ταῦτα μὲν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν Ἰλλυριοῖς 37
διαπέπρακται. οὐ μόναις δὲ ταῖς οἰκοδομίαις τὴν χώραν
ἐτειχίσατο ταύτην, ἀλλὰ καὶ στρατιωτῶν φρουρὰς ἐν
τοῖς ὀχυρώμασι πᾶσιν ἀξιολογωτάτας καταστησάμενος
τὰς τῶν βαρβάρων ἐπιβουλὰς ἀπεκρούσατο.
ζ'. Τὰ μὲν οὖν Ἰλλυριῶν ὀχυρώματα παρὰ ποταμὸν P 83
Ἴστρον ταύτῃ πῃ ἔχει. ἐπὶ Θρᾴκης δὲ νῦν ἰτέον ἡμῖν
τὰ ἐρύματα, ὅσα δὴ παρὰ τὴν ἐκείνῃ ἀκτὴν Ἰουστινιανῷ
βασιλεῖ εἴργασται. οὐ γάρ μοι ἀπὸ τρόπου ἔδοξεν εἶναι 2 B 292
ἅπασαν πρότερον περιηγησαμένῳ τὴν ταύτῃ ἠϊόνα οὕτω
δὴ ἐπελθεῖν καὶ τὰ κατὰ τὴν μεσόγαιαν αὐτῷ πεπραγμένα.
πρῶτον μὲν οὖν ἐπὶ Μυσοὺς ἐνθένδε ἴωμεν, οὕσπερ 3
ἀγχεμάχους οἱ ποιηταὶ καλοῦσιν· ἐπεὶ καὶ χώραν τὴν
Ἰλλυριοῖς ὅμορον ἔχουσι. μετὰ τὸν χῶρον οὖν, ὅνπερ 4
Λουκερναριαβοῦργον καλοῦσι, Σεκούρισκα τὸ φρούριον
ᾠκοδομήσατο Ἰουστινιανὸς βασιλεύς, καινουργήσας αὐτός.
ἐπέκεινά τε τὰ πεπονηκότα ἐν Κυντοδήμου ἀνενεώσατο. 5
καὶ μετὰ τοῦτο πόλιν ἐδείματο οὐ πρότερον οὖσαν, ἥν-
περ ὁμωνύμως τῇ βασιλίδι Θεοδωρόπολιν ἐπωνόμασεν. ἔτι 6
μέντοι φρουρίων τοῦ τε Ἰατρῶν καλουμένου καὶ Τιγᾶς
τὰ πεπονθότα νέᾳ τινὶ διεσώσατο οἰκοδομίᾳ, καὶ τοῖς
Μαξεντίου πύργον ἐντέθεικεν, ἐπεὶ αὐτοῦ προσδεῖν ᾤετο.
καὶ τὸ Κυντῶν ἐδείματο φρούριον οὐ πρότερον ὄν. μεθ' 7

15 cf. Hom. Il. 13, 5. Strabo 7, 3. (296).

1—2 Λουκερναριαβούργου Maltr.] λουκερναρία βουργοῦ V. 11 ἀπὸ Maltr.] ἄπο V. 16 οὖν V] γοῦν A. 17 λουκερναρία βοῦργον V, λουκερναρια om. A. σεκουρίσκαν A. 21 Θεοδωράπολιν? 24 Μαξεντίου Maltr.] μαξεντίου V. 25 τὸ A] om. V. Κυντῶν] scribendum: Κυιντόν.

ὃ δὴ τὸ Τρασμαρίσκας ὀχύρωμά ἐστιν· οὗπερ καταντικρὺ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπείρῳ Κωνσταντῖνός ποτε Ῥωμαίων βασιλεὺς φρούριον οὐκ ἀπημελημένως ᾠκοδομήσατο, Δάφνην ὄνομα, οὐκ ἀξύμφορον νενομικὼς εἶναι
8 φυλάσσεσθαι ταύτῃ τὸν ποταμὸν ἑκατέρωθεν. ὃ δὴ προϊόντος τοῦ χρόνου βάρβαροι μὲν ἀφανίζουσι τὸ παράπαν, Ἰουστινιανὸς δὲ ἀνῳκοδομήσατο βασιλεὺς ἐκ θεμελίων
9 ἀρξάμενος. μετὰ δὲ Τρασμαρίσκαν ἔρυμά τε τὸ Ἀλτηνῶν, καὶ ὅπερ καλοῦσι Κανδιδιάνα, καθῃρημένον πρὸς αὐτῶν πολεμίων πολλῷ πρότερον, ἐπιμελείας ἠξίωσε
10 κατὰ λόγον τῆς χρείας. ἔστι δὲ τρία ἑξῆς ὀχυρώματα παρὰ τὴν τοῦ Ἴστρου ἠϊόνα, Σαλτουπύργος τε καὶ Δο-
11 ρόστολος καὶ Συκιδάβα. ὧν δὴ ἑκάστου τὰ πεπονθότα
12 οὐκ ἀπημελημένως ὁ βασιλεὺς ἐπηνώρθωσε. καὶ Κού-
B 293 ηστρις δέ, ὅπερ κεῖται τῆς ἀκτῆς ἔκτοσθεν, ἐπιμέλειαν τὴν ὁμοίαν πεποίηται. καὶ Πάλματις ἐν στενῷ κείμενον μεῖζόν τε κατεστήσατο καὶ διαφερόντως εὐρύτερον, καί-
13 περ οὐ παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ ποταμοῦ ὄν. οὗ δὴ ἄγχιστα καὶ φρούριον Ἄδινα καινουργήσας ἐδείματο, ἐπεὶ διηνεκὲς διαλανθάνοντες Σκλαβηνοὶ βάρβαροι ἐνταῦθα ἐνεδρεύοντές τε κεκρυμμένως ἀεὶ τοὺς τῇδε ἰόντας ἄβατα
14 ἐποίουν τὰ ἐκείνῃ χωρία. καὶ φρούριον δὲ τὸ Τιλικίων ᾠκοδομήσατο, καὶ αὐτοῦ ἐν ἀριστερᾷ κείμενον ἔρυμα.
15 Οὕτω μὲν καὶ Μυσοῖς τὰ ὀχυρώματα ἐπὶ αε τῆς ἀκτῆς
16 ποταμοῦ Ἴστρου ἔσχε καὶ ταύτης πλησίον. ἐπὶ Σκύθας

9 *Κανδιδιάνα*] cf. It. Ant. 223, 2.

1 *Τρασμαρίσκας* scripsi] *τρασμακαρίσκας* V, *τρισμακαρίας* A, cf. It. Ant. 223. 3—4 *ἀνωικοδομίσατο* V. 8 *Τρασμαρίσκαν* scripsi] *τρασμαρίκαν* V. 12 *Σαλτουπύργος* Maltr.] *σάλτου πύργος* V. 12—13 Dorostoro It. Ant. 223. 13 *πεπονθότα* V] *πεπονηκότα* A. 14—15 *κούηστρις* V] *Κούσορις* Maltr. 20 *Σκλαβηνοὶ* Dind.] *σκλαβῖνοι* V. 22 *Τιλικίων*] Teglicio It. Ant. 228. 25 *ποταμοῦ* V] om. A.

δὲ τὸ λοιπὸν βαδιοῦμαι· ἔνθα δὴ φρούριον πρῶτον Κυρίλλου ἁγίου ἐπώνυμόν ἐστιν, οὗπερ τὰ πεπονηκότα τῷ χρόνῳ ἀνῳκοδομήσατο οὐκ ἀπημελημένως Ἰουστινιανὸς βασιλεύς. ἐπέκεινά τε αὐτοῦ ἦν μὲν ἐκ παλαιοῦ ὀχύρωμα, 17 P 84
Οὐλμιτῶν ὄνομα, βαρβάρων δὲ Σκλαβηνῶν ἐπὶ χρόνου μῆκος ἐκείνῃ τὰς ἐνέδρας πεποιηκότων, διατριβήν τε αὐτόθι ἐπὶ μακρότατον ἐσχηκότων, ἔρημόν τε παντάπασι γέγονε, καὶ οὐδὲν αὐτοῦ ὅτι μὴ τὸ ὄνομα, ἐλέλειπτο ἔτι. ὅλον τοίνυν ἐκ θεμελίων δειμάμενος, ἐλεύθερα τῆς τῶν 18
Σκλαβηνῶν ἐπιθέσεώς τε καὶ ἐπιβουλῆς κατεστήσατο εἶναι τὰ ἐκείνῃ χωρία. ἔστι δέ που μετὰ τοῦτο Ἰβιδὰ πόλις, 19
ἧς δὴ τοῦ περιβόλου πολλὰ ἐπεπόνθει, ἅπερ ἀνανεωσάμενος οὐδεμιᾷ μελλήσει ἐχυρωτάτην διεπράξατο εἶναι. φρούριόν τε δεδημιούργηκε νέον αὐτὸς μετ' αὐτήν, ὅπερ 20
Αἴγισσον ὀνομάζουσι. καὶ ἄλλο δὲ φρούριον Σκυθίας ἐν ὑστάτῳ κεῖται, Ἄλμυρις ὄνομα, οὗ δὴ τὰ πολλὰ σαθρὰ γεγονότα διαφανῶς ἀνοικοδομησάμενος διεσώσατο. ὅσα δὲ καὶ ἄλλα ὀχυρώματα ἐν τῇ τῆς Εὐρώπης μοίρᾳ 21
εἰπεῖν ἄξιον.

η'. Ὅσα μὲν δὴ ἔν τε Δαρδάνοις καὶ Ἠπειρώταις καὶ B 294
Μακεδόσι καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰλλυριῶν ἔθνεσιν, ἔτι μέντοι καὶ ὅσα ἐπί τε τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀμφὶ ποταμὸν Ἴστρον οἰκοδομήματα Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἴργασται, ἤδη μοι ἔμπροσθεν δεδιήγηται. ἐπὶ τὴν Θρᾴκην δὲ τὸ λοιπὸν 2
ἴωμεν, ἀρίστην πηγνύμενοί τινα τοῦ λόγου κρηπῖδα τὰ ἐπὶ Βυζαντίου χωρία, ἐπεὶ καὶ τῆς Θρᾴκης ἡ πόλις οὐ τῷ κράτει μόνον, ἀλλὰ καὶ χωρίων προέστηκε φύσει, τῇ

5 *Σκλαβηνῶν* Dind.] *σκλαβινῶν* V. 9 *τῆς* V] *τε* A. 11 *τοῦτο* A] *τοῦτον* V. 13 *μελήσει* A. 15 *αἴγισσον* codd.] Aegyso It. Ant. 226. *ὀνομάζουσι* V] *ὀνομάζεται* A. 16 *Ἄλμυρις*] Salmorude sive Salmoride It. Ant. 226. 21 *ἰλλυρίων* V pr. m. corr., *ἰλλυρίοις* V pr. m., A.

μὲν Εὐρώπῃ ὥσπερ τις ἀκρόπολις ἐπεμβαίνουσα, φραττομένη δὲ τῆς διοριζούσης αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἀσίας θαλάσ-
3 σης τὸ πέρας. ἤδη μὲν οὖν τάς τε ἄλλας ἁπάσας τῆς
πόλεως κτίσεις, καὶ ὅσα δὴ ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς ἐντός τε καὶ ἐκτὸς τοῦ Κωνσταντινουπόλεως περιβόλου δεδημιούργηκεν, ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δεδήλωκα λόγοις. τὰ δὲ δὴ ἐνθένδε ἐρῶν ἔρχομαι.

4 Φρούριόν ἐστιν ἐν προαστείῳ τῆς πόλεως, ὅπερ Στρογγύλον ὁμωνύμως τῇ τοῦ ἐρύματος συνθέσει καλοῦσιν.
5 ἐντεῦθεν ἡ ἐς τὸ Ῥήγιον ὁδὸς ἄγουσα, ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἀνώμαλος οὖσα, ὄμβρων, ἂν οὕτω τύχοι, ἐπιπεσόντων, τελματώδης τε καὶ δυσπάριτος τοῖς τῇδε ἰοῦσιν
6 ἐγίνετο. νῦν δὲ λίθοις αὐτὴν καταστρώσας ἁμαξιαίοις ὁ βασιλεὺς οὗτος εὐπετῆ τε κατεστήσατο καὶ ἄπονον
7 ὅλως. μῆκος μὲν τῇ ὁδῷ τῇδε ἄχρι ἐς Ῥήγιον· εὐρύνεται δὲ τοσοῦτον, ἐς ὅσον ἁμάξας οὐ στενοχωρεῖν δύο ἀπ'
8 ἐναντίας ἀλλήλαις ἰούσας. τραχεῖς οἱ λίθοι διαφερόντως· εἰκάσαις ἂν αὐτοὺς μυλίτας εἶναι. εὐμεγέθεις τέ εἰσι μάλιστα. ὥστε δὴ ἕκαστος γῆν μὲν ἐπικαλύπτει πολ-
9 P 85 λήν, ἐς ἄγαν δὲ ὑψοῦ ἀνέχει. ἐς δὲ τό τε ὁμαλὲς καὶ τό
B 295 γε λεῖον ἐπιεικῶς ἐξειργασμένοι, οὐκ ἐνῆφθαι τῇ συνθέσει, οὐδέ πη ἐς τὸ ἀκριβὲς μεμυκέναι, ἀλλὰ συμπεφυκέναι δοκοῦσιν ἀλλήλοις. ταῦτα μὲν οὖν τοιαῦτά ἐστι.

10 Λίμνην δέ τινα εἶναι ἄγχιστα τοῦ Ῥηγίου καλουμένου ξυμβαίνει, ἐς ἣν τὰς ἐκβολὰς ἔχουσι ποταμοὶ ἐκ χωρίων
11 τῶν ὕπερθεν τῇδε φερόμενοι. διακέχυται δὲ ἡ λίμνη αὕτη μέχρι ἐς θάλασσαν· ὥστε μία τις ἀμφοτέραιν ἀκτὴ

16 cf. II p. 76, 17.

1 ἐπεμβαίνουσα V] ἐπιβαίνουσα A. 6 δὴ A] om. V. 7 ἐρῶν V] λέξων A. 14 οὗτος A] οὕτως V. τε V] om. A. 18 μυλίτας scripsi] μυλίας V, deest in A. 21—22 ξυνθέσει A.

ἐν στενῷ μάλιστα τυγχάνει οὖσα. ταύτην δὲ ἄμφω ἐπι- 12
κλύζουσι τὴν ἀκτὴν ἀντικυματοῦσαι καὶ ἀλλήλοις ἀντιμυκώμεναι. ἀεί τε ἀλλήλαις εὐθὺ ἴενται τὴν ἠιόνα ἐπικοινούμεναι. ἐπειδὰν δὲ ὡς πλησιαίτατα ἵκωνται, ἀναχαιτίζουσι τὴν ἐπιρροήν, ἐφ' ἑαυτὰς ἐπιστρέφουσαι, ὥσπερ ἐνταῦθα τὰ ὅρια σφίσι πηξάμεναι. ἔστι δὲ καὶ ἀλλήλαις 13
οὐ ἀναμίγνυνται, πορθμόν τινα μεταξὺ ἔχουσαι, ἄδηλον ὃν ὁποτέρα ποτὲ αὐτῶν τὸ τοῦ πορθμοῦ ὕδωρ διακεκλήρωται. οὔτε γὰρ ἡ τῆς θαλάσσης ἐπιρροὴ ἐς τὴν λίμνην 14
ἀεὶ φέρεται οὔτε διηνεκὲς ἐς τὴν θάλασσαν ἡ λίμνη ἐκβάλλει, ἀλλ' ὄμβρων μὲν ἐπιγενομένων πολλῶν, ἐπιπνεύσαντός τε ἀνέμου νότου, ἐκ τῆς λίμνης ὁ πορθμὸς προϊὼν φαίνεται. ἣν δὲ ἀπὸ βορρᾶ τὸ πνεῦμα ἴοι, ἡ 15
θάλασσα τὴν λίμνην ἐπικλύζειν δοκεῖ. ἐν τούτῳ μέντοι ἡ θάλασσα τῷ χώρῳ ἐς βράχος κατατείνει παμμέγεθες, ὀλίγης τινὸς ἀπολελειμμένης μεταξὺ χώρας, ἥπερ διήκει ἐς ἄβυσσον. ἐς τόσον δὲ στενὴ τυγχάνει οὖσα, ὥστε δὴ 16
καὶ Μύρμηξ ὠνόμασται. οὗτος δὲ ὁ πορθμός, ὅ τε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν λίμνην ζευγνύων, ἧπέρ μοι εἴρηται, πάλαι μὲν γεφύρᾳ ξυλίνῃ διαβατὸς ἦν ἐπὶ κινδύνῳ μάλιστα τοῖς τῇδε ἰοῦσιν, ἐπεὶ τοῖς ξύλοις, ἂν οὕτω τύχοι,
⟨ξυν⟩διεφθείροντο· νῦν δὲ αὐτὴν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς 17
λίθοις λογάδην ἐμβεβλημένοις ἐς ἀψῖδος μετεωρίσας μέγα B 296
τι χρῆμα, τὴν ἐκείνῃ διάβασιν ἀκίνδυνον κατεστήσατο.
Τοῦ δὲ Ῥηγίου ἐπέκεινα πόλις ἐστί που, Ἀθύρας ὄνομα, 18
ἧσπερ τοὺς οἰκήτορας δίψῃ δεινοτάτῃ ἐχομένους εὑρὼν

4 πλησιέστατα A. ἵκωνται A] ἥκωνται V. 7 οὐ V] ὂν A. 9 ἐς τὴν λίμνην V] ἐς τὴν ἠιόνα A. 10 ἡ λίμνη A] τὴν λίμνην V. 15 παμμέγεθες A] μαμμέγεθες V. 16 μεταξὺ V] om. A. 17 τόσον δὲ στενὴ A] τοσόνδε V. 19 καὶ τὴν A] τήν τε V. ζευγνύων V] ξυνδέων A. 22 ⟨ξυν⟩διεφθείροντο scripsi] διεφθείροντο codd., cf. I 338, 23. 23 ἀψῖδος V] ἀψίδα A.

τὴν ἀπορίαν διέλυσε σφίσιν, ἔλυτρον ἐνταῦθα δειμάμενος, θησαυρίζων μὲν ἐπικαιριώτατα τὴν τῶν ὑδάτων οὐκ ἀναγκαίαν περιουσίαν, πρυτανεύων δὲ αὐτὴν ἐν ἐπιτηδείῳ τοῖς τῇδε ἀνθρώποις. ἀνῳκοδομήσατο δὲ καὶ τὰ πεπονθότα τοῦ περιβόλου.

19 Ἔστι δὲ μετὰ τὴν Ἀθύραν τις χῶρος, ὅνπερ Ἐπισκο-
20 πεῖα καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι. ὃν δὴ κατανενοηκὼς Ἰου-
στινιανὸς βασιλεὺς ταῖς τῶν πολεμίων ἐπιδρομαῖς ὑπο-
κείμενον, ἐπὶ πλεῖστον δέ, ὡς οὐδαμῇ ὀχυρώματος ὄντος,
ἀφύλακτα παντάπασιν ὄντα τὰ ἐκείνῃ χωρία, φρούριον
ἐνταῦθα ἐδείματο· οὗ δὴ τοὺς πύργους πεποίηται οὐχ
21 ᾗπερ εἰώθει, ἀλλὰ τρόπῳ τοιῷδε. προύχει τις ἐκ τοῦ
περιβόλου οἰκοδομία, στενωτάτη μὲν κατ' ἀρχὰς οὖσα,
τελευτῶσα δὲ ἐς εὖρος μέγα· ἐφ' οὗ δὴ ἕκαστος ἐξείρ-
22 γασται πύργος. ταύτῃ τε τοῖς πολεμίοις ἄγχιστά πη τοῦ
τείχους ἰέναι ἀμήχανά ἐστιν, ἐπεὶ τῶν πύργων κατὰ μέ-
P 86 σον γινόμενοι ἐν ἀμφιβόλῳ κατὰ κορυφὴν πρὸς τῶν
23 ἐκείνῃ φρουρῶν ῥᾷστα βαλλόμενοι διαφθείρονται. τάς
τε πύλας ἐνταῦθα οὐ κατὰ τὰ ξυνειθισμένα τῶν πύργων
μεταξὺ ἔθεντο, ἀλλ' ἐκ πλαγίας κατὰ τὸ ἐν στενῷ προὖχον
τοῦ τείχους, οὐχ ὁρωμένας τοῖς πολεμίοις, ἀλλ' ὄπισθεν
24 διαλανθανούσας. ἐνταῦθα Θεόδωρος βασιλεῖ τὴν ὑπουρ-
γίαν παρέσχετο, σιλεντιάριος τὴν ἀρχήν, συνετὸς μάλιστα.
25 B 297 τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἔρυμα τῇδε πεποίηται. ἐπὶ τείχη δὲ
τὰ μακρὰ ἐνθένδε ἰόντας ὀλίγα ὑπειπεῖν ἄξιον.

θʹ. Ἡ θάλασσα ἐξ ὠκεανοῦ καὶ Ἱσπανίας γῆν τὴν Εὐρωπαίαν ἐν ἀριστερᾷ ποιουμένη μέχρι μὲν ἐς Θρᾴκην

5 πεπονθότα V] πεπονηκότα A. 6 τὴν Hoesch.] τὸν codd. 8—9 ὑποκείμενον V] ἀποκείμενον A. 13 στενωτάτη Maltr.] στενοτάτη codd. 16 ἀμήχανά V] ἀμήχανόν A. 19 πύργων V] ἔργων A. 23 σιλεντιάριος V] σιλεντάρης A.

κατὰ ταὐτὰ χωρεῖ πρὸς ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον, ἔνθεν
δὲ σχιζομένη πῇ μὲν ἐπὶ τὴν ἑῴαν στέλλεται μοῖραν, πῇ
δὲ κατὰ βραχὺ ἐγκαρσία γεγενημένη τὸν Εὔξεινον καλού-
μενον ἀποτελεῖ πόντον. ἐς Βυζάντιον δὲ ἀφικομένη 2
ὥσπερ ἐπὶ νύσσης τινὸς καμπὴν ποιεῖται ἀμφὶ τὰ πρὸς
ἕω τῆς πόλεως, πλαγία τε πολλῷ ἔτι μᾶλλον γιγνομένη
ἐν πορθμῷ ἵεται, ἰσθμὸν τῆς Θρᾴκης τά τε πρόσω καὶ
ὀπίσω, ὡς τὸ εἰκός, ἐργαζομένη. οὐχ ὅτι ἐς ἐκροὰς ἐν- 3
ταῦθα ἡ θάλασσα μερίζεται δύο, ᾗπερ ἐν τοῖς ἄλλοις
ἰσθμοῖς εἴωθεν, ἀλλὰ περιστρεφομένη τε θαυμασίως ὡς
καὶ περιβαλλομένη ἑκατέρωθεν Θρᾴκην τε τὴν ἄλλην
καὶ διαφερόντως τὰ ἐπὶ Βυζαντίου προάστεια πάντα.
οἰκοδομοῦνται δὲ καὶ περιστέλλουσιν οἱ ταύτῃ ἄνθρωποι 4
τὰ προάστεια οὐχ ὅσον ἐς χρείαν, ἀλλ' ἐς ὕβριν τε καὶ
τρυφὴν ὅρον οὐκ ἔχουσαν, καὶ ὅσα ἄλλα πλούτου ἐξου-
σία ἐς τοὺς ἀνθρώπους ἰοῦσα ποιεῖ. ἔπιπλά τε κατα- 5
τίθενται ἐνταῦθα πολλὰ καὶ διαπονήματα ἐν αὐτοῖς ἐν-
δελεχέστατα ἔχουσιν· ἐπειδὰν οὖν καταθεῖν τινας τῶν
πολεμίων γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐξαπιναίως ξυνενεχθείη,
οὐδὲν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις χωρίοις προστρίβεσθαι τὴν
ζημίαν ἐνταῦθα ξυμβαίνει, ἀλλὰ κακοῖς ἄγαν τοῖς ἀνη-
κέστοις βαρύνεσθαι τὰ ἐκείνῃ χωρία. ὃ δὴ ἀναστέλλειν 6
Ἀναστάσιος βασιλεὺς διὰ σπουδῆς ἔχων ἐν χώροις οὐχ
ἧσσον ἢ σημείοις τεσσαράκοντα τοῦ Βυζαντίου διέχουσι
μακρὰ οἰκοδομησάμενος τείχη, ἄμφω τῆς θαλάσσης τὰς B 298

23 Euagr. III 38. Niceph. Call. XVI 39. Zonar. III 265, 16. Chron. Pasch. I 610, 7. Suid. s. v. Ἀναστάσιος.

1 ταὐτὰ scripsi] ταῦτα codd. 2 πῇ — πῇ Dind.] πῆ — πῆ codd. 5 καμπὴν A] καμπτὴν V. 6 ἔτι μᾶλλον A] μᾶλλον ἔτι V. γινομένη A. 8 εἰκός A] εἰκῶς V. ἐκροὰς V. 10 περιστρεφομένη V] στρεφομένη A. 12 πάντα V] om. A. 22 χωρία V] χωρία ξυμβαίνει A.

ἀκτὰς ἔζευξεν, οὗ δὴ ἀλλήλαιν διεστήκασιν ὁδῷ ἡμέραιν
δυοῖν μάλιστα· ταύτῃ τε ἅπαντα ἐν τῷ ἐχυρῷ καθεστά-
7 ναι τὰ ἐντὸς ᾤετο. ἦν δὲ ἄρα μειζόνων τοῦτο συμφορῶν
αἴτιον. οὐδὲ γὰρ οἷόν τε ἦν οἰκοδομίαν τοσαύτην τὸ
μέγεθος ἢ ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἐξειργάσθαι, ἢ φρουρεῖσθαι
8 P 87 ξὺν τῷ ἀκριβεῖ. ἐπειδάν τε μοίρᾳ τινὶ τούτων δὴ τῶν
μακρῶν τειχῶν ἐπισκήψαιεν οἱ πολέμιοι, καὶ τοὺς φρου-
ροὺς ἅπαντας ὑποχειρίους ἐποιοῦντο οὐδενὶ πόνῳ, τοῖς
τε ἄλλοις ἐπιπίπτοντες ἀπροσδόκητοι κακὰ οὐκ εὐδιή-
γητα ἐξειργάζοντο.
9 Ἀλλὰ βασιλεὺς τά τε πεπονθότα τούτων δὴ ἀνοικοδο-
μησάμενος τῶν τειχῶν, τά τε σφαλερὰ ἐπὶ τὸ ἐχυρώτατον
κρατυνάμενος τῶν φρουρῶν ἕνεκα, προσεπετεχνήσατο
10 τάδε. τὰς μὲν ἐξόδους, αἵπερ ἐκ πύργου ἑκάστου ἐς τοὺς
11 αὐτοῦ ἐχομένους ἐξάγουσιν, ἐφράξατο πάσας. ἄνοδον
δὲ καθ' ἕκαστον ἐκ τοῦ ἐδάφους ἔντοσθεν ἐτεκτήνατο
μίαν· ἥνπερ ἐπὶ καιροῦ καθειργνύντες οἱ ταύτῃ φρουροὶ
τοὺς πολεμίους περιφρονοῦσι τοῦ περιβόλου ἐντὸς γενο-
μένους· ἐπεὶ πύργος ἐς ἀσφάλειαν ἕκαστος αὐτὸς κατὰ
12 μόνας τοῖς φρουροῖς ἀπόχρη. καὶ τούτων δὴ τῶν τειχῶν
ἐντὸς τὰ ἐς ἀσφάλειαν ἐνδελεχέστατα διεπράξατο, τά τε
ἄλλα πεποιημένος ᾗπέρ μοι ἔναγχος εἴρηται καὶ πόλεως
Σηλυβρίας ἀνανεωσάμενος ὅσα πεπονθότα τοῦ περιβόλου
13 ἐτύγχανεν. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν μακρῶν τειχῶν ταῦτα Ἰου-
στινιανῷ βασιλεῖ εἴργασται.
14 Ἡράκλεια δὲ ἡ πόλις ἥδε, ἡ παραλία, ἡ ἐν γειτόνων,

23 Theoph. I 234, 5.

2 δυοῖν scripsi] δυεῖν codd. 3 ξυμφορῶν A. 4 οὐδὲ scripsi] οὔτε codd. 16 δὲ A] om. V. 16—17 ἐκ — μίαν V] ἐτεκτήνατο μίαν ἐκ τοῦ ἐδάφους A. 20 ἀποχρή V, ἀπέχρη A. 21 ἐντὸς V] om. A. 23 σηλυβρίας V] μεσημβρίας A. 26 ἐν γειτόνων A] ἐγγειτόνων V.

ἡ Πέρινθος (ᾗ πάλαι μὲν τὰ πρωτεῖα τῆς Εὐρώπης ἐδί-
δοσαν, νῦν δὲ δὴ μετά γε Κωνσταντινούπολιν τὰ δευ-
τερεῖα παρέχονται) διψῶσά τε καὶ λίαν αὐχμῶσα ἔναγχος B 299
ἔκειτο, οὐχ ὅτι ἄνυδρος ⟨ἦν⟩ ἡ ἀμφ' αὐτὴν χώρα οὐδὲ
ὅτι ἀπημέλητο ταῦτα τοῖς ἐκ παλαιοῦ δειμαμένοις τὴν
πόλιν, ἐπεὶ καὶ κατάρρυτος Εὐρώπη ταῖς κρήναις, καὶ
ποιεῖσθαι τοῖς πάλαι ἀνθρώποις ὀχετοὺς ἔμελεν, ἀλλὰ
τὰ ξυνειθισμένα ποιῶν ὁ χρόνος τῇ πόλει τὴν ὀχεταγω-
γίαν ἀνήρηκεν, ἢ καταγεγηρακυῖαν τὴν οἰκοδομίαν ὑπερ-
ιδών, ἢ τῷ μὴ ἐπιμελεῖσθαι τοὺς Ἡρακλεώτας αὐτῆς ἐπὶ
τὴν φθορὰν ποδηγούμενος. ὀλίγου τε ἀοίκητος διὰ
τοῦτο Ἡράκλεια ἐλέλειπτο εἶναι. ταὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ τὰ 15
ἐκείνῃ βασίλεια ὁ χρόνος ἐποίει ἀξιοθέατα ἐπιεικῶς ὄντα.
βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς οὐ παρέργως, ἀλλὰ βασιλικῶς 16
μάλιστα, τὴν πόλιν ἰδών, ὕδασί τε αὐτὴν ποτίμοις καὶ
διειδέσιν ἐπέκλυσε, καὶ τῶν βασιλείων ἀποστερεῖσθαι
τοῦ ἀξιώματος ὡς ἥκιστα ξυνεχώρησεν, ἀνοικοδομησά-
μενος ἅπαντα.
Ἡρακλείας δὲ ἄποθεν ἡμέρας ὁδὸν χωρίον ἐπιθαλασ- 17
σίδιον ἦν, Ῥαιδεστὸς ὄνομα, παράπλου μὲν ἐφ' Ἑλλησ-
πόντου καλῶς κείμενον, εὐλίμενον δὲ καὶ τῇ κατὰ θά-
λασσαν ἐργασίᾳ ἐπιτηδείως ἔχον τοῖς ⟨ἐπ'⟩ ἐμπορίᾳ ναυ-
τιλλομένοις καταίρειν τε καὶ ἀποφορτίζεσθαι προσηνῶς
μάλιστα, καὶ αὖ πάλιν ἀνάγεσθαι οὐδενὶ πόνῳ ἐμπλη-
σαμένοις τοῦ γόμου τὰ πλοῖα· βαρβάροις δὲ ἀποκείμενον
καταθέουσιν, ἂν οὕτω τύχῃ, ἐξαπιναίως τὰ ἐκείνῃ χωρία,
τῷ μήτε ἀποτετειχισμένον μήτε τῇ φύσει δυσπρόσοδον
εἶναι. ὥστε καὶ τοῖς ἐμπόροις δέει τοῦ κινδύνου ὑπερ- 18 P 88

1 πείρινθος A. 4 ⟨ἦν⟩ addidi. 7 τοῖς — ἀνθρώποις A] τοὺς — ἀνθρώπους V. ἔμελλεν codd. 12 δὲ V] δὴ A. 20 παράπλου Braun] παρὰ πλοῦ codd. 20—21 ἐλησπόντου V. 22 ⟨ἐπ'⟩ addidi. 26 τύχῃ V] τύχοι A. 27 τῇ V] om. A.

19 οφθὲν ἐν ὀλιγωρίᾳ ἐγένετο. νῦν δὲ βασιλεὺς Ἰουστι-
νιανὸς οὐχ ὅσον τῷ χωρίῳ τὴν ἀσφάλειαν προσεποίησεν,
20 B 300 ἀλλὰ καὶ τοὺς περιοίκους ἐσώσατο πάντας. ἐπὶ Ῥαιδε-
στοῦ γὰρ ἀνέστησε πόλιν, τείχει μὲν ἐρυμνήν, μεγέθει
21 δὲ διαφερόντως ὑπέρογκον. οὗ δὴ βαρβάρων σφίσιν ἐγ-
κειμένων οἱ πλησιόχωροι ἅπαντες εἰς καιρὸν καταφεύ-
γοντες σὺν τοῖς χρήμασι διασώζονται.

ι'. Τὰ μὲν οὖν ἐπὶ Ῥαιδεστοῦ Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ
ταύτῃ πῃ ἔσχεν. ὅσα δὲ αὐτῷ ἀμφὶ Χερρονήσῳ δια-
2 πεπόνηται, ἐρῶν ἔρχομαι. προβέβληται μὲν πάσης ἡ
Χερρόνησος τῆς κατ' αὐτὴν Θρᾴκης. ἐπεμβαίνουσα γὰρ
τῇ θαλάσσῃ καὶ ὥσπερ ἐχομένη τοῦ πρόσω, δόκησιν
3 παρέχεται ὅτι δὴ ἐπὶ τὴν Ἀσίαν χωρεῖ. ἀκτὴ δὲ αὐτῆς
ἀμφὶ πόλιν Ἐλαιοῦντα προὔχουσα μία, σχίζει τε εἰς δύο
τὴν θάλασσαν μοίρας, καὶ αὐτὴ τῷ ῥοθίῳ ἀποτεμνομένη
τῆς ἄλλης ἠπείρου, καὶ προσιούσῃ ἐπίπροσθεν τῇ θαλάσσῃ
4 ὑποχωροῦσα, τὸν Μέλανα καλούμενον ποιεῖ κόλπον. νῆ-
σος δὲ τὸ λοιπὸν ὀλίγου δέοντος γίνεται, ὄνομα τῷ ποι-
ουμένῳ προσῆκον κτωμένη. Χερρόνησος γάρ, ὡς τὸ
εἰκός, ὀνομάζεται, ἰσθμῷ διειργομένη βραχεῖ, μὴ νῆσος
5 παντάπασιν εἶναι. κατὰ τοῦτον οἱ πάλαι ἄνθρωποι τὸν
ἰσθμὸν παρέργως τε καὶ λίαν ἀπημελημένως ἐδείμαντο
6 διατείχισμα κλίμακι ἁλωτόν. κῆπον γάρ πού τινα εἰκῇ
κείμενον αἱμασιᾷ περιβάλλειν οἰόμενοι, ἰσχνόν τε αὐτὸ
7 καὶ ὀλίγον τῆς γῆς ὑπερανεστηκὸς ἐξειργάσαντο. πρὸς
δὲ καὶ τὴν ἑκατέρωθι τοῦ ἰσθμοῦ θάλασσαν προβόλους
τεκτηνάμενοι βραχεῖς τε καὶ φαύλους, οὕσπερ καλεῖν
νενομίκασι μώλους, τὴν μεταξὺ χώραν τοῦ τε ῥοθίου

6 πλησιόχωροι V] πλησίον χῶροι A. 7 ξὺν A. 9 χερον-
νήσ- hic et infra saepius V. 13 δὲ Maltr.] τε codd. 19 κτω-
μένη V] κτωμένω A. χερόνησος V. γάρ A] om. V. 25 τῆς
V] om. A. ὑπερανεστηκὸς V] ἐπανεστηκὸς A.

καὶ τοῦ περιβόλου ἐφράξαντο, οὐ ταύτῃ τοὺς ἐπιβουλεύ-
σοντας ἀπωσόμενοι, ἀλλ' ἐπὶ τὰς εἰσόδους παρακαλέ-
σοντες· οὕτω δὴ αὐτὸ εὐκαταφρόνητον ἐξειργάσαντο, καὶ B 301
τοῖς ἀποπειρασομένοις εὐάλωτον. ἡγούμενοι δέ τι τοῖς 8
πολεμίοις ἄμαχον πεποιῆσθαι ὀχύρωμα, τούτου δὴ τοῦ
περιβόλου τὰ ἐντὸς ἅπαντα φυλακῆς οὐδεμιᾶς ἀξιοῦν
ἔγνωσαν, ἐπεὶ οὔτε φρούριον οὔτε ἄλλο τι ἔρυμα ἐπὶ
Χερρονήσου ξυνέβαινεν εἶναι, καίπερ ὀλίγου δέοντος ἐς
τριῶν κατατεινούσης ὁδὸν ἡμερῶν. ἔναγχος ἀμέλει γοῦν 9
οἱ πολέμιοι καταθέοντες τὰ ἐπὶ τῆς Θρᾴκης χωρία ἐγ-
κεχειρήκασι μὲν ὡς ἀποπειρασόμενοι τῆς κατὰ τὴν ἠϊόνα
εἰσόδου, δεδιξάμενοι δὲ τοὺς ταύτῃ φρουροὺς ἐσπεπηδή-
κασιν ὥσπερ τι ἄθυρμα παίζοντες, ἐντός τε τοῦ περι- P 89
βόλου γεγένηνται οὐδενὶ πόνῳ.

Πολλὰ τοίνυν ἀμφὶ τῶν κατηκόων τῇ σωτηρίᾳ δια- 10
σκοπούμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐποίει τάδε. πρῶτα 11
μὲν αὐτῷ ἐξίτηλον τὸ παλαιὸν γεγένηται τεῖχος, οὐδὲ
ὅσον ἴχνους οἱ ἀπολελειμμένου τινός. ἕτερον δὲ αὐτίκα 12
ἐπὶ τῆς αὐτῆς χώρας ἀνέστη, ὅπερ ἐπιεικῶς εὐρυνόμενον □
ὑψοῦ ἀνέχει. ὑπεράνω τε τῶν ἐπάλξεων ἀνειλημμένη 13
θόλος ἐν στοᾶς τρόπῳ ὄροφον ποιεῖται, καλύπτουσα τοὺς
τοῦ περιβόλου ἀμυνομένους. ἄλλοι τε τῇ θόλῳ προμα- 14
χῶνες ἐγκείμενοι διπλασιάζουσι τοῖς τῇδε τειχομαχοῦσι
τὸν πόλεμον. ἔπειτα δὲ ἀμφοτέρωθι ἐς τοῦ περιβόλου 15
τὰ πέρατα πρὸς αὐταῖς που τῆς θαλάσσης ταῖς ῥαχίαις
μάλιστα, προβόλους πεποίηται, [οὓς μώλους καλοῦσιν,]

2 ἀλλ' V] ἀλλὰ A. 10—11 ἐγκεχειρίκασι A. 11 τὴν A]
om. V. 14 γεγένηνται A] γεγένηται V. 15 κατηκόων V
pr. m., A] κατοικούντων V rec. m. corr. 17 αὐτῷ V] αὐτὸ A.
οὐδ' A. 19 ἀνέστη χώρα A. 20 ὑπεράνω τε V] ὑπεράνωθεν
δὲ A. ἀνειλημμένη V] om. A. 21 καλύπτουσα V] καλύ-
πτουσαν A. 22 τῇ scripsi] τῷ codd. 26 οὓς μώλους καλοῦ-
σιν inclusi, cf. supra § 7.

ἐπὶ πλεῖστον μὲν τοῦ ῥοθίου διήκοντας, τῷ δὲ τείχει
ξυναπτομένους, ὕψους δὲ πέρι τῷ ἐρύματι ἐναμίλλους
16 ὄντας. ἀλλὰ καὶ τὴν τάφρον τοῦ περιβόλου ἔκτοσθεν
οὖσαν περικαθάρας τε καὶ κατορύξας ἐνδελεχέστατα μέγα
17 τι αὐτῇ εὔρους τε καὶ βάθους ἐντέθειται χρῆμα. καὶ
μὴν καὶ στρατιωτῶν καταλόγους ἐν τούτοις ἱδρύσατο
B 302 τοῖς μακροῖς τείχεσι πᾶσι βαρβάροις ἀντιτάξασθαι ἱκανοὺς
18 ὄντας, ἤν τι τῆς Χερρονήσου ἀποπειρῶνται. οὕτω δὲ
ταῦτα ἐν τῷ βεβαίῳ τῆς ἀσφαλείας καταστησάμενος καὶ
τοῖς ἔνδον οὐδέν τι ἧσσον ὀχυρώματα προσεποίησεν.
19 ὥστε εἰ τοῖς μακροῖς τείχεσιν (ἀπέστω δὲ τοῦ λόγου)
παθεῖν τι ξυμβαίη, οὐδέν τι ἧσσον Χερρονησιώτας ἐν
20 ἀσφαλεῖ εἶναι. πόλιν τε γὰρ Ἀφροδισιάδα ἐρύματι ἐχυ-
ρωτάτῳ περιεβάλλετο, ἀτείχιστον ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον
τὰ πρότερα οὖσαν, καὶ Κίβεριν πόλιν, ἐπ' ἐδάφους κει-
21 μένην, τειχήρη πεποιημένος ξυνῴκισεν· ἔνθα δὴ καὶ
βαλανεῖα καὶ ξενῶνας ᾠκοδομήσατο, οἰκία τε παμπληθῆ
καὶ ὅσα ἄλλα πέφυκεν ἐπιφανῆ ἐνδείκνυσθαι πόλιν.
22 ἀλλὰ καὶ τὴν Καλλίπολιν καλουμένην βεβαιότατα ἐτει-
χίσατο, ἐλπίδι τῶν μακρῶν τειχῶν ἀτείχιστον ἀπολελειμ-
23 μένην τοῖς πρόσθεν ἀνθρώποις. οὗ δὴ καὶ σιτῶνάς τε
καὶ οἰνῶνας ἐδείματο δαπάνῃ τῇ πάσῃ τῶν ἐπὶ Χερρο-
νήσου στρατιωτῶν ἱκανῶς ἔχοντας.
24 Ἔστι δέ τις Ἀβύδου καταντικρὺ πόλις ἀρχαία, Σηστὸς
ὄνομα, καὶ αὐτὴ τὰ πρότερα παρέργως κειμένη, ὀχύρωμά
25 τε οὐδὲν ἔχουσα. λόφος δὲ αὐτῇ τις ἰσχυρῶς ἀπότομος
ἐπανέστηκεν· ἵνα δὴ φρούριον ἐδείματο ἀπρόσβατον
26 ὅλως, ἑλεῖν τε, εἴ τις ἐγχειροίη, ἀμήχανον. Σηστοῦ δὲ

5 ἐντέθειται χρῆμα V] σχῆμα ἐντέθειται A. 14 περιεβάλετο A. 15 Κίβηρις Agath. 302, 3. 19 καλλίπολιν V] καλούπολιν A. βεβαιότατα V. 25 παρέργως τὰ πρότερα A. 26 ἰσχυρὸς A.

οὐ μακρὰν ἄποθεν τὴν Ἐλαιοῦντα ξυμβαίνει εἶναι. πέτρα
τε τῆς θαλάσσης ἀπορραγεῖσα ἐνταῦθα ἀνέχει, ἄκραν
οὐρανομήκη ἐξαίρουσα τειχήρη φύσιν. φρούριον οὖν 27
καὶ τῇδε ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐδείματο, δυσπάριτόν τε καὶ
τοῖς προσιοῦσι παντελῶς ἄμαχον. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν Θεσκῷ 28
φρούριον ἐπὶ θάτερα τοῦ μακροῦ τείχους ἱδρύσατο, περι-
βόλῳ κρατυνάμενος ἐχυρῷ μάλιστα· ταύτῃ τε τοῖς Χερ- B 303
ρονησιώταις τὴν ἀσφάλειαν πανταχόθεν αὐτὸς προσε-
ποίησε.
ια'. Μετὰ δὲ Χερρόνησον Αἶνος οἰκεῖται πόλις, ἐπὶ P 90
τοῦ οἰκιστοῦ τῆς προσηγορίας ὠνομασμένη. Αἰνείας γὰρ
ἦν, ὥσπερ λέγουσιν, ὁ τοῦ Ἀγχίσου. ταύτης ὁ περίβολος 2
εὐάλωτός τε ἦν τῷ χθαμαλὸς εἶναι· οὐδὲ ὅσον γὰρ ἐς τὸ
ἀναγκαῖον ἀνεῖχεν ὕψος· καὶ ἀναπεπταμένην τινὰ εἴσο- 3
δον κατὰ τῆς θαλάσσης τὸ γειτόνημα εἶχεν, ἀμηγέπη ἐπι-
ψαύοντος αὐτοῦ τοῦ ῥοθίου. ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰουστινια- 4
νὸς ἀνέστησε μὲν αὐτὸν ἐς ὕψος, μὴ ὅτι ἁλῶναι, ἀλλὰ
καὶ ἀποπειρᾶσθαι ἀμήχανον. ἐπεξαγαγὼν δὲ καὶ παν- 5
ταχόσε φραξάμενος ἀνάλωτον Αἶνον παντάπασι κατεστή-
σατο. καὶ ταύτῃ μὲν ἡ πόλις ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐγεγόνει· 6
ἔμεινε δὲ τοῖς βαρβάροις ἡ χώρα καταθεῖν εὐπετής· ἐπεὶ
Ῥοδόπῃ ὀχυρωμάτων ἐκ παλαιοῦ ὑπεσπάνιζεν. ἦν δέ τις 7
κώμη ἐν τῇ μεσογείᾳ, Βέλλουρος ὄνομα, πλούτου μὲν
δυνάμει καὶ πολυανθρωπίᾳ ἴσα καὶ πόλις, τῷ μέντοι
τειχήρης οὐδαμῇ εἶναι ληϊζομένοις διηνεκὲς ἐπαρκοῦσα
βαρβάροις, ἀγροῖς τε τοῖς ἀμφ' αὐτὴν κειμένοις πολλοῖς
γε οὖσι ταὐτὸ πάσχουσα. καὶ αὐτὴν δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος 8

10—11 cf. Verg. Aen. 3, 18.

5 Θῆσκος scribit Agath. 302, 3. 21 βαρβάροις V] βάροις A.
23 βέλλουρος V] βέλλουλος A.

□ πολίζει τε καὶ ἀποτειχίζει, καὶ αὐτοῦ ἐπαξίαν τίθεται
9 εἶναι. καὶ μὴν καὶ ἄλλων τῶν ἐπὶ Ῥοδόπης πόλεων ὅσα
δὴ ἐνδεῖν ἢ καταπεπονηκέναι ξυνηνέχθη τῷ χρόνῳ σπουδῇ
10 τῇ πάσῃ ἀνέστησεν. ἐν αἷς Τραϊανούπολίς τε καὶ Μαξι-
μιανούπολίς εἰσιν, ὧνπερ ἐπηνώρθωσε τὰ ἐν τοῖς προ-
βόλοις σαθρὰ γεγονότα. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε πεποίηται.
11 Ἀναστασιούπολις δὲ ἡ τῇδε οὖσα τειχήρης μὲν καὶ
B 304 πρότερον ἦν, ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ κειμένη ἀφύλακτον εἶχε
τὴν ταύτῃ ἠϊόνα. τὰ πλοῖα πολλάκις ἀμέλει ἐνταῦθα
καταίροντα ὑποχείρια βαρβάροις Οὔννοις ἐξαπιναίως
γεγένηται· ὥστε καὶ τὰς νήσους ἐνθένδε τὰς τῇ χώρᾳ
12 ἐπικειμένας ἠνώχλησαν. Ἰουστινιανὸς δὲ βασιλεὺς δια-
τειχίσματι τὴν παραλίαν περιβαλὼν ὅλην, ταῖς τε ναυσὶ
13 καὶ τοῖς νησιώταις τὴν ἀσφάλειαν ἀνεσώσατο. ἀλλὰ καὶ
τὸν τοῦ ὕδατος ὀχετὸν ἐκ τῶν ὀρῶν, ἃ ταύτῃ ἀνέχει,
14 μέχρι ἐς τὴν πόλιν ⟨ἐς⟩ ὑπέρογκον ἀνέστησεν ὕψος. ἔστι
δέ τις ἐν Ῥοδόπῃ πόλις ἀρχαία, Τόπερος ὄνομα, ἣ ποτα-
μοῦ μὲν ῥεῖθρα περιβάλλεται ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, λόφον
δὲ αὐτῇ ἐπανεστηκότα ὄρθιον εἶχεν. ἀφ' οὗ δὴ οὐ πολλῷ
15 ἔμπροσθεν Σκλαβηνοῖς βαρβάροις ἑάλω. ἀλλὰ βασιλεὺς
Ἰουστινιανὸς μέγα τῷ περιβόλῳ ὕψος ἐντέθεικεν· ὥστε
ὑπεραίρει τοσούτῳ τὸν λόφον, ὅσῳ δὴ αὐτοῦ καταδε-
16 έστερος τὰ πρότερα ἦν. καὶ στοὰν μὲν ἐπανέστησεν ἐν
P 91 θολωτῷ τείχει, ὅθεν δὴ τοῖς τειχομαχοῦσιν οἱ τῆς πό-
λεως ἀμυνόμενοι ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς διαμάχονται, τῶν δὲ
πύργων ἕκαστον φρούριον ἐρυμνὸν ἐσκευάσατο εἶναι.
17 ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τοῦ περιβόλου μέχρι ἐς τὸν ποταμὸν δια-

17 cf. II 468, 23, ubi Procopius per errorem dicit Topirum esse oppidum maritimum.

4 τραϊνούπολίς V. 5 εἰσιν Maltr.] ἐστιν V. 5—6 προβόλοις] malim περιβόλοις. 16 ⟨ἐς⟩ addidi. 19 ἀφ' Braun] ὑφ' codd. 20 σκλαβινοῖς V.

τειχίσματι περιβαλὼν ἐκρατύνατο. ταῦτα μὲν οὖν Ἰου-
στινιανῷ βασιλεῖ τῇδε πεποίηται.
Καὶ ὅσα δὲ αὐτῷ ὀχυρώματα εἴργασται ἀμφί τε τὴν 18
ἄλλην Θρᾴκην καὶ τὴν νῦν καλουμένην Αἱμίμοντον, ἐγὼ
δηλώσω. πρῶτα μὲν Φιλιππουπόλεώς τε καὶ Βεροίας, 19
ἔτι μέντοι Ἀδριανουπόλεώς τε καὶ Πλωτινουπόλεως τά
τε ἐνδέοντα καὶ καταπεπονηκότα σπουδῇ τῇ πάσῃ ᾠκο-
δομήσατο· ἐπεὶ αὐτὰς ἐπιμαχωτάτας ξυνέβαινεν εἶναι,
καίπερ ἔθνεσι γειτονούσας βαρβάρων πολλοῖς. καὶ φρού- 20 □
ρια δὲ ἀνάριθμα ἐπὶ Θρᾴκης ἱδρύσατο πάσης, δι' ὧν τὴν
χώραν, ἀποκειμένην τὰ πρότερα ταῖς τῶν πολεμίων ἐπι- B 305
δρομαῖς, παντάπασιν τανῦν ἀδῄωτον κατεστήσατο. ἔστι δὲ
τὰ φρούρια, ὅσα ἡμᾶς μεμνῆσθαι αὐτῶν, πρὸς ὄνομα τάδε.
[Ὅσα φρούρια ὁ θειότατος ἡμῶν βασιλεὺς Ἰουστινια-
νὸς ἔκτισεν ἐν χώρᾳ τῇ καλουμένῃ Εὐρώπῃ καὶ Ῥοδόπῃ
καὶ Θρᾴκῃ καὶ Αἱμιμόντῳ οὕτως.]

Ἐν Εὐρώπῃ·
Λυδικαί.
Ἐλαῖαι.

Ἐν Ῥοδόπῃ τὰ καινούργια·
Κασεήρα.
Θεοδωρούπολις.
Τὸ τοῦ Θράσου.

Σουδανέλ.
Μούνδεπα.
Θαρσάνδαλα.
Δένιζος.
Τόπαρον.
Δαλάταρβα.
Βρέ.
Κουσκάβιρι.
Κούσκουλις.

1 οὖν A] om. V. 5 βερροίας codd. 6 πλουτινουπόλεως A. 11 ἀποκειμένην V pr. m.] ὑποκειμένην V corr. 12 ἔστι V] ἔτι A. 13 πρὸς ὄνομα V] om. A. 14—16 Ὅσα — οὕτως inclusi] om. A et edd. 19 ἐλᾶναι A. 22 κασέηρα A. 23 θεοδωρόπολις A. 24—25 τὸ τοῦ θρασουσουδανε (λ supra) V, τὸ τοῦ θράσου σουδάνελ A. 26 μάνδεπα A. 29 τὸ πόρων V. 30 δαλάσαρβα A. 32 κουκασβίρι A. 33 κούσκουλης V.

Θρᾴκης.

Βόσπαρα.
Βεσούπαρον.
Καπιστούρια.
Βηρίπαρα.
Ἰσγίπερα.
Ὀζόρμη.
Βηρηΐαρος.
Ταμουβαρί.
Σχέμνας.
Καράσθυρα.
Πίνζος.
Τουλεοῦς.
Ἄρζον.
Καστράζαρβα.
Ζωσίτερσον.
Βέργισον.
Δίγγιον.
Σάκισσος.
Κουρτουξοῦρα.
Ποταμουκάστελλον.
Εἰσδίκαια.
Τὸ ἐμπόριον Ταυροκεφάλων.
Βηλαϊδίπαρα.
Σκίτακες.
Βέπαρα.
Πουσινόν.
Ὑμαυπάρουβρι. B 306
Σκαριωτασαλούκρα.
Αὐγούστας.
Οὐρδαούς.
Τοῦ ἁγίου Τραϊανοῦ.
Δέρταλλος.
Σολβανοῦ.
Βάσκον.
Ζίγκυρο.

Αἱμιμόντου.

Ζημάρκου.
Κηριπάρων.
Κασιβόνων.
Τὸ Οὔκου.
Ἀντωῖνον.
Γεσιλαφοσσᾶτον.

3 βεσύπαρον A, Bessapara It. Ant. 136, 3.
A. 5 βερίπαρα A. 7 ὀζάρβα A. 4 καπιτούρια
μνας] σκεληνάς A. 11 χαράσυρα A. 8 βοριίαρος A. 10 Σκέ-
ξεν A. 15 καστρόζαρβα A, cf. It. Ant. 231. 12 πίνζον A. 14 ἄρ-
A. 17 βέρτισον A. 18 δίνγιον V, δύνγιον A. 16 ζωσίτερπον
A. 20 κουργάξουρα A. 21 ποταμουκάστελλαν V, ποταμοῦ 19 σακισός
καστέλλαν A. 23—24 τὸ ἐμπόριον. ταύρων κεφάλων V, τὸ
ἐμπορεῖον ταύρων κεφάλων A. 25 βολαοδύπαρα A. 28 παυ-
σηνόν A. 29—149, 23 Ὑμαυπάρουβρι — Ἐργαμία] καὶ λοιπὰ
οὐχ ὑποπίπτοντα ἀριθμῷ A. 40 κηριπάρων l] |ηρι|πάρων V.

Χεροῖνον.
Προβίνου.
Τοῦ ἁγίου Θεοδώρου. P 92
Βουρδέπτω.
Ῥακούλη.
Τοῦ ἁγίου Ἰουλιανοῦ.
Τζιταετοῦς.
Βηλαστύρας.
Γετρίνας.
Βρέδας.
Βῆρος.
Θωκύωδις.
Βία.
Ἀναγογκλί.
Σούρας.
Αὐθιπάρου.
Δορδᾶς.
Σαρμαθών.
Κλεισοῦρα.
Ὑλασιάναι.
Θρασαρίχου.
Βαΐκα.
Χρύσανθος.
Μαρκέρωτα.
Ζδεβρήν.
Τοῦ ἁγίου Θεοδώρου.
Ἄσγαρζος.
Βουρτούδγιζ.
Ταυρόκωμον.
Νίκη.
Καβοτούμβα.
Δεῖξας.
Γητριστάους.
Δέβρη. [Γητριστάοιε].
Προβίνου.
Κάρβερος.
Τηεσιμόντη.
Ἀσγίζους.
Δαλάταρβα.
Θεοδωρούπολις. B 307
Τζυειδών.
Τζουπολέγων.
Βασίβουνον.
Ἀγχίαλος.
Μαρκιανόν.
Κυρίδανα.
Βεκοῦλι.
Τὰ Θρᾳκῶν λειπόμενα.
Παρά τε τὸν Εὔξεινον πόντον καὶ ποταμὸν Ἴστρον, κἀν τῇ μεσογείᾳ, οὕτως.

Μυσίας παρὰ μὲν ποταμὸν Ἴστρον·

Ἑρκούλεντε.
Σκατρῖνα.

4 Βουρδέπτω] Burdipta It. Ant. 137, 2. 14 ἀναγουκλί V. 16 αὐθιπάρου V] ἀνθιπάρου l. 26 cf. vers. 3. 28 Burtudizo It. Ant. 230, 4. 34 [Γητριστάοιε] om. edd., est altera lectio ad γητριστάους. 35 cf. vers. 2. 37 τῇ ἑσιμόντη V.

10*

Ἀππίαρα.
Ἐξεντάπριστα.
Δεονίανα.
Διμώ.
Ὀδυσσός.
Βίδιγις.
Ἀρῖνα.
Νικόπολις.
Ζικίδεβα.
Σπίβυρος.
Πόλις Κάστελλον.
Κιστίδιζος.
Βαστέρνας.
Μέταλλος.
Βηρίπαρα.
Σπαθιζός.
Μαρκέρωτα.
Βόδας.
Ζισνούδεβα.
Τουρούλης.
Ἰουστινιανούπολις.
Θερμά.
Γεμελλομοῦντες.
Ἀσίλβα.
Κούσκαυρι.
Κούσκουλι.
Φοσσᾶτον.
Βισδίνα.
Μαρκιανούπολις.
Σκυθιάς.
Γραψώ.
Νονώ.
Τροσμής.
Νεαϊοδουνώ.
Ῥεσιδίνα.
Κωνσταντιανά.
Καλλάτις.
Βασσίδινα.
Βελεδίνα. B 308
Ἄβριττος.
Ῥουβοῦστα.
Δινισκάρτα.
Μοντερεγῖνε.
Βέκις.
Ἀλτῖνα. P 93
Μαυροβάλλε.
Τίγρα.
Σκεδεβά.
Νόβας.

Ἐν δὲ τῇ μεσογείᾳ·

Κοπούστορος.
Βιργινασώ.
Τιλλιτώ.

5 Ὀδυσσός] Odisso It. Ant. 228. 15 Βηρίπαρα] cf. 146, 5. 17 Μαρκέρωτα] cf. 147, 24. 25—26 Κούσκαυρι. Κούσκουλι] cf. 145, 32—33. 29 Μαρκιανούπολις] cf. It. Ant. 228, 4. 40 Ἄβριττος] cf. Müller FHG III 674, 16. 45 Ἀλτῖνα] hoc castellum videtur idem esse, quod ae. IV 7, 9 Ἀλτηνῶν ἔρυμα dicitur.

Ἀγκυριανά.
Μουριδεβά.
Ἴτζης.
Καστελλόνοβο.
Παδισάρα.
Βισμαφά.
Βαλεντινιάνα.
Ζάλδαπα.
Ἀξίοπα.
Καρσώ.
Γρατίανα.
Πρεΐδις.
Ἀργαμώ.
Παυλίμανδρα.
Τζάσκλις.
Πούλχρα Θεοδώρα.
Τόμις.
Κρέας.
Κατασσοῦ.
Νίσκονις.
Νοβεϊουστινιανά.
Πρεσιδίω.
Ἐργαμία.

ΛΟΓΟΣ Ε'. B 309

α'. Τὰ μὲν δὴ ἐν πάσῃ Εὐρώπῃ δεδημιουργημένα Ἰου- P 94
στινιανῷ βασιλεῖ ἐς ὅσον οἷόν τε ἦν ἐν τῷ ἔμπροσθεν
λόγῳ ἐρρήθη. ἐς δὲ τῆς Ἀσίας τὰ λειπόμενα ἰτέον ἡμῖν.
ὅσα μὲν οὖν πόλεών τε καὶ φρουρίων ἐρύματα, ἑτέρας 2 □
τε οἰκοδομίας κατὰ τὴν ἑῴαν πεποίηται χώραν, ἐξ ὁρίων
τῶν Μηδικῶν ἄχρι που ἐς Παλμύραν πόλιν, ἣ ἐν Φοί- P 95
νιξι τοῖς ἐπὶ Λιβάνου τυγχάνει οὖσα, ἤδη μοι ἔμπροσθεν □
δεδηλῶσθαι οἶμαι. ἐν δέ γε τῷ παρόντι καὶ ὅσα κατὰ 3
τὴν ἄλλην Ἀσίαν καὶ Λιβύην αὐτῷ εἴργασται ἢ τειχιζο-
μένῳ τὰ κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπανορθοῦντι δυσπάριτα καὶ
κινδύνων ἀτεχνῶς ἔμπλεα, πῇ μὲν ὀρῶν ἐπικειμένων
κρημνώδη ὄντα, πῇ δὲ ποταμοῦ γειτονήματι τοὺς παρα-

10 Καρσώ] cf. It. Ant. 224, 4. 21 νοβεουϊουστινιανά V. 23 Post Ἐργαμία spatium novem versuum vacuum est in V. 26 ἐρρέθη A. 33 τὰ V] ἢ A. 34—35 πὴ — πὴ Dind.] πῆ — πῆ codd.

πίπτοντας ἀποπνίγοντα, ἢ πόλεων ἰωμένῳ παθήματα πάντα, ἐρῶν ἔρχομαι ἀρχόμενος ἐνθένδε.

4 B 310 Χῶρόν τινα πρὸ τῆς Ἐφεσίων πόλεως ἐν ὀρθίῳ κείμενον ξυνέβαινεν εἶναι, οὐ γήλοφον οὐδὲ δυνατὸν ἀφεῖναι καρπούς, εἴ τις πειρῷτο, ἀλλὰ σκληρόν τε καὶ τρα-
5 χὺν ὅλως. ἐνταῦθα νεὼν οἱ ἐπιχώριοι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ἰωάννῃ τῷ ἀποστόλῳ ἀνέθηκαν, Θεολόγος δὲ τὴν ἐπίκλησιν ὁ ἀπόστολος οὗτος ὠνόμασται, ἐπεὶ τά γε ἀμφὶ τῷ θεῷ ἄμεινον αὐτῷ ἢ κατὰ ἀνθρώπου δεδιήγηται φύ-
6 σιν. τοῦτον δὴ τὸν νεὼν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς βραχύν τε ὄντα καὶ καταπεπονηκότα τῷ μήκει τοῦ χρόνου καθελὼν ἐς τὸ ἔδαφος, ἐς τοσόνδε μεθηρμόσατο μεγέθους καὶ κάλλους, ὥστε δή, ξυνελόντα εἰπεῖν, ἐμφερέστατος καὶ παντάπασιν ἐνάμιλλος τῷ ἱερῷ ἐστιν, ὅπερ ἐν πόλει τῇ βασιλίδι τοῖς ἀποστόλοις ἀνέθηκε πᾶσιν, ὥσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δεδήλωται λόγοις.

7 Ταῦτα μὲν ἐν Ἐφέσῳ ἐξείργασται τῷ βασιλεῖ τούτῳ. ἐν Τενέδῳ δὲ ταύτῃ τῇ νήσῳ σωτήριόν τι πόλει τε τῇ βασιλίδι καὶ τοῖς κατὰ θάλασσαν ἐργαζομένοις πεποίηται, ὅπερ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω, τοσοῦτον ὑπειπών· ἡ θάλασσα
8 ἐφ' Ἑλλησπόντου ἐν στενῷ μάλιστα φέρεται. ἄμφω γὰρ αἱ ἤπειροι ἀλλήλαις ὡς ἀγχοτάτω ἐνταῦθα ἰοῦσαι τὴν τοῦ πορθμοῦ ποιοῦνται ἀρχὴν ἀμφὶ Σηστόν τε καὶ Ἄβυδον, ἐπειδάν τε αἱ νέες ἐνταῦθα ἵκωνται, ὅσαι δὴ Κων-
9 σταντινουπόλεως εὐθὺ ἵενται, τῇδε ὁρμίζονται. ἀνάγεσθαι δὲ αὐταῖς ἐνθένδε ἀμήχανά ἐστιν, ὅτι μὴ νότου
10 ἐπιπνεύσαντος ἀνέμου σφίσιν. ἡνίκα οὖν ὁ σιταγωγὸς

15 cf. ae. I 4, 9.

2 ἀρξάμενος ἐνθάδε A. 10 δὴ V] τε A. 11 τῷ V] om. A. 11—12 καθελὼς A. 16 δεδήλωται V] δεδιήγηται A. 22 ἀγχωτάτω A. 27 Ante ἀνέμου spatium unius verbi vacuum est in V, fortasse excidit ἐπιφόρου. οὖν V] γοῦν A.

στόλος ἐκ πόλεως Ἀλεξανδρείας ἐνταῦθα ἴοι, εἰ μὲν ἐμπέσοι τὸ πνεῦμα ἐπίφορον σφίσι, δι' ὀλίγου μὲν οἱ ταύτην τὴν ἐργασίαν διαχειρίζοντες καταίρουσι ταῖς ναυσὶν ἐς τοὺς Βυζαντίους λιμένας, ἀποφορτιζόμενοι δὲ ἀπαλ- B 311
λάσσονται αὐτίκα δὴ μάλα, ἐφ' ᾧ δὴ πρὸ τῆς τοῦ χειμῶνος ἅπαντες ὥρας δεύτερόν τε καὶ τρίτον διαπεραιώσονται στόλον. ὅσοις δὲ αὐτῶν βουλομένοις ᾖ, καὶ ἄλλο 11
τι τῶν ἐμπολημάτων ἐνθένδε ἀντιφορτισάμενοι ἀναστρέφουσιν. εἰ μέντοι ἀπ' ἐναντίας σφίσι τὸ πνεῦμα ἐφ' 12
Ἑλλησπόντου ἴοι, ἐνταῦθα δὴ τῷ τε σίτῳ καὶ ταῖς ναυσὶ σεσηπέναι συνέβαινεν. ἅπερ ἐν προνοίᾳ πεποιημένος 13
Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς διαφανῶς ἐπιδέδεικται ὡς ἀνθρώπῳ ἂν ἀμήχανον οὐδὲν γένοιτο, οὐδ' ἣν τοῖς χαλεπωτάτοις ἀνταγωνίζοιτο. ἐν Τενέδῳ γὰρ τῇ νήσῳ, ἣ τοῦ 14
πορθμοῦ ἄγχιστά ἐστι, σιτῶνα ἐπετεχνήσατο τῷ παντὶ P 96
στόλῳ ἀποφορτίσασθαι διαρκῶς ἔχοντα, εὖρος μὲν οὐχ ἧττον ἢ ποδῶν ἐνενήκοντα, μῆκος δὲ ποδῶν ὀγδοήκοντα καὶ διακοσίων, ἐς ὕψος τε ἄφατον ἐπιεικῶς κατατείνοντα.
οὗ δὴ τῷ βασιλεῖ ἐξειργασμένου, ὁπηνίκα ἂν τοῦ δημο- 15
σίου σίτου παραπομποὶ ἐνταῦθα ἰόντες ἀνέμων ἐναντιώμασι συμποδίζοιντο, οἵδε τὸν φόρτον ἐν τῷ σιτῶνι καταθέμενοι τούτῳ καὶ χαίρειν φράσαντες τῷ τε βορρᾷ καὶ ζεφύρῳ πολλά, καὶ εἴ τις ἄλλος ἀπ' ἐναντίας αὐτοῖς ἐνταῦθα ἴοι, ἐς πλοῦν ἕτερον συσκευάζονται. καὶ αὐτοὶ 16
μὲν εὐθὺς εἰς τὰ οἰκεῖα κομίζονται, χρόνῳ δὲ ὕστερον, ὁπηνίκα ἂν τὸν ἐνθένδε ἀπόπλουν ἐς Βυζάντιον ἐν ἐπι-

8 ἐκπωλημάτων V. 9—10 ἐφ' ἑλλησπόντου τὸ πνεῦμα A. 11 ξυνέβαινεν A. 15—16 σιτῶνα—ἔχοντα A] σιτῶνας—ἔχοντας V. 17 ποδῶν V] om. A. 18 τε] δὲ Wahler. 20 παράπομποι codd. 21 ξυμποδίζοιντο A. οἵδε A] οἱ δὲ V. 22 τούτῳ καταθέμενοι A.

τηδείῳ γενέσθαι ξυμβαίη, πλοίοις ἑτέροις τὸν σῖτον ἐκ Τενέδου διακομίζουσιν οἷς ἐπίκειται ἡ τιμὴ αὕτη.

β΄. Ἔστι δέ τις ἐν Βιθυνοῖς πόλις, Ἑλένης ἐπώνυμος οὖσα τῆς Κωνσταντίνου βασιλέως μητρός. ἐκ ταύτης γὰρ τὴν Ἑλένην ὡρμῆσθαί φασι, κώμης οὐκ ἀξιολόγου
2 τὰ πρότερα οὔσης. ἥπερ τὰ τροφεῖα Κωνσταντῖνος ἐκτί-
B 312 νων ὀνόματι μὲν καὶ ἀξιώματι πόλεως τὸ χωρίον δεδώρηται τοῦτο, οὐ μέντοι οὐδὲν οὐδὲ βασιλικὸν οὐδὲ μεγαλοπρεπὲς τῇδε πεποίηται, ἀλλὰ τῇ μὲν κατασκευῇ ἐπὶ τῆς προτέρας διέμεινε τύχης, κεκόμψευται δὲ μόνῳ τῷ πόλις κεκλῆσθαι καὶ τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς τροφίμου Ἑλένης
3 ἀποσεμνύνεται. ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλεύς, ὥσπερ τὴν ἀγνωμοσύνην ἀπολογούμενος τοῦ τῆς βασιλείας προπάτορος, πρῶτα μὲν ὕδατος ἀπορίᾳ πιεζομένην τὴν πόλιν ἰδὼν καὶ δίψῃ ἐπιεικῶς δεινῇ ἐχομένην, ὀχετὸν αὐτοσχεδιάζει θαυμάσιον οἷον, ὕδωρ τε αὐτῷ παρέχεται ἀπροσδόκητον ἰδεῖν, τοῖς τῇδε ἀνθρώποις οὐ πιεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ λούεσθαι ἱκανῶς ἔχον, καὶ ὅσα ἄλλα τρυφῶσιν ἄνθρωποι, εὐπορίαν κατακόρως ὕδατος ἔχοντες.
4 πρὸς δὲ καὶ βαλανεῖον αὐτοῖς ἐν δημοσίῳ πεποίηται οὐ πρότερον ὄν, ἕτερόν τε ἀνῳκοδομήσατο διεφθαρμένον τε καὶ εἰκῇ κείμενον τῷ τε σπανίζειν, ἧπέρ μοι ἐρρήθη,
5 τοῦ ὕδατος καὶ τῷ ἀπημελῆσθαι καταπεσὸν ἤδη. ἀλλὰ καὶ ἱερὰ καὶ βασίλεια καὶ στοὰς καὶ καταλυτήρια ταῖς ἀρχαῖς ἐδείματο τῇδε, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδέδεικται αὐτὴν πόλιν εὐδαίμονα.

6 Ταύτης δὲ ῥεῖ τῆς πόλεως ἄγχιστα ποταμός, ὅνπερ

1—2 ἐκ τενέδου τὸν σῖτον A. 2 τιμὴ V] σπουδὴ A. 3 ἔστι V] ἔτι A. 4 βασιλέως A] τοῦ βασιλέως V. 6—7 ἐκτείνων A. 15—16 αὐτοσχεδιάζει scripsi] αὐτὸς σχεδιάζει codd. 16 αὐτῷ V] om. A. 18 ἔχον V] ἔχειν A. 19 εὐπορίαν V] εὐπορίας A. 21 τε 1 A] τε αὐτοῖς V. 22 ἐρρέθη A. 25 ἐδήματο A.

ὁμωνύμως τῷ σχήματι Δράκοντα καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι. περιστρέφεται γὰρ ἑλισσόμενος ἐφ' ἑκάτερα καὶ ἀπ' ἐναν- 7
τίας αὐτῷ ἀντιπεριάγων τὰς δίνας, σκολιῷ τε τῷ ῥοθίῳ, □
πῇ μὲν ἐν δεξιᾷ, πῇ δὲ ἐν ἀριστερᾷ προσιών· ὥστε ἀμέ- P 97
λει διαβαίνειν αὐτὸν πλεῖν ἢ εἰκοσάκις ἐπάναγκές ἐστι τοῖς τῇδε ἰοῦσι. πολλοῖς τε οὕτω διεφθάρθαι ξυνέβαινε 8
τοῦ ποταμοῦ ἐξαπιναίως παρὰ τὰ ξυνειθισμένα πλημμύροντος. πρὸς δὲ καὶ δάσος ἀμφιλαφὲς καὶ καλάμου 9
τῇδε φυομένου μέγα τι χρῆμα συμποδίζον αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐκβολὴν χαλεπώτερον αὐτὸν ἐσκευω- B 313
ροῦντο εἶναι τοῖς ἐκείνῃ χωρίοις. χρόνῳ γοῦν οὐ πολλῷ 10
πρότερον, ὄμβρων οἱ ἐπιγενομένων πολλῶν, λιμνάζων τε καὶ κυρτούμενος καὶ σκεδαννύμενος ἐπὶ πλεῖστον τῆς γῆς, ἀνήκεστα κακὰ εἴργασται. χωρία τε γὰρ παμπληθῆ 11
καθεῖλε, προρρίζους τε ἀμπέλους, ἔτι μέντοι ἐλαίας τε καὶ δένδρων ἄλλων παντοδαπῶν ἀνάριθμα πρέμνα, πρὸς δὲ καὶ τὰς οἰκίας, αἳ πρὸ τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως ἐτύγχανον οὖσαι, πάθεσί τε ἄλλοις ὑπερμεγέθεσι τοὺς ἐπιχωρίους ἐπέτριψεν. οὗσπερ ἐποικτισάμενος Ἰουστι- 12
νιανὸς βασιλεὺς ἐπενόει τοιάδε. τὰ μὲν ἄλση περικαθήρας καὶ τὸν κάλαμον ἐκτεμὼν ἅπαντα, ἐλευθέρας ποιεῖσθαι τῷ ποταμῷ ξυνεχώρησε τὰς ἐς τὴν θάλασσαν ἐκβολάς, ὡς μηκέτι αὐτῷ διασκεδάννυσθαι ἐπάναγκες εἴη· τὰ δὲ ὄρη κατὰ μέσον ἀποτεμών, ἃ δὴ ἀνέχει ἀμφὶ τὰ ἐκείνῃ χωρία, ἐν ταῖς πρότερον ἀποτόμοις καὶ κρημνώδεσι χώραις ὁδὸν ἁμαξιτὸν ἐξειργάσατο. ταύτῃ τε τοῦ 13
ποταμοῦ τὴν διάβασιν οὐκ ἀναγκαίαν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖ-

3 ἀντιπεριάγων A] ἀντιρεῖ ἄγων V. 4 πῇ — πῇ Dind.] πὴ — πὴ codd. 5 πλεῖν V] πλὴν A. εἰκοσάκις A] ὁσάκις V. 6 ἰοῦσι A] οὖσι V. 8 δάσος V] ὕδατος A. 9 ξυμποδίζον A. 10 αὐτὸν V] om. A. 16 ἄλλων V] om. A. 20 ἐπενόει V] ἐποίει A.

14 στον τοῖς ἐνταῦθα οὖσι πεποίηκεν εἶναι. καὶ γεφύρας δύο ἐς ἄγαν εὐρείας τῷ ποταμῷ τούτῳ ἐντέθειται, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀκινδύνως αὐτὸν διαβαίνουσι τὸ λοιπὸν ἅπαντες.

γ'. Οἷα δὲ καὶ τὴν ἐν Βιθυνοῖς Νίκαιαν ἐξείργασται ἀγαθὰ εἰπεῖν ἄξιον. πρῶτα μὲν τὴν ὀχεταγωγίαν παντάπασί τε διεφθαρμένην καὶ τὴν χρείαν ὡς ἥκιστα παρεχομένην ἀνανεωσάμενος ἅπασαν, ὕδασι τὴν πόλιν κατα-
2 χορῆ διεπράξατο εἶναι. ἔπειτα δὲ ἱερά τε καὶ μοναστήρια
3 τὰ μὲν γυναιξί, τὰ δὲ ἀνδράσιν ἐδείματο. καὶ τὰ ἐκείνῃ βασίλεια, ἐκ μοίρας ἤδη καταπεπτωκότα τινός, ἀνενεώ-
B 314 σατο σπουδῇ ἅπαντα, ἔτι μέντοι καὶ βαλανεῖον ἐν τῷ καταλυτηρίῳ τῶν βερεδαρίων καλουμένων ἐκ παλαιοῦ
4 διεφθαρμένον. ταύτης δὲ τῆς πόλεως ἐς τὰ πρὸς δύοντα ἥλιον ὡς ἀγχοτάτω χειμάρρους ὡς τὰ πολλὰ ἐπισκήπτειν
5 φιλεῖ, ἄπορον ὅλως ἐργαζόμενος τὴν ταύτῃ ὁδόν. καὶ γέφυρα μέν τις ἐνταῦθα πεποίηται τοῖς πάλαι ἀνθρώποις, ἣ προϊόντος χρόνου προσβάλλουσαν οὐδαμῇ ἐνεγκοῦσα τὴν τοῦ χειμάρρου ἐπιρροὴν (ἐπεὶ οὐκ ἐν ἐπιτηδείῳ διασκευασθεῖσα ἐτύγχανεν) ὑπεχώρησέ τε τῷ ῥοθίῳ βιαζομένῳ καὶ ἀπιοῦσα σὺν αὐτῷ ᾤχετο, οὐδὲ ἴχνος
6 P 98 αὐτῆς ἐν τῷ χώρῳ ἀπολιποῦσα, οὗ πρότερον ἦν. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς γέφυραν ἐπήξατο ἐνταῦθα ἑτέραν ἐς τόσον ὕψους τε καὶ εὔρους διήκουσαν, ὥστε δὴ αὐτῆς οὐδὲ κατὰ πολλοστημόριον τὴν προτέραν οὖσαν γεγονέναι δοκεῖν, ἢ τὸν χειμάρρουν, ἡνίκα μορμύρει, κατὰ πολὺ ὑπεραίρουσα ἐν τῷ βεβαίῳ διασώζεται τοὺς ταύτῃ ἰόντας.

7 Ἐν δὲ Νικομηδείᾳ τὸ βαλανεῖον τὸν Ἀντωνῖνον ἀνε-

5 ἐξείργασται V] εἴργασται A. 7 τε V] om. A. 8 ἅπασαν V] ξύμπασαν A. 15 ἀγχοτάτω A.

νεώσατο. μοῖρα γὰρ αὐτοῦ ἡ ἀξιολογωτάτη καταπεπτώκει, μεγέθει τοῦ ἔργου ἀπροσδόκητος ὅτι δὴ ἀνοικοδομηθήσεται γεγενημένη. ὁ μέγας δὲ ποταμὸς οὗτος, ὅνπερ 8
Σάγαριν καλοῦσι νῦν, σφοδρῷ μὲν κατιὼν ἐς ἄγαν τῷ ῥείθρῳ, ἐπὶ μέσης δὲ πεφυκὼς ἄβυσσος, εὐρυνόμενος δὲ θαλάσσῃ ἴσα, διαγέγονε μὲν τά γε εἰς γέφυραν ἀνέπαφος πᾶσιν, ἐξ οὗ γεγόνασιν ἄνθρωποι, ἀκάτων δὲ συνδέοντες πλῆθος καὶ φορμηδὸν αὐτὰς ἀλλήλαις ἐναρμοσάμενοι, ἐνταῦθα διαπορθμεύεσθαι τολμῶσι πεζοί, ὥσπερ ποτὲ δέει τοῦ Ξέρξου τὸν Ἑλλήσποντον ὁ τῶν Μήδων στρατός. ἀλλὰ καὶ τοῦτο οὐκ ἀνεπικινδύνως αὐτοῖς γίνεται. 9
πολλάκις γὰρ ὁμοῦ τοῖς δεσμοῖς συλλαβὼν τὰς ἀκάτους ἁπάσας, εἶτα τὴν διάβασιν ἀνεχαίτισε τοῖς τῇδε ἰοῦσι. B 315
βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς γέφυραν αὐτῷ ἐγκεχείρηκεν 10
ἐποικοδομεῖσθαι τανῦν. ἀρξάμενός τε τοῦ ἔργου ἤδη πολλὴν ἐς αὐτὸ διατριβὴν ἔχει· ὅπερ εὖ οἶδα ὅτι ὑποτελέσει οὐ πολλῷ ὕστερον, τεκμηριούμενος ὅτι δὴ αὐτῷ τὰ ἔργα συνεπιλαμβάνεται ὁ θεὸς ἅπαντα. οὐκοῦν ἀπέραν- 11
τον αὐτῷ ἐνθύμημα οὐδὲν ἔμεινεν ἐς τόδε τοῦ χρόνου, καίτοι ἐπὶ πλείστοις τὸ κατ' ἀρχὰς τοῖς ἀμηχάνοις ἐγχειρεῖν ἔδοξεν.

Ἔστι δέ τις ἐν Βιθυνοῖς ὁδὸς ἐς τὰ Φρυγῶν ἤθη ἐν- 12
θένδε ἰόντι, ἔνθα δὴ ἀνθρώποις τε ἀναρίθμοις καὶ ζῴοις ἑτέροις χειμῶνος ὥρᾳ διολωλέναι ξυνέβαινε· γεώδης γὰρ 13
ὑπεράγαν ἡ χώρα οὖσα, μὴ ὅτι ὄμβρων ἐξαισίων καταρραγέντων ἢ χιόνων πολλῶν ἐπικεχυμένων τε καὶ διαλυθεισῶν ἐν ἐσχάτῳ, ἀλλὰ καὶ ψεκάδων ἐπιπεπτωκυιῶν,

1 Cedren. I 674, 20. 15 Theoph. I 234, 15. Cedren. I 678, 15.

4 σάγαριν V] σάγγαριν A. ἐς V] om. A. 7 ξυνδέοντες A. 15 ἤδη V] om. A. 16 ὅτι V] om. A. 24 ἑτέροις V] om. A.

ἂν οὕτω τύχῃ, ἐς τέλμα βαθὺ καὶ ἀπόρευτον ξυνιστα-
μένη, τάς τε ὁδοὺς τεναγώδεις ἐργαζομένη, τοὺς τῇδε
14 ἰόντας ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἀπέπνιγεν. ἀλλὰ καὶ τοῦτον
αὐτός τε μεγαλοφροσύνῃ ψυχῆς καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα
15 τὸν κίνδυνον τοῖς παριοῦσι διέλυσαν. ἐς ἡμέρας γὰρ
ὁδοῦ ἥμισυ εὐζώνῳ ἀνδρὶ λίθοις παμμεγέθεσι σκέπας
τῇ λεωφόρῳ ἀπεργασάμενοι ἐπὶ στερρᾶς τῆς ὁδοῦ παριέ-
ναι διεσκευάσαντο τοὺς τῇδε ἰόντας. ταῦτα μὲν Ἰουστι-
νιανῷ βασιλεῖ ταύτῃ ἐξείργασται.
16 Πηγαὶ δὲ θερμῶν φύσει ἐν Βιθυνοῖς ὑδάτων ἀναβλυ-
17 στάνουσιν ἐν χώρῳ, ὅνπερ ἐπονομάζουσι Πύθια. ταύτας
ἔχουσι παραψυχὴν ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ διαφερόντως Βυ-
18 ζάντιοι, ἄλλως τε ὅσοις νοσώδεσι συμβαίνει εἶναι. ἔνθα
δὴ πολυτέλειαν ἐπιδέδεικται βασιλεῖ πρέπουσαν· βασί-
λειά τε γὰρ ᾠκοδομήσατο οὐ πρότερον ὄντα καὶ λου-
P99B316 τρῶνα ἐν δημοσίῳ τῶν ἐκεῖ φυομένων θερμῶν ὑδάτων
□ 19 πεποίηται. πηγάς τε ποτίμων ὑδάτων ὡς ἑκάστῳ ἀπο-
βλυζούσας ἐς τόνδε τὸν χῶρον ὀχεταγωγίᾳ διακομίσας,
τὸν πρότερον ἐνταῦθα ἐπιχωριάζοντα περιεῖλεν αὐχμόν.
20 ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου τὸ τέμενος καὶ τὸ τῶν νοσούν-
των ἀναπαυστήριον, μείζω τε καὶ κατὰ πολὺ ἐπιφανέ-
στερα κατεστήσατο.
δ´. Ἔστι δὲ ποταμὸς ἐν Γαλάταις, ὅνπερ καλοῦσιν οἱ
ἐπιχώριοι Σίβεριν, τῶν μὲν καλουμένων Συκεῶν ἄγχιστα,
πόλεως δὲ Ἰουλιουπόλεως ἀπὸ σημείων μάλιστα δέκα, ἐς
2 τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον. ὃς δὴ πολλάκις ἐξαπιναίως

25 Ἰουλιουπόλεως] hoc oppidum antea Gordiucomen dictum esse tradit Strabo 574.

1 τύχῃ V] τύχοι A. 3 ἀπέπνιγεν A] ἀνέπνιγεν V. 4 τε A] om. V. 10—11 ἀναβλυστάννουσιν V. 11 ταύτας A] ταύτην V. 17 ὡς V] ς evanuit in V. ἑκάστω A] ἑκαστάτω V. 24 σίβεριν V] τίβεριν A.

ἀρθεὶς ἐπὶ μέγα τῶν ἐκείνῃ ὁδῷ ἰόντων πολλοὺς ἔφθει-
ρεν. οἷσπερ ὁ βασιλεὺς ἀπαγγελλομένοις συνταραχθεὶς 3
διακωλυτὴς τοῦ κακοῦ τὸ λοιπὸν γέγονε, τὸν μὲν ποτα-
μὸν γεφυρώσας ἔργῳ ἰσχυρῷ καὶ οἵῳ πλημμύροντι πο-
ταμῷ μάχεσθαι, ἕτερον δὲ τοῖχον ἐν προβόλου σχήματι
τῆς γεφύρας ἐς τὰ πρὸς ἕω πεποιημένος, ὃν δὴ πρόμα-
χον καλοῦσιν οἱ ταῦτα σοφοί. καὶ νεὼν δὲ αὐτῆς ᾠκο- 4
δομήσατο ἐς τὰ πρὸς δύοντα ἥλιον τοῖς παριοῦσι σω-
τήριον χειμῶνος ὥρᾳ ἐσόμενον. ταύτης δὲ Ἰουλιουπόλεως 5
τὸν περίβολον ἠνώχλει τε καὶ κατέσειε ποταμός, ἀμφὶ
τὰ πρὸς ἑσπέραν παραρρέων. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν διεκώλυ- 6
σεν ὁ βασιλεὺς οὗτος, ἀντιτείχισμα τῷ περιβόλῳ ἐπὶ
πόδας οὐχ ἧσσον ἢ πεντακοσίους καταστησάμενος. ταύτῃ
τε τὸ τῆς πόλεως ἔρυμα οὐκέτι ἐπικλυζόμενον διεσώσατο.
Ἐν δὲ Καππαδόκαις ἐποίει τάδε. Καισάρεια μὲν πό- 7
λις ἐνταῦθα μεγίστη τε καὶ πολυάνθρωπος ἐκ παλαιοῦ
τυγχάνει οὖσα. τεῖχος δὲ αὐτὴν περιέβαλλε τῷ ὑπερ-
βάλλοντι τῆς ἀμετρίας ἐπιμαχώτατόν τε ὂν καὶ ἀφύλα-
κτον ὅλως. χώρας τε γὰρ οὔ τι ἀναγκαίας τῇ πόλει 8 B 317
περιεβάλλετο μέγα τι χρῆμα, καὶ τῇ ἐς ἄγαν περιουσίᾳ
τοῖς ἐπιβουλεύουσιν εὐέφοδον ἦν. λόφοι γὰρ ἐνταῦθα 9
ἐπανεστήκασιν ὑψηλοί, οὐκ ἄγχιστά πῃ ἀλλήλων, ἀλλὰ
κατὰ πολὺ ἄποθεν· οὕσπερ ὁ τῆς πόλεως οἰκιστὴς ἐντὸς
τοῦ περιβόλου καταλαβεῖν ἐν σπουδῇ ἔχων, ὡς μὴ ἐπι-
τείχισμα κατ᾽ αὐτῆς εἶεν, τῷ τῆς ἀσφαλείας ὀνόματι τὰ
σφαλερώτατα ἐξειργάσατο. πεδία τε γὰρ πολλὰ καὶ κή- 10
πους ἐτειχίσατο, καὶ σκοπέλους τε καὶ θρεμμάτων νομάς.
ἔνθα δὴ οὐδὲ χρόνῳ ὕστερον οἰκοδομήσασθαί τι οἱ τῇδε 11

1 ἐπὶ V] om. A. 2 ἐπαγγελλομένοις A. ξυνταραχθεὶς A. 3 τοῦ λοιποῦ τοῦ κακοῦ A. 6—7 πρόμαχον V] πρόβολον A. 7 αὐτῆς V] αὐτοῖς A. 8 παριοῦσι A] παροῦσι V. 9 ταύτης δὲ ἰουλιοπόλεως V, τῆς δὲ ἡλιουπόλεως A.

ἄνθρωποι ἔγνωσαν, ἀλλ' ἐφ' οὗπερ ἦν σχήματος ἔμεινεν.
12 εἰ δέ που καὶ οἰκία τετύχηκεν εἶναι, ταῦτα δὴ ἀγείτονα
13 κατὰ μόνας ὄντα διαγεγόνασιν ἐς τόδε τοῦ χρόνου. καὶ
οὔτε τὰ φυλακτήρια κατὰ λόγον τοῦ περιβόλου ἐς τὴν
P 100 αὐτοῦ ἐξικνεῖσθαι φυλακὴν εἶχεν, οὔτε αὐτοῦ ἐπιμελεῖ-
σθαι τοσοῦδε ὄντος ἐν δυνάμει ἐγίνετο τοῖς τῇδε ἀνθρώ-
ποις. ἀτείχιστοί τε δοκοῦντες εἶναι περίφοβοι διηνεκὲς
14 ἦσαν. ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς τὰ μὲν οὐκ ἀναγκαῖα
τοῦ περιβόλου περιελών, τὴν δὲ πόλιν ὡς ἀληθῶς ἐρύ-
ματι ἐς τὸ ἀσφαλὲς περιστείλας, ὀχύρωμα μὲν κατεστή-
σατο ἀμαχώτατον εἴ τις προσίοι, διαρκεῖ δὲ αὐτὸ φυλα-
κτηρίῳ ἐπέρρωσε. Καισαρεῦσι μὲν οὖν τοῖς ἐν Καππα-
δόκαις οὕτω τὴν ἀσφάλειαν διεσώσατο.

15 Ἦν δέ τι φρούριον ἐν Καππαδόκαις Μωκησὸς ὄνομα,
ἐν μὲν τῷ ὁμαλεῖ κείμενον, σαθρὸν δὲ οὕτω γεγενημέ-
νον ὥστε δὴ αὐτοῦ τὰ μὲν καταπεπτώκει, τὰ δὲ ἔμελλεν.
16 ὅπερ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς καθελών, τεῖχος ᾠκοδομή-
σατο κομιδῇ μέγα ἐς τὰ πρὸς ἑσπέραν τοῦ πάλαι φρου-
ρίου ἐν χωρίῳ ἀνάντει τε καὶ λίαν ὀρθίῳ καὶ ἀμηχάνῳ
17 B 318 προσελθεῖν, εἴ τις προσίοι. ἔνθα δὴ καὶ ἱερὰ τεμένη
πολλὰ καὶ ξενῶνας καὶ λουτρῶνας ἐν δημοσίῳ ἐδείματο
18 καὶ ὅσα ἄλλα ἐνδείκνυται πόλιν εὐδαίμονα. ἐξ οὗ δὴ
καὶ εἰς μητροπόλεως ἀξίωμα ἦλθεν· οὕτω γὰρ πόλιν τὴν
πρώτην τοῦ ἔθνους καλοῦσι Ῥωμαῖοι. τὰ μὲν οὖν ἐν
Καππαδόκαις τοιαῦτα ἐγεγόνει.

ε'. Ἐκ πόλεως δὲ Ἀντιοχείας, ἣ νῦν Θεούπολις ἐπι-
κέκληται, ἐς Κιλικίαν ἰόντι παρ' αὐτὴν μάλιστα τὴν ὁδὸν

23 μητροπόλεως] Mocisus fuit metropolis Cappadociae tertiae. cf. Wessel. ad. Hierocl. p. 698 et 700.

2 δὴ scripsi] δὲ codd. 4 ἐς V] ἐπὶ A. 7 ἀτείχιστοί V] ἀτείχιστόν A. 14 μωκησὸς V] μουκισσὸς A.

προάστειόν ἐστι, Πλατανὼν ὄνομα· ταύτης δὴ τῆς πό-
λεως οὐ πολλῷ ἄποθεν τρίβος τε ἦν ἐκ παλαιοῦ σφιγγο-
μένη ἐκ τῶν παρατεταμένων ὀρῶν ἐν στενῷ μάλιστα,
ὄμβρων δὲ αὐτὴν ἐς χρόνου μῆκος ἐπικλυσάντων ἐξίτη-
λος ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον γεγενημένη μετὰ κινδύνων τὰς
διεξόδους παρείχετο ποιεῖσθαι τοῖς τῇδε ἰοῦσιν. ἅπερ 2
ἐπεὶ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀκοῇ ἔλαβεν, ἐν βουλῇ τε
καὶ προνοίᾳ πάσῃ πεποιημένος, ἄκεσιν εὐθὺς τοῦ κακοῦ
εὕρετο. χρήματα γὰρ προέμενος ἀριθμοῦ κρείττονα, ὄρη 3
τε τὰ ἐκείνῃ ἀνέχοντα ἐπὶ μακρότατον ἐκτεμὼν ἅπαντα
καὶ νενικηκὼς τὰ ἀμήχανα, ὁδὸν ἁμαξήλατον ἐκ τοῦ πα-
ραλόγου καὶ τοῦ παραδόξου καὶ τὰ πρόσθεν ἀπόκρημνα
ἔν τε τῷ ὑπτίῳ καὶ τῷ ἀνειμένῳ διεσκευάσατο, διαφα-
νῶς ἐνδειξάμενος ὡς γνώμῃ προμηθεῖ καὶ χρημάτων
ὑπερορώσῃ οὐδὲν ἀνθρώπῳ ἄπορον γένοιτο. τοῦτο μὲν
οὖν ταύτῃ ἐξείργασται.

Πόλις δέ πού ἐστιν ἐν Κίλιξιν ἡ Μοψουεστία, τοῦ 4
μάντεως, ὥς φασιν, ἐκείνου τοῦ παλαιοῦ ἔργον. ταύτην
ποταμὸς παραρρεῖ Πύραμος, τῇ μὲν πόλει γινόμενος ἐγ- P 101
καλλώπισμα, γεφύρᾳ δὲ μόνῃ διαβατὸς ὤν. χρόνου δὲ 5
πολλοῦ ἐπιρρεύσαντος πεπονηκέναι τῆς γεφύρας τὰ πλεῖ-
στα ξυνέβη. ἐῴκει τε πεσουμένοις αὐτίκα δὴ μάλα, καὶ □
τοῖς διαβαίνουσι διὰ ταῦτα ὁ θάνατος ἐν ὀφθαλμοῖς ἦν. B 319
πρᾶγμά τε εἰς σωτηρίαν ἐπινενοημένον τοῖς πάλαι ἀν- 6
θρώποις, τῇ τῶν προεστηκότων ὀλιγωρίᾳ ἐγίνετο κιν-
δύνου τε πολλοῦ καὶ φόβου αἰτία. ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς βα- 7
σιλεὺς τὰ διερρυηκότα ἐπανορθώσας σπουδῇ ἅπαντα τῇ
τε γεφύρᾳ καὶ τοῖς παριοῦσι τὴν ἀσφάλειαν ἀνεσώσατο,

7 ἰουστινιανὸς βασιλεὺς A] βασιλεὺς ἰουστινιανὸς V. 9 εὕρετο V] εὕρατο A. κρείσσονα A. 12 καὶ τὰ V] κατὰ A. ἀπο-κρημνᾶ V, ἀπόκρημνον A. 17 μόνψουεστία V.

τήν τε πόλιν ἀπέδειξεν αὖθις τὴν ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀκιν-
δύνως ἀναδουμένην εὐπρέπειαν.
8 Ἔστι δέ τις μετ' αὐτὴν Ἄδανα πόλις, ἧς δὴ ἐς τὰ
πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ποταμὸς φέρεται Σάρος ὄνομα,
9 ἐκ τῶν ἐν Ἀρμενίοις ὀρῶν κατιών. ναυσίπορος δὲ ὁ
Σάρος ἐστὶ καὶ ἀνδράσι πεζοῖς οὐδαμῇ ἐσβατός. γέφυρα
οὖν ἐκ παλαιοῦ τῇδε ὑπερφυής τε ἀποτετόρνευται καὶ
10 λόγου ἀξία. γεγένηται δὲ τρόπῳ τοιῷδε. λίθων μὲν
εὐμεγεθῶν οἰκοδομίαι πολλαχῇ τοῦ ποταμοῦ ἐκ τῆς γῆς
ἐπανεστήκασιν ἐς μέγα τι πάχος διήκουσαι, καὶ τῷ πο-
ταμῷ κατὰ μὲν τὸ εὖρος ξυνεξικνούμεναι, τὸ δέ γε ὕψος
11 πολλῷ ὑπερβάλλουσαι τῷ ὑπεραίροντι. ὕπερθέν τε δυοῖν
κατὰ μέσον ἁψῖδες ἐν τῷ μετεώρῳ ἐπηρμέναι ἀνέχουσιν
ὕψους ἐς μέγα τι χρῆμα. ταύτης δὲ τῆς τῶν λίθων ξυν-
θήκης, ἣ κατὰ τὸ ὕδωρ οὖσα ἐτύγχανεν, ἅτε ῥοθίῳ μα-
χομένης πολλῷ, ἐπὶ χρόνου μῆκος ἀπέραντον ὅσον διε-
12 φθάρθαι τὰ πλεῖστα ξυνέβη. οὐκ εἰς μακρὰν τε ἡ γέ-
φυρα πᾶσα τῷ ποταμῷ ἐμπεσεῖσθαι ἐπίδοξος ἦν. ἐγί-
νετό τε ἀεὶ ἐν εὐχῇ τῶν διαβαινόντων ἑκάστῳ ἐν τῇ
κατ' αὐτὸν διαβάσει τὴν τοῦ χρόνου στιγμὴν διαμεῖναι
13 μόνον ἐν τῷ βεβαίῳ τὴν γέφυραν. ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰου-
στινιανὸς ἑτέραν τινὰ τῷ ποταμῷ πορείαν ὀρύξας, ἐκεῖσε
μὲν αὐτὸν ἐπὶ καιροῦ μεταπορεύεσθαι διωθήσατο, ὕδα-
τος δὲ χωρὶς τὴν οἰκοδομίαν λαβών, ἧσπερ ἐπεμνήσθην
B 320 ἀρτίως, καὶ αὐτῆς τὰ πεπονθότα περιελὼν ἀνῳκοδομή-
σατο οὐδεμιᾷ μελλήσει, τόν τε ποταμὸν αὖθις ἐς τὴν
πρόσθεν ὁδὸν ἐπανήγαγεν, ἣν κοίτην καλοῦσι. ταῦτα
μὲν οὖν τῇδε κεχώρηκε.
14 Κύδνος δὲ ποταμὸς κατὰ πόλιν μέσην Ταρσὸν φέρεται.

7 ἀποτετόρευται A. 12 δυοῖν Dind.] δυεῖν V. 17 μακράν V] μακρόν A.

καὶ χρόνον μὲν τὸν ἄλλον οὐδὲν ἄχαρι διαπεπραγμένος
φαίνεται πώποτε, ἅπαξ δὲ αὐτῷ ξυνηνέχθη ποτὲ τὰ ἀνή-
κεστα διεργάσασθαι ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. τοῦ μὲν καιροῦ 15
ἀμφὶ τροπὰς ἐαρινὰς ἦν [ἡ ὥρα]· νότος δὲ ἄνεμος ἐξα-
πιναίως ἐπιπνεύσας πολὺς τὰς χιόνας διέλυσε πάσας,
αἷς δὴ χειμῶνος ὥρᾳ ἐπιπεσούσαις τὸ ὄρος ὁ Ταῦρος
ἐκεκάλυπτο σχεδόν τι ὅλον. ῥύακες οὖν ὑδάτων παντα- 16
χόθεν ξυνέρρεον τῶν ἐκείνῃ σκοπέλων, αἵ τε χαράδραι
χειμάρρους ἀφίεσαν πᾶσαι, καὶ κρήναις πολλαῖς αἵ τε
ὑπώρειαι καὶ οἱ πρόποδες ὀρῶν τῶν Ταυρείων κατάρ-
ρυτοι ἦσαν. τούτοις οὖν ὁ Κύδνος τοῖς ὕδασι κυματίας 17
γεγενημένος, ἐπεὶ ἐς αὐτὸν ἐν γειτόνων ὄντα ἐπεσέβαλ-
λον, ἅμα δέ οἱ καὶ ὄμβρων ἐπιγενομένων πολλῶν, τὰ
μὲν Ταρσέων προάστεια πάντα, ὅσα πρὸς μεσημβρίαν
τετραμμένα ἐτύγχανε, κατακλύσας εὐθὺς ἐξίτηλα τὸ πα- P 102
ράπαν ἐποίει· ἐπὶ τὴν πόλιν δὲ μορμύρων ᾔει καὶ τὰς
γεφύρας βραχείας οὔσας περιελὼν τάς τε ἀγορὰς συνεῖ-
χεν ἁπάσας τάς τε ἀγυιὰς ὑπερέβλυζε καὶ τοῖς οἴκοις καὶ
ὑπερῴοις ἐπιπολάζων ἐπὶ μέγα ἐχώρει. νύκτα τε καὶ 18
ἡμέραν ἡ πόλις ὅλη ἐν κινδύνῳ διαγέγονε καὶ σάλῳ
τοιούτῳ, καὶ μόλις ἐν ὑστάτῳ ὁ ποταμὸς οὗτος κατὰ
βραχὺ ἀπολωφήσας ἐν τοῖς εἰωθόσι γέγονεν αὖθις. ἅπερ 19
ἐπεὶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἤκουσεν, ἐπενόει τοιάδε.
πρῶτα μὲν ἑτέραν πρὸ τῆς πόλεως διεσκευάσατο τῷ πο-
ταμῷ κοίτην, ὅπως ἐνταῦθα διασχιζόμενος ἑκατέρωθί τε
μερίζων τὸν ῥοῦν κατὰ ἥμισυ γεγονὼς μάλιστα ἐπὶ Ταρ- B 321
σὸν ἴοι. ἔπειτα δὲ τὰς γεφύρας παρὰ πολὺ εὐρυτέρας 20

4 ἡ ὥρα A] om. V. 7 ὑδάτων V] ὕδατος A. 11 ὁ V] om. A. 12 ἐγγειτόνων V. 12—13 ἐπεσέβαλλον V] ἐσέβαλλον A. 13 οἱ V] om. A. 16 ᾔει V] ἴοι A. 17 περιελὼν βραχείας οὔσας A. 22 ἀπολοφήσας A. 24—25 κοίτην τῷ ποταμῷ A.

πεποιημένος κρείσσους ἀπειργάσατο εἶναι ἢ πλημμύροντι
βιασθῆναι τῷ Κύδνῳ. ταύτῃ τε διεπράξατο φόβου καὶ
κινδύνου ἐκτὸς ἐς πάντα τὸν χρόνον οἰκεῖσθαι τὴν πόλιν.
ϛʹ. Τὰ μὲν οὖν ἐν Κίλιξιν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ταύτῃ
πῃ ἔσχεν. ἐν δὲ Ἱεροσολύμοις ἱερὸν τῇ θεοτόκῳ ἀνέ-
2 θηκεν, ᾧπερ ἄλλο εἰκασθῆναι οὐδὲν οἷόν τέ ἐστι. νέαν
ἐκκλησίαν καλοῦσι τὸ ἱερὸν οἱ ἐπιχώριοι· ὅπερ δὴ ὁποῖόν
ποτέ ἐστιν, ἐγὼ δηλώσω, τοσοῦτον ὑπειπών, ὡς ἡ πόλις
ἥδε λοφώδης μέν ἐστιν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, οὐ γεώδεις
δὲ οἱ λόφοι εἰσίν, ἀλλ' ἔν τε τραχεῖ καὶ ἀποκρήμνῳ
ἐπανεστήκασι, τὰς ἀμφόδους ἐν κλίμακος τρόπῳ ἀπὸ τοῦ
3 ὀρθίου ἐς τὸ πρανὲς κατατείνοντες. τὰ μὲν οὖν ἄλλα
τῆς πόλεως οἰκοδομήματα ἅπαντα ἐφ' ἑνὸς χωρίου συμ-
βαίνει εἶναι, ἢ ἐπὶ λόφου πεποιημένα, ἢ ἐν τῷ χθαμαλῷ
κατὰ τὸ ἀναπεπταμένον τῆς γῆς, τοῦτο δὲ μόνον τὸ ἱερὸν
4 οὐ ταύτῃ πῃ ἔχει. ἐπέστελλε γὰρ αὐτὸ Ἰουστινιανὸς
βασιλεὺς ἐν τῷ προὔχοντι γενέσθαι τῶν λόφων, δηλώ-
σας ὁποῖόν τά τε ἄλλα δεήσει καὶ τὸ εὖρος αὐτῷ καὶ
5 μῆκος εἶναι. οὐκ ἀπέχρησέ τε κατὰ τὴν βασιλέως ἐπί-
ταξιν πρὸς τοῦ ἔργου τὴν χρείαν ὁ λόφος, ἀλλὰ τοῦ
ἱεροῦ τὸ τεταρτημόριον ἀπελέλειπτο πρός τε ἄνεμον νό-
τον καὶ ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον, ἵνα δὴ ὀργιάζειν τοῖς
6 ἱερεῦσι θέμις. διὸ δὴ ἐπενόουν τάδε, οἷς τὸ ἔργον τοῦτο
ἐπέκειτο. ἀπορριψάμενοι τὰ θεμέλια εἰς γῆς τῆς ὑπτίας
τὰ ἔσχατα, οἰκοδόμημα πεποίηνται συνεπανεστηκὸς τῷ
7 σκοπέλῳ. ἐπειδή τε ἄνω κατὰ τὴν ἀκρωνυχίαν ἐγένοντο,
τῶν τοίχων καθύπερθε θόλους ἐνθέμενοι συνάπτουσι

8 ἡ V] ἡ μὲν A. 13 ἅπαντα V] σύμπαντα A. 13—14
ξυμβαίνει A. 16 ἔχει V] ἀνέχει A. 21 ἀπελέλειπτο A] ἀπο-
λέλειπτο V. 25 πεποίηνται A] πεποίηται V. 26 ἀκρονυ-
χίαν V, ἀκρώρειαν A in rasura.

τὴν οἰκοδομίαν τῷ ἄλλῳ τοῦ τεμένους ἐδάφει. ταύτῃ 8 B 322
τε ὁ νεὼς πὴ μὲν ἐπὶ πέτρας ἰσχυρᾶς ἵδρυται, πὴ δὲ
ἠώρηται, τῆς τοῦ βασιλέως δυνάμεως μέγεθος ἄλλο ἐπι-
τεχνησαμένης τῷ λόφῳ. ταύτης δὲ δὴ τῆς οἰκοδομίας 9
οἱ λίθοι οὐ τοιοίδε εἰσὶ μέγεθος, ὁποίους ἴσμεν. πρὸς 10 P 103
γὰρ τοῦ χωρίου τὴν φύσιν οἱ ἐπιδημιουργοὶ τοῦ ἔργου
τοῦδε διαμαχόμενοι ὕψος τε ἀντιτεταγμένον τῷ σκοπέλῳ
διαπονούμενοι, τῶν ξυνειθισμένων ὠλιγωρηκότες ἁπάν-
των ἐπὶ τὰ παράδοξα καὶ ὅλως ἀγνῶτα τῶν ἐπιτηδευ-
μάτων ἐχώρουν. πέτρας οὖν ὑπερμεγέθεις ἐκ τῶν ὀρῶν 11
ὑποτεμνόμενοι, ἅπερ οὐρανομήκη ἐν τοῖς πρὸ τῆς πό-
λεως χωρίοις ἀνέχει, ξύσαντές τε αὐτὰς ἐπισταμένως,
ἐνταῦθα ἦγον τρόπῳ τοιῷδε. ἁμάξας μὲν ταῖς πέτραις 12
ἐτεκτήναντο μεγέθει ἴσας, ἕνα δὲ λίθον ἐνετίθεντο ἁμάξῃ
ἑκάστῃ, βόες τε ἀριστίνδην πρὸς βασιλέως ξυνειλεγμένοι
κατὰ τεσσαράκοντα σὺν τῇ ἁμάξῃ τὸν λίθον ἐφεῖλκον.
ἀλλ' ἐπεὶ τὰς ἐς τὴν πόλιν φερούσας ὁδοὺς ταύτας δὴ 13
φέρειν τὰς ἁμάξας ἀμήχανα ἦν, ἐκτέμνοντες ἐπὶ πλεῖστον
τὰ ὄρη ἐσιτητὰ ταῖς ἐπιγενομέναις ἁμάξαις ἐποίουν, οὕτως
τε περιμήκη ἀπειργάσαντο τὸν νεών, ἧπερ βουλομένῳ
τῷ βασιλεῖ ἦν. εὖρός τε αὐτῷ κατὰ λόγον πεποιημένοι, 14
τέγος ἐπιθεῖναι τῷ ἱερῷ ὡς ἥκιστα εἶχον. δρυμούς τε 15
οὖν καὶ δάση πάντα περιιόντες, καὶ εἴ πού τι χωρίον
ἠκούετο οὐρανομήκεσι κατάφυτον δένδροις, ὕλην τινὰ
εὗρον ἀμφιλαφῆ, κέδρους φέρουσαν ἐς ὕψος ἐξικνουμέ-
νας ἀπέραντον ὅσον, αἷς δὴ τὴν ὀροφὴν τῷ νεῷ ἔθεντο,

1 τεμένους V, A pr. m. corr.] μένους A pr. m. 2 νεὼς A]
ναὸς V. πὴ — πὴ Dind.] πῃ — πῃ codd. 4 δὴ V] om.
A. 5 οὐ τοιοίδε V] οὗτοι. οἱ μὲν * * * * οἱ δὲ A. 7 ἀντι-
τετασμένον A. 15 τε V] δὲ A. ξυνειλεγμένοι V] ἐξειλε-
γμένοι A. 18 ἐκτέμνοντες A] ἐντέμνοντες V. 19 ἐσιτιτὰ V.
26 αἷς V] οἷς A. ἔθεντο τῷ νεῷ A.

ὕψος αὐτῷ κατὰ μέτρον πεποιημένοι, ἐς ὅσον τε εὐρύ-
16 νεται καὶ ἐς τὸ μῆκος ἐξάγεται. ταῦτα μὲν οὖν δυνάμει
τε ἀνθρωπείᾳ καὶ τέχνῃ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐξειργά-
B 323 σατο. ἐπέδωκε δὲ καὶ ἡ τῆς εὐσεβείας ἐλπὶς ἀμειβομένη
αὐτὸν τῇ τιμῇ, καὶ ξυνεπιλαμβάνουσα τὸ σπούδασμα
17 τοῦτο. τῷ μὲν γὰρ ἱερῷ πανταχόσε κιόνων ἔδει τό τε
εἶδος οὐκ ἀποδεόντων τοῦ ἀμφὶ τὸ τέμενος κάλλους καὶ
τοιούτων τὸ μέγεθος, οἷοι δὴ ὄντες ἀντέχειν ἐς τὸ ἄχθος
18 τῶν ἐγκειμένων σφίσιν ἔμελλον. ἡ δὲ χώρα ἐν τῇ μεσο-
γείᾳ κειμένη τῆς θαλάσσης πολλῷ ἄποθεν, ὄρεσί τε παν-
ταχόθεν ἀποπεφραγμένη ἀποτόμοις τισίν, ἧπέρ μοι εἴρη-
ται, ἄπορον τοῖς τεκταινομένοις τὸ ἔδαφος ἐποίει κίονας
19 ἑτέρωθεν εἰσκομίζεσθαι. ἀλλὰ βασιλέως δυσφορουμένου
τῇ τοῦ ἔργου ἀμηχανίᾳ, λίθου φύσιν ὁ θεὸς ἐπιτηδείως
ἐς τοῦτο ἔχουσαν ἐν τοῖς ἄγχιστα ὄρεσιν ἔδειξεν, ἢ οὖσάν
20 τε καὶ κρυπτομένην τὰ πρότερα, ἢ νῦν γενομένην. ἐπ'
ἀμφότερα δὲ πιστὸς ὁ λόγος τὴν αἰτίαν ἐπὶ τὸν θεὸν
21 ἀναφέρουσιν. ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀνθρωπείᾳ δυνάμει πάντα
σταθμώμενοι πολλὰ ἐς τὸ ἀδύνατον ἀποκεκρίσθαι οἰό-
μεθα, τῷ δὲ θεῷ τῶν πάντων οὐδὲν οὔτ' ἂν ἄπορον οὔτ'
22 ἀμήχανον γένοιτο. κιόνων τοίνυν ἐνθένδε μέγα τι χρῆμα
ὑπερμεγεθῶν τε καὶ ἀπομιμουμένων τῷ χρώματι πυρός
τινα φλόγα, πανταχόθεν ὑποστηρίζουσι τὸν νεών, οἱ μὲν
ἔνερθεν, οἱ δὲ ὕπερθεν, οἱ δὲ ἀμφὶ τὰς στοὰς αἳ περι-
βάλλουσι τὸ ἱερὸν ὅλον, πλὴν τῆς πρὸς ἕω τετραμμένης
πλευρᾶς· ὧνπερ δύο ἑστᾶσι πρὸ τῆς τοῦ νεὼ θύρας ὑπερ-
P 104 φυεῖς ἄγαν καὶ τῶν ἐν γῇ τῇ πάσῃ κιόνων ἴσως οὐδενὸς
23 δεύτεροι. στοά τις ἐκδέχεται ἐντεῦθεν ἑτέρα ἐπὶ τοῦ

11 cf. ae. V 6, 2.

13 δυσφορωμένου V. 17 ἐπὶ V] ἐς A. 20 δὲ θεῷ V] θεῷ δὲ A.

νάρθηκος ὠνομασμένη, οἶμαι, τῷ μὴ εὐρύνεσθαι. αὐλὴ 24
μετὰ ταύτην κίοσιν ὁμοίοις ἐν τετραπλεύρῳ ἀνεχομένη·
θύραι μέταυλοι ἱεροπρεπεῖς οὕτως, ὥστε μηνύουσι τοῖς B 324
ἔξω ἰοῦσιν ὁποίῳ ποτὲ θεάματι ἐντυχεῖν μέλλουσι. προ-
πύλαια τὸ ἐνθένδε θαυμάσια οἷα, καί τις ἐπὶ κιόνων
δυοῖν ἐπαιρομένη ἀψὶς ἐς ἄφατον ὕψος. προϊόντι δὲ 25
πρόσω ἡμίκυκλα δύο, ἀλλήλοις ἀντιπρόσωπα ἑκατέρωθεν
τῆς ἐπὶ τὸ ἱερὸν ὁδοῦ ἑστᾶσι· ξενῶνες δὲ τῆς ἑτέρας ἐφ'
ἑκάτερα δύο, Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἔργον· ἅτερος μὲν
ξένοις ἐνδημοῦσι καταλυτήριον, ὁ δὲ δὴ ἕτερος ἀναπαυ-
στήριον νοσοῦσι πτωχοῖς. τοῦτον δὲ τὸν τῆς θεοτόκου 26
νεὼν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς καὶ προσόδῳ ἐτίμησε χρη-
μάτων μεγάλων. τὰ μὲν οὖν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουστι-
νιανῷ βασιλεῖ ταύτῃ πῃ ἔσχεν.

ζ'. Ἔστι δὲ πόλις ἐπὶ Παλαιστίνης, Νεάπολις ὄνομα·
ἐφ' ἧς δὴ ὄρος ὑψηλὸν ἀνέχει, Γαριζὶν ὄνομα. τοῦτο 2
δὲ τὸ ὄρος κατ' ἀρχὰς μὲν οἱ Σαμαρεῖται εἶχον· ὡς εὐξό-
μενοί τε ἀνέβαινον ἐς τὴν τοῦ ὄρους ὑπερβολήν, οὐδένα
ἀνιέντες καιρόν· οὐχ ὅτι νεών τινα ἐνταῦθα ᾠκοδομή-
σαντο πώποτε, ἀλλὰ τὴν ἀκρώρειαν αὐτὴν σεβόμενοι
ἐτεθήπεσαν πάντων μάλιστα. ἡνίκα δὲ Ἰησοῦς ὁ τοῦ 3
θεοῦ παῖς ἐν σώματι ὤν, τοῖς τῇδε ἀνθρώποις ὡμίλει,
γέγονεν αὐτῷ πρὸς γυναῖκα τῶν τινα ἐπιχωρίων διάλογος·
ταύτῃ τε ἐπὶ τῷ ὄρει πυνθανομένῃ ὑπεῖπεν ὡς χρόνῳ
ὕστερον οὐχ οἱ Σαμαρεῖται προσκυνήσουσιν ἐν τούτῳ τῷ
ὄρει, ἀλλ' ἐνταῦθα αὐτὸν οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσ-
κυνήσουσι, τοὺς Χριστιανοὺς παραδηλώσας· ἐγένετό τε

24 ὑπεῖπεν] vid. Ioann. 4. Maccab. lib. II cap. 6, 2.

4—5 προπύλαια ⟨δὲ⟩ Maltr.] 6 δυοῖν scripsi] δυεῖν codd. 8 δὲ V] τε A. 11 τοῦτον V] τουτονὶ A. 14 ⟨πεπραγμένα⟩ ταύτῃ πῃ ἔσχεν Hoesch. 16 γαρίζιν hic et infra A.

4 προϊόντος τοῦ χρόνου ἔργον ἡ πρόρρησις. οὐ γὰρ οἷόν
τε ἦν μὴ οὐχὶ ἀψευδεῖν τὸν ὄντα θεόν. ἐγένετο δὲ τρόπῳ
5 τοιῷδε. ἐπὶ Ζήνωνος βασιλεύοντος ἀθρόοι ἐξαπιναίως
B 325 οἱ Σαμαρεῖται γενόμενοι ἐπεισπηδῶσιν ἐν Νεαπόλει τοῖς
Χριστιανοῖς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὴν Πεντηκοστὴν καλου-
μένην ἑορτὴν ἄγουσι, καὶ αὐτῶν τε πολλοὺς διαχρῶνται,
καὶ ὅσπερ ἦν αὐτοῖς ἐπίσκοπος τότε, Τερεβίνθιος ὄνομα,
P 105 καταλαβόντες ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ἑστῶτα τραπέζης, καὶ ἱερουρ-
γοῦντα τὰ ἄρρητα ξίφεσι παίοντες, ἄλλως τε συγκόπτουσι
καὶ τοὺς τῶν χειρῶν ἀφαιροῦνται δακτύλους, ἔς τε τὰ
μυστήρια ὕβρισαν, ὡς δρᾶσαι μὲν Σαμαρείταις προσήκει,
6 σιωπᾶν δὲ ἡμῖν. ὁ δὲ ἱερεὺς οὗτος αὐτίκα ἐν Βυζαντίῳ
γενόμενος, τῷ τότε βασιλεῖ ἐς ὄψιν ἥκων, ἐπέδειξέ τε τὸ
πάθος καὶ τὰ ξυνενεχθέντα σημάνας καὶ τοῦ Χριστοῦ
τῆς προρρήσεως ὑπομνήσας, τιμωρὸν αὐτὸν ἐφ' ἅπασιν
7 ἐδεῖτο γενέσθαι. Ζήνων δὲ βασιλεὺς τοῖς ξυμπεπτωκόσι
ξυνταραχθείς, κόλασίν τε ἀποχρώντως ἐς τοὺς τὰ δεινὰ
δεδρακότας πεποίηται οὐδεμιᾷ ὀκνήσει· ἔκ τε ὄρους τοῦ
Γαριζὶν τοὺς Σαμαρείτας ἐξελάσας, εὐθὺς Χριστιανοῖς
τε αὐτὸ παραδίδωσιν, ἐκκλησίαν τε ἄνω δειμάμενος τῇ
θεοτόκῳ ἀνέθηκε, τειχισάμενος τὸ ἱερὸν τοῦτο δῆθεν τῷ
8 λόγῳ, τὸ δὲ ἀληθὲς ἀποτριγχώσας. καὶ φρουρὰν στρα-
τιωτῶν κατεστήσατο, κάτω μὲν ἐν τῇ πόλει πολλῶν, ἐν
9 δὲ τῷ τειχίσματι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ οὐ πλέον ἢ δέκα. οἷς
δὴ Σαμαρεῖται ἀχθόμενοι ἤσχαλλον μὲν ἐς τὰ μάλιστα
καὶ δυσφορούμενοι ἀπηξίουν τὰ σφίσι παρόντα, δέει δὲ
10 τῷ ἐκ βασιλέως δυσωπούμενοι σιωπῇ εἴχοντο. προϊόντος
δὲ χρόνου, Ἀναστασίου τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντος,

3 Mal. 382, 10. Chron. Pasch. 603, 19. Bar-Hebr. 77.

2 ὄντα V] ὄντως A. 12 δὲ 2 V] om. A. 18 ἐς V] ἐπ' A.
21 τοῦτο Maltr.] τούτῳ codd.

τοιόνδε τι ξυνηνέχθη γενέσθαι. τινὲς τῶν Σαμαρειτῶν, 11
γυναικὸς ὑποθήκῃ ἀναπεισθέντες, ἀναβαίνουσι μὲν παρὰ
δόξαν κατὰ τὸ τοῦ ὄρους κρημνῶδες, ἐπεὶ τῆς ἀνόδου,
ἣ ἐκ τῆς πόλεως ἐνταῦθα ἄγει, ἐς τὸ ἀκριβὲς φυλασσο- B 326
μένης, ἐνθένδε αὐτοῖς ἀποπειρᾶσθαι τῆς ἀναβάσεως ἀδύ-
νατα ἦν. ἐν δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐξαπιναίως γενόμενοι κτεί- 12
νουσι μὲν τοὺς ἐνταῦθα φρουρούς, μετακαλοῦσι δὲ τοὺς
ἐν τῇ πόλει Σαμαρείτας φωνῇ ἐξαισίᾳ. οἱ δὲ τοὺς στρα- 13
τιώτας δειμαίνοντες συνεπιτίθεσθαι τοῖς ἐγκεχειρηκόσιν
οὐδαμῇ ἤθελον. οὐ πολλῷ τε ὕστερον ὁ τὴν χώραν ἐπι- 14
τροπεύων (Προκόπιος δὲ ἦν ἐξ Ἐδέσσης πόλεως, ἀνὴρ
λόγιος) τοὺς τὰ δεινὰ δεδρακότας συλλαβὼν ἔκτεινε.
τοῦ μέντοι ὀχυρώματος οὐδ' ὧς τις λόγος ἢ πρόνοια 15
παρὰ τοῦ βασιλέως τηνικάδε γεγένηται. ἀλλὰ νῦν Ἰου- 16
στινιανὸς βασιλεύς, καίπερ τοὺς Σαμαρείτας ἐκ τοῦ ἐπὶ
πλεῖστον ἐπὶ τὸ εὐσεβέστερον μεταθέμενος καὶ κατα-
στησάμενος Χριστιανοὺς εἶναι, τὸ μὲν παλαιὸν τῆς ἐν
τῷ Γαριζὶν ἐκκλησίας τείχισμα ἐφ' οὗπερ ἦν σχήματος
εἴασεν ἀποτετριγχωμένον, ᾗπέρ μοι εἴρηται, ἑτέρῳ δὲ
αὐτὸ ἔκτοσθεν τείχει περιβαλὼν ἄμαχον διεπράξατο παν-
τάπασιν εἶναι. ἐνταῦθα δὲ καὶ ἱερὰ πέντε Χριστιανῶν 17
ἀνενεώσατο πρὸς τῶν Σαμαρειτῶν καταφλεχθέντα. ταῦτα
μὲν οὖν τῇδε εἴργασται.

η'. Ἐν δὲ τῇ πάλαι μὲν Ἀραβίᾳ, νῦν δὲ Παλαιστίνῃ P 106
τρίτῃ καλουμένῃ, χώρα μὲν ἔρημος ἐπὶ μακρὸν κατα-
τείνει, καρπῶν τε καὶ ὑδάτων καὶ πάντων ἀγαθῶν ἄφο-
ρος. καὶ ὄρος ἀπότομόν τε καὶ δεινῶς ἄγριον ἀποκρέ-

2 μὲν V] om. A. 8 ἐξαισίᾳ V] ἐξαισίῳ A. 11 ἐδέσης V. 13 οὐδ' ὧς Maltr.] οὐχ ὧς V, οὐδ' ὅς A. 14 παρὰ V] πρὸς A. τηνικάδε A] om. V. 15 καίπερ V] om. A. 18 τεί-
χισμα V] προτείχισμα A. 22 καταφλεχθέντα V] καταφλεγέντα A. 24 ἀραβία V pr. m.] ἀρραβία V corr., A.

μαται ἄγχιστά πη τῆς Ἐρυθρᾶς καλουμένης θαλάσσης,
2 Σινὰ ὄνομα. οὐδὲν δέ μοι ἀμφὶ τοῖς ἐκείνῃ χωρίοις
ἀναγράψασθαι ἀναγκαῖον ἐνταῦθα τοῦ λόγου, ἐπεὶ ἅπαν-
τά μοι τά τε κατὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ τὸν Ἀρα-
βικὸν καλούμενον κόλπον, Αἰθίοπάς τε τοὺς Αὐξωμίτας
B 327 καὶ τὰ τῶν Ὁμηριτῶν Σαρακηνῶν γένη ἀκριβολογουμένῳ
ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται λόγοις· ἵνα δὴ καὶ
τοῦτό μοι διδιήγηται, ὅντινα τρόπον Ἰουστινιανὸς βασι-
λεὺς τὸν Φοινικῶνα προσεποίησε τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ.
3 ταῦτα μὲν οὖν τούτου δὴ ἕνεκα λέγειν ἀφίημι, ὡς μὴ
4 ἀπειροκαλίας ἀνενέγκοιμι δόξαν. ἐν τούτῳ δὲ τῷ Σινᾷ
ὄρει μοναχοὶ ᾤκηνται, οἷς ἐστιν ὁ βίος ἠκριβωμένη τις
μελέτη θανάτου, ἐρημίας τῆς σφίσι φιλτάτης ἀδεέστερον
5 ἀπολαύουσι. τούτοις δὴ τοῖς μοναχοῖς Ἰουστινιανὸς βα-
σιλεὺς (ἐπεὶ οὐκ εἶχον οὐδὲν ὅτου ἐφεῖντο, ἀλλὰ κρείσ-
σους τῶν ἀνθρωπείων ἁπάντων εἰσίν, οὐδέ τι κεκτῆσθαι
οὐδὲ θεραπεύειν τὰ σώματα, οὐ μέντοι οὐδὲ ἄλλου ὁτου-
οῦν ὀνίνασθαι ἐν σπουδῇ ἔχουσιν) ἐκκλησίαν ᾠκοδομή-
σατο, ἥνπερ τῇ θεοτόκῳ ἀνέθηκεν, ὅπως δὴ αὐτοῖς ἐν-
6 ταῦθα ἐξῇ εὐχομένοις τε καὶ ἱερωμένοις διαβιῶναι. ταύ-
την δὲ τὴν ἐκκλησίαν οὐ κατὰ τοῦ ὄρους ἐδείματο τὴν
7 ὑπερβολήν, ἀλλὰ παρὰ πολὺ ἔνερθεν. ἀνθρώπῳ γὰρ ἐν
τῇ ἀκρωρείᾳ διανυκτερεύειν ἀμήχανά ἐστιν, ἐπεὶ κτύποι
τε διηνεκὲς καὶ ἕτερα ἄττα θειότερα νύκτωρ ἀκούονται,
δύναμίν τε καὶ γνώμην τὴν ἀνθρωπείαν ἐκπλήσσοντα.
8 ἐνταῦθά ποτε τὸν Μωσέα φασὶ πρὸς τοῦ θεοῦ τοὺς νό-
9 μους παραλαβόντα ἐξενεγκεῖν. ἐς δὲ τοῦ ὄρους τὸν πρό-

7 cf. I 101 ss. 8 cf. I 102, 2.

4—5 ἀρραβικόν codd. 5 κόλπον V] πόντον A. αὐξο-μίτας V. 13 φιλτάτης A] φιλτάτου V. 15 εἶχον Hoesch.] εἶχεν codd. 16 ἀνθρωπείων V] ἀνθρωπίνων A. 17—18 ὁτου-οῦν V] οὑτονοῦν A. 24 διηνεκὲς V] διηνεκεῖς A. ἄττα codd.

ποδα καὶ φρούριον ἐχυρώτατον ὁ βασιλεὺς οὗτος ᾠκοδομήσατο, φυλακτήριόν τε στρατιωτῶν ἀξιολογώτατον κατεστήσατο, ὡς μὴ ἐνθένδε Σαρακηνοὶ βάρβαροι ἔχοιεν ἅτε τῆς χώρας ἐρήμου οὔσης, ἧπέρ μοι εἴρηται, ἐσβάλλειν ὡς λαθραιότατα ἐς τὰ ἐπὶ Παλαιστίνης χωρία. ταῦτα μὲν οὖν τῇδε πεποίηται. ὅσα δὲ κἀν τοῖς μοναστηρίοις πεποίηται τοῖς τῇδέ τε ⟨καὶ⟩ κατὰ τὴν ἄλλην ἑῴαν οὖσιν, αὐτίκα δή μοι ὡς ἐν κεφαλαίῳ γεγράψεται.

θ'. Μοναστήρια μὲν οὖν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνενεώσατο τάδε. τὸ τοῦ ἁγίου Θαλελαίου. B328 P107

τὸ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου. 2

τὸ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Ἰορδάνου. 3

ξενῶνα ἐν Ἱεριχῷ. 4

ἐκκλησίαν τῆς θεοτόκου ἐν Ἱεριχῷ. 5

τὸ τῶν Ἰβήρων ἐν Ἱεροσολύμοις. 6

τὸ τῶν Λαζῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἱεροσολύμων. 7

τὸ τῆς ἁγίας Μαρίας ἐν τῷ ὄρει τῶν Ἐλαιῶν. 8

τὸ τῆς πηγῆς τοῦ ἁγίου Ἐλισσαίου ἐν Ἱεροσολύμοις. 9

τὸ Σιλέθεως. 10

τὸ τοῦ ἀββᾶ Ῥωμανοῦ. 11

ἐν Βηθλεὲμ τὸ τεῖχος ἀνενέωσε. 12

τὸ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου ἐν Βηθλεέμ. 13

Φρέατα δὲ ἢ δεξαμενὰς ᾠκοδομήσατο οὕτως· 14

εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Σαμουὴλ φρέαρ καὶ τεῖχος. 15

εἰς τὸ τοῦ ἀββᾶ Ζαχαρίου φρέαρ. 16

εἰς τὸ Σωσάννης φρέαρ. 17

7 τε ⟨καὶ⟩ Hoesch.] om. V, τε A. 17 ἱεροσολύμων A] ἐν ἱεροσολύμοις V. 19 ἐλισαίου V. ἐν ἱεροσολύμοις V] ἱεροσολύμων A. 20 σιλεθέου A. 25 τὸ A] om. V. 26 τὸ A] om. V. 27 σωσάνης V.

18 εἰς τὸ Ἀφελίου φρέαρ.

19 εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐν τῷ Ἰορδάνῃ φρέαρ.

20 εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Σεργίου ἐν ὄρει καλουμένῳ Κισσερῶν φρέαρ.

21 τὸ τεῖχος Τιβεριάδος.

22 τὸ ἐν Βόστρᾳ πτωχεῖον.

23 Φοινίκης·
τὸν οἶκον τῆς θεοτόκου ἐν Πορφυρεῶνι.

24 μοναστήριον τοῦ ἁγίου Φωκᾶ ἐν ὄρει.

25 τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου Σεργίου ἐν Πτολεμαΐδι.

26 ἐν Δαμασκῷ οἶκον τοῦ ἁγίου Λεοντίου.

27 ὑπὸ Ἀπάμειαν πτωχεῖον τοῦ ἁγίου Ῥωμανοῦ ἀνενεώσατο.

28 τεῖχος τοῦ μακαρίου Μάρωνος.

29 ὑπὸ Θεούπολιν τὴν ἐκκλησίαν Δάφνης ἀνενέωσεν.

30 ἐν Λαοδικείᾳ τὸν ἁγίου Ἰωάννου ἀνενέωσε.

31 Μεσοποταμίας·
μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἀνενέωσε.

32 μοναστήρια Δέλφραχις, Ζηβίνου, Θεοδότου, Ἰωάννου, Σαρμαθῆς, Κυρήνου, Βεγαδαίου.

33 μοναστήριον εἰς τὸ Ἀπάδνας ἐν Ἰσαυρίᾳ.

34 πόλεως Κουρίκου λουτρὸν ⟨καὶ⟩ πτωχεῖον ἀνενέωσε.

35 B 329 τὸ πτωχεῖον τοῦ ἁγίου Κόνωνος.

36 τὸν ἀγωγὸν αὐτοῦ ἀνενέωσεν ἐν Κύπρῳ.

1 τὸ Ἀφελίου] τοῦ ἀφελίου V, τὸ ἀφελείου A. 2 τὸ τοῦ A] τὸ om. V. τῷ A] om. V. 3 τὸ A] om. V. κισσερῶν V] κισσαίρων τὸ A. 12 et 15 ὑπὸ V] ὑπὲρ A. 15 θεούπ̄ō V. 16 ἁγίου ἰωάννου V] ἅγιον ἰωάννην A. 17—18 μεσοποταμίας — ἰωάννου ἀνενέωσε A] om. V. 19 μοναστήρια V] μοναστήριον A. δέλφραχις V] θελφράχης A. ζηβίνου V] ζιβύνου A. 20 κυρήνου V] κυρίνου A. 21 εἰς τὸ A] εἰς τ̄ V. 22 πόλεως A] πόλιν V. κουρίκου codd.] Κωρίκου conic. Maltr. ⟨καὶ⟩ addidit Maltr. ἀνενέωσε A] ἀνενεώσατο V.

οἶκον τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ ἐν Παμφυλίᾳ. 37
πτωχεῖον τοῦ ἁγίου Μιχαὴλ ἐν Ἐμπορίῳ ἐπίκλην ἐπι- 38
νείου πόλεως Πέργης τῆς Παμφυλίας.

ΛΟΓΟΣ ϛʹ. B 330

αʹ. Ταῦτα μὲν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τῇδε πεποίηται. P 108
ἐν δὲ Ἀλεξανδρείᾳ ἐξείργασται τάδε. Νεῖλος ποταμὸς
οὐκ ἄχρι ἐς τὴν Ἀλεξάνδρειαν φέρεται, ἀλλ' ἐπὶ πόλισμα
ἐπιρρεύσας, ὃ δὴ Χαιρέου ἐπονομάζεται, ἐπ' ἀριστερὰ τὸ
λοιπὸν ἵεται, ὅρια τά γε Ἀλεξανδρέων ἀπολιπών. διὸ 2
δὴ οἱ πάλαι ἄνθρωποι, ὡς μὴ ἀμοιροίη τὸ παράπαν ἡ P 109
πόλις, διώρυχα ἐκ τῆς Χαιρέου κατορύξαντες βαθεῖάν
τινα βραχείᾳ τοῦ ποταμοῦ ἐς αὐτὴν ἐκροῇ διεπράξαντο
ἐσιτητὰ εἶναι. οὗ δὴ καὶ ἄλλας τινὰς ἐκροὰς ἐκ λίμνης
Μαρίας ἐσβάλλειν ξυμβαίνει. ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς διώ- 3
ρυχος μεγάλαις μὲν ναυσὶ πλώϊμα οὐδαμῆ γίνεται, ἐς
λέμβους δὲ τὸν Αἰγύπτιον σῖτον ἐκ τῆς Χαιρέου μετα-
βιβάσαντες, οὕσπερ καλεῖν διαρήματα νενομίκασιν, ἔς
τε τὴν πόλιν διακομίζουσιν, ἵνα δὴ ἐξικνεῖσθαι δυνατά
ἐστι τῷ κατὰ τὴν διώρυχα ποταμῷ, καὶ κατατίθενται ἐν
χώρῳ ὅνπερ Ἀλεξανδρεῖς καλοῦσι Φιάλην. ἀλλ' ἐπειδὴ 4 B 331
τῷ δήμῳ ἐς στάσιν πολλάκις καθισταμένῳ ἐνταῦθα διο-
λωλέναι τῷ σίτῳ ξυνέβη, βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς τειχί-
σματι τόνδε τὸν χῶρον περιβαλὼν τὴν ἐπὶ τῷ σίτῳ ἐπι-
βουλὴν ἀνεχαίτισε. ταῦτα μὲν οὖν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ
ταύτῃ ἐξείργασται. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπ' Αἰγύπτου ἡμᾶς ἤγαγε 5

2—3 ἐπηνείου A. 6 ἐπὶ A] ἐς V. 8 γε V] τε A. 11 ἐς αὐτὴν V] om. A. 11—12 ἐκροῇ — τινὰς omissa erant in V, sed in marg. adnotata sunt. 11 et 12 ἐκρρο- V. 12 τινὰς l, A] νὰς evanuit in V. 15—16 μεταβιβάσαντες V] καταβιβάσαντες A. 19 ἐπειδὴ V] ἐπεὶ A. 22 τὸν χῶρον τόνδε A. τῷ σίτῳ V] τὸν σῖτον A.

τῆς Λιβύης ὁμόρου ταννῦν ὁ λόγος, φέρε δὴ καὶ ὁπόσα διαπέπρακται αὐτῷ ἐνταῦθα δηλώσωμεν, ἐπεὶ καὶ Λιβύην ξύμπασαν ὁ βασιλεὺς οὗτος ὑπὸ βαρβάροις κειμένην εὑρὼν τῇ ἄλλῃ ἐνῆψε Ῥωμαίων ἀρχῇ.

6 Νεῖλος μὲν ὁ ποταμὸς ἐξ Ἰνδῶν ἐπ' Αἴγυπτον φερόμενος δίχα τέμνει τὴν ἐκείνῃ γῆν ἄχρι ἐς θάλασσαν. ἡ δὲ σχιζομένη τῷ ῥείθρῳ καὶ ὀνόμασι διακέκριται τὸ ἐν-
7 θένδε δυοῖν. τὰ μὲν γὰρ ἐν δεξιᾷ τοῦ ποταμοῦ Ἀσία ὠνόμασται μέχρι που ἐς Φᾶσιν τὸν Κόλχον, ὅσπερ Ἀσίαν τε διορίζει καὶ γῆν τὴν Εὐρώπην, ἢ μέχρι ἐς πορθμεῖα
8 τὰ Κιμμέρια καὶ ποταμὸν Τάναϊν. τούτων γὰρ δὴ ἕνεκα διαμάχονται πρὸς ἀλλήλους οἱ ταῦτα σοφοί, ᾗπερ ἐν λόγοις μοι τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται περιηγου-
9 μένῳ τὸν Εὔξεινον καλούμενον πόντον. τὰ δὲ δὴ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Νείλου Λιβύη ἐκλήθη μέχρι ἐς ὠκεανόν, ὅσπερ ἐς δύοντά που τὸν ἥλιον ἑκατέραν ἤπειρον διορίζει, ἐκροήν τε ἀφιεὶς τινα καὶ θάλασσαν τήνδε ποιούμενος.
10 ἡ μὲν οὖν ἄλλη Λιβύη ξύμπασα ὀνόματα κατὰ χώραν ἑκάστην ἕτερα ἄττα διακεκλήρωται, ἐκ τῶν ἐκείνῃ ἐπι-
11 γενομένων, ὡς τὸ εἰκός, ἐπικληθεῖσα. ἡ μέντοι ἐκ τῶν Ἀλεξανδρείας ὁρίων ἄχρι ἐς πόλιν Κυρήνην διήκουσα ἐπὶ Πενταπόλεώς ἐστιν, ἐπὶ τούτου δὴ μόνου τοῦ ὀνό-
12 B 332 ματος Λιβύη καὶ νῦν ἐπικέκληται. ἐνταῦθα πόλις ἐστὶν ἡμέρας ὁδῷ Ἀλεξανδρείας διέχουσα, Ταφόσιρις ὄνομα, ἵνα δὴ ταφῆναι τὸν τῶν Αἰγυπτίων θεὸν Ὄσιριν λέγου-
13 σιν. ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ἄλλα τε πολλὰ καὶ τὰ τῶν ἀρχόντων καταλυτήρια καὶ λουτρῶνας ἐδείματο Ἰουστινιανὸς βασιλεύς.

18 cf. II 509, 10.

8 δυοῖν A] δυεῖν V. 17 ἐκρροὴν V corr. 19 ἄττα codd.

β'. Ταύτης δὲ τῆς Λιβύης ἔρημα μὲν τὰ πολλὰ τετύ- P 110
χηκεν εἶναι, ἀπημελημένα ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον. καὶ 2
αὐτῆς δὲ προεγρηγορὼς ὁ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς προμηθεῖ γνώμῃ, ὡς μή τι αὐτῇ παθεῖν ἐξ ἐπιδρομῆς πρὸς Μαυρουσίων τῶν πλησιοχώρων ξυμβαίη, ὀχυρώματά τε δύο καὶ φυλακτήρια κατεστήσατο, ὧν θάτερον μὲν Παρατόνιον ὀνομάζουσιν, Ἀντίπυργον δὲ τὸ ἕτερον ἐπικέκληται,
οὐ πόρρω Πενταπόλεως κείμενον. διέχει δὲ ἡ Πεντά- 3
πολις Ἀλεξανδρείας ὁδῷ ἡμερῶν εἴκοσιν εὐζώνῳ ἀνδρί.
ἐν ταύτῃ δὲ τῇ Πενταπόλει καὶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς 4
Τεύχειραν τὴν πόλιν ἐρύματι ἐτειχίσατο ἐχυρωτάτῳ. καὶ 5
Βερνίκης τὸν περίβολον ἐκ θεμελίων ἀνῳκοδομήσατο
τῶν ἐσχάτων. οὗ δὴ καὶ βαλανεῖον πεποίηται, δημοσίᾳ 6
παρεχόμενον τῇ πόλει τὴν χρείαν. ἀλλὰ κἂν ταῖς Πεν- 7
ταπόλεως ἐσχατιαῖς, αἵπερ εἰσὶ τετραμμέναι πρὸς ἄνεμον νότον, ὀχυρώματα ἐν δυοῖν μοναστηρίοιν ἐξείργασται, οἷσπερ Ἀγριολώδη τε καὶ Δινάρθισον ὀνόματά ἐστιν·
ἅπερ ἐπιτειχίσματα κεῖται τοῖς ταύτῃ βαρβάροις, τῷ μὴ 8
καταθέοντας ὡς λαθραιότατα ἐπισκήπτειν ἐξαπιναίως ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων.

Ἔστι δέ τις ἐνταῦθα πόλις, Πτολεμαῒς ὄνομα, τὸ μὲν 9
παλαιὸν εὐδαίμων τε γεγενημένη καὶ πολυάνθρωπος, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ὕδατος ἀπορίᾳ πολλῇ ἐς ὀλιγ-
ανθρωπίαν ἀποκριθεῖσα. τῶν γὰρ οἰκητόρων ὁ πολὺς 10 B 333
ὅμιλος δίψει ἐχόμενοι πολλῷ ἔμπροσθεν ἐνθένδε ἐξανα-
στάντες ἀπεχώρησαν ὅπῃ ἑκάστῳ δυνατὰ γέγονεν. ἀλλὰ 11
νῦν ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀνανεωσάμενος τὴν ὀχεταγωγίαν τῇ πόλει τὸ πρότερον αὐτῇ τῆς εὐδαιμονίας ἀπέδωκε

2 ἀπημελημένα] ἀπημένα superscr. μελη V. 11 ἐχυρωτάτῳ V] ὀχυρωτάτῳ A. 16 ἐν V] om. A. δυοῖν A] δυεῖν V. 22 τε V] om. A. 23 τοῦ V] om. A. 27 ὁ V] om. A. τὴν ὀχεταγωγίαν l. A] τὴν ὀχεταγ evanuit in V.

σχῆμα. Πενταπόλεως δὲ πόλις ἐσχάτη ἐστὶ πρὸς δύοντά
12 που τὸν ἥλιον, Βόρειον ὄνομα. οὗ δὴ τὰ ὄρη συννενευ-
κότα τε πρὸς ἄλληλα, καὶ τῇ ἐνθένδε στενοχωρίᾳ ξυμ-
πεφραγμένα, τῶν ἐπὶ τὴν χώραν εἰσόδων ἀποκεκλεῖσθαι
13 τοὺς πολεμίους διασκευάζονται. ταύτην ὁ βασιλεὺς τὴν
πόλιν ἀτείχιστον οὖσαν ἐρύματι ἐχυρωτάτῳ περιβαλών,
ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὸ λοιπὸν βεβαιότατα σὺν πάσῃ τῇ ἀμφ'
αὐτὴν χώρᾳ διεπράξατο εἶναι.
14 Πόλεις δέ πού εἰσι δύο ἐπ' ὀνόματος ἑνὸς ᾠκημέναι.
15 Αὐγίλα γὰρ ἑκατέρα ἐκλήθη. αὗται τοῦ Βορείου διέ-
χουσιν ὁδῷ τεττάρων ἡμερῶν μάλιστα εὐζώνῳ ἀνδρί,
τετραμμέναι μὲν αὐτοῦ πρὸς ἄνεμον νότον, ἀρχαῖαι δὲ
οὖσαι καὶ τῶν οἰκητόρων ἀρχαιότροπα τὰ ἐπιτηδεύματα
ἔχουσαι· θρησκείαν γὰρ πάντες καὶ εἰς ἐμὲ τὴν τῆς πολυ-
16 θεΐας ἐνόσουν. ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ τῷ τε Ἄμμωνι καὶ
17 P 111 Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι ἀνέκειτο ἕδη. οἷς δὴ καὶ ἐσφα-
γιάζοντο μέχρι ἐς τὴν Ἰουστινιανοῦ βασιλείαν οἱ ἐπι-
18 χώριοι. ἦν δὲ καὶ ὅμιλος αὐτοῖς τῶν ἱεροδούλων καλου-
μένων πολύς. νῦν δὲ δὴ ὁ βασιλεὺς οὗτος οὐχ ὅσον ἐς
τὰ σώματα τοῖς κατηκόοις ἐκποριζόμενος τὴν ἀσφάλειαν,
ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς διασώσασθαι ἐν ἐπιμελείᾳ ποιούμε-
νος, καὶ τῶν ταύτῃ ᾠκημένων ἀνθρώπων κατὰ πάντα
19 προὐνόησε τρόπον. τά τε γὰρ ἄλλα διαφερόντως αὐτῶν
ἐπιμελεῖσθαι οὐδαμῇ ἀπηξίωσε καὶ τὴν τῆς εὐσεβείας
B 334 ἐδίδαξε δόξαν Χριστιανοὺς πανοικεσίᾳ πεποιημένος καὶ
μεταπορευόμενος λελυμασμένα σφίσι τὰ πάτρια ἤθη.

2 που τὸν V] om. A. βόριον V, βορεῖον A. 3—4 ξυμπεφραγμένα V, συμπεφραγμένα A. 6 ὀχυρωτάτω A. 10 γὰρ A] om. V. βορίου V. 14 καὶ V] om. A. 21 ἐν V] om. A. 21—22 ποιούμενος A] ποιησάμενος V. 24 ἐπιμελεῖσθαι A] ἀπημελῆσθαι V. 25 πεποιημένος V] πεποιημένους A. 26 μεταπορευόμενος Maltr.] μεταπορευομένους codd.

οἷς δὴ καὶ νεὼν τῆς θεοτόκου ἐδείματο, φυλακτήριον 20
ταῖς πόλεσι τῆς τε σωτηρίας καὶ τῆς ἀμφὶ τῇ δόξῃ ἀλη-
θείας ἐσόμενον. ταῦτα μὲν οὖν τῇδέ πη ἔσχε.
Βόρειον δὲ ἡ πόλις Μαυρουσίοις γειτνιῶσα βαρβά- 21
ροις φόρου ὑποτελὴς οὐ γεγένηται ἐς τόδε τοῦ χρόνου·
οὐδέ τινες πώποτε δασμολόγοι ἢ φορολόγοι ἐς αὐτὴν
ἵκοντο, ἐξ οὗ γεγόνασιν ἄνθρωποι. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι 22
ᾤκηντο ἐκ παλαιοῦ αὐτῶν ἄγχιστα· οὗ δὴ καὶ νεὼς ἦν
ἀρχαῖος αὐτοῖς, ὅνπερ ἐσέβοντό τε καὶ ἐτεθήπεσαν μά-
λιστα, δειμαμένου τοῦτο Σολομῶνος, ὥσπερ φασί, βασι-
λεύοντος Ἑβραίων τοῦ ἔθνους. ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἅπαν- 23
τας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς μεταγνῶναί τε τὰ πάτρια ἤθη,
καὶ Χριστιανοὺς γεγονέναι διαπραξάμενος, τοῦτον δὴ
τὸν νεὼν ἐς ἐκκλησίας μεθηρμόσατο σχῆμα.
γ'. Μετὰ τούτους αἱ Σύρτεις εἰσὶν αἱ μεγάλαι ὠνο-
μασμέναι. ἐφ' οὗ δέ εἰσι σχήματος αὗται, καὶ ὅτου δὴ
ἕνεκα τούτου μεταλαγχάνουσι τοῦ ὀνόματος, ἐγὼ δηλώσω.
προβέβληταί τις ἐνταῦθα ἠϊών· σχιζομένη δὲ αὐτὴ τῇ 2
τῆς θαλάσσης ἐπιρροῇ, τῷ τε ῥοθίῳ ἀφανιζομένη, ἀπο-
βαίνειν δοκεῖ, καὶ ἐφ' ἑαυτὴν ὑποχωροῦσα ὀπίσω ἰέναι·
ἐς κόλπον δὲ μηνοειδῆ ἐπὶ μακρότατον τέτραπται. καὶ 3
ὁ μὲν ἀρχομένης πλευρᾶς διάπλους ἐς τετρακοσίους διή-
κει σταδίους· τοῦ δὲ μηνοειδοῦς τὸ περίμετρον ἐς ἡμε-
ρῶν ἓξ ὁδὸν κατατείνει. ταύτης γὰρ ἡ θάλασσα πεπιε- 4
σμένη τῆς ἠπείρου ἐντὸς τὸν κόλπον ποιεῖται. ἐπειδάν 5
τε ναῦς ἀνέμῳ ἢ κλύδωνι βιαζομένη τοῦ διάπλου ἐντὸς
ὑπὲρ τοῦ μηνοειδοῦς τὴν ἀρχὴν γένηται, τὸ ἐνθένδε B 335
αὐτῇ ἐπανιέναι ἀμήχανά ἐστιν, ἀλλὰ συρομένη τὸ λοιπὸν

4 βόρειον A] βόριον V. 6 δασμολόγοι A] δασμοφόροι V. 10 Σολομῶνος Maltr.] σολομῶντος V. 17 τούτου V] τοῦδε A. 18 ἠώv A. αὐτῇ A. 20 ἑαυτὴν V] ἑαυτῆς A.

□ 6 ἔοικε, καὶ διαφανῶς ἐπίπροσθεν ἀεὶ ἑλκομένη. καὶ ἀπ'
αὐτοῦ, οἶμαι, τὸν χῶρον οἱ πάλαι ἄνθρωποι τοῦ πάθους
7 τῶν νεῶν ἕνεκα Σύρτεις ὠνόμασαν. οὐ μὴν οὐδὲ δια-
νεῦσαι τοῖς πλοίοις ἄχρι ἐς τὴν ἠϊόνα δυνατὰ γεγένηται.
πέτραι γὰρ ὕφαλοι διακεκληρωμέναι τὰ πλεῖστα τοῦ κόλ-
που πλώϊμα οὐ ξυγχωροῦσιν ἐνταῦθα εἶναι, ἀλλ' ἐν τοῖς
8 P 112 βράχεσι τὰς ναῦς διαχρῶνται. μόνοις δὲ τοῖς λέμβοις
οἱ πλωτῆρες τούτων δὴ τῶν νηῶν οἷοί τέ εἰσι διασώ-
ζεσθαι, ἂν οὕτω τύχοι, μετὰ κινδύνων τὰς διεξόδους
ποιούμενοι.

9 Τριπόλεως τῇδε τῆς καλουμένης τὰ ὅριά ἐστι. Μαυ-
ρούσιοί τε βάρβαροι ἐνταῦθα οἰκοῦσι, Φοινικικὸν ἔθνος.
10 οὗ δὴ καὶ πόλις ἐστὶ Κιδαμὴ ὄνομα. ἐνταῦθά τε Μαυ-
ρούσιοι ᾤκηνται Ῥωμαίων ἔνσπονδοι ἐκ παλαιοῦ ὄντες·
οἵπερ ἅπαντες πεισθέντες Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ, δόγματι
11 τῷ Χριστιανῶν ἐθελούσιοι προσεχώρησαν. Πακᾶτοι δὲ
οὗτοι τανῦν οἱ Μαυρούσιοι ἐπικαλοῦνται, ἐπεὶ πρὸς
Ῥωμαίους ἀεὶ σπονδὰς ἔχουσι. πάκεν γάρ τὴν εἰρήνην
12 τῇ Λατίνων καλοῦσι φωνῇ. Πενταπόλεως δὲ Τρίπολις
ἡμερῶν διέχει ὁδῷ εἴκοσιν εὐζώνῳ ἀνδρί.

δ'. Πόλις ἐνθένδε ἡ Λεπτιμάγνα ἐκδέχεται, μεγάλη
μὲν καὶ πολυάνθρωπος τὸ παλαιὸν οὖσα, ἔρημος δὲ
χρόνῳ ὕστερον γεγενημένη ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, ψάμμου
2 τε πλήθει τὰ πολλὰ τῷ ἀπημελῆσθαι καταχωσθεῖσα. καὶ
ταύτης δὲ τὸν περίβολον ἐκ τῶν θεμελίων ὁ καθ' ἡμᾶς
B 336 ᾠκοδομήσατο βασιλεύς, οὐ τοσοῦτον μέντοι, ὅσος τὸ
πρότερον ἦν, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἥσσονα, ὡς μὴ τῷ μεγέθει

4 γεγένηται A] γένηται V. 8—9 οἷοί — διασώζεσθαι l, A] ιοί τέ εἰσι διασ evanuerunt in V. 9 τύχοι V] τύχη A. 12 φοινικὸν A. 16 πάκατοι codd. 18 πάκεν V] πάκα A. 19 τῇ Λατ. κ. φωνῇ omissa erant in V, sed in margine adnotata sunt. 24—25 καὶ ταύτης δὲ V] ἀλλὰ καὶ ταύτης A.

σφαλερὰ καὶ αὖθις ἡ πόλις εἴη, καὶ πολεμίοις μὲν ἁλωτή,
ψάμμῳ δὲ πρόχειρος. νῦν δὲ δὴ τῆς πόλεως τὸ μὲν κα- 3
ταχωσθὲν ἐφ' οὗπερ ἦν σχήματος εἴασεν οὕτω δὴ ψάμμῳ
ἐς λόφους συνειλεγμένῃ κεκαλυμμένον, τὴν δὲ λοιπὴν
ἐτειχίσατο ἐν τῷ τῆς οἰκοδομίας ἐχυρῷ μάλιστα. καὶ 4
ἱερὸν μὲν ἀξιοθέατον τῇ θεοτόκῳ τῇδε ἀνέθηκεν, ἐκκλη-
σίας δὲ τέτταρας ἐδείματο ἄλλας. πρὸς δὲ καὶ ἀνῳκο- 5
δομήσατο τὰ τῇδε γεγονότα ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις καὶ
καταπεπτωκότα βασίλεια, Σεβήρου βασιλέως τοῦ παλαιοῦ
ἔργον· ὃς δὴ ἐνθένδε ὁρμώμενος μνημεῖα τῆς εὐδαιμο-
νίας τὰ βασίλεια τάδε ἀπέλιπεν.

Ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα γενόμενος τοῦ λόγου τὸ ξυνενεχθὲν 6
ἐπὶ Λεπτιμάγνης ἐν χρόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς ὡς ἥκιστα
σιωπήσομαι. ἤδη μὲν Ἰουστινιανοῦ τὴν βασιλείαν παρα-
λαβόντος, οὔπω δὲ πόλεμον τὸν Βανδιλικὸν ἀνῃρημένου,
Μαυρούσιοι βάρβαροι, οἱ Λευάθαι καλούμενοι, βιασά-
μενοι τοὺς Λιβύης τότε κυρίους Βανδίλους, ἔρημον ἀν-
θρώπων τὴν Λεπτιμάγναν παντάπασι κατεστήσαντο. ἐν 7
χώροις δὲ λοφώδεσι ξὺν τοῖς ἡγεμόσι διατριβήν τινα
ἔχοντες Λεπτιμάγνης οὐ πολλῷ ἄποθεν, φλόγα πυρὸς
ἐξαπιναίως ἐν μέσῃ τῇ πόλει τεθέανται. πολεμίους τε 8
ὑποτοπήσαντες ἐνδήμους ἐνταῦθα γενέσθαι, δρόμῳ ἐπ'
αὐτοὺς ἐβοήθουν πολλῷ. ἀνθρώπων τε οὐδένα εὑρόντες 9
ἐπὶ τοὺς μάντεις τὸ πρᾶγμα ἦγον, οἳ δὴ τῷ ξυμβεβηκότι P 113
τεκμηριούμενοι τὴν Λεπτιμάγναν οὐκ εἰς μακρὰν οἰκι-
σθήσεσθαι προὔλεγον. οὐ πολλῷ τε ὕστερον ἀφικόμενος 10
ὁ τοῦ βασιλέως στρατὸς Λιβύην τε τὴν ἄλλην καὶ Τρί-
πολιν ἔσχε, Βανδίλων τε καὶ Μαυρουσίων καθυπέρτερος B 337

7—8 ἀνῳκοδομήσατο A] ἀνοικοδομήσατο V. 13 Λεπτιμάγνης Wahler] -ας codd. 16 λευᾶθαι V, Λευκάθαι edd. 21 τῇ V] om. A. 23 ἀνθρώπων V] ἄνθρωπον A. 25 τὴν V] om. A. 26 τε V] om. A.

τῷ πολέμῳ γεγενημένος. ἐγὼ δὲ ὅθεν τὴν ἐκβολὴν τοῦ
λόγου ἐποιησάμην ἐπάνειμι.
11 Ἐν ταύτῃ τῇ πόλει βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς καὶ λου-
τρῶνας ἐν δημοσίῳ πεποίηται, τόν τε περίβολον τῆς πό-
λεως ἐκ θεμελίων τῶν ἐσχάτων ᾠκοδομήσατο, καὶ τοῖς
τε βαλανείοις τοῖς τε ἄλλοις πᾶσιν ἐς πόλεως αὐτὴν κατε-
12 στήσατο σχῆμα. τούς τε πλησιοχώρους αὐτῇ βαρβάρους,
οἳ Γαδαβιτανοὶ ἐπικαλοῦνται, κατακόρως ἐς τόδε τοῦ
χρόνου τὴν Ἑλληνικὴν καλουμένην ἀθεΐαν δοξάζοντας,
Χριστιανοὺς διεπράξατο γενέσθαι τανῦν προθυμίᾳ τῇ
13 πάσῃ. ἀλλὰ καὶ Σαβραθὰν ἐτειχίσατο πόλιν, οὗ δὴ καὶ
λόγου ἀξίαν πολλοῦ ἐκκλησίαν ἐδείματο.
14 Πόλεις δὲ δύο εἰσὶ ταύτης ἐν ἐσχάτῳ τῆς χώρας, Τά-
καπά τε καὶ Γίργις, ὧν δὴ κατὰ μέσον Σύρτεις τὰς μι-
15 κρὰς ξυμβαίνει εἶναι. ἐνταῦθα γίνεταί τι ἐς ἡμέραν
ἑκάστην θαυμάσιον ἠλίκον. ἡ θάλασσα ἐν στενῷ θλι-
βομένη ἀπεργάζεται μηνοειδῆ κόλπον, ᾗπερ γίνεσθαι καὶ
16 ⟨κατὰ⟩ τὰς ἄλλας Σύρτεις ἐρρήθη. ἀναβαίνει δὲ εἰς τὴν
ἤπειρον πλέον ἢ ὁδῷ ἡμέρας εὐζώνῳ ἀνδρί, ἀμφί τε τὰ
πρὸς ἑσπέραν ἐπάνεισιν αὖθις, ἐπιλιποῦσα ἐπὶ ξηροῦ
17 τὴν ἠιόνα ταύτην κατὰ ταὐτὰ ταῖς ἄλλαις ἀκταῖς. οἵ τε
ναῦται εἰς τὴν ἤπειρον ἀναγόμενοι θάλασσαν ἐπὶ καιροῦ
γεγενημένην, τῆς μὲν ἡμέρας ὡς πορρωτάτω τὰ εἰωθότα
ναυτίλλονται, ἀμφὶ δείλην δὲ πάντως ὀψίαν ὡς ἐν γῇ
αὐλισόμενοι συσκευάζονται, κοντούς τινας ἐν παρασκευῇ
18 μακροὺς ἔχοντες. ἐπειδάν τε τάχιστα τοῦ ῥοθίου αἴσθων-
ται ὑπόπτως ἐς τὴν ἀναχώρησιν ἔχοντος, οἵδε τοὺς κον-
B 338 τοὺς ἔχοντες καὶ διαχειρίζοντες ἐκπηδῶσιν [ἐν] ὀκνήσει

8 ἐπικαλοῦνται V] καλοῦνται A. 11 σαβραθὰν V] σαβαθρὰν V. 17—18 καὶ ⟨κατὰ⟩ scripsi] καὶ codd., κατὰ Maltr. 19 πλέον A] πλεῖον V 21 ταυτὰ V] ταῦτα A. 23 ἐν codd.] inclusit Braun. 24 δὲ A] τε

οὐδεμιᾷ ἐκ τῆς νεώς. νηχόμενοι δὲ πρῶτον, εἶτα ἑστή- 19
κασιν, ἡνίκα ἂν σφίσι τὸ ὕδωρ οὐχ ὑπεραίροι τὰ πρόσ-
ωπα. ἔκ τε τῶν ἄκρων τοὺς κοντοὺς ἐπὶ τῆς γῆς προσ- 20
ουδίσαντες ἐν ξηρῷ ἤδη γεγενημένης ἢ ἐσομένης αὐτίκα
δὴ μάλα, ὀρθοὺς ἱστᾶσιν, ὑποκεισομένους τῷ πλοίῳ καὶ
μετεωρίσοντας ἑκατέρωθεν, ὡς μὴ ἐπικλῖναν ἐπὶ θάτερα
συντριβὲς γένηται. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὄρθρου βαθέος ἡ 21
μὲν ἤπειρος μεταμφιασαμένη τὴν θάλασσαν ἐπικυρτοῦται
κυμαίνουσα, τὰ δὲ πλοῖα ἐπαιρόμενα πλεῖ. οἵ τε ναῦται 22
περιελόντες ἐπικαιριώτατα τοὺς κοντοὺς ναυτίλλονται
αὖθις. παράλλαξίν τε οὐδεμίαν τοῦ ἔργου γενέσθαι ξυμ- 23
βαίνει, ἀλλ' ἐς ἡμέραν ἑκάστην ἡ τῶν στοιχείων διαδοχὴ
ἐπιγίνεται.
ε'. Μετὰ δὲ Τρίπολίν τε καὶ Σύρτεις ἡμεῖς ἐπὶ Λιβύην P 114
τὴν ἄλλην ἴωμεν. ἀρκτέον δὲ ἡμῖν ἐκ Καρχηδόνος, ἣ 2
μεγίστη τε καὶ ἀξιολογωτάτη τῶν τῇδε πόλεων τυγχάνει
οὖσα, τοσοῦτον πρότερον ὑπειποῦσιν, ὡς ἡνίκα Γιζέριχός
τε καὶ Βανδίλοι Λιβύην ἔσχον, ἐνθύμημα ἐπιγέγονεν
αὐτοῖς ἀξιώλεθρόν τε καὶ πρέπον βαρβάροις. ἄμεινον 3
γὰρ ἐλογίσαντο σφίσι τὰ πράγματα ἕξειν ἀτειχίστων
ὄντων τῶν τῇδε χωρίων, ὡς μή τι καταλαβόντες αὐτῶν
Ῥωμαῖοι Βανδίλους κακουργεῖν ἔχοιεν. ἅπαντα οὖν τὰ 4
τείχη ἐς τὸ ἔδαφος καθεῖλον εὐθύς. βάρβαροι γὰρ ἅπαν-
τες ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἐπὶ πονηρῷ τῷ Ῥωμαίων βου-
λεύονται μὲν ὡς ὀξύτατα, ἐπιτελοῦσι δὲ ὡς ταχύτατα,
ὅσα ἂν αὐτοῖς δοκοῦντα εἴη. μόνον δὲ αὐτοῖς τό τε 5
Καρχηδόνος καὶ ὀλίγα ἄττα ἐφ' οὗπερ ἦσαν σχήματος

22 cf. I 332, 18.

1 ἐκ V] om. A. 2 ὑπεραίροι V] ὑπεραίρῃ A. 16 τε καὶ V rec. m. corr.] τε V pr. m. 18 βάνδιλοι V. 24 τῷ A] τῶν V. 26 Post αὐτοῖς legimus in V: καὶ αὐτὰ δὲ διεφθάρη τῷ χρόνῳ.

ἔμειναν, ὥνπερ ἐπιμελεῖσθαι ἀπαξιοῦντες, διαφθορεῖν
6 αὐτὰ τῷ χρόνῳ ἀφῆκαν. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς (ἀν-
B 339 θρώπων μὲν οὐδενὸς ἐπαινοῦντος, ἀλλὰ καὶ πεφρικότων
τὸ ἔργον ἁπάντων, μόνου δὲ τοῦ θεοῦ εἰσηγουμένου τε
καὶ ἐπαγγελλομένου καὶ ξυλλαμβάνοντος) Βελισάριόν τε
καὶ στράτευμα ἐπὶ Λιβύην πέμψας, Γελίμερά τε καὶ
δύναμιν τὴν Βανδίλων καθεῖλε, πολλοὺς μὲν κτείνας
τοὺς δὲ λοιποὺς δορυαλώτους πεποιημένος, ἧπέρ μοι ἐν
7 λόγοις τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται. καὶ τὰ μὲν
καθῃρημένα τῶν ἐν Λιβύῃ ὀχυρωμάτων ἀνενεώσατο
ἅπαντα, ἕτερα δὲ παμπληθῆ ἐπετεχνήσατο νεοχμώσας
αὐτός.

8 Πρῶτα μὲν οὖν Καρχηδόνος, τῆς νῦν καὶ Ἰουστινια-
νῆς, ὡς τὸ εἰκός, καλουμένης ἐπεμελήσατο, διερρυηκότα
μὲν τὸν περίβολον ἀνοικοδομησάμενος ἅπαντα, καὶ τά-
9 φρον ἐν περιδρόμῳ διορύξας οὐ πρότερον οὖσαν. ἀνέ-
θηκε δὲ καὶ ἱερὰ τεμένη, τῇ μὲν θεοτόκῳ, ὅπερ ἐν Πα-
λατίῳ ἐστί, καὶ τούτου ἐκτὸς τῶν τινι ἐπιχωρίων ⟨ἁγίων⟩
10 ἁγίᾳ Πρίμῃ. ἔτι μέντοι καὶ στοὰς ἑκατέρωθι τῆς Μαρι-
τίμου ἀγορᾶς καλουμένης ἐδείματο, καὶ βαλανεῖον ἐν
δημοσίῳ ἀξιοθέατον, ὅπερ ἐπωνύμως τῇ βασιλίδι Θεο-
11 δωριανὰς ἐπωνόμασαν. ἐδείματο δὲ καὶ μοναστήριον τοῦ
περιβόλου ἐντὸς ἐπιθαλασσίδιον, ἄγχιστα τοῦ λιμένος,
ὅπερ Μανδράκιον ὀνομάζουσιν, ἐρύματί τε αὐτὸ ἐχυρω-
τάτῳ περιβαλὼν φρούριον ἀνανταγώνιστον ἀπειργάσατο.

8 cf. I 355, 18. 9 cf. I 457, 13.

1—2 ὤνπερ — ἀφῆκαν V] καὶ αὐτὰ δὲ διεφθάρη τῷ χρόνῳ
A. 1 διαφθορεῖν Maltr.] διαφθορεῖ V. 2 βασιλεὺς A] καὶ
βασιλεὺς V. 6 ἐπὶ V] ἐς A. 7 τὴν scripsi] τῶν codd.
10 ἐν A] ἐπὶ V. 11 ἐπετεχνήσατο V] μετετεχνήσατο A. 17—18
παλλατίω V, παλαντίω A. 18 ⟨ἁγίων⟩ addidit Maltr.] om.
codd. 21 ἐπωνύμως V] ὁμωνύμως A. 24—25 ἐχυρωτάτω V
corr.] ἐχυρωτάτο V pr. m., ὀχυρωτάτω A.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ Καρχηδόνος τῆς νέας Ἰουστι- 12
νιανῷ εἴργασται. ἐν δὲ χώρᾳ τῇ ἀμφ' αὐτήν, ἡ Προ-
κονσουλαρία ὠνόμασται, πόλις ἀτείχιστος ἦν, Βάγα ὄνομα,
μὴ ὅτι βαρβάροις ἐπιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τύχῃ τινὶ παριοῦσιν P 115
ἁλωτὴ οὖσα. ταύτην ἐρύματι ἐχυρωτάτῳ περιβαλὼν 13 B 340
Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς πόλιν τε διεπράξατο εἶναι καὶ
τοὺς οἰκήτορας ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διασώσασθαι οἵαν τε εἶναι.
οἳ δὴ τετυχηκότες τῆς χάριτος ἐς τὴν τῆς βασιλίδος 14
τιμὴν Θεοδωριάδα καλοῦσι τὴν πόλιν. φρούριον δὲ 15
ᾠκοδομήσατο ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ, ὃ Τούκκα καλοῦσιν.

ς'. Ἐν Βυζακίῳ δὲ πόλις, Ἀδράμυτος ὄνομα, ἐν τῇ
παραλίᾳ οἰκεῖται, μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος ἐκ παλαιοῦ
οὖσα, καὶ δι' αὐτὸ τὸ τῆς μητροπόλεως ὄνομά τε καὶ
ἀξίωμα κληρωσαμένη ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ, ἐπεὶ πρώτην
αὐτὴν μεγέθει τε καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ ξυμβαίνει
εἶναι. ταύτης Βανδίλοι μὲν τὸν περίβολον ἐς ἔδαφος 2
καθεῖλον, ὡς μή ποτε Ῥωμαῖοι αὐτῆς ἀντιλαβέσθαι δυ-
νατοὶ εἶεν. Μαυρουσίοις τε καταθέουσι τὰ ἐκείνῃ χωρία
ἐν ἐπιτηδείῳ ἀπέκειτο. Λίβυες δὲ κατὰ ταύτην οἰκήτο- 3
ρες, ὅσα γε δυνατὰ τῆς σφῶν σωτηρίας ἐπιμελούμενοι,
τὰ διῃρημένα τῶν τοίχων ἀποτριγχώσαντες, τὰς οἰκίας
ἀλλήλαις ἐνῆψαν· ἐξ ὧν δὴ τοῖς ἐπιοῦσι διαμαχόμενοι 4
ἔν τε τῷ σφαλερῷ τῆς ἐλπίδος καὶ τῷ ἐπικινδύνῳ ἠμύ-
νοντο. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπὶ τριχὸς ἡ σωτηρία διηνεκὲς καὶ 5
ἐπὶ θατέρου σκέλους ἑστῶσα, πολεμουμένοις μὲν ὑπὸ
τῶν Μαυρουσίων, ὑπὸ δὲ τῶν Βανδίλων ἀμελουμένοις.

1 οὖν A] αὐτῶι V. 1—2 ἰουστινιανῶ V] ἰουστινιανὸς A.
2 δὲ A] δὲ τῇ V. 2—3 Προκονσουλαρία Maltr.] προκουνσου-
λαρία V. 3 Βάγα] βάνα V, βαγὰ A. 7 διασώσασθαι οἵαν
τε εἶναι V] διεσώσατο A. 11 ἀδράμυτος V] ἀδράμυττος A,
Ἀδράμητος scribit Procopius saepe in libro IV. de bellis, cf.
indicem.

6 ἀλλ' ἡνίκα Λιβύης κύριος τῷ πολέμῳ βασιλεὺς Ἰουστι-
νιανὸς γέγονε, τεῖχός τε τῇ πόλει εὐμέγεθες ἄγαν περι-
βαλὼν καὶ φρουρὰν ἐνταῦθα στρατιωτῶν καταστησάμε-
νος ἀξιόχρεων θαρσεῖν τε ὑπὲρ ἀσφαλείας τοὺς τῇδε
ᾠκημένους πεποίηται ἀφροντιστῆσαί τε πολεμίων ἁπάν-
7 των. διὸ δὴ αὐτὴν καὶ Ἰουστινιανὴν καλοῦσι τανῦν,
σῶστρα τῷ βασιλεῖ ταῦτα ἐκτίνοντες, μόνῃ τοῦ ὀνόματος
B 341 τῇ παρενθήκῃ τὴν εὐγνωμοσύνην ἐπιδεικνύμενοι, ἐπεὶ
ἄλλο οὐδὲν ὅτῳ ἂν καὶ βασιλέως τὴν ἀγαθοεργίαν ἀμεί-
βοιντο οὔτε αὐτοὶ εἶχον οὔτε οὗτος ἐβούλετο.

8 Ἦν δέ τι καὶ ἄλλο ἐν τῇ τοῦ Βυζακίου παραλίᾳ χω-
ρίον, ὅπερ ἐκάλουν Καπούτβαδα οἱ ἐπιχώριοι. ἐνταῦθα
καταπλεύσας τὰ πρῶτα ὁ τοῦ βασιλέως στόλος Λιβύων
τῆς γῆς ἐπεβάτευεν, ἡνίκα ἐπὶ Γελίμερά τε καὶ Βανδί-
9 λους ἐστράτευεν. οὗ δὴ καὶ τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο καὶ
λόγου κρεῖσσον ἐς τὸν βασιλέα ἐπιδέδεικται ὁ θεὸς δώ-
P 116 ρημα, ὅπερ μοι ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται
10 λόγοις. ἀνύδρου γὰρ τοῦ χωρίου τὰ μάλιστα ὄντος,
ὕδατός τε ἀπορίᾳ πολλῇ πιεζομένου τοῦ Ῥωμαίων στρα-
τοῦ, ἡ γῆ, πρότερον ἐπὶ ξηροῦ βεβαιότατα οὖσα, πηγὴν
ἀνῆκεν, οὗ δὴ τὸ χαράκωμα οἱ στρατιῶται εἰργάζοντο.
11 οἱ μὲν γὰρ ὤρυσσον, ἡ δὲ ἀνεβλύστανεν. ἥ τε γῆ αὐχμὸν
ἀποβαλοῦσα τὸν ἐπιχώριον καὶ μεθαρμοσαμένη τὴν αὐτῆς
12 φύσιν ὕδατι ποτίμῳ ὑγρὰ ἐγεγόνει. ταύτῃ τε τὸ λοιπὸν
ἐν ἐπιτηδείῳ στρατοπεδεύσαντές τε καὶ αὐλισάμενοι, καὶ
τῇ ὑστεραίᾳ ὡς ἐς τὴν μάχην συσκευασάμενοι, ἵνα τὰ
13 ἐν μέσῳ συντέμω, Λιβύην ἔσχον. μαρτυρίῳ τοίνυν διη-
νεκεῖ τὸ τοῦ θεοῦ δῶρον πιστούμενος Ἰουστινιανὸς βα-

17 cf. I 381, 6.

9—10 ἀμείβοιντο V] ἀμείβειν A. 10 οὗτος V] αὐτὸς A. 12 καπουδβαδὰ codd., cf. I 376, 1. 16 ὁ θεὸς ἐπιδέδεικται A.

σιλεύς, ᾧ δὴ βουλομένῳ τὰ ἀμηχανώτατα εὔκολα γίνεται,
ἐς πόλιν αὐτίκα μεταβιβάσαι τὸ χωρίον τοῦτο βεβού-
λευται, τείχει μὲν ἐρυμνήν, τῇ δὲ ἄλλῃ κατασκευῇ ἐς
πόλεως ὄγκον ὑπογεγραμμένην εὐδαίμονος, καὶ γέγονεν
ἔργον τὸ τοῦ βασιλέως ἐνθύμημα. τεῖχός τε γὰρ ἀπο- 14
τετόρνευται καὶ πόλις, καὶ ἀγροῦ τύχη ἐξαπιναίως ἀμεί-
βεται. οἵ τε ἄγροικοι τὴν ἐχέτλην ἀπορριψάμενοι πολι- 15
τικῶς βιοτεύουσιν, οὐκ ἄγροικον δίαιταν ἔτι, ἀλλ' ἀστείαν B 342
διαχειρίζοντες. ἐπεὶ καὶ ἀγοράζουσιν ἐνταῦθα διημε- 16
ρεύοντες, καὶ ὑπὲρ τῶν σφίσιν ἀναγκαίων ἐκκλησιάζουσι,
καὶ ἀγορὰν ἀλλήλοις συμβάλλουσι, τἄλλα τε ἅπαντα πράσ-
σουσιν ὅσα δὴ ἐς πόλεως ἀξίωμα ἥκει.

Ταῦτα μὲν ἐν Βυζακίῳ τῷ ἐπιθαλασσίῳ πεποίηται. 17
κατὰ δὲ τὴν μεσόγειαν ἐς τῆς χώρας τὰ ἔσχατα, ἵνα δὴ
αὐτὴν βάρβαροι προσοικοῦσι Μαυρούσιοι, ἐπιτειχίσματα
κατ' αὐτῶν πεποίηται δυνατώτατα, ἐξ ὧν δὴ οὐκέτι οἷοί
τέ εἰσι καταθεῖν τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. πόλεις τε γὰρ 18
τὰς ἐνταῦθα οὔσας ἐν ἐσχατιᾷ τῆς χώρας ἑκάστην τειχέ-
σιν ἐχυροῖς ἄγαν περιβαλών, αἷς αἱ προσηγορίαι Μάμ-
μης τε καὶ Τελεπτὴ καὶ Κούλουλις, καὶ φρούριον τειχι-
σάμενος, ὅπερ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι Αὐμέτρα, ἐχεγγύους
ἐνταῦθα φρουροὺς στρατιωτῶν κατεστήσατο.

ζ. Τρόπῳ δὲ τῷ αὐτῷ Νουμιδῶν τῇ χώρᾳ τειχίσματί
τε καὶ στρατιωτῶν φυλακτηρίοις τὴν ἀσφάλειαν προσ-
εποίησεν, ὧνπερ ἕκαστα ἐρῶν ἔρχομαι. ὄρος ἐστὶν ἐν 2
Νουμιδίᾳ, ὅπερ Αὐράσιον ἐπικέκληται, οἷον δὴ γῆς τῆς P 117

20 Κούλουλις] cf. Vict. Vit., ed. Halm p. 67, Hierocl. ed. Parthey p. 79.

5—6 ἀποτετόρευται A. 6 πόλις A] πόλιν V. 6—7 ἀμείβεται l, A] βεται evanuit in V. 8 ἀγροίκων A. 14 μεσόγειαν V] μεσόγειον A. 18 ἑκάστην scripsi] ἑκάστη codd. 19 ἐχυροῖς V] ὀχυροῖς A.

3 οἰκουμένης ἑτέρωθι ὡς ἥκιστα ξυμβαίνει εἶναι. τοῦτο
γὰρ τὸ ὄρος οὐρανόμηκες μὲν ἐν τῷ ἀποτόμῳ ἀνέχει, ἐς
περίμετρον δὲ ἡμερῶν μάλιστα διήκει ὁδῷ τριῶν. καὶ
προσιόντι μὲν ἀπρόσβατόν ἐστιν, ἀνάβασιν οὐδεμίαν ὅτι
4 μὴ ἐν ἀποκρήμνῳ ἔχον. ἄνω δὲ γενομένῳ γεώδης τε ἡ
χώρα καὶ ὁμαλῆ τὰ πεδία καὶ ὁδοὶ προσηνεῖς, λειμῶνες
εὔνομοι, παράδεισοι κατάφυτοι δένδροις, ἀρόματα πάντα.
5 καὶ πηγαὶ μὲν ἀποβλύζουσαι τῶν τῇδε σκοπέλων, γαληνὰ
δὲ τὰ ὕδατα, καὶ ποταμοὶ πλήθει ῥοθίου ἐπικυρτούμενοι,
καὶ τὸ δὴ πάντων παραδοξότατον, τά τε λήϊα καὶ τὰ
B 343 δένδρα ἐν τούτῳ τῷ ὄρει διπλάσιον μεγέθους πέρι τὸν
καρπὸν φέρουσιν ἢ ἐν Λιβύῃ τῇ ἄλλῃ πέφυκε γίνεσθαι.
6 τὰ μὲν οὖν ὄρους τοῦ Αὐρασίου ταύτῃ πη ἔχει. Βαν-
δίλοι δὲ αὐτὸ σὺν πάσῃ Λιβύῃ τὸ κατ' ἀρχὰς εἶχον, οὓς
7 δὴ Μαυρούσιοι ἀφελόμενοι τῇδε ἱδρύσαντο. Μαυρου-
σίους δὲ καὶ Ἰαῦδαν, ὃς αὐτῶν ἦρχεν, ἐξελάσας ἐνθένδε
□ Ἰουστινιανὸς βασιλεύς, τῇ ἄλλῃ προσεποίησε Ῥωμαίων
8 ἀρχῇ. προνοήσας τε ὡς μὴ καὶ αὖθις οἱ βάρβαροι κα-
κουργοῖεν ἐνταῦθα ἰόντες, πόλεις μὲν ἀμφὶ τὸ ὄρος ἐρή-
μους τε καὶ ἀτειχίστους τὸ παράπαν εὑρὼν ἐτειχίσατο,
Πεντεβαγάην τε λέγω καὶ Φλωρεντιανὴν καὶ Βάδην τε
καὶ Μήλεον καὶ Ταμουγάδην, ἔτι μέντοι καὶ φρούρια
δύο Δάβουσίν τε καὶ Γαιανά, φυλακτήρια δὲ στρατιω-
τῶν διαρκῆ ἐνταῦθα καταστησάμενος, οὐδεμίαν τοῖς
ἐκείνῃ βαρβάροις ἐλπίδα τῆς ἐπὶ τὸ Αὐράσιον ἐπιβουλῆς
9 ἀπελίπετο. καὶ χώραν δὲ τὴν ὑπὲρ τὸ Αὐράσιον ὑπὸ

2 cf. I 478, 15.

3 ὁδῷ V] ὁδὸν A. 7 παράδεισοι l, A] παράδεισ evanuit in V. ἀρώματα codd. πάντα l, A] parum exstat in V. 10 παραδοξότατον A] παραδοξότερον V. 11 δένδρα A] δένδρη V. περὶ codd. 26 ἀπελίπετο V] ἀπελείπετο A. αὐράσιον l] ἀβράσιον V.

Βανδίλοις ὡς ἥκιστα οὖσαν τοὺς Μαυρουσίους ἀφείλετο.
πόλεις τε ἐνταῦθα ἐτειχίσατο δύο, τήν τε Φρίκην καὶ
Σίτιφιν. ἐν δὲ δὴ πόλεσι ταῖς ἐπὶ Νουμιδίας τῆς ἄλλης 10
κειμέναις ἀνανταγώνιστα ἐρύματα κατεστήσατο. αἷς αἱ
προσηγορίαι αἵδε εἰσί· Λαριβουζουδούων, Παρατουρῶν,
Κιλανά, Σικκαβενερία, Τίγισις, Λαμφουαομβά, Καλαμάα, □
Μέδαρα, Μέδελα. ἔτι μέντοι καὶ φρούρια δύο, ἡ Σκιλή 11
τε καὶ Φώσαλα. ταῦτα μὲν ὧδέ πη ἔσχε.
Πόλις δέ πού ἐστιν ἐν τῇ νήσῳ Σαρδοῖ, ἣ νῦν Σαρ- 12
δινία καλεῖται, Τραϊανοῦ [φρούριον] Φόρον αὐτὴν κα-
λοῦσι Ῥωμαῖοι. ταύτην τειχήρη πεποίηται Ἰουστινιανός, 13
οὐ πρότερον οὖσαν, ἀλλὰ Μαυρουσίοις τοῖς νησιώταις,
οἳ Βαρβαρικῖνοι ἐπικαλοῦνται, ὁπηνίκα ἂν ληΐζεσθαι
βουλομένοις ᾖ, ἐν προχείρῳ κειμένην.
Ἐν δὲ Γαδείροις, κατὰ θάτερα τῶν Ἡρακλέους στη- 14
λῶν, ἣ τοῦ πορθμοῦ ἐν δεξιᾷ ἐστι, κατὰ τὴν Λιβύης
ἀκτὴν φρούριον ἦν ποτε Σέπτον ὄνομα, ὅπερ ἐδείμαντο
μὲν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ῥωμαῖοι, Βανδίλων δὲ οὐκ ἐπι-
μελουμένων καθεῖλεν ὁ χρόνος. ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς βασι- 15
λεὺς Ἰουστινιανὸς τείχει μὲν ἐρυμνόν, φυλακτηρίῳ δὲ
ἰσχυρὸν κατεστήσατο. οὗ δὴ καὶ νεὼν ἀξιοθέατον τῇ 16
θεοτόκῳ ἀνέθηκεν, ἀναψάμενος μὲν ἐπ' αὐτῆς τὰ τῆς
πολιτείας προοίμια, παντὶ δὲ ἀνθρώπων τῷ γένει ταύτῃ
ἄμαχον τὸ φρούριον τοῦτο ποιούμενος.
Ἀλλὰ ταῦτα μὲν τοιαῦτά ἐστιν. ἀμφίλεκτον δὲ οὐδὲν 17
γέγονεν, ἀλλ' ἔνδηλον ἀνθρώποις διαφανῶς πᾶσιν, ὡς
ἐκ τῶν ἑῴων ὁρίων ἄχρι ἐς δύοντά που τὸν ἥλιον, ἃ δὴ B 344
πέρατά ἐστι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, οὐκ ἐρύμασι μόνοις,

6 Κιλανά, Σικκαβενερία scripsi] κιλανάσικα, βενερία V. 10 [φρούριον] inclusi. 13 βαρβαρικ/νοι V. cf. I 482, 4, omissum est in l, spatio vacuo relicto. ὁπηνίκα l] ʽ//ηνίκα V. 17 σεπτὸν A. 25 οὐδὲν V] οὐδενὶ A.

ἀλλὰ καὶ στρατιωτῶν φυλακτηρίοις Ἰουστινιανὸς βασι-
18 λεὺς τὴν πολιτείαν ἐκρατύνατο. ὅσα μὲν οὖν τῶν Ἰου-
στινιανοῦ οἰκοδομημάτων μαθεῖν ἴσχυσα ἢ αὐτόπτης
γεγενημένος ἢ τῶν θεασαμένων αὐτήκοος, ὅση δύναμις
19 τῷ λόγῳ ἐπῆλθον. ἐξεπίσταμαι δὲ ὡς πολλά με καὶ ἄλλα
παρῆλθεν εἰπεῖν ἢ ὄχλῳ λαθόντα ἢ παντάπασιν ἄγνωστα
20 P 118 μείναντα. ὥστε εἴ τῳ διὰ σπουδῆς ἔσται διερευνήσασθαί
τε ἅπαντα καὶ τῷ λόγῳ ἐνθεῖναι, προσέσται αὐτῷ τά τε
δέοντα πεπραχέναι καὶ φιλοκάλου κλέος ἀπενεγκεῖν.

2 ἐκρατύνατο τὴν πολιτείαν V pr. m. 5 ἐξεπίσταμαι] αι evanuit in V. 7 εἴ τῳ V] ὅτῳ A. 9 πεπραχέναι V pr. m. corr.] πεπραγέναι V pr. m., πεποιηκέναι A.

INDEX NOMINUM

(Numeris Romanis significantur libri de bellis. an. = anecdota sive historia arcana vol. III, 1. ae. = de aedificiis sive περὶ κτισμάτων vol. III, 2.)

INDEX GRAECITATIS

* indicat ea vocabula, quae desiderantur in lexicis Stephani et Sophoclis et in Cumanudis *συναγωγῇ λέξεων ἀθησαυρίστων* et in Herwerdeni lexico suppletorio.

† indicat ea vocabula, quae in Stephani aut Sophoclis lexicis aut ex Procopio solo aut ex veteribus lexicis citantur.

Ἀββᾶς: abbas ae. V 9, 11; 13; 16.

ἀβέβηλον χωρίον: locus, quo adire fas non est. *χωρίον γὰρ ἀβέβηλον πώποτε ἀνέφαπτον αὐτῇ οὐδὲν γέγονεν* an. 3, 25. *ὁ γὰρ τοῦ ἱεροῦ τὰ μάλιστα χῶρος ἀβέβηλος καὶ μόνοις ἱερεῦσι βατὸς* ae. I 1, 65. *χῶρον τὸν ἀβέβηλον, ἐν ᾧ ὄργια τὰ ἄρρητα τελεῖσθαι θέμις* ae. I 6, 14.

ἀβληχρός: invalidus, non vehemens, parvus, *ἀβληχρὸς . . . ὁ πυρετὸς ἦν* II 22, 16.

ἄβυσσος: fundo carens. *ἵνα δὴ ἄβυσσός ἐστί τε καὶ ὠνόμασται* VIII 6, 27. ae. IV 8, 15. ae. V 3, 8.

ἀγαθοεργία: beneficentia ae. I 1, 4. ae. I 7, 5. ae. II 9, 11. ae. IV 3, 24. ae. VI 6, 7.

ἀγγαρεύομαι: cogo. *τῆς φύσεως αὐτὸν ἀγγαρευομένης* an. 13, 29.

ἀγγαροφορέω: angariam facio. *οὔτε τοῖς γεωργοῖς τότε ἀγγαροφορεῖν ἐπάναγκες ἦν* an. 30, 16. *οἱ . . . γεωργοῦντες . . . ὥσπερ ἄλλο τι ἀγγαροφοροῦντες* ae. II 4, 11.

ἄγεστα: aggestus. *τὴν ἄγεσταν . . . οὕτω γὰρ τὸ ποιούμενον τῇ Λατίνων φωνῇ ἐκάλουν Ῥωμαῖοι* II 26, 29.

ἅγιος: sanctus. *Σεργίου ἐπιφανοῦς ἁγίου* II 5, 29. *Ἰουλιανῷ . . ἁγίῳ* II 10, 8. *Κυπριανὸν, ἅγιον ἄνδρα* III 21, 17. aliorum mentio fit ae. V 9, 1 sqq. cf. ind. nom. sub v. *Κοσμᾶς*.

ἁγίστευμα*: sanctuarium. ae. I 4, 17.

ἀγκιστροειδής: *ἀγκιστροειδῆ σιδήρια* fibulae ferreae II 21, 22. VIII 11, 33. *τοῖς ἀγκιστροειδέσι κοντοῖς* contis, quibus fibulae ferreae praefixae sunt VIII 11. 34.

ἄγος: piaculum, scelus. *μεταλαγχάνουσι . . τοῦ ἄγους τούτου καὶ γυναῖκες αὐτοῖς* I 24, 6. an. 5, 24. *ἐπὶ πᾶν ἄγος καθεῖναι τὴν ψυχήν* II 9, 8. *ὑπουργήσαντός οἱ ἐς ἅπαν τὸ ἄγος* an. 1, 27. *τὸ κοινὸν ἄγος ἁπάντων ἀνθρώπων* an. 10, 3. an. 20, 5. ⟨an. 22, 19⟩. an. 23, 14. ae. I 9, 6.

ἀγριαίνομαι pro *ἀγριαίνω*: VII 31, 15. VII 32, 17. an. 27, 28. an. 29, 34.

ἄγροικος: agricola I 9, 5. II 26, 9. II 27, 23; 34. III 16, 10. an. 9, 48. an. 11, 21. ae. IV 2, 15. ae. VI 6, 15 et saepius.

ἀγχίστροφος: *ἀγχιστρόφους . . τὰς διώξεις ἐποιοῦντο* I 15, 15. VI 2, 11. *ἀγχιστρόφους . . . τὰς μεταναστάσεις ποιεῖσθαι τῆς δόξης* VII 24, 28. II 28, 16. VIII 8, 20.

ἄγω: *ἄγω ἐπί τινα τὸ πρᾶγμα*

nuntio alicui aliquid VII 35, 8. II 12, 20. ae. I 1, 70. *ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας τὴν δίωξιν ἦγεν* persecutus est an. 11, 31. cf. VII 32, 44. *ὡς ἐς Θευδάτον . . τὸ τῆς ἀρχῆς ὄνομα ἄγοιτο* V 4, 8. *ὅπως εἰς τὸν παῖδα . . ἡ ἀρχὴ ἄγοιτο* VII 35, 14. *ὅπερ αὐτοὺς ἐς τὸ θρασύνεσθαι . . . ἦγεν* an. 7, 5. *ἐς ταύτην δὴ τὴν τιμὴν ἦγον* an. 24, 16.

ἀγωγός: ductus. *τὸν ἀγωγὸν* (sc. *ὕδατος*) . . *ἀνενέωσεν* aquaeductum restituit ae. V 9, 36. *ὅσον τοὺς χώρους . . . φέγγους . . ἀγωγοὺς εἶναι* ut hi loci ductus luminis sint ae. I 1, 42.

ἀγωνία: pugna, contentio. I 1, 2. I 17, 48. II 21, 14. II 26, 21. III 10, 11. III 19, 2. IV 28, 23. V 28, 25. V 29, 18. VI 1, 20. VI 3, 21. VI 21, 9. VII 4, 10. VII 9, 6. VII 34, 29. VIII 14, 16. VIII 19, 1. VIII 24, 13. VIII 30, 1. (hoc vocabulo Procopius saepissime utitur in orationibus). *ἀγωνίας δικανικῆς* contentionis forensis an. 20, 20.

ἀγώνισις = *ἀγωνία*: VIII 23, 21; 35. VIII 30, 15. VIII 35, 33. an. 1, 4. ae. II 1, 6. ae. III 6, 6.

ἀδιέξοδος: impervius, invius. VIII 1, 9. VIII 17, 16. VIII 26, 22. ae. IV 2, 9.

ἄδικος: *ἀδίκων χειρῶν ἄρχοντας* iniuriam inferentes III 17, 6. *χειρῶν ἄρχειν ἀδίκων* III 12, 20. VI 14, 27. an. 17, 2.

ἀδρασταδάραν σαλάνης*: magistratus Persarum. *δύναται δὲ τοῦτο τὸν ἐπὶ ἀρχαῖς τε ὁμοῦ καὶ στρατιώταις ἅπασιν ἐφεστῶτα* I 6, 18. I 11, 25 (*ἀδραταδάρας σαλάνης* V); 38.

ἁδρός: grandis, crassus. *χρήμασιν ἁδροῖς* I 21, 14. II 2, 1. an. 3, 5. an. 19, 15. *χρήματα ἁδρὰ* II 17, 28. *τριβώνιον ἁδρὸν* II 25, 27. IV 6, 12. *σῶμα ἁδρὸν* an. 7, 13. *σίδηρος ἁδ.* VI 25, 3. *χρυσοῦ ἁδροῦ* III 5, 4. *τόκοις ἁδροῖς* an. 21, 13. *φόρον ἁδρόν* an. 11, 30. *χάριτας ἁδράς* VII 20, 5. *σχοίνοις ἁδραῖς* VII 29, 15.

ἀερικόν: tributum, quod praef. praet. annuum exigebat an. 21, 2.

ἀεροβατέω: incedo per aërem, gradior per aërem. *ἀεροβατῶν τε καὶ πάντας ἀνθρώπους περιφρονῶν* an. 20, 22. *ὁ νοῦς . . . ἀεροβατεῖ* ae. I 1, 61.

ἀθάνατοι: milites Persarum I 14, 44; 45; 49.

ἀθαρσέω*: animo cecidi. *πεφοβημένους τε καὶ ἀθαρσοῦντας* IV 11, 22.

ἀθεΐα: impietas. *τὴν Ἑλληνικὴν καλουμένην ἀθεΐαν δοξάζοντας* ae. VI 4, 12.

ἀθῷος: incolumis: *ἐπ' ἀθῴοις τοῖς σώμασι περιεῖναι* VIII 11, 43.

αἰγόκερως: capricornus. II 4, 2.

αἴθριος = *ὑπαίθριος* III 4, 4. V 15, 11.

αἵρεσις: haeresis. *τὴν Εὐτυχοῦς αἵρεσιν* III 7, 22. *αἵρεσιν τὴν Ἀρείου* V 13, 10. *Χριστιανῶν δόξαι ἀπόβλητοι πολλαί εἰσιν . . ἅσπερ αἱρέσεις καλεῖν νενομίκασι, Μοντανῶν τε καὶ Σαββατιανῶν . . .* an. 11, 14. an. 19, 11.

αἱρετικός: haereticus. an. 11, 16. an. 18, 34. ⟨an. 27, 5⟩.

αἱρέω: *νῦν δὲ Ῥωμαίοις εἶλετο*

ἐνθύμημα ἀξιώλεθρον ae. VI 5, 2.

ἀξιώματα, τά: dignitates. II 30, 50.

ἀξιώτερος: carior. βρώσεως ἀξιωτέρας VII 17, 11. σῖτον ἀξ. an. 22, 14. τιμημάτων ἀξιωτέρων an. 23, 12. ἀξ. ἐσθῆτα an. 25, 16. οἱ ἄρτοι ⟨ἀξιώτεροι⟩ an. 26, 21. ἄρτον ἀξ. an. 26, 25.

ἀπαγόρευσις: νόμου ἀπαγόρευσις lex, qua id vetatur an. 16, 22.

ἀπαγριόω, ἀπηγριωμένοι: efferati, exacerbati VIII 35, 32.

ἀπάγω: ἔς τε ὀρρωδίαν ἀπῆγε trepidationem iniecit V 7, 11.

ἀπαγωγή: vectura, solutio φόρου I 4, 35. II 3, 7. II 15, 2. III 4, 29. V 13, 3. VI 14, 9. VI 29, 2. VIII 20, 49. an. 23, 4.

ἀπαλλαξείω: liberari cupio. II 29, 9. VIII 33, 2. an. 4, 40. an. 6, 2. an. 16, 1.

ἀπαλλάττομαι ἐξ ἀνθρώπων: decedo, morior. III 5, 7.

ἀπανθρωπία: inhumanitas. III 10, 29. VII 8, 15. VII 10, 22. VIII 10, 8. an. 8, 18. an. 13, 18. an. 15, 1; 21. an. 22, 23. an. 26, 44.

ἀπαντιάζω = ἀπαντάω. ἀπαντιάσει VII 13, 16. cod. L ἀπηντίαζεν pro ὑπηντίαζεν VII 6, 4.

ἀπαξάπαντες: semel omnes, universi omnes. I 25, 3. an. 18, 43. an. 19, 1. an. 25, 6.

ἀπαριθμέομαι pro ἀπαριθμέω: VII 3, 14. ae. IV 4, 2. tamen ἀπαριθμήσαντες an. 21, 13.

ἀπαυθαδίζομαι, ἀπαυθαδιάζομαι: conficio ultro. VIII 32, 29. ae. II 8, 12. ae. II 10, 20. cf. ἀπαυτοματίζω.

ἀπαυτοματίζω: conficio ultro: VIII 7, 9. ae. II 2, 9. ae. III 7, 20.

ἀπαυτομολέω: transfugio. VIII 31, 12. VIII 32, 20.

ἀπεμπολέω: vendo. ἀπεμπολεῖν an. 11, 6. an. 14, 17. an. 21, 20. an. 22, 15. ἀπεμπολοῦντες an. 19, 16.

ἀπερείδω: πορθμοὶ . . . τρεῖς . . ἀλλήλοις ἀπερηρεισμένοι tria freta inter se cohaerentia ae. I 5, 4.

ἀπερίοπτος: spernens, neglegens. ae. I 11, 17.

ἀπέρχομαι: ὁπηνίκα . . ἀπέλθῃ τοῦ βίου cum mortuus erit an. 30, 33.

ἀπημελημένως: neglegenter. I 5, 35. VI 9, 16. VIII 19, 12. VIII 26, 7. ae. I 9, 11. ae. IV 7, 16. (III 4, 4 scribendum est: ἀπημελημένος).

ἀπισχυρίζομαι: assevero. I 25, 27. II 23, 16. VII 30, 8. VIII 27, 24. an, 29, 3.

ἀποβαίνω: ἣν μέν τις σφᾶς εἰς τὴν γῆν ἀποβήσειε si quis se exponeret III 14, 2.

ἀπόβασις: eventus, exitus. V 28, 11. VI 29, 10. VI 30, 22. VII 4, 8. VII 13, 18. VII 24, 28. VII 30, 14.

ἀποβλαστάνω: profundo. αἱ πηγαὶ τὸ ὕδωρ ἀποβλαστάνουσαι ae. I 11, 11.

ἀπόβλεπτος: conspicuus, illustris. VII 35, 3. VIII 12, 30. an. 9, 13.

ἀποβλύζω: profluo. ὕδωρ . . ἐκ μυχῶν ἀποβλύζον τῆς γῆς ae. 2, 10. πηγάς τε ποτίμων ὑδάτων ὡς ἑκάστῳ ἀποβλυζούσας ae. V 3, 19. καὶ πηγαὶ μὲν ἀποβλύζουσαι τῶν τῇδε σκοπέλων ae. VI 7, 5. profundo: πηγὴ . . . ἐν μὲν ὥρᾳ θερινῇ πότιμον ἀποβλύζουσα καὶ καθαρὸν ὕδωρ ae. IV 2, 18.

ἀποδαρθάνω: meridio. VIII 32, 3.

ἀποδωσείω†: reddo. ἀποδωσείοντες ἥκουσιν VII 34, 21.

ἀποζάω: vitam tolero. ἐλύμοις VIII 13, 18.

ἄποθεν: οὐκ ἄποθεν τοῦ περιβόλου haud procul a muro II 18, 16.

ἀποθριγκόω†: saepis munimento cingo. ae. II 4, 14. ἀποτριγχόω*: ae. IV 2, 3. ae. IV 9, 17. ae. V 7, 7; 16. ae. VI 6, 3.

ἀποθρίζω: τὴν κόμην ἀποθριξάμενος tonsus I 17, 15. ἀποθριξάμενος II 30, 53. an. 1, 37. an. 3, 29. ἀποθρίξασα postquam capillum eius totondit an. 16, 9.

ἀποθωρακίζομαι†: loricam exuo. VIII 32, 3.

ἀποκαυλίζω: defringo. I 18, 33. II 3, 23. V 19, 24. VIII 11, 46.

ἀπόκειμαι: pateo. ἡ χώρα ἀπέκειτο ἐπιοῦσι βαρβάροις ae. IV 2, 16. ἅτε ἀποκειμένου τοῖς ἐκείνῃ βαρβάροις ae. IV 6, 18. βαρβάροις ἀποκείμενον καταθέουσιν ae. IV 9, 17. ae. VI 6, 2. ἀποκειμένην ταῖς τῶν πολεμίων ἐπιδρομαῖς ae. IV 11, 20.

ἀποκεκρυμμένως: occulte. VIII 27, 16.

ἀποκεντάω* (v. l. ἀποκοντάω): confodio, obscoene. an. 9, 28.

ἀποκνέω: dubito, haesito. ἔς τι I 11, 14. πρός τι ae. I 9, 10.

ἀποκόπτω: Metaph. an. 7, 20.

ἀποκρέμαμαι: dependeo. ὄρος, ὄρη ἀποκρέμαται I 15, 20. I 17, 14. VIII 1, 9. VIII 2, 20 ae. II 4, 15. κρημνοὶ ἀπ. II 17, 19. cf. an. 7, 10. ae. II 6, 11. ae. II 8, 14. ὥσπερ ἀποκεκραμένας ποιεῖται τὰς ὄχθας VIII 35, 8.

ἀπόκρισις βασιλική: rescriptum imperatoris II 23, 6. III 16, 12.

ἀποκρούομαι pro ἀποκρούω: I 1, 15.

ἀπολαμβάνω: κύκλον ἀπολαβὼν orbe facto III 8, 25.

ἀπολαύω: fut. ἀπολαύσοντες VII 34, 7.

ἀπολέγων: ἀπολέγοντα vetantia I 22, 11. ἀπολέγων negans II 12, 25. ἀπολέγοντας τῇ ταλαιπωρίᾳ desperantes labore IV 19, 18. πρὸς τὴν ταλαιπωρίαν ἀπολέγοντες IV 2, 10. ἀπολέγοντες πρὸς τῶν πραγμάτων τὰ πονηρότατα VIII 30, 10.

ἀπολείπω: aor. ἀπολεῖψαι coniect., ἀπαλεῖψαι codd., cf. append. an. 8, 18.

ἀπολύομαι: τοῦ βίου morior. an. 17, 32. an. 29, 13; 22.

ἀπολωφάω: subsido. ἀπολωφῆσαν τὸ ὕδωρ VII 29, 7. ὁ ποταμὸς ἀπολωφήσας ae. V 5, 18.

ἀπομένω f. l. pro μένω: VIII 20, 32.

ἀπομοσάμενος (v. l. ἐπομοσάμενος) pro ἀπομόσας IV 26, 25.

ἀποπλέω, fut. ἀποπλεύσει: VII 37, 27.

ἀποπληξία: ictus sanguinis, apoplexia. III 20, 25. V 10, 38.

ἀποπνίγω: suffoco, vexo. ae. V 1, 3. ἀποπνίγεσθαι dirumpi

βερεδάριος (v. l. βεριδάριος, βαρεδάριος): veredarius. καί τινα τῶν ἐς τὰς βασιλικὰς ἀποκρίσεις ἀεὶ στελλομένων, οὓς δὴ βεριδαρίους καλοῦσι III 16, 12. ae. V 3, 3.

βέρεδος: veredus. ἵπποις τοῖς δημοσίοις ὀχούμενος, οὓς δὴ βερέδους καλεῖν νενομίκασιν II 20, 20.

βῆμα: sedes imperatoris in circo. τόν τε βασιλέα ἐπὶ βήματος ὑψηλοῦ καθήμενον IV 9, 11; 12.

βιβάριον†: vivarium. V 22, 10. V 23, 14; **16**; 18; 19.

βλακεύω: luxurior. VIII 12, 8. an. 9, 15.

βλάσφημος: βλάσφημος οἰωνὸς avis infelix, infausta. an. 9, 26.

βλύζω: profundo. πηγὴ ἀψοφητὶ βλύζουσα γαληνὸν τὸ ὕδωρ καὶ πότιμον ae. I 3, 6. cf. ἀποβλύζω.

βολή = ὠδίς, ῖνος. ἐπεὶ καὶ βολὰς τὰς ὠδῖνας ὠνόμαζον VIII 22, 29.

βόμβος τῆς φλογός: sonitus flammae III 6, 20.

βορρᾶς ἄνεμος: septentrio. πρὸς βορρᾶν ἄνεμον septentrionem versus I 3, 2. I 12, 2. I 17, 4; 6. I 19, 3. I 21, 6. II 24, 1. VII 23, 14. VIII 6, 2. ae. II 5, 5. ae. II 8, 19 et saepius.

βόσκω: alo. βόσκει γὰρ αὐτῶν τὴν παρρησίαν V 29, 12. ἐλπίσιν αὐτοὺς κεναῖς ἔβοσκεν VI 20, 14.

βουβών: tumor inguinis. II 22, 17 (bis). 27; 29; 37 (bis); 38. II 23, 20.

βουλευτικός: χρημάτων βουλευτικῶν rei familiaris senatorum an. 29, 20.

βοῦστον*: bustum. βοῦστα γὰρ Λατῖνοι τὰ ἐκ τῆς πυρᾶς καλοῦσι λείψανα VIII 29, 5.

βραβεύω: destino, paro. εἰ δέ τις ὑμῖν τύχη ἐκεῖνο τὸ κράτος ἐβράβευσε VII 25, 17. ἀλλά τις αὐτῷ τύχη τοῦτο ἐβράβευσε III 11, 6.

βράχος, ους, τό: vadum. I 19, 6; 19. V 1, 17 (bis). ae. IV 8, 15.

βρέγμα, ατος, τό: sinciput. IV 28, 27.

βρωμάομαι: rudo. an. 8, 10.

βωμολόχως: scurriliter. an. 9, 15.

Γαυρόομαι: superbio. ae. I 5, 6.

γειτόνημα, ατος, τό: vicinitas. VIII 19, 15.

γελοιάζω: iocor. an. 9, 15.

γελοιώδης: ridiculus. VIII 6, 9. VIII 21, 17. an. 23, 8.

γελωτοποιΐα, ἡ: iocatio, ridiculum. τὰ δὲ πηλῷ τε καὶ τῇ ἐνθένδε γελωτοποιΐᾳ τετειχισμένα ae. II 6, 13. τὰ σπουδαιότατα εἰς γελωτοποιΐαν μεταβάλλειν an. 15, 24.

γερουσία, ἡ: senatus Romanus. III 4, 16. III 6, 5.

γεώδης: terrenus. ae. I 11, 12. ae. II 1, 24. ae. II 4, 16. ae. V 3, 13. ae. V 6, 2. ae. VI 7, 4.

γεώλοφον, τό: tumulus. VIII 29, 11 (bis). VIII 31, 2.

γηροκομέω = γηροβοσκέω. an. 24, 31.

γνώμη: ἐμὴν γνώμην mea sententia VIII 2, 30.

γόνυ: ἐς γόνυ ἐλθεῖν labefactari. I 17, 40. an. 14, 19.

γοργός: vegetus, acer. ἐπινοεῖν δὲ ὅτι ἂν βούλοιτο γοργὸς μάλιστα an. 16, 1.

γριπεύς, ὁ: piscator. I 4, 20.

γρυλλίζω: grundio, ululo. βασιλεὺς . . . καθῆστο γρυλλίζων an. 17, 4.

γυναικοκράτεια = γυναικοκρατία an. 5, 26.

γυναικώδης: effeminatus. VI 14, 11.

γυναικωνῖτις, ιδος, ἡ: gynaeceum. III 4, 22. pars Hagiae Sophiae ae. I 1, 58.

Δᾴδιον, τό: facula. VI 20, 24.

δαιμονίως: mirifice. δαιμονίως ὑπέρογκον VII 24, 1.

δασμολόγος: exactor tributi. ae. VI 2, 21.

δάσος: dumetum. δάσος κυπαρίσσων cupressetum ae. I 3, 6.

δεκαπλασίων, ίονος: decies tanto plus an. 23, 14.

δεκατευτήριον, τό: domus, in qua persolvitur decima. an. 25, 16.

δέλφιξ, ικος: quid in palatio sit III 21, 3; 5.

δεξαμενή: receptaculum. τὴν θείαν δεξαμενήν baptisterium an. 3, 24.

δεξιόομαι: dono. χρήμασι μεγάλοις αὐτοὺς δεξιωσάμενος VIII 33, 2. ad an. 28, 17 cf. append.

δεξιός: dexter, faustus. δεξιὰ γάρ τις ἡ ἀμφὶ Γερμανῷ δόξα ἐς πάντας ἀνθρώπους οὖσα ἐτύγχανεν. VII 37, 24.

δέομαι: part. fut. δεηθησόμενος (δεησόμενος S) an. 15, 25.

δημόσιος: οἴκημα δημόσιον horreum publicum V 14, 17. VI 28, 26. an. 22, 18. carcer publicus VII 32, 51.

διαβαίνω: transeo. VIII 29, 3.

διαβόητος: inclitus. I 2, 8. III 4, 17. III 7, 8. VI 10, 9. VI 18, 7. infamis an. 9, 29.

διαβόλως χρῆσθαι: calumniari. an. 2, 5.

διαγελάω: ὅθεν ἀεὶ διαγελᾷ πρῶτον ἡ ἡμέρα. unde semper illucescere incipit ae. I 1, 41.

διαγραφή: descriptio. an. 23, 9. τὰ δὲ τῶν διαγραφῶν ὡς συντομώτατα φράσαντι ἀπηλλάχθαι τῇδέ πῃ ἔχει an. 23, 17.

διάδημα, ατος, τό: insigne imperatoris. III 2, 28.

διαθρυλλέω: divulgo. ἐχλεύαζον διαθρυλλοῦντες an. 5, 27. an. 12, 4. ae. II 1, 3.

διαθρύπτω: dirumpo. ἥ τε φλὸξ διέθρυψε τὴν τῶν λίθων ἰσχὺν II 17, 24.

διαιτητήριον: sedes, domicilium. VIII 19, 16. ae. I 9, 9. ae. I 11, 24.

διάκονος: diaconus. VII 16, 5. an. 27, 14.

διακύπτω: caput demitto. ἀπὸ τοῦ πύργου διακύψας IV 20, 27. οἱ ἐκ τοῦ πύργου διακύπτοντες V 18, 21. ὑπὲρ τῆς κατώρυχος διακύψαντες VI 1, 15.

διαλαγχάνω: τινί τινος communico aliquid cum aliquo. an. 6, 27. an. 14, 8. an. 20, 1; 11. an. 24, 6.

διαλέγομαι: mihi lego. διαλέγεσθαι τὰς τῶν εὐδαιμόνων οὐσίας ἠξίουν an. 12, 12.

διαλείπω: pereo. VIII 8, 11. cf. tamen app. crit.

διαλλακτής, ὁ: pacificator. V 1, 24.

διαλλάσσον, τό: differentia. πολλῷ τῷ διαλλάσσοντι V 29, 4. VII 4, 10. VIII 30, 1. an. 12, 15.

διαλοιδορέομαι: aor. διαλοιδορησάμενος an. 16, 18.

διαλυτής: eversor. αὐτῆς (sc. τῆς εἰρήνης) I 14, 2. τῆς προθυμίας I 18, 24. τῆς ἑταιρίας IV 14, 27. τῆς τυραννίδος VII 32, 6.

διαμάχομαι: τὸ διαμαχόμενον τῆς γνώμης dissensio. VII 4, 9.

διαμείβω: transgredior. αὐτόν (sc. τὸν Φᾶσιν) τε διαμείψας VIII 13, 3.

διαμέλλω: οὐδὲν διαμελλήσας sine mora II 5, 4.

διαμετρέομαι: percurro, percenseo. ἅπερ μοι διαμετρήσασθαι ἀναγκαιότατον ἔδοξεν εἶναι VIII 1, 12. VIII 5, 32. τὰς Ἰουστινιανοῦ βασιλέως οἰκοδομίας διαμ. ae. IV 1, 1. τὸν βίον διαμετρέομαι: morior. VII 40, 9. ae. III 1, 9.

διαμισθαρνέω† f. l. pro μισθαρνέω an. 21, 20. app. crit.

διανίστημι: τοὺς Χριστιανοὺς διαν. Christianos alium contra alium incito. an. 10, 15.

διαπεραιόω: traicio. διαπεραιώσονται στόλον ae. V 1, 10.

διαπετάννυμι: porrigo. τοὺς δακτύλους διαπετάσας ae. I 2, 12.

διαπονέομαι pro διαπονέω: ae. V 6, 10.

διαπόνημα, ατος, τό: artificium. ae. IV 9, 5. διαπονήματα ἡμῖν τοῦ πολέμου γεγενημένους praemia laboris bello suscepti VIII 19, 20.

διαπορθμεύομαι: transeo. II 29, 23. II 30, 27. III 1, 12. V 1, 13. VII 18, 11. VII 27, 18. VII 30, 2. VII 34, 10. VII 39, 2. VII 40, 11; 24; 29. VIII 5, 12. VIII 7, 12. VIII 13, 28. VIII 20, 55. VIII 22, 21. VIII 25, 5. VIII 26, 23. VIII 28, 6. VIII 34, 10. an. 30, 9. ae. IV 1, 34. ae. IV 3, 20. ae. V 3, 8.

διαρήματα†: ἐς λέμβους μεταβιβάσαντες, οὕσπερ καλεῖν διαρήματα νενομίκασιν ae. VI 1, 3.

διαρκῶς ἔχω τινός: satis multa habeo VII 12, 3.

διαρρέω: dilabor. τὸ ἐκείνῃ τεῖχος διερρυήκει V 23, 15. διερρυηκότα τὸν περίβολον ae. VI 5, 8. V 24, 23; 24.

διασκευάζομαι: ἐπιστολὰς διεσκευασμένοι cum epistulas confinxissent an. 12, 5.

διασκοπέομαι = διασκοπέω. I 17, 16. I 24, 33. II 8, 20. II 9, 13. VIII 28, 7.

διασώζομαι pro διασώζω: ae. V 3, 6.

διατείνομαι: contendo. σπουδάζων τε καὶ διατεινόμενος VII 35, 11. VIII 14, 3. VIII 34, 10. an. 11, 12. an. 27, 18. τὸν ὄλεθρον διατείνεσθε ad interitum contenditis VIII 12, 4.

διατίθεμαι: εἰ ἐς ὁμοίαν τινὰ τοὺς ἀνθρώπους ἀνάγκην διάθοιτο si in eandem necessitatem adduceret I 1, 1. πόλεμον διαθεμένοις eis, qui bellum susceperunt II 4, 19.

διατρέχω: intercedo. ὑπὲρ δὲ μηνῶν ὀκτωκαίδεκα, οὓς δὴ μετὰ τὴν προτέραν ἐκεχειρίαν ἐς ταύτην διαδραμεῖν μεταξὺ ξυνέβη VIII 15, 8.

διατριβή: διατριβὴν ἔχω sum aliquo loco, versor in aliqua re. I 4, 28. I 6, 4. I 20, 4. II 22, 7. II 28, 33. III 14, 10. IV 25, 1; 18. IV 27, 6. VI 8, 3. VI 15, 32. VII 3, 2. VII 14, 3. VII 18, 11. VII 15, 9. <VII 16, 1>. VII 35, 3. VII 39, 10; 19. VII 40, 21; 26. VIII 9, 13. VIII 10, 10. VIII 21, 10. VIII 23, 4. VIII 25, 13. an. 1, 31. an. 2, 5. an. 15, 36. an. 30, 27. ae. I 11, 2. ae. IV 7, 17. ae. VI 4, 7. διατριβήν τινα ποιεῖσθαι VII 11, 26. IV 7, 13. διατρ. ἔχειν ἀμφί τι versari in aliqua re, studium conferre in aliquid VII 35, 11. VII 40, 3.

δίαυλος: διαύλους ποιοῦμαι inambulo I 5, 23. an. 12, 21 cum Suida scribendum ποιεῖσθαι.

διαφεύγω: διέφυγον μὴ δοῦναι τὴν δίκην poenam effugerunt an. 8, 10.

διαφθορέω = διαφθείρω ae. VI 5, 5.

διαφιλονεικέω: litigo. III 19, 13. VIII 15, 2.

διαχειμάζω: hiemo. II 14, 8.

διαχειρίζω: tracto. ξίφη VIII 32, 7. γράμματα an. 24, 30. διαχειρίζομαι: neco. I 5, 39. an. 1, 22. an. 3, 1.

διαχράομαι: consumo, perdo. πέτραι . . . τὰς ναῦς διαχρῶνται ae. VI 3, 7.

διαψιθυρίζω: susurro aliquid, cum susurro explico. διαψιθυριζόμενα . . . λόγῳ τῷ εἰκότι δοκοῦντι εἶναι VIII 32, 30. τὸν νεὼν . . . διαψιθυρίσαι τῷ λόγῳ ae. I 3, 7.

διέξοδος: porta, angustiae. VIII 3, 3.

διηγέομαι: δεδιήγηται narratum est. VII 32, 46 τὰ δεδιηγημένα narrata VIII 5, 24.

διήγημα, ατος, τό: πᾶσι μέντοι ἐν διηγήμασι ἦν in sermone omnium erat VII 1, 4.

διηνεκές: Adv. an. 13, 32. an. 15, 14. an. 20, 12. 23, 1; 8. ae. I 1, 62. ae. I 5, 11. et saepissime in omnibus libris. διηνεκῶς an. 30, 31. ae. II 9, 14 et saepe.

δίοχος, ὁ = νομεύς. ἅπερ οἱ μὲν ποιηταὶ διόχους καλοῦσιν, ἕτεροι δὲ νομέας VIII 22, 12, tamen Maltr. recte videtur scripsisse δρυόχους.

διπλάσιος: τὴν μὲν προῖκα ἐν διπλασίῳ (= διπλασίαν) ἀποτιννύναι an. 17, 25.

διπρόσωπος: ἄγαλμα (Iani) . . . διπρόσωπον τὴν κεφαλὴν ἔχον V 25, 21.

δίσκος, ὁ: patera. ae. I 7, 14.

δίστομος: anceps. ξιφίδια δίστομα an. 7, 15.

δίφρος: sella. ἐς τῶν ὑπάτων ἀναβεβηκότα τὸν δίφρον I 25, 40. ἐς τὸν ὑπάτων δίφρον ἀναβεβηκότος V 1, 9.

διχότομος: dimidiatus. μετὰ τὴν πρώτην διχότομον (sc. τὴν σελήνην) V 1, 23.

διωθέομαι: cogo. διωθουμένης αὐτοὺς ἐπὶ ταῦτα τῆς χρείας VIII 30, 10. ae. II 10, 6. ae. V 5, 13.

διώμοτος: iuratus. VII 32, 46. an. 5, 28. an. 8, 25. an. 21, 19. an. 26, 2. ὁμαιχμίαν πρὸς Λαγγοβάρδας διώμοτον πεποιημένος cum foedus iureiurando sanctum cum L. iniisset VII 34, 40. ὁμαιχμίαν

διωμότως πρὸς Λαγγοβάρδας πεποίηται VIII 25, 7. (utroque loco videtur scribendum: διώμοτος).

διώροφος: ὥστε διώροφον τὸ τεῖχος εἶναι ut moenia duplicem contignationem habeant ae. II 1, 16.

δόγμα, ατος, τό: decretum. δογμάτων Πλατωνικῶν V 1, 3 τῶν ἐν Χριστιανοῖς δογμάτων an. 27, 13. τοῦ Χριστιανῶν δόγματος fidei Christianae III 7, 22. δόγματι τῷ Χριστιανῶν ae. VI 3, 10. δόγμα τὸ πάτριον an. 11, 26.

δόκιμος: εἴ τι δόκιμον ἦν omnes, qui nomen habebant III 16, 11. III 5, 11.

δόλων, ωνος, ὁ: velum parvum. χαλάσαντας τὰ μεγάλα ἱστία τοῖς μικροῖς, ἃ δὴ δόλωνας καλοῦσιν, ἕπεσθαι III 17, 5.

δόλωσις: dolus. δολώσεις ἐπινοεῖν VII 32, 4. VIII 29, 9. ἐπιτεχνάσασθαι VIII 11, 53. μηχανώμενοι an. 20, 4.

δομέστικος: domesticus. ὁ δὲ τῶν ἀπορρήτων Ἄσπαρι ἔφη κοινωνὸς εἶναι· δομέστικον δὲ τοῦτον . . καλοῦσι Ῥωμαῖοι III 4, 7. ὃς τὴν Βελισαρίου ἐπετρόπευε στρατηγίαν· δομέστικον τοῦτον καλοῦσι Ῥωμαῖοι. III 11, 5. δομέστικοι: milites domestici an. 24, 24. an. 26, 28.

δόξα: religio. ἱερεῖ πρέπον τῆς παλαιᾶς δόξης, ἣν νῦν Ἑλληνικὴν καλεῖν νενομίκασι I 25, 10. I 20, 1. δόξα παλαιά religio patria II 13, 7. VI 25, 10. an. 11, 15. ἡ πάτριος δόξα an. 11, 21; an. 27, 8. δόξα ὀρθή V 5, 9. V 13, 10. an. 11, 19.

δοξάζω: credo. τὴν Ἑλληνικὴν καλουμένην ἀθεΐαν δοξάζοντας ae. VI 4, 12.

δορυφόρος: hastatus, custos corporis, miles cohortis praetoriae. I 9, 13. I 12, 21. I 15, 4. I 18, 6. I 21, 27. I 24, 40. I 25, 7; 28. I 26, 9. II 19, 15. II 21, 2. II 26, 26. III 8, 12. III 10, 33. III 11, 19; 30. III 12, 5. III 16, 9. III 19, 13; 23. III 23, 5; 8. IV 3, 5; 13. IV 4, 15. IV 8, 20; 23. IV 10, 4. IV 14, 23. IV 15, 1; 9. IV 17, 28. IV 18, 1; 7; 8; 9; 18. IV 19, 6. IV 21, 9; 10; 21; 27; 28. IV 25, 8. IV 27, 10; 25. IV 28, 3; 7 (ter); 8; 14; 18; 19; 33. V 1, 5. V 5, 4. V 7, 34. V 12, 51. V 16, 1. V 18, 11; 14. V 26, 1. V 27, 4; 11; 13. V 28, 23. V 29, 20 (bis). VI 1, 21; 29. VI 2, 3; 10. VI 4, 3; 7. VI 7, 27. VI 8, 13; 17. VI 9, 9. VI 10, 19. VI 11, 22. VI 13, 14. VI 18, 6. VI 23, 10. VI 27, 14. VII 1, 18; 43; 47. VII 5, 12; 14. VII 8, 12. VII 8, 25. VII 11, 11; 19; 22; 37. VII 12, 10; 19. VII 15, 1. VII 23, 6. VII 27, 3. VII 28, 5; 17. VII 30, 6; 19. VII 35, 23. VII 36, 1. VII 37, 9. VII 38, 5. VII 39, 17. VIII 11, 45; 49. VIII 23, 1. VIII 27, 16. VIII 31, 3; 13. VIII 33, 10. an. 3, 5. an. 4, 13. ὃν τοίνυν εἰθισμένον ἅπασι Ῥωμαίοις ἐκ παλαιοῦ μηδένα δορυφόρον τῶν τινος ἀρχόντων καθίστασθαι, ἢν μὴ δεινοτάτους πρότερον ὅρκους παρεχόμενος τὰ πιστὰ δοίη τῆς ἐς αὐτόν τε καὶ τὸν βασιλέα Ῥωμαίων εὐνοίας IV 18, 6.

δουλαγωγέω: metaph. πορνοβοσκῶν . . . δουλαγωγούντων τὸ σῶφρον ae. I 9, 4

δουλοδιδάσκαλος: servorum magistra an. 15, 16.

δοῦξ, κός, ὁ: dux. οὐδεὶς δὲ οὔτε Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἄρχων, οὓς δοῦκας καλοῦσιν I 17, 46. στρατιωτικῶν καταλόγων ἄρχοντα . . . ὃν δοῦκα καλοῦσι ae. II 6, 9. δοῦκας δὲ τοὺς καλουμένους δύο τοῖς ἔθνεσιν ἐπέστησε τούτοις ae. III 1, 28. ae. III 2, 1. ae. III 3, 8; 14. ae. III 6, 17.

δραπετεύω: c. gen. δραπετεῦσαι τῆς τῶν κεκτημένων χειρὸς VII 16, 19.

δρόμος: δρόμον τὸν δημόσιον cursum publicum, cursum vehicularium an. 30, 1; 8; 10. ὁ τοῦ δημοσίου δρόμου ἐπιμελούμενος procurator a veredis III 16, 12.

δρόμων, ωνος, ὁ: navis actuaria. III 15, 36. VII 6, 24. VII 19, 5 (bis). VII 35, 27; 28. describitur III 11, 15—16.

δρύοχος: cf. δίοχος.

δυσθανατῶντες = δυσθανατοῦντες, quod invenitur in cod. L VIII 16, 21.

δυσκολία: iniquitas. τοῦ χωρίου IV 12, 13. V 9, 8. τοῦ ἀνέμου V 15, 7. III 16, 2.

δύσοδος: invius. an. 2, 26.

δυσπάριτος: impeditus, difficilis. ae. IV 8, 5. ae. IV 10, 27. ae. V 1, 3.

δυσπρόσοδος νόμος: lex dura. II 28, 26.

δυσφορέομαι pro δυσφορέω: II 28, 36. VII 32, 4; 47. VIII 13, 29. VIII 15, 15. VIII 27, 5. an. 10, 6; 18. an. 12, 30. an. 22, 35. ae. III 1, 10. ae. V 6, 19. ae. V 7, 9.

δυσωπέω: perterreo. an. 2, 12. δέει τῷ ἐκ βασιλέως δυσωπούμενοι ae. V 7, 9.

δωμάτιον, τό: domuncula an. 28, 22; 23. horreum VIII 14, 27.

δώρημα, ατος, τό: donum. ae. VI 6, 9.

Ἐάω: τὸν ἄνδρα οὐκ εἴα prohibuit maritum an. 22, 22.

ἐγγόνη, ἡ: neptis an. 5, 33.

ἐγγώνιος: cf. ἐντομή.

ἐγείρω: τυραννίδα ἐγηγερμένην tyrannidem constitutam II 15, 19. μέγα τὸ βλάβος ἠγείρετο magnum detrimentum inferebatur an. 20, 3.

ἐγκαθέζομαι: assideo. ἐγκαθεζόμενοι ἐς πολιορκίαν καθίσταντο VII 5, 1. VII 25, 24. ἐγκαθεζόμενος ἐς πολιορκίαν καθίστατο VII 29, 21. VII 36, 1. ἄγχιστα τῆς στενοχωρίας ἐγκ. τὰς εἰσόδους ἐφύλασσον VII 28, 12.

ἐγκαλλώπισμα, ατος, τό: ornamentum. VIII 21, 14. VIII 22, 6. an. 26, 1.

ἐγκαλύπτομαι: lateo. V 11, 15.

ἔγκειμαι: ὁ χειμὼν ἐνέκειτο hiems imminebat VIII 14, 50. τοὺς ἐγκειμένους ἑκάστῳ φόρους tributum, quod cuique impositum erat an. 30, 7. Similiter: τῆς ἐγκειμένης τῷ χωρίῳ φορᾶς an. 23, 3. τῆς ἐγκειμένης ἑκάστῳ φορᾶς an. 23, 19. an. 23, 11 cum Herw. scribendum: ⟨ἐγ⟩κειμένης. ἐνέκειτο f. l. pro ἐπέκειτο an. 9, 21.

ἐγκλίνομαι pro ἐγκλίνω: VIII 31, 20.

Antiochiam videre humi prosterni II 10, 5.

καταφιλέω: osculor. τῶν προσώπων VII 36, 23. τῆς κεφαλῆς an. 30, 22.

καταφρόνημα, ατος, τό: contemptio. καταφρονήματι ἐπὶ τοὺς πολεμίους χωρεῖν III 19, 10. πολλῷ τῷ καταφρονήματι ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἰέναι IV 1, 25; IV 15, 28. VI 14, 20; VIII 30, 2.

καταψάλλω τινά: neniam cano in aliquem II 23, 12.

κατεγγυάω: despondeo. VII 31, 15. VIII 25, 12.

κατερείπω, **κατερηρίπεσαν**: corruerant. ae. IV 2, 24; cf. tamen app. crit.

κατεσπουδασμένως: diligenter. II 21, 5. cf. κατασπουδάζω.

κατήφεια, ἡ: demissio animi. II 26, 3. VI 15, 7.

κάτοχος (Ἀντωνίνα): addicta. an. 1, 18. f. l. pro κατὰ τάχος an. 3, 2.

κεῖμαι: ἅτε δὴ ἐν νεκροῖς κείμενον cum mortuus iaceret ae. I 6, 5.

κεκρυμμένως: occulte. an. 1, 25; 36. an. 3, 5.

κεντηνάριον: centenarium. ἕλκει δὲ λίτρας τὸ κεντηνάριον ἑκατόν. ἀφ' οὗ δὴ καὶ ὠνόμασται I 22, 4. I 22, 3. II 3, 7. II 5, 29. II 6, 25. II 8, 4. II 10, 24. II 12, 2; 34. II 26, 39. III 6, 2. V 2, 26. VIII 15, 3; 4; 5; 17 (bis). an. 1, 33. an. 4, 31. an. 11, 12. an. 19, 7; 8. et saepius.

κέντον: centum. κέντον γὰρ τὰ ἑκατὸν καλοῦσι Ῥωμαῖοι I 22, 4.

κέντρον, τό: clavus. VIII 22, 14.

κεραία, ἡ ὀρθὴ κεραία: latus rectum anguli recti I 13, 14; 19; 20. asser, pars ballistae V 21, 14; 15; 17.

κεραυνόβλητος: fulmine ictus. II 29, 3. VIII 21, 12.

κεφαλή: κεφαλὴν τῆς ἐλπίδος summam spem II 30, 23.

κήλη, ἡ: hernia. an. 15, 34.

κιβώτιον, τό = θήκη. ae. I 7, 4; 15.

κιβωτός, τὰς κιβωτοὺς καλουμένας: saxa, quibus forma arcarum erat ae. I 11, 19.

κινέω: ἅπαντα ἐπὶ Παύλῳ … ἐκίνει an. 27, 16.

κινστάρνα: cisterna ae. IV 4 (p. 118, 18).

κλεισούρα, ἡ: semita angustissima, fauces. II 29, 25. ae. III 3, 2. ae. III 7, 5. ae. IV 2, 17.

κληρόομαι: sortior. τὴν τοῦ βίου καταστροφήν VII 11, 25.

κλίνω: τῷ ταῦτα οὕτω δεδόσθαι κεκλιμένοι (κεκλημένοι codd.) ἐνεχώρησαν an. 10, 9. hic locus non satis videtur sanatus esse.

κοιαισίτωρ, ωρος, ὁ: quaesitor. an. 20, 9; 11.

κοιαίστωρ, ωρος, ὁ: quaestor. Τριβουνιανὸς . . βασιλεῖ πάρεδρος· κοιαίστωρα τοῦτον καλοῦσι Ῥωμαῖοι I 24, 11. ὃς δὴ Ἀταλαρίχῳ παρήδρευε πρότερον· κοιαίστωρα δὲ τὴν ἀρχὴν ταύτην καλοῦσι Ῥωμαῖοι V 14, 5. I 11, 11. I 24, 18. VII 40, 23. an. 6, 13. an. 9, 41. an. 14, 3. an. 20, 15.

κοινολογέομαί τινί τι: II 15, 35.

κοινός: ἐπὶ κοινῆς VIII 5, 6. VIII 20, 3. cf. ἐπίκοινα.

κοίτη, ἡ: ἐς κοίτην ἐλθεῖν concumbere III 4, 17. nubere V 2, 10. alveus ae. V 5, 13; 19.

κοιτών, ῶνος, ὁ: cubiculum. I 25, 7. IV 26, 32. V 2, 9. an. 1, 21.

κοιτωνίσκος, ὁ: parvum cubiculum. ae. I 3, 14.

κόλαξ, ακος: λόγος . . κόλαξ adulatorius. ae. I 1, 72.

κόλλημα, ατος, τό: coagmentum. VIII 22, 10.

κολοβός: parvus. an. 8, 12. an. 10, 11. ae. II 1, 14.

κολυμβήθρα, ας, ἡ: lavacrum, fons sacer. an. 17, 9.

κολωνός, ὁ: collis. III 12, 9.

κόμης Ἀρμενίας: comes Armeniae. ae. III 1, 15.

κομιδῇ: maxime. I 25, 13. II 29, 35. III 7, 21. III 12, 5. III 13, 22; et saepius.

κομίζω: τὴν μεγίστην τῶν ὕβρεων κομίζειν = τὴν μεγίστην τῶν ὕβρεων ὑβρίζειν VII 34, 6.

κομπώδης: atrox, foedus. ὥστε κομπωδεστέρας ἀεὶ καθ' ἑκάστην τοῖς ὑπηκόοις ἐπιτεχνᾶσθαι τὰς συμφοράς an. 13, 32.

κομψεύομαι: iacto aliquid, superbio aliqua re. VII 36, 7. VIII 6, 9. VIII 29, 8. an. 17, 25. ae. I 1, 14; 28. ae. I 6, 12. ae. II 10, 22. ae. V 2, 2.

κοντός, ὁ: ψέλλιά τε καὶ στρεπτοὺς καὶ χαλινοὺς χρυσοῦς ἐπὶ κοντῶν μετεωρίσας VIII 31, 9. VIII 35, 30.

κόπρος, ὁ = χοῦς: humus. I 5, 21. cf. I 5, 24 et 27.

κόρος, ἐς κόρον ἐλθεῖν: satiari. τῶν ὀδυρμῶν I 5, 35.

κραιπάλη, ἡ: crapula. I 24, 14. V 3, 10.

κράσπεδον, τό: crepido. τοῦ ἱεροῦ ae. I 6, 10. ae. I 4, 4.

κρατύνομαι ἐμαυτόν: consisto. VII 18, 28.

κραυγμός†, ὁ: grunditus. VIII 14, 37. (κραυγή K)

κρείσσων χρημάτων: contemptor divitiarum VII 14, 1. λόγου maior quam oratio par inveniri possit VII 25, 14. ae. VI 6, 9.

κρεμάω: ἐκρέμων II 8, 9; III 21, 23. κρεμῶντες VI 15, 25.

κρεοπώλης (κρεωπώλης P): lanius II 11, 8.

κρεουργέω: κρεουργηθεὶς ἔπεσε plurimis vulneribus acceptis cecidit I 15, 16; I 18, 38; IV 10, 10; V 29, 41. κρεουργηθέντες ἀπεκομίσθησαν VI 14, 15. κρεουργήσας postquam in frusta concidit III 22, 18. κρεουργήσασα an. 1, 27. κρεουργήσαντες an. 8, 13. κρεουργησάντων an. 8, 18.

κριός, ὁ: aries, machina bellica. descriptio eius V 21, 6 sqq. V 22, 1; 11. II 17, 10. leviorem arietem fabricantur Sabiri VIII 11, 29 sqq. VIII 14, 5.

κρημνάω = κρήμνημι. ἐκρήμνων (ἐκρέμνων K, ἐκρήμνουν L) V 20, 2.

κτείς, **κτενός**, ὁ: pecten. I 4, 18 (bis); 19; 27; 28.

κτήτωρ, ορος, ὁ: possessor. an. 26, 17.

κυματίας: undosus. ae. II 2, 14. ae. V 5, 17. (Herod. II 111.)

κυνηγέσιον, τό: amphitheatrum. VII 23, 3. an. 9, 2; 6. an. 26, 8.

κυρτόομαι: curvor. ae. II 2, 14.

κύρτωμα, ατος, τό: fornix, curvatura. VIII 22, 13. VI 3, 3; 7. ae. II 3, 19.

ται abolescit peccati memoria IV 16, 19. ἐς τοῦτο ἡμῖν περιέστηκε τύχης τὰ πράγματα, ὥστε IV 2, 10. ἐς τοῦτο τύχης περιειστήκει τούτῳ δὴ τῷ ἀνθρώπῳ τὰ πράγματα, ὥστε an. 15, 10. ἐς πλοῦτόν τινα περιίσταντο μέγαν an. 26, 22.

περιλαμβάνω: ὀρρωδία τε αὐτοὺς καὶ ἀπειρία περιλαβοῦσαι I 14, 17. V 6, 6. ἀσχολία τις λόγων ἑτέρων τὴν διάνοιαν περιλαβοῦσα III 11, 25. ὀρρωδία τε καὶ κακῶν μνήμη περιλαβοῦσαι IV 1, 17. ἡ κραυγὴ τὴν πόλιν περιλαβοῦσα VI 2, 13. τὴν περιλαβοῦσαν ἡμᾶς ἀνάγκην VIII 14, 14. καὶ τοῦ λοιμοῦ ξύμπασαν περιλαβόντος τήν τε ἄλλην οἰκουμένην . . . an. 23, 20.

περίμετρον, τό: circuitus. IV 13, 42. V 15, 8. ae. I 5, 13. ae. VI 3, 3.

περίοδος, ἡ: circuitus. περιόδοις τισὶ χρώμενος I 17, 5. περιόδους πολλὰς περιβαλόμενος VIII 34, 23.

περιοργίζω: περιωργισμένος magnopere iratus VIII 19, 8.

περιπλέκω: ἀλλήλους περιπλακέντες inter se complexi VII 36, 23.

περιπληθής: λίθους περιπληθεῖς saxa permagna V 22, 22.

περιπνέω: circumflo ae. I 11, 5.

περιρρέω: αἵματι περιρρεομένους sanguine redundantes VII 26, 8.

περισκοπέομαι = περισκοπέω. I 4, 19. III 19, 15. an. 4, 21. an. 22, 1.

περισταυρόω: vallis munio III 23, 19. VI 5, 17.

περιφρονέω: c. genet. V 18, 42.

περιώδυνος: magno dolore affectus. περιώδυνος γενόμενος (τοῖς ξυμπεσοῦσι) II 7, 19; III 4, 24. V 7, 3. περιώδυνος γεγονώς IV 24, 16. VII 19, 32. an. 1, 24. ae. II 3, 7. περιώδυνοι ἐγίνοντο III 10, 8.

πεσσός, ὁ = λόφος: stereobates ae. I 1, 37; 69; 71.

πήγνυμαι: γέφυραν II 21, 21; ae. IV 6, 13; ae. V 3, 6. τὸ στρατόπεδον II 24, 13. χαράκωμα VIII 20, 32. τὰ ὅρια ae. IV 8, 12. τοῦ λόγου κρηπῖδα ae. IV 8, 2.

πήρωσις εως, ἡ: ποδῶν claudita8. II 12, 23.

πίθηκες: pumiliones. VIII 24, 39 (νάννοι L).

πῖλος, ὁ: cassis. VIII 31, 18.

πίννος* = πίννα. ae. III 1, 20.

πιστόομαί τινα: fidem do alicui. ὅρκων αὐτοὺς πλήθει πιστωσαμένη an. 2, 16. πιστούμενος ἅπαντας ae. I 7, 5.

πλάγιος: ambiguus. λόγος VIII 19, 11.

πλειότερος: auctus, exaggeratus. τούτων δὴ καὶ πλειοτέρων ἐς τὴν Ἰταλίαν ἀγγελλομένων VII 39, 21.

πλεῖστος: ἐπὶ πλεῖστον I 15, 20. I 17, 7; 30. I 18 31. I 19, 3; 6. II 1, 14. II 6, 11; et saepissime. ὡς ἐπὶ πλεῖστον III 8, 27. IV 6, 7. ὡς ἐπὶ πλεῖστον εἰπεῖν VII 16, 9. ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον I 15, 23. I 21, 8. I 24, 16. II 2, 4. II 10, 20. II 22, 37. II 25, 26. II 26, 36; et saepissime.

πλευρά, ἡ: latus. ἀπολιπὼν τὴν τοῦ χωρίου πλευρὰν ἀτείχιστον ae. II 6, 4. ae. II 6, 7.

πλημμυρέω: redundo ae. II 3, 20. πλημμύρω: ae. V 2, 8. ae. V 4, 3. ae. V 5, 20.

πλησίος: ξυγγενὴς πλησιαίτατος VII 32, 17.

πλούμια (πλούμμια codd.): plumea. ae. III 1, 22.

πλωτήρ, ῆρος, ὁ: nauta. ae. VI 3, 8.

πνιγεύς, έως, ὁ: sudatorium; ibi torrebatur panis (cf. III 13, 16). III 13, 15.

πνιγμός, ὁ: aestus. III 16, 21.

ποδάγρα, ἡ: podagra. II 12, 20.

ποδηγέομαι = ποδηγέω. ae. IV 9, 14.

ποδοστράβη, ἡ: laqueus. I 3, 13.

ποιέομαι = προσποιέομαι. III 8, 9. VIII 30, 19. an. 10, 23. an. 17, 45. ἐν ἁρπαγῇ ἅπαντα ἐποιήσαντο omnia diripuerunt IV 19, 31. ἐν ἀλογίᾳ ποιέομαι neglego IV 21, 6.

ποινή, ἡ: poena. ποινῆς ἔτυχε πικρᾶς poena acerba affectus est I 17, 26.

πολεμησείω: bellum volo. VIII 29, 7. VIII 31, 22. ae. IV 1, 6.

πόλος, ὁ: terrae globus. ae. I 2, 11 (bis).

πολυθεΐα, ἡ: multorum deorum cultus. an. 19, 11. ae. VI 2, 15.

πολυπλάσιος = πολλαπλάσιος. IV 12, 11.

πολυώδυνος: οὐ μάλιστα πολυώδυνος ἦν quo loco maxime dolebat VI 2, 28.

πομπεύω: triumphum ago. IV 9, 3. πομπεύω τινά ludibrii causa cum pompa duco aliquem VII 32, 3. an. 11, 36; 37

πονέω: πεπονηκώς ruinosus. τοὺς πεπονηκότας τῶν τοίχων ae. II 1, 19. τὰ πεπονηκότα τοῦ περιβόλου ae. II 5, 5. οἷς ἂν ὁ λόγος ἀκμάζων τε καὶ οὔπω πεπονηκὼς (defessus) παντάπασιν εἴη ae. I 4, 31.

πονηρός: ἐπὶ πονηρῷ τινος, ἐπὶ τῷ πονηρῷ τινος ut detrimentum alicui afferatur I 3, 14. I 19, 1. I 21, 13. IV 28, 8. VII 19, 23. VII 21, 12. VII 30, 7. VIII 23, 32. VIII 25, 10. VIII 27, 12. an. 13, 32. an. 30, 30. ae. 2, 5. ae. II 3, 4. ae. VI 5, 4. πονήρως νοσέω I 21, 17; III 3, 4.

πόντην: pontem. ae. IV 6, 16.

πορίζομαί τινί τι: comparo alicui aliquid. I 2, 2. II 4, 23. II 6, 6. II 21, 14. V 6, 10. VI 24, 13. VI 29, 28. VII 6, 9. VII 21, 19. VIII 4, 6. an. 25, 7. mihi comparo an. 9, 27.

πόρος, ὁ: stipendium. an. 24, 2.

πόρρω ἀπό: procul a. III 18, 15. IV 4, 14. IV 5, 3.

πραίτωρ, ωρος, ὁ: praetor. III 10, 3. cf. tamen append. πραίτωρ δή ⟨μων⟩ praetor plebis. an. 20, 9 sq.

πραιτώριοι, οἱ: praetoriani. VI 22, 25. VI 29, 29. VII 6, 9. an. 21, 1.

πράσιος = πράσινος. V 12, 42.

πρεσβύτερος, ὁ: presbyter. I 25, 31.

πριβᾶτα: privata, res familiaris imperatoris. an. 22, 12.

προανακλίνω*: antea patefacio. VI 13, 12.

προβάλλομαι: obicio τῆς κεφαλῆς χεῖρα IV 28, 31. τὰς ἀσπίδας τοῦ στρατηγοῦ V 18, 13. βασιλέα σφίσι προβεβλημένοι rege constituto an. 11, 27. προβέβλημαι: obiectus sum, propugnaculum sum. II 18, 7. ae. II 1, 13. ae. II 1, 25.

ae. II 4, 14. ae. II 5, 1; 6. ae. IV 10, 2. ae. VI 3, 2.

προγίγνομαι: *τῶν αὐτοῦ προγεγενημένων* eorum, qui ante eum fuerunt ae. I 1, 24.

προδαπανάω: antea consumo. VI 20, 33. VIII 8, 12.

προδιασκευάζω: praeformo. ae. I 1, 24.

προεγείρω: *αὐτῆς προεγρηγορὼς* pro ea vigilans ae. VI 2, 2.

πρόειμι: profluo. VIII 35, 7.

προίεμαι: amitto. *τοῦ μὴ τὴν ὑπάρχουσαν προέσθαι δύναμιν* an. 27, 7.

προΐσχομαι: postulo. *μεγάλα προΐσχεσθαι* V 8, 23 (idem significat *προτείνονται* V 8, 25).

προκατατρίβω: antea contero. VIII 30, 12.

προλαμβάνω: *τῇ φυγῇ* (*τῆς φυγῆς* Thuc. 4, 33) V 25, 9. *ἡ προλαβοῦσα* antecedens. *τῇ προλαβούσῃ ξυμβολῇ* I 14, 24. *τῇ προλαβούσῃ νυκτί* III 20, 22. *ἡ προλαβοῦσα τύχη* IV 2, 29. VII 9, 7. *τοῖς προλαβοῦσι* rebus praeteritis IV 16, 18. VII 7, 15. VIII 23, 28.

προλοχίζω: *ἐνέδραις* II 8, 20; 32. II 25, 9. VI 23, 21. VII 11, 17. VII 15, 8. VII 23, 10. VII 36, 11. *ἐνέδραι . . προλοχίζουσαι τὸν διάπλουν* III 14, 3.

πρόμαχος, ὁ: propugnaculum ad pontem positum ae. V 4, 3.

προμαχών, ῶνος, ὁ: lorica. ae. IV 2, 5. ae. IV 10, 14.

πρόοδος, ἡ: progressus. *τῆς θαλάσσης* VIII 6, 29.

προοράω: *προειδομένους* VII 16, 23.

πρόπονος*, ὁ: is, qui praeparat. II 15, 34 (tamen deest in VG et videtur delendum esse).

πρόπους, οδος, ὁ: radix. *τοῦ ὄρους* (*τῶν ὀρῶν*) IV 4, 31. IV 7, 18. VIII 3, 3. VIII 4, 14. VIII 35, 5. ae. IV 2, 9. ae. V 5, 16. ae. V 8, 9.

πρός: *πρὸς ἐπὶ τούτοις* insuper, praeterea. VIII 22, 14. ae. I 8, 14. 10, 4. ae. II 6, 8. ae. II 9, 12. ae. IV 2, 6. ae. IV 6, 32; et saepius.

προσάγω: admoveo. *κλίμακας τῷ τείχει* I 7, 25. *κλίμακας . . καὶ μηχανὰς* II 27, 29. *τούς τε πύργους καὶ τὰς ἄλλας μηχανὰς* II 27, 39.

προσαδικέω: ultro iniuriam infero V 5, 8. VIII 24, 14.

προσαιτητής†: mendicus. an. 25, 25. an. 26, 18; 26; 29. an. 29, 25.

προσαποκρέμαμαι†: praeterea dependeo. I 1, 13.

προσβάλλω: *κριὸν* immitto arietem I 7, 12.

προσδοκάω: *προσδοκωμένοις* f. l. pro *προσδεχομένοις* VI 30, 28.

προσεδρεύω: *προσήδρευον . . . ἀνδραποδώδη τινὰ προσεδρείαν* an 15, 13.

προσεπιβάλλω: addo VII 8, 4.

προσεπιπέμπω†: praeterea immitto. an. 18, 15.

προσεπιτεχνάομαι†: praeterea comminiscor. V 19, 24. an. 26, 40. ae. III 5, 10. ae. IV 9, 9.

προσεχῶς: uno tenore. ae. III 2, 1.

προσήκω: *τῆς χώρας ἅτε αὐτοῖς προσηκούσης* regionis, cum eorum esset VIII 33, 5. *οὐδὲν προσῆκον* quamquam non decet. V 3, 17. V 20, 17. VI 6,

21. VI 22, 19. an. 2, 31. an. 17, 37. an. 23, 4; et saepius.

προσηνής: placidus. *προσηνεῖ τῷ ῥείθρῳ* ae. I 5, 7. *προσηνὴς ὁ ποταμὸς* ae. IV 3, 28. *ὁδοὶ προσηνεῖς* viae commodae. ae. VI 7, 4 *προσηνῶς* ae. IV 8, 8. ae. IV 9, 17. *προσηνές* ae. I 6, 11.

προσθαρρέω*: confido an. 14, 22.

προσίεμαι: *οὐδὲν προσίεσθαι* nihil lucri accipere an. 25, 4.

προσκακόω: *προσκεκακῶσθαι* insuper damnum fecisse VIII 7, 2. cf. tamen app. crit. ad h. l.

προσκυνητής, ὁ: cultor, adorator. ae. V 7, 3.

προσουδίζω: *χαμαὶ* humi iacio. VIII 29, 27; humi prosterno an. 5, 15. *ἐπὶ τῆς γῆς προσουδίσαντες* ae. VI 4, 20.

προσποιέομαι: *βλάβος* damnum facio. VI 23, 30. cf. tamen append. ad h. l.

προστίμημα, ατος, τό: impensa, quae insuper facienda est. an. 25, 17 (spectat ad *τίμημα* in § 16).

προστρίβομαι: atterendo infero, addo. *ταραχήν* I 16, 2. *ξύγχυσίν τε καὶ ἀκοσμίαν* an. 19, 8. *τὰ πολλὰ τῶν ἀτυχημάτων* II 26, 36. *βλάβος* II 30, 24. *μείζω τὰ πάθη* an. 23, 7. *ὄλεθρον* VIII 16, 30. *ἀκερδῆ ἀσχολίαν* an. 20, 23. *πληγάς* I 9, 7. an. 23, 24. *ὄνομα χρηστόν* an. 21, 24. *προσετρίβοντο δυσκόλοις ἑτέροις* conterebantur aliis malis an. 23, 24.

πρόστωον, τό: vestibulum. III 12, 5. IV 28, 8.

προσχωρέω: me dedo. I 7, 4. V 9, 8; 30. V 10, 11. VI 26, 15. *ὄνομα προσχωρεῖ τινι* alicuis nominatur. VIII 12, 35. an. 4, 45.

πρόσωπον, τό: frons. *τὸ τοῦ νεὼ πρόσωπον* ae. I 1, 31.

προτείνομαι: *τοὺς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης λόγους* colloquium de pace offero II 21, 12. VIII 31, 21. *τὴν ὁμαιχμίαν* III 24, 14. *τὰς ξυνθήκας* ae. II 1, 5. *χρήματα πολλὰ* II 13, 7. VIII 34, 17. *χρήματα μεγάλα* III 23, 19. *ξυμμαχίας ὑπόσχεσιν* VI 28, 7. *τὰ δίκαια* iustitiam colo III 19, 6.

προτεμένισμα, ατος, τό: vestibulum ae. I 10, 11 (bis).

προτερεύω = *προτερέω* V 2, 19.

προτίθημι: propono. *ὠνίους τὰς ἀρχὰς προὔθηκεν* an. 22, 7.

προτίκτωρ, ωρος, ὁ: protector. an. 24, 24.

πρόχειρος: *ἐν προχείρῳ ἔχειν* in promptu habere VIII 20, 18. *ἐν προχείρῳ κειμένην* ae. VI 7, 13. *ὡς μὴ ἡ πόλις εἴη ψάμμῳ πρόχειρος* ne urbs obnoxia esset arenae, i. e. ne arena obrueretur ae. VI 4, 2.

πρυτανεύω: constituo. *εἰρήνην* I 16, 2. *τὰ ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ* II 21, 1. velut arbiter (arbitra) constituo: *αὐτὸν* (*τὸν θεὸν*) *πρυτανεῦσαι τῆς μάχης τὸ πέρας* VI 14, 16. *αὐτὴ* (*ἡ τύχη*) *πρυτανεύει τὰ πράγματα* VI 28, 3. VIII 21, 19. an. 10, 9. *πρυτανευούσης τῆς ἀνάγκης* VII 20, 1; VIII 32, 26. VIII 11, 14. an. 17, 27. an. 24, 4. ae. II 8, 24. ae. II 9, 11. ae. IV 8, 18. *ἐκ θεοῦ ῥοπῇ πρυτανεύεται τὰ ἀνθρώπεια* VIII 12, 34. an. 4, 44.

πτερόν, τό: ala. *πτερὰ τὴν οἰκοδομίαν καλοῦσι ταύτην* ae.

συναγώγιμος, ξυναγώγιμον δεῖπνον = συναγώγιον. an. 9, 16.

συναιρέω: συνελόντα εἰπεῖν VII 8, 20. ae. II 4, 21. ae. V 1, 6. ὡς συνελόντας εἰπεῖν VIII 23, 14. συνελόντι εἰπεῖν III 10, 16. ae. I 1, 66. συνελὼν φαίη II 2, 5.

υνακμάζω: τὰ ἐς τὴν ἡλικίαν ξυνακμάζοντες ipsi quoque aetate florentes V 2, 17.

συναμάομαι: colligo. γῆν I 4, 8. χοῦν II 12, 11.

συνδαπανάω: consumo una cum. II 10, 20.

συνδιακοσμέω τινί: instruo una cum aliquo. τὸν στρατόν I 13, 10.

συνδιαπορθμεύομαί τινι*: transeo una cum aliquo. VIII 20, 57.

συνδιαπράσσομαί τινι: una cum aliquo perficio. ae. II 3, 13.

συνδιαφθείρομαι: una pereo. I 4, 13. III 6, 20.

συνδιοικέομαι pro συνδιοικέω: VIII 20, 27.

συνδιόλλυμι: συνδιολωλέναι una perisse an. 18, 43.

συνδυάζομαι: coëo. an. 9, 16.

σύνειμι εἰς: efficio, expleo. I 18, 5. II 24, 16. II 25, 9. III 5, 18. IV 15, 2. VIII 19, 2. an. 28, 5. III 1, 12. V 24, 31.

συνελαύνω: compello. ἐς τῆς προσεδρείας τὴν διάλυσιν VI 11, 8.

συνεξικνέομαι*: aequaliter porrigor. ae. I 1, 55. ae. V 5, 10.

συνεπανίστημι: συνεπανεστηκὸς τῷ σκοπέλῳ una assurgens cum scopulo ae. V 6, 6.

συνεπιλαμβάνομαί τινί τι: adiuvo aliquem in aliqua re. ae. V 3, 10. **συνεπιλαμβάνω**: ae. V 6, 16.

συνέχομαι: comprehendor. ἅτε ξυνεχομένων τῷ Περσῶν ... ὀνόματι II 1, 5.

συνθεάτρια, ἡ: ea, quae simul in theatro vitam agit. an. 9, 26.

σύνθεσις, εως, ἡ: colligatio, coagmentatio. ae. I 8, 18. ae. II 1, 9. ae. IV 8, 4; 9.

συνθήκη, ἡ = σύνθεσις. V 23, 15. VIII 11, 34. ae. I 2, 1. ae. II 8, 17. ae. V 5, 11.

ξυνθρυλλέω*: ξυνεθρύλλουν αὐτοῖς τὴν ἐς τὸν στρατηγὸν αἰτίαν una cum eis convicia fecerunt imperatori III 12, 10.

συνίσταμαι: litigo. an. 10, 19.

συννεύω: τάς τε ὀφρῦς ἐπὶ πᾶσι συννενευκότες supercilia contrahentes (quod stupent) ae. I 1, 49.

συννεωτερίζω τινί: una cum aliquo novo. VIII 1, 11. VIII 11, 28.

σύνοδος, ἡ: synodus. an. 27, 5.

συνοικίζω: Ἰουστινιανὸς γνησίᾳ τὴν χώραν εὐδαιμονίᾳ ξυνῴκισεν ae. IV 3, 10. φθόνῳ τὸ δίκαιον οὐδαμῇ εἴωθε ξυνοικίζεσθαι II 2, 15. IV 15, 24. VIII 23, 16.

συνοικιστής, ὁ: is, qui cum aliquo incolit terram. VII 14, 34.

σύνοικος, ἡ: uxor. an. 14, 8.

σύνταξις, εως, ἡ: stipendium. IV 15, 55. IV 16, 5. IV 18, 9. an. 22, 20. an. 24, 2; 3; 4; 6; 13 (bis); 16; 21; 26. an. 26, 28; 33. an. 30, 13.

συντάσσω: ἐν μοίρᾳ ἡμᾶς τῇ ἀτιμοτάτῃ ξυνέταξας nos despexisti et pro nihil duxisti VII 16, 27.

συντελέω: conduco. εἰς ἀσφάλειαν συντελέσαι III 15, 29.

συντριβής†: confectus. VIII 28, 34. ruinosus. ae. II 6, 8. afflictus. ae. VI 4, 20.

συντρίβω: contero, conficio. συντρίψας ἁπάσας τὰς ἐπὶ τὰς πλάνας φερούσας ὁδοὺς ae. I 1, 9.

συνωνή, ἡ: coemptio. an. 23, 9; 13; 15.

συρφετός = συρφετώδης. ὄχλος ae. I 1, 20. tamen inclusi ὄχλος. cf. append

συσταδόν: comminus V 29, 15.

συστέλλω: contraho. ae. IV 6, 25.

συστρέφω: γοργόν τε καὶ συνεστραμμένον (superciliis contractis) ἀεὶ βλέπουσα an. 10, 11.

σφαιρικός: rotundus. ae. I 4, 16. ae. II 1, 17.

σφίγγω: coarto. ae. V 5, 1. ἡ ἀνάγκη ... τὸν χρόνον ἐφ' ἑαυτὴν σφίγγουσα VIII 23, 6.

σχηματίζομαι: τῷ προσώπῳ σχηματίζεσθαι τὴν εὐλάβειαν facie simulare verecundiam II 9, 8.

σχολάζω: ἐς ἱερὸν ἐσχολακέναι in templo moratum esse VI 26, 14.

σχολάριοι, οἱ: scholares. Ἕτεροι στρατιῶται οὐχ ἥσσους ἢ πεντακόσιοι καὶ τρισχίλιοι τὰ ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ φυλακῇ τοῦ Παλατίου κατέστησαν, οὕσπερ σχολαρίους καλοῦσι an. 24, 15; 21 (bis). an. 26, 28.

σχολή, ἡ: schola. ἑνὸς τῶν ἐπὶ τοῦ Παλατίου φυλακῆς τεταγμένων λόχων, οὕσπερ σχολὰς ὀνομάζουσιν VIII 27, 2.

σωματοφύλαξ, ακος, ὁ: custos corporis. VIII 21, 1.

σῶστρον, τό: praemium vitae servatae. an. 5, 35. ae. VI 6, 7.

Ταβελλίων†, ίωνος, ὁ: tabellio. an. 28, 6.

τάγμα, ατος, τό: ordo. τῷδε (sc. τῶν πατρικίων) τῷ τάγματι ordini patriciorum. an. 15, 29.

ταμεῖον = ταμιεῖον. an. 19, 7.

τάραχος: videtur esse f. l. an. 10, 21.

ταρπή, ἡ: corbis. I 18, 52; 55.

τειχήρης: moenibus cinctus. ae. III 7, 23. ae. IV 2, 25. ae. IV 10, 20; 26. ae. IV 11, 7; 11. ae. VI 7, 13.

τείχισμα, ατος, τό: murus. IV 26, 7.

τελαμών, ῶνος, ὁ: statumen, pars coronae. III 25, 7.

τέλειος: supremus. ἐπεγένετο ἡ τέλειος ἡμέρα τοῦ βίου (τινί) mortuus est II 30, 49. VIII 2, 23. VIII 32, 35. an. 20, 17. an. 29, 21.

τέλμα, ατος, τό: lacuna, quae inter lapides erat et arenato complebatur ae. I 1, 53. ae. II 1, 9.

τέλμις†, ινος, ἡ: palus. VIII 26, 22.

τελωνεῖον*, **τό**: teloneum. an. 25, 3.

τερατεύομαι: comminiscor et praedico. τινὶ τὴν αὐτοκράτορα ἀρχήν I 25, 8. τὰ ἐσόμενα VII 29, 18. fingo: VIII 16, 9. VIII 20, 14. an. 8, 9.

τερατολόγος, ὁ: coniector. II 30, 52

τερθρεία, ἡ: praestigiae. ae. I 1, 10.

τετράπλευρος: quattuor lateribus, quadratus. ae. I 1, 39; 52. ae. I 3, 17. ae. I 10, 13. ae. I 11, 12. ae. V 6, 24.

PRAEFATIO

Non esse potest, quominus in conspectum proferam continentem totum locum, quem ex Procopii bellorum libris Photius vix aequis partibus pluribusque omissis excerptum bibliothecae suae operi inseruit (cod. 63). qua in re quod editionem luculentissimam Henryanam anni MCMLIX (Photius. Bibliothèque. Texte établi et traduit par René Henry, Paris. Société d'édition „Les Belles Lettres", 1959) non fieri potuit ut consulerem cum huius editionis addenda conscribebam, inspectis itaque Photii lectionibus, quas exhibeant codices exemplarium phototypicorum adminiculo nixus pauca inveni, minoris scilicet momenti, quibus ab Henryo discrepem, nonnullis etiamdum nempe fluctuantibus. optimum igitur factu mihi quidem videtur, si rerum statu servato Henryi ut viri Photio denuo edendo per multos annos dediti lectiones in constituendo contextu praeferam, adnotatiunculis suo in loco exhibentibus, quid mihi denique significandum appareat:

Ἀνεγνώσθη Προκοπίου τοῦ ῥήτορος ἱστορικὸν ἐν βιβλίοις ὀκτώ. ἱστορεῖ δὲ τὰ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ συνενεχθέντα πρός τε Πέρσας Ῥωμαίοις καὶ πρὸς Βανδήλους καὶ Γότθους, ἃ Βελισάριος στρατηγῶν διεπράξατο μάλιστα· ᾧ καὶ τὰ πολλὰ ὁ ῥήτωρ συνὼν τὴν ἱστορίαν ἐξ ὧν ὄψει παρείληφε συνεγράψατο.

Ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ διέξεισιν ὡς ἀποβιοὺς Ἀρκάδιος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς Θεοδοσίῳ τῷ παιδὶ Ἰσδιγέρδην τὸν Περσῶν βασιλέα κηδεμόνα κατέλιπεν ἐν ταῖς διαθήκαις, ὁ δὲ ταύτας δεξάμενος ἐπετρόπευσε τοῦ παιδὸς σωφρόνως καὶ Θεοδοσίῳ τὴν βασιλείαν διεσώσατο. εἶτα Οὐαραράνης τὸν Ἰσδιγέρδην τελευτήσαντα διαδεξάμενος ἐστράτευσεν ἐπὶ Ῥωμαίους. Ἀνατολίου δὲ τοῦ τῆς Ἑῴας στρατηγοῦ παρὰ Θεοδοσίου εἰς Πέρσας ἐπὶ πρεσβείᾳ σταλέντος, Οὐαραράνης ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὴν πρεσβείαν δεξάμενος ὑπέστρεψε σπονδὰς θέμενος. εἶτα Περόζης ὁ Περσῶν βασιλεύς, Ἰσδιγέρδην ἄλλον τὸν Οὐαραράνου παῖδα διαδεξάμενος, ἐπολέμησε πρὸς Οὔννους, ἔθνος οὕτω καλουμένους Ἐφθαλίτας, οὓς καὶ λευκοὺς καλοῦσι· λευκοὶ γάρ εἰσι καὶ οὐκ ἄμορφοι τὰς ὄψεις, οὐδ' ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις Οὔννοις· οὔτε γὰρ νομαδικοί εἰσιν οὔτε ἄγριοι ἀλλὰ πολιτείᾳ τε νομίμῳ χρῶνται καὶ

2 *ὄγδοον* M || 3 *ῥωμαίοις* A^2 M, *ῥωμαίους* A || 4 *στρατηγὸς* A
(sed absurde) || 9 *τὸν* M, *τῶν* A; maluerim *τὸν* ⟨*τῶν*⟩ || 10 *ταύ-*
τας A M^1, *ταύτην* M || 11 *τῷ θεοδοσίῳ* ut videtur A M, re tamen
abbreviatura corrupta || 12 *Οὐαραράνης* M, A alibi, *Ουαράνης* A
hoc loco || 15 vix intelligendum utrum *πρεσβείᾳ* an *πρεσβείαν* ex-
hibeant codd. || 19 *ἐφθαλίτας* A M^1, *εὐθαλίτας* M passim || 22 se-
cundum verborum ductum cod. A *τινὶ* significari potest

ὑπὸ σφῶν βασιλέα τάττονται· προσοικοῦσι δὲ πρὸς Βορρᾶν
22 a ἄνεμον Πέρσαις· διὸ καὶ ὀροθεσιῶν ἕνεκα ἐπὶ τοὺς Ἐφθαλίτας Περόζης ἐστράτευσεν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον δυσχωρίαις περιπεσὼν ἐκ προνοίας τῶν Ἐφθαλιτῶν, αἰσχρῶς καὶ μόλις σπονδὰς θέμενος ὑπέστρεψε· προσεκύνησε γὰρ ἅτε κύριον τὸν βασιλέα τῶν Ἐφθαλιτῶν καὶ μήποτε ἐπιστρατεύσειν διομοσάμενος ἀπηλλάγη. παρασπονδήσας δὲ ὕστερον καὶ ἐπιστρατεύσας, ἀκλεῶς ἅμα τῷ παντὶ στρατῷ διεφθάρη, τάφροις τισὶ καὶ διώρυξι περιπεσὼν διεσκευασμένοις, τέταρτον δὲ καὶ εἰκοστὸν τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐλαύνων ἐνιαυτὸν ἐν ᾧ καὶ τὸν πολυθρύλητον μάργαρον, ὅσπερ ἐξ ὠτὸς τοῦ δεξιοῦ Περόζου ἀπεκρέματο, συνέβη ἀφανισθῆναι.

Ὅτι οἱ μαργαρῖται καὶ μάργαροι λέγονται καὶ μαργαρίδαι. εὕρηται γὰρ ὁ μάργαρος παρά τε Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι καὶ ἄλλοις ἀξιολόγοις, τὸ δὲ μαργαρίδαι παρά τε Πραξαγόρᾳ ἰωνίζοντι ἐν τῇ περὶ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον δευτέρᾳ ἱστορίᾳ καὶ παρ' ἄλλοις. οἱ δὲ μαργαρῖται σύνηθες καὶ πολὺ ἐν τῇ χρήσει.

Εἶτα μετὰ Περόζην ὁ νεώτατος υἱὸς Καβάδης ὡς ἐβασίλευσεν, ὅπως τε παρανομῶν εἰς τὸ τῆς λήθης φρούριον ὑπ' αὐτῶν Περσῶν ἐνετέθη, ὅπως τε λαθὼν διὰ τῆς γυναικὸς εἰς τοὺς Ἐφθαλίτας ἀπέδρα, καὶ ὅπως ἐκεῖσε κηδεύσας, στρατῷ μεγάλῳ Ἐφθαλιτῶν ἐπὶ Πέρσας ἐλάσας, ἀμαχητὶ τὴν ἀρχὴν ἀνεκτήσατο, καὶ Βλάσην τὸν Περόζου ἀδελφὸν ἀντ' αὐτοῦ βασιλεύσαντα ἔρημον λαβὼν τῶν ἀμυνομένων ἐξετύφλωσε, ζέον ἔλαιον τοῖς ὀφθαλμοῖς ἠνεωγμένοις ἐπεγχέας· τρόπῳ γὰρ τῷδε Πέρσαι τυφλοῦσι.

1 προσοικοῦσι A^1 *M*, προσήκουσι A || 2 ὀροθεσιῶν *M*, ὀροθετῶν *A* || 3 τὸ *M*, τὸν *A* | δυσπορίαις *M* ut videtur || 5 ὑπέστρεφε *M* || 6 ἐπιστρατεύειν || 7 δὲ A^2 *M*, δ' *M* || 8 καὶ A^2 *M*, om. *A* || 9 διωρύξεσι *A* ut videtur || 10 αὐτοῦ codd. || 14–19 ὅτι-ἐν χρήσει a scholiis alio loco positum || 21 τε *A*, δὲ *M* probabilius, abbreviaturarum sensu hoc loco vix discernendo || 27 ἀνεωγμένοις *M*, tamen vix diiudicandum

Τά τε περὶ Πακουρίου τοῦ Περσῶν βασιλέως καὶ Ἀρσάκου Ἀρμενίων. τῆς τε τῶν ἐπαοιδῶν ὑποθήκης κατὰ Ἀρσάκου τῷ Πακουρίῳ γεγενημένης, εἰ μὴ μῦθος ταῦτα συνέθετο.

Ὅτι Καβάδης ὁ προειρημένος, ὄφλων Ἐφθαλίταις χρήματα Ἀναστάσιον βασιλέα ᾔτεῖτο οἱ δανεῖσαι, τοῦ δὲ μὴ δόντος ἄνευ ἄλλης αἰτίας ἀθρόον πολλὰ τῆς Ἀρμενίας κατέδραμε καὶ Ἀμίδαν ἐπολιόρκει, ἀπορήσας δὲ ἀνεχώρει, ἀναχωροῦντι δὲ ἡ τῶν ἑταιρίδων γυναικῶν αἰσχροπραγμοσύνη αἰτία τῆς ὑποστροφῆς κατέστη, καὶ πολιορκήσας θυμῷ καὶ ὀργῇ Καβάδης τήν τε πόλιν κατὰ κράτος ἔσχε καὶ τοὺς ἐναὐτῇ ἠνδραποδίσατο. ὕστερον δὲ πολλοὺς τῶν αἰχμαλώτων ἀφῆκε προῖκα, οὓς καὶ Ἀναστάσιος ἐς τὰ μάλιστα ἐφιλοφρονήσατο.

Ὅτι πολιορκουμένην Ἀμίδαν μαθὼν Ἀναστάσιος στράτευμα πλῆθος λίαν κατὰ Περσῶν ἔστειλε, στρατηγοὺς 22 b
ἐπιστήσας Ἀρεόβινδόν τε τὸν Ἑῴας στρατηγόν, ὃς ἦν Ὀλυβρίου κηδεστὴς τοῦ μικρῷ πρόσθεν τῆς Ἑσπέρας βασιλεύσαντος, Κέλερά τε τὸν μάγιστρον Πατρίκιόν τε τὸν Φρύγα καὶ Ὑπάτιον τὸν οἰκεῖον ἀδελφιδοῦν.

Οὗτοι μὲν οὖν στρατηγοὶ τέσσαρες, συνῆν δὲ αὐτοῖς καὶ Ἰουστῖνος ὁ μετὰ Ἀναστάσιον βασιλεύσας, ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ τὰ πολέμια· στράτευμα γὰρ τοιοῦτον οὔποτε ἐπὶ Πέρσας Ῥωμαίοις φασὶ ξυστῆναι· ἀλλ' ὑστερησάντων ἡ πόλις ἑάλω καὶ οὐχ ἅμα Καβάδῃ πολεμήσαντες ἀλλὰ χωρὶς ἕκαστοι, ἀκλεῶς ἀπηλλάγησαν, πολλοὺς τῶν οἰκείων ἀποβαλόντες. ὕστερον δὲ ἐς Ἀμίδαν ἀφικόμενοι ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν· χρονοτριβούντων δὲ οἱ ἐντὸς Πέρσαι, ἤδη καὶ ἀπορούμενοι, ἐς σπονδὰς Ῥωμαίοις ἔτεσιν

1 πακουρίου *M*, Πακορίου *A* || 2 del. A^2 perperam || 7 ἀθρόως *A* ut videtur || 8 inter ἀνεχώρει et ἀπεχώρει difficile diiudicandum || 15 στρατεύματος (vel -ματα) *M* || 18 ὀλυμβρίου *M* || 23 βασιλεὺς *M*

ἔπτα συνέβησαν, Κέλερος μὲν ὑπὲρ Ῥωμαίων, Ἀσπεβέδου δὲ ἀντὶ Περσῶν αὐτὰς ποιησαμένων.

Ὅτι τὸ Κιλίκων ὄρος ὁ Ταῦρος ἀμείβει μὲν τὰ πρῶτα Καππαδόκας καὶ Ἀρμενίους καὶ τῶν Περσαρμενίων τὴν γῆν, εἶτα Ἀλβανοὺς καὶ Ἴβηρας, καὶ ὅσα ἄλλα αὐτόνομα ἔθνη καὶ Πέρσαις κατήκοα ταύτῃ ᾤκηνται. ὑπερβάντι δὲ τοὺς Ἰβήρων ὅρους ἀτραπός ἐστιν ἐν στενοχωρίᾳ πολλῇ ἐπὶ σταδίους πεντήκοντα ἐξικνουμένη, αὕτη τε ἡ ἀτραπὸς ἐς ἀπότομόν τινα καὶ ὅλως ἄβατον τελευτᾷ χῶρον· δίοδος γὰρ οὐδεμία φαίνεται, πλήν γε δὴ ὅτι ὥσπερ τινὰ χειροποίητον πυλίδα ἐνταῦθα ἡ φύσις ἐξεῦρεν, ἣ Κασπία ἐκ παλαιοῦ ἐκλήθη. τὸ δὲ ἐνθένδε πεδία τέ ἐστιν ἱππήλάτα καὶ ὑδάτων πολλῶν ἀτεχνῶς ἔμπλεα, καὶ χώρα πολλὴ ἱππόβοτός τε καὶ ἄλλως ὑπτία, οὗ δὴ τὰ Οὔννων ἔθνη σχεδόν τι πάντα ἵδρυται ἄχρι ἐς τὴν Μαιῶτιν διήκοντα λίμνην. Οὗτοι δὴ ἣν μὲν διὰ τῆς πυλίδος, ἧς ἄρτι ἐμνήσθην, ἴωσιν ἐς τὰ Περσῶν καὶ Ῥωμαίων ἤθη, ἀκραιφνέσι τοῖς ἵπποις ἵενται μόνοις γὰρ τοῖς εἰρημένοις πεντήκοντα σταδίοις τῆς δυσχωρίας ταλαιπωροῦνται, οἵπερ ἐς τοὺς Ἰβηρίας ὅρους, ὥσπερ ἐρρήθη, διήκουσιν. ἐπ᾽ ἄλλας δέ τινας ἐξόδους ἰόντες, πόνῳ τε πολλῷ καὶ μόλις ἐς τὰ Περσῶν καὶ Ῥωμαίων ἤθη παραγίνονται. ὅπερ ἐπειδὴ ὁ Φιλίππου Ἀλέξανδρος κατενόησε, πύλας τε ἐν χώρῳ τῷ εἰρημένῳ ἐτεκτήνατο καὶ φυλακτήριον κατεστήσατο. τοῦτο ἐν ταῖς Ἀναστασίου ἡμέραις Ἀμβαζούκης κατεῖχεν, Οὖννος μὲν γένος, Ῥωμαίοις δὲ καὶ Ἀναστασίῳ φίλος, ὃς καὶ ἐνεχεί-
23a ριζεν Ἀναστασίῳ τὰς πύλας. ὁ δὲ τῆς μὲν προθυμίας ἀπεδέχετο, οὐκ ἀνεδέχετο δὲ τὴν φροντίδα.

3 *Κίλικος A* (tamen vix diiudicandum) || 7 *Ἰβήρους A* | inter *ὅρους* et *ὄρους* vix est ut diiudices || 8 *ἑξήκοντα M* passim (hoc loco ut videtur propter sequens illud *ἐξ-*) || 18 *ἵενται M*, *ἴονται* (vel *ἰόντες*) *A*, tamen difficile diiudicandum || 19 *ἐς A*, tamen a Photio raro usitatum, *εἰς M* || 26 *τὸ γένος M* || 27 *Ἀναστασίον A* | *προθυμίας ⟨ἕνεκα⟩* scripserim

Καβάδης δὲ τελευτήσαντος Ἀμβαζούκου ἐβιάσατο τοὺς παῖδας καὶ τὰς πύλας ἔσχεν. Ἀναστάσιος δέ, ἐπεὶ αἱ πρὸς Καβάδην ἐγένοντο σπονδαί, πόλιν ἐδείματο ἐν χωρίῳ Δαρᾶς ἐχυρὰν Περσῶν οὐκ ἐθελόντων, καὶ ἑτέραν πόλιν ἐν Ἀρμενίοις, ἀγχοτάτω τῶν Περσαρμενίας ὁρίων, ἥτις πρὶν ἐκαλεῖτο Θεοδοσιούπολις, ἅτε Θεοδοσίου πόλεως αὐτῇ ἀξίωμα ἀντὶ κώμης περιθεμένου.

Ὅτι Ἀναστασίου τελευτήσαντος, καίτοι πολλῶν ὄντων τῶν πρὸς γένους ἀξίων τῆς βασιλείας, πάντων ταύτης ἀπεληλαμένων Ἰουστῖνος τὴν ἀρχὴν διεδέξατο. πρὸς ὃν Καβάδης, Χοσρόῃ τῷ νεωτάτῳ παιδὶ τὴν βασιλείαν μέλλων ἀσφαλῶς καταλιπεῖν, γράμματα ἔγραφεν υἱοποιηθῆναι αὐτῷ τὸν Χοσρόην αἰτούμενος. Ἰουστῖνος δὲ περιχαρὴς ἐδέξατο τὴν αἴτησιν, ἀλλά γε δὴ καὶ Ἰουστινιανὸς ὁ ἀνεψιός, ἤδη ἐπίδοξος ὢν τὴν βασιλείαν ἀναδέξασθαι. ἀλλὰ Πρόκλου τοῦ κυαίστορος ταῖς συμβουλαῖς μετέμελε τὰ δόξαντα, καὶ Χοσρόης ἐσποιητὸς υἱὸς Ἰουστίνῳ οὐκ ἐγένετο· τὸν γὰρ υἱὸν ἔφασκε καὶ κληρονόμον εἶναι τῆς πατρῴας ἀρχῆς νόμιμον. ἐπὶ δὲ τοὺς περὶ Χοσρόην λόγους καὶ τὴν εἰρήνην Περσῶν μὲν Σεόσης ὁ Καβάδην σώσας πάλαι καὶ Βεόδης ἐστάλησαν, Ῥωμαίων δὲ Ῥουφῖνος καὶ Ὑπάτιος. καὶ Βεόδης μὲν Σεόσην Πέρσαις ἐνδιαβαλὼν ἀναιρεθῆναι πεποίηκε, Ῥουφῖνος δὲ Ὑπάτιον εἰς βασιλέα διαβαλὼν παραλυθῆναι τῆς ἀρχῆς παρεσκεύασεν.

Ὅτι μεταξὺ Βοσπόρου καὶ Χερσῶνος, αἳ διέχουσιν ἀλλήλων ὁδὸν ἡμερῶν εἴκοσι, τὰ ἐν μέσῳ Οὐννικὰ ἔθνη αὐτόνομα ὄντα πρότερον Ἰουστίνῳ κατήκοα γέγονεν· ἡ δὲ Χερσὼν ἐσχάτη τῆς Ῥωμαϊκῆς ὑπῆρχε γῆς. προσεχώρησαν

4 *ἔχυραν A*, *καὶ ἀγχοῦ M*: res ex archetypo exhibente *ἰσχυρὰν* fluxisse propter ductus similitudinem putaverim || 6 *ἐγγυτάτω M* || 10 *γένος M* || 13 *καταλιπεῖν ἀσφαλῶς M* || 14 *περιχαρῶς* (?) *M* || 15 *ἐδέχετο* (probabilius) *A* || 16 *ἐκδέξασθαι M* || 17 *μετέμελλε A* || 26 *τὰ μεταξὺ A* probabilius

δὲ καὶ Ἴβηρες Ἰουστίνῳ ἅμα Γουργένῃ τῷ σφῶν ἡγεμόνι, ὑπὸ Περσῶν ταλαιπωρούμενοι. καὶ ὑπὲρ αὐτῶν Ῥωμαίοις καὶ Πέρσαις ἠρέθη πόλεμος.

Ὅτι ἔτι ζῶν Ἰουστῖνος Ἰουστινιανὸν κοινωνὸν τῆς βασιλείας ἐποιήσατο. τελευτήσαντος δὲ τοῦ θείου ἐς μόνον Ἰουστινιανὸν τὰ τῆς ἀρχῆς περιελήλυθε. Βελισάριος δὲ καὶ Σίττας δορυφόρω ἤστην Ἰουστινιανοῦ ἔτι στρατηγοῦντος. ὑπὸ δὲ Ἰουστίνου τῶν ἐν Δαρᾶς καταλόγων Βελισάριος ἄρχων κατέστη, ὅτι καὶ Προκόπιος ὁ συγγραφεὺς σύμβουλος αὐτῷ ἠρέθη.

23 b Μοναρχήσαντος δὲ Ἰουστινιανοῦ Βελισάριος τῆς Ἑῴας στρατηγὸς καταστὰς ἐπὶ Πέρσας στρατεύειν ἐτέτακτο. Καβάδης δὲ Περόζην ἄνδρα Πέρσην, μιρράνην δὲ τὸ ἀξίωμα, τοῦ οἰκείου στρατοῦ ἡγεμόνα κατεστήσατο· καὶ ἄμφω τὰ στρατεύματα περὶ Δαρᾶς ἐστρατοπεδεύσαντο. καὶ Περόζης Βελισαρίῳ ἐδήλου ἐν παρασκευῇ τὸ ἐν πόλει βαλανεῖον ἔχειν· βούλεσθαι γὰρ αὐτὸν λούσασθαι τῇ ὑστεραίᾳ. διὸ δὴ Ῥωμαῖοι τὰ ἐς τὴν συμβολὴν κρατερῶς ἐξηρτύοντο. παρατάξεως δὲ γενομένης ἑκατέρου στρατεύματος, Ἀνδρέας τις Βυζάντιος παιδοτρίβης καὶ παλαίστρας ἐν Βυζαντίῳ προεστηκώς, ὃς δὴ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Βούζου τοῦ συστρατηγοῦντος Βελισαρίῳ οἰκείοις ἐτύγχανεν, ἅτε τοῦ Βούζου σώματος ἐν βαλανείῳ ἐπιμελούμενος, οὗτος προκλήσεως ἐς μονομαχίαν γεγενημένης, λαθὼν ἅπαντας δεύτερον μονομαχήσας, ἐνίκησε. καὶ ἀρξάμενοι τοῦ πολέμου διελύθησαν. ὕστερον δὲ πάλιν συστάντος αὐτοῖς πολέμου πολλῷ καθυπέρτεροι Ῥωμαῖοι ἐγένοντο καὶ Περσῶν πολὺς ἐρρύη φόνος, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκέτι ἤθελον ἐκ τοῦ εὐθέος μάχην διενεγκεῖν ἐς Ῥωμαίους, ἔφοδοι δὲ ἐξ ἐπιδρομῆς ἀμφοτέροις ἐγίνοντο.

9 ὅτε *A* (vix diiudices *M*) ‖ 12 Ἕω *M* ‖ 17 ὑστεραίᾳ ἔφη *M* (ex margine?) ‖ 18 συμβολὴν A^1, συμβουλὴν *A M* ‖ 25 inter ἀρξάμενοι et ἀρξαμένου vix diiudices ‖ 27 καθυπέρτεροι A^1 *M*, καθύπερτε *A* ‖ 29 Ῥωμαίοις *M*, praetulerim quidem μάχη-... Ῥωμαίοις

Ὅτι Καβάδης ἄλλο στράτευμα ἐς Ἀρμενίαν τὴν Ῥωμαίοις κατήκοον ἔπεμψεν, ὃ δὴ στράτευμα Περσαρμενίων καὶ Σαυνιτῶν καὶ Σαβίρων ἦν· τούτῳ τῷ στρατῷ Μερμερόης ἡγεῖτο. Δωρόθεος δὲ ὁ Ἀρμενίας στρατηγὸς καὶ Σίττας, ὃς παντὸς ἐφεστήκει τοῦδε τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατεύματος, συμβαλόντες τοῖς πολεμίοις ὀλίγοι πολὺ πλειόνων ἐκράτησαν· ἐξ οὗ δὴ καὶ ἐπ' οἴκου οἱ τῇδε Πέρσαι ἀνεχώρησαν.

Τότε καὶ ἄλλα μὲν Περσικὰ χωρία Ῥωμαῖοι κατέσχον, κατέσχον δὲ καὶ τὸ Φαράγγιον καλούμενον, ὅθεν δὴ καὶ τὸν χρυσὸν Πέρσαι ὀρύσσοντες βασιλεῖ φέρουσι. καὶ Τζάνοι δὲ οἱ πάλαι Σάνοι καλούμενοι, αὐτόνομοι ὄντες καὶ λῃστρικώτερον τοὺς πλησιοχώρους κατατρέχοντες, ὑπὸ Σίττα καταστρατηγηθέντες εἰς τὸ ἡμέτερόν τε μεταβληθέντες Χριστιανοὶ γεγόνασι καὶ κατήκοοι Ῥωμαίοις, ὡς καὶ ἐς λόγους στρατοῦ Ῥωμαϊκοῦ κατατάττεσθαι.

Ὅτι Καβάδης ἄμφω τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ ἡττηθέντων ἐν ἀπορίᾳ ἦν. Ἀλαμούνδαρος δὲ ὁ τῶν παρὰ Πέρσαις Σαρακηνῶν βασιλεύς, ἀνὴρ ὢν δεινὸς τὰ πολέμια καὶ δραστήριος, ὃς ἐς γόνυ τὰ Ῥωμαίων ἔκλινε πράγματα ἔτεσι πεντήκοντα, οὗτος ὑπέθετο Καβάδῃ ἐς Ἀντιόχειαν 24 a
τότε ἀφύλακτον οὖσαν καὶ τὰ ταύτῃ χωρία ἐσβαλεῖν. γνοὺς δὲ Βελισάριος κατὰ τάχος ὑπηντίαζε, στράτευμα Ἰσαύρων καὶ Ἀρέθαν τὸν τῶν παρὰ Ῥωμαίοις Σαρακηνῶν βασιλέα ἅμα τοῦ οἰκείου συνεπαγόμενος λαοῦ. Ἀλαμούνδαρος δὲ καὶ Ἀζαρέθης ὀρρωδήσας ἐπ' οἴκου ἀπεχώρει· καὶ Βελισάριος εἵπετο, οὔτι ἐς χεῖρας ἐλθεῖν προαιρούμενος, τὴν δίωξιν δὲ σχηματιζόμενος. ἀλλά τό γε πλῆθος ἐλοιδορεῖτο

5 ἐφειστήκει *M* (ut videtur) ‖ 7 οἶκον *A* sine dubio ‖ 12 Σαυνοι *M* propter errorem ‖ 13 τοῖς πλησιοχώροις *M* ‖ 14 ὑπὸ — μεταβληθέντες om. *M*, tamen res hoc loco etiam A^3 valde corrupta ‖ 16 στρατηγοῦ *A* (ex abbreviatura?) ‖ 22 ταύτης *M* (?) ‖ 24 τὸν τῶν M^1 recte, τὸν *M*, τῶν *A* ‖ 25 τῷ οἰκείῳ — λαῷ *M* ‖ 26 ὀρρωδήσαντες — ἀπεχώρουν *A* (litteris tamen corruptis, ita ut vix diiudices)

αὐτῷ, πρῶτον μὲν οὐκ εἰς τὸ ἐμφανές· ἐπεὶ δὲ ἐμφανῶς ἐκάκιζον, ἄκων συγκροτεῖ τὸν πόλεμον· καὶ τὰ μὲν πρῶτα πιπτόντων ἑκατέρωθεν ἀγχώμαλος ἡ μάχη ἐγένετο, ἔπειτα δὲ τραπέντος τοῦ περὶ Ἀρέθαν λαοῦ καὶ τῶν Ἰσαύρων, κατὰ κράτος ἐνίκων Πέρσαι· καὶ εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ἵππου καταβὰς Βελισάριος τοῖς καταλελειμμένοις συνετάττετο καὶ ἠμύνετο, ἅπαντες ἂν διεφθάρησαν. Ἀζαρέθης μέντοι ὁ Περσῶν στρατηγὸς ὑποστρέψας πρὸς Καβάδην οὐκ ἀπώνατο τῆς νίκης· πολλοὺς γὰρ ἦν καὶ αὐτὸς ἀποβαλὼν ἐν τῇ μάχῃ εἰ καὶ πολὺ πλείους τῶν ἀντιπάλων διεφθάρησαν· διὸ ἐν τοῖς ἀτίμοις ἐτέλει.

Ὅτι Βελισάριον ὁ βασιλεὺς ἐς Βυζάντιον μετακαλεσάμενος ἐφ᾽ ᾧ ἐπὶ Βανδάλους στρατεύσειε, Σίτταν φυλάξοντα τὴν Ἑῴαν ἀπέστειλεν· ἐν ᾧ καὶ Πέρσαι κατὰ Ῥωμαίων ἐσβάλλουσι, καὶ Καβάδου τελευτήσαντος ὁ παῖς Χοσρόης τὴν βασιλείαν ἐκδέχεται. Ῥουφῖνος δὲ καὶ Ἀλέξανδρος καὶ Θωμᾶς σὺν Ἑρμογένει παρὰ Χοσρόην παραγίνονται ἐπὶ πρεσβείαν· οἷς τὴν εἰρήνην ἀπέραντον ἔφησε θέσθαι δέκα καὶ ἑκατὸν κεντηναρίοις. ἀλλὰ τότε μὲν ἄπρακτοι διελύθησαν, ὕστερον δὲ τὴν ἀπέραντον εἰρήνην ἐσπείσαντο, ἕκτον ἤδη ἔτος τὴν βασιλείαν Ἰουστινιανοῦ ἔχοντος. Καὶ Ῥωμαῖοι μὲν τά τε χρήματα καὶ τὸ Φαράγγιον καὶ Βῶλον τὸ φρούριον Πέρσαις παρέδοσαν, Πέρσαι δὲ Ῥωμαίοις τά τε Λαζικῆς ὅρια καὶ Δάγαριν, ἄνδρα ἀγαθὸν τὰ πολέμια, ἀντ᾽ αὐτοῦ ἕτερον κεκομισμένοι οὐκ ἀφανῆ ἄνδρα.

Εὐθὺς μέντοι ἑκατέρῳ βασιλεῖ ἐπιβουλὴν ξυνηνέχθη γενέσθαι πρὸς τῶν ὑπηκόων. καὶ Χοσρόην μὲν ἅτε θορυβώδη καὶ ἄτακτον ὁ Περσῶν μισήσας λεώς, Καβάδην τὸν

1 δὲ om. M | ἀφανῶς M || 3 inter ἐγένετο et ἐγίνετο vix diiudicandum || 5 ἐνίκων Π. κατὰ κράτος M || 8 εἰς M | ἀπώνατο A^{3} M, ἀπῶνα A || 13 Βανδίλους codd. || 18 εἰρηνηνην A || 23 Βολῶν A, tamen quid inter ο et ω non liquet || 25 δὲ καὶ ἕτερον κεκοσμημένον M

Ζάμου τοῦ ἀδελφοῦ παῖδα βασιλέα σφίσιν ἐβουλεύσαντο στήσασθαι· ἀλλὰ γνοὺς ὁ Χοσρόης Ζάμην τε τὸν ἀδελφὸν καὶ τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς ἅμα τῶν μετασχόντων τῆς βου- 24 b
λῆς ἀνελὼν τὴν στάσιν ἔπαυσε.

Καβάδης δὲ ὁ Ζάμου, κομιδῇ νέος ὤν, προνοίᾳ Χαναράγγου τοῦ Ἀδεργουβάνδου διέφυγε τὸν θάνατον· καὶ ὁ Χαναράγγης ὕστερον διὰ τοῦτο ὑπὸ Χοσρόου ἀνῄρηται. Ἰουστινιανὸν δὲ ὁ δῆμος ἐπιβουλεύων Ὑπάτιον ἄκοντα τὸν Ἀναστασίου τοῦ βεβασιλευκότος ἀδελφιδοῦν, βασιλέα σφῶν ἀνηγόρευσαν, ἀρξάμενοι τῆς ἐπιβουλῆς καὶ τῆς στάσεως ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς ἱπποδρόμοις ἔριδος· βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανός, Βελισαρίῳ τε καὶ Μούνδῳ τοῖς στρατηγοῖς χρώμενος, τόν τε Ὑπάτιον καθεῖλε καὶ πολλοὺς τῶν στασιωτῶν ἀνεῖλεν. ἄχρι καὶ ἐς τρεῖς μυριάδας τοῦ ἀναιρεθέντος λαοῦ συντελοῦντος. συνέπραττον δὲ τῷ βασιλεῖ Βοραΐδης καὶ Ἰοῦστος, οἱ αὐτοῦ ἀνεψιοί.

Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ λόγῳ περὶ Τριβωνιανοῦ τοῦ ἐκ Παμφυλίας ἕλκοντος τὸ γένος διέξεισιν, ὃς τὴν κυαίστορος διεῖπεν ἀρχήν, περί τε τῆς φιλοχρηματίας καὶ τῆς ἄλλης αἱμυλίας, καὶ περὶ Ἰωάννου τοῦ ἐπάρχου τοῦ ἐκ Καππαδοκῶν, τῆς τε πανουργίας καὶ ἀπληστίας καὶ μέθης καὶ τῆς ἄλλης κακότητος· ὅπως τε Ἀντωνίνα, ἡ τοῦ Βελισαρίου γυνή, δι᾽ Εὐφημίας τῆς αὐτοῦ θυγατρὸς φρεναπατήσασα Ἰωάννην ἐπίβουλον ἔδειξε βασιλέως, ὅπως τε ὕστερον, Εὐσεβίου τοῦ ἐπισκόπου Κυζίκου ἐξ ἐπιβουλῆς ἀναιρεθέντος, σύνεργος ὑπονοηθεὶς τοῦ μιάσματος ᾐκίσθη τὸ σῶμα καὶ ἀκλεῶς ἐξορίᾳ πικρᾷ καὶ τελευταίᾳ παρεδόθη.

Ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ διέξεισιν ὅπως τε Χοσρόην μελετῶντα λῦσαι τὰς σπονδὰς διὰ τὴν τῶν Ῥωμαίων κατὰ

1 ἐβουλεύοντο A^{1} || 3 τοῖς μετασχοῦσι M || 6 Ἀδέργου Δουνάντου M || 7 inter χαναράγγης et καναράγγης variat A | διὰ τοῦτο ὕστερον M || 8 Ἰουστινιανῷ M || 10 ἀρξαμένης A M exhibere videntur || 13 τὸν δὲ M (?) || 18 τοῦ κυαίστωρος M || 22 Βελισάριος A || 26 ἀνηλεῶς M | τῶν om. M

Λιβύην ἐπικράτειαν (φθόνῳ γὰρ ἐβάλλετο) Οὐΐτιγις ὁ τῶν Γότθων βασιλεὺς διά τινων Λιγούρων κοινολογησάμενος μᾶλλον ἐπώτρυνεν· εἶτα καὶ Βασσάκου ἅμα τῶν Ἀρμενίων ἀποστάντων μὲν Ῥωμαίων καὶ Σίτταν τὸν στρατηγὸν ἐν μάχῃ ἀνελόντων, Πέρσαις δὲ προσχωρησάντων, τὰς ἀπεράντους σπονδὰς καλουμένας λύσας Χοσρόης πολεμεῖν ἔγνω, Ἰουστινιανὸς δὲ μαθὼν παραίνεσιν αὐτῷ δι' Ἀναστασίου προσῆγε μὴ παρασπονδεῖν.

Ἐν τούτῳ καὶ Οὐΐτιγις αἰχμάλωτος παρὰ Βελισαρίου ἐς Βυζάντιον ἀνεπέμφθη, Χοσρόης δὲ τὰ Ῥωμαίων ὅρια καταδραμὼν τὴν Σούρων
25a πόλιν εἷλε καὶ Σουρήνας ἠνδραποδίσατο. ὕστερον μέντοι δισχιλίους καὶ μυρίους ὄντας τοὺς αἰχμαλώτους δυοῖν ὁμολογίᾳ κεντηναρίων ἀφῆκεν ἅπαντας, Κανδίδου τοῦ ἐπισκόπου Σεργιουπόλεως ἐκτῖσαι τὸ χρέος ὑποσχομένου· ὁ δὲ τῆς ὑποσχέσεως ἀλογήσας τὴν δικαίαν εἰσεπράττετο ἔκτισιν.

Χοσρόης δὲ τὴν Ἱεράπολιν πολιορκεῖν ἀρξάμενος, ἐπεὶ ὁ Βεροίας αὐτῷ ἐπίσκοπος ἀργύρου σταθμὰ δισχίλια ἔθετο, ἀπέστη τῆς πολιορκίας, ὁμολογήσας καὶ πάσης ἀποστῆναι τῆς Ἑῴας, εἰ δέκα χρυσοῦ κεντηνάρια λάβοι.

Βούζης δὲ ὁ τῆς Ἑῴας στρατηγός, ἀξιόμαχον ἑαυτὸν οὐκ οἰόμενος τῷ Χοσρόῃ, ὧδε κἀκεῖσε περιεπλανᾶτο. Χοσρόης δὲ ἐπὶ Βέροιαν στρατεύσας ᾔτει μὲν πολλὰ χρήματα, λαβὼν δὲ δισχίλια σταθμὰ ἀργυρίου ἄλλα τοσαῦτα προσεπεζήτει, μὴ διδούντων δὲ ἰσχυρῶς ἐπολιόρκει. τοῦ δὲ σφῶν ἐπισκόπου παραγενομένου (Μέγας ἦν ὄνομα αὐτῷ) καὶ Χοσρόην λιπαροῦντος τοὺς μὲν Βεροιαίους κακῶν ἀπαθεῖς ἀφῆκεν ἰέναι ὅπῃ φίλον ἑκάστῳ εἴη· οἱ δὲ στρατιῶται οἱ πλεῖστοι ἑκόντες

1 inter *λιβύην* et *λιβύων* vix diiudicandum || 3 *ὁ ἅμα, ὅτε ἅμα M*[1] propter marginem male lectam ut mihi quidem videtur, maluerim *ἅμα τε* || 6 *καλουμένας σπονδάς M* || 10 *εἰς M* || 11 *Σύρον M* || 12 *Συρίνους M* || 13 *εἰς χιλίους M* || 27 *διδούντων M*

εἵποντο συστρατευόμενοι Χοσρόῃ ὅτι αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς τῶν συντάξεων ἀπεστέρει.

Χοσρόης δέ, ἐπεὶ χρήματα Ἀντιοχεῖς αἰτήσας οὐκ ἔλαβεν, ἐπολιόρκει τὴν Ἀντιόχειαν· σφοδρῶς δὲ πολιορκουμένης, Θεόκτιστος καὶ Μουλάτζης, ἅμα τῶν ἑπομένων αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ Λιβάνου στρατιωτῶν, ὑπεξελθόντες ἔφυγον, καὶ οὕτω Χοσρόης ἀταλαιπώρως Ἀντιόχειαν παρεστήσατο καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἠνδραποδίσατο. πρέσβεων δὲ παρ' αὐτὸν ἡκόντων Ἰωάννου τε τοῦ Ῥουφίνου καὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ γραμματέως τῶν ἀπορρήτων, καὶ πολλῆς δικαιολογίας ἀναμεταξὺ αὐτῶν τε καὶ Χοσρόου γεγενημένης, τέλος ἀλλήλοις συνέβησαν ἐφ' ᾧ Χοσρόην ἐν μὲν τῷ παραυτίκα κεντηνάρια πεντήκοντα πρὸς Ῥωμαίων λαβόντα, πέντε δὲ φερόμενον ἐπέτειον ἄλλον δασμὸν ἐς τὸν πάντα αἰῶνα, μηδὲν αὐτοὺς ἐργάσασθαι περαιτέρω κακόν· πρέσβεις τε πάλιν παρὰ βασιλέως στελλομένους τὰς ἀμφὶ τῇ εἰρήνῃ σπονδὰς ἐν βεβαίῳ θήσεσθαι.

Ἀλλὰ καίτοι ταῦτα θέμενος Χοσρόης, ἐπί τε τὴν Ἀπάμειαν ᾔει, Θωμᾶ τότε ἀρχιερατεύοντος, καὶ χρήματα μεγάλα εἰσεπράττετο· τέλος τά τε ἱερὰ καὶ τὰ ἀναθήματα πάντα λαβὼν ἀπιὼν ᾤχετο. ἐν ᾧ καὶ περὶ τῶν τιμίων καὶ ζωοποιῶν ξύλων τεθαυματούργηται. εἴρηται καὶ ὅπως Χοσρόης ἱπποδρόμιον ἐκεῖ ἐθεάσατο.

Ἀλλ' ἐκεῖθεν Χοσρόης ἐπὶ Χαλκίδα πάλιν ἐπο-
ρεύετο, ὑπὲρ ἧς δύο λαβὼν κεντηνάρια παρὰ τῶν οἰκούν- 25b
των ἀπολιόρκητον εἴασε. καὶ ἐπὶ Ἔδεσσαν δὲ πορευθείς, δύο λαβὼν κεντηνάρια, τισὶ δὲ καὶ θεοσημείαις ἀπειληθείς, ἀπολιόρκητον εἴασε κἀκείνην. αὕτη ἐστὶν Ἔδεσσα ἐν ᾗ Αὔγαρός τε καὶ τὰ περὶ Αὔγαρον πάλαι πρὸς Χριστοῦ ἐπράχθη. οὗτος δ' ὁ Αὔγαρος καὶ παρὰ Αὔγουστον τὸν

1 *στρατευόμενοι M* | *ὁ βασιλεὺς* om. *M* || 13 *παρὰ M* || 14 *μᾶλλον A* | *εἰς M* || 25 *πόλιν M* || 26 *κεντηνάρια λαβὼν M*

τότε Ῥωμαίων αὐτοκράτορα παραγεγονὼς φίλος τε ἐς τὰ μάλιστα ἐχρημάτισε, καὶ τὴν ἐς τὰ οἰκεῖα ἐπάνοδον σοφίᾳ κατεπράξατο.

Ἀλλ' ὅ γε Χοσρόης ἐξ Ἐδέσσης ἀπάρας ἐπορεύετο. τότε καὶ Ἰουστινιανὸς ἔγραψε τοῖς πρέσβεσιν ἐπιτελέσειν τὰ συντεθέντα ὁμολογῶν. Χοσρόης δὲ ἔτι Κωνσταντιαίους χρήματα εἰσεπράττετο καὶ ἐπὶ Δαρὰς ἐλθὼν ἐπολιόρκει τὴν πόλιν, Μαρτίνου τοῦ στρατηγοῦ ἔνδον μαχομένου. ἀπορήσας δὲ τῆς πολιορκίας, καὶ χίλια σταθμὰ ἀργύρου λαβών, ἐς τὰ Περσῶν ἤδη ἐχώρει, καὶ τοὺς Ἀντιοχεῖς ἅπαντας, πόλιν ἐν Ἀσσυρίοις δειμάμενος ὁδὸν ἡμέρας ἀπὸ Κτησιφῶντος διέχουσαν, Ἀντιόχειάν τε τὴν Χοσρόου καλέσας, ἐν αὐτῇ συνῴκισε. πολλῇ σωφροσύνῃ καὶ χάριτι ἐς αὐτοὺς χρησάμενος. καὶ οὐδενὶ ὑποκεῖσθαι αὐτοὺς τῶν ἀρχόντων πλὴν ἑαυτῷ θεσπίσας. ἱπποδρομίαις τε καὶ ταῖς ἄλλαις ἐψυχαγώγει τέρψεσιν.

Ὅτι Βελισάριος ἐξ Ἰταλίας μετακληθεὶς στρατηγὸς ἐπὶ Χοσρόην καὶ Πέρσας ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ ἐστάλη, καὶ ἐν Μεσοποταμίᾳ γενόμενος ἄνοπλον ὄντα σχεδόν τι τὸν στρατὸν καὶ κατεπτηχότα τὸ Περσῶν ὄνομα ὥπλιζέ τε ἐπιμελῶς καὶ ἐπιθάρρυνε. Χοσρόης δέ, Λαζῶν αὐτὸν ἐπαγομένων, ἅτε δὴ αὐτῶν τε καὶ Γουβάζου τοῦ σφῶν ἡγεμόνος Πέρσαις προσκεχωρηκότων διὰ τὴν Ἰωάννου φορολογίαν τε καὶ καπηλείαν, ἐπὶ Πέτρας τὴν πόλιν, ἐπιθαλασσίαν οὖσαν ἐν Κόλχοις πρὸς τῷ Εὐξείνῳ καλουμένῳ πόντῳ, ἠπείγετο, καὶ ταύτην πολιορκῶν, ἕως μὲν Ἰωάννης περιῆν, οὐδὲν ἤνυεν, ἐπεὶ δὲ βέλει τρωθεὶς τὸν τράχηλον ἐτελεύτησε, τὴν πόλιν παρεστήσατο. τοὺς μέντοι ἐνοικοῦντας ἀπαθεῖς κακῶν ἀφῆκεν· ὁμολογίᾳ γὰρ αὐτοὺς προσελάβετο,

10 ἀργυρίου *M* ‖ 11 πάντας *M* ‖ 13 Χοσρόου om. *M* | συνῴκησε *A* ‖ 15 transponit post illud sequens πλὴν *M* perperam ‖ 15 ἑαυτοῦ *M* ‖ 19 σχεδόν τι om. *M* ‖ 22 γουνάζου *M* ‖ 23 προκεχωρηκότων *M*

καὶ μόνα τὰ τοῦ Ἰωάννου χρήματα, ἅπερ ἀπὸ τοῦ μονοπωλίου αὐτῷ συνείλκετο, ἐληΐσατο πολὺ πλῆθος ὄντα.

Βελισάριος δὲ Νισίβιδος μὲν ἀποπειράσας οὐδὲν ἴσχυσε, τὴν Σισαύρων δὲ πόλιν πολιορκήσας καὶ βιασάμενος ὁμολογίᾳ παρεστήσατο, Βλησχάμην τε τὸν στρατηγὸν καὶ τοὺς λογιωτάτους Περσῶν ἐν αὐτῷ λαβὼν ἐς τὸ Βυζάντιον ἔπεμψε 26a καὶ Ἀρέθαν ἅμα στρατῷ ἐν Ἀσσυρίοις πέμψας τὰ ἐκείνῃ χωρία ἐληΐζετο· ἐξ ἧς χρήματα πολλὰ οἱ περὶ Ἀρέθαν περιβαλλόμενοι οὐκ ἤθελον ὑποστρέφειν ἐπὶ Βελισάριον. Βελισάριος δὲ τοῦ στρατοῦ νοσοῦντος καὶ τῶν περὶ Ἀρέθαν ἀγνοουμένων, καὶ Ῥεκιθάγγου καὶ Θεοκτίστου ἀποπορεύεσθαι μελλόντων ἐς φυλακὴν τῶν περὶ Φοινίκην χωρίων ἃ ὑπὸ Ἀλαμουνδάρου κατετρέχετο, διὰ ταῦτα ἐξ ἠθῶν τῶν Περσῶν ἐς τὰ οἰκεῖα ἐπανῄει, καὶ ἐς Βυζάντιον παρὰ βασιλέως μετεπέμπετο.

2 πολυπληθῆ *M* ‖ 8 πρὸς Ἀσσυρίους *M*, maluerim ἐν Ἀσσυρίᾳ | ἐκεῖσε *M* ‖ 10 περιβαλόμενοι *M* ‖ 13 φοινίκων *M* ‖ 14 κατεστρέφετο *M* ‖ 15 εἰς *M*

ADDENDA ET CORRIGENDA

Downey = G. Downey, The Composition of Procopius, De aedificiis, Transactions of the American Philological Association, Vol. LXXVIII/1947, 171–183
Haury app = J. Haury, Appendix (III 395), 1913
Kall I = H. Kallenberg, Procopiana I, Rheinisches Museum 71/1916, 246–269
Kall II = H. Kallenberg, Procopiana II, Rheinisches Museum 71/1916, 507–526
Kall III = H. Kallenberg, Procopiana III, Rheinisches Museum 74/1925, 155–163
Stef II = Ed. L. de Stefani, Recensio Haury III 1, Byz. Zeitschr. 17/1908, 149–152
Stef III = Ed. L. de Stefani, Recensio Haury III 2, Byz. Zeitschr. 24/1924, 108–111
Byz. Zeitschr. = Byzantinische Zeitschrift

Cetera quid significent virorum doctorum nomina, facile cognoscas ex eo quem in praefatione ad I exhibui conspectu.

Secundum Hauryanum verborum usum notarum (nota) nomine significavi locos, quos aliorum ex rerum scriptorum libris collegit ad interpretandas Procopii res, sed adnotationum (adn), ubi varias lectiones conferebat.

5, 11 (*κακίας,*) adn: *κακίας* Stef III 111
6, 5 (*ὁ*) adn: omittendum censet Stef III 109, cf. Stef II 151 et add an 148, 18-19

7, 1 (*διεσώσατο,*) adn: *διεσώσατο.* Stef III 111
7, 6 (*ὑποκειμένην*) adn: *ἀποκειμένην* Kall II 511, cf. add aed 60, 23
7, 12 (*ἴσμεν*) adn: *ἴσμεν,* Stef III 111
8, 12 (*[ὄχλος]*) adn: *ὅλος* scribi mavult Haury app
11, 14 (*πεσσοὺς*) nota: *πεσὸς δὲ παρὰ Προκοπίῳ* Suid. s. v. *πεσός*
12, 1 (*που τὸν ἥλιον*) adn: cf. add aed 24, 10
13, 7 (*ὡς*) adn: *οἱ* Stef III 109
14, 7 (*ἑκατέρωθι*) adn: *ἑκατέρωθεν* Kall III 169
18, 8 nota: cf. Rubin Zeitalter Anm. 6
22, 24–25 (*ἔπειτα – παρακείμενον*) nota: eicit Downey, Classical Philology, Vol XVIII 1 (January 1948), 44–45
22, 24 nota: cf. Synaxarium ecclesiae Constantinopolitanae, Acta Sanctorum LXIII ed. Delehaye (1902), 180, 45 et 878, 4
23, 19 (*ἅπασι·*) adn: *ἅπασι* Stef III 111
24, 10 (*δύοντα ἥλιον*) adn: aut *δύοντά που τὸν ἥλιον* aut *δύοντα ἥλιον* secundum verborum usum scribendum censet Kall I 261
31, 3 (*ἀποκρίνεται,*) adn: *ἀποκρίνεται* Stef III 111
33, 27 (*παλαιοὶ*) adn: *πάλαι* Kall I 512, cf. add I 200, 8
36, 21 (*ἐσόμενον·*) adn: *ἐσόμενον,* Stef III 111
41, 1 (*βασιλέα,*) adn: *βασιλέα* Stef III 111
42, 5 (*πλώϊμος*) adn: *πλόϊμος* Kall II 523 his documentis usus: II 7, 5; 611, 23
44, 1 (*τῷ εὐπρεπεῖ λόγῳ*) adn: cf. add I 41, 7-8
51, 6 (*εἰσιτητὰ*) adn: *ἐσιτητὰ* Stef III 109
60, 23 (*ὑποκείμενα*) adn: *ἀποκείμενα* Kall II 510 his documentis usus: an 51, 10; aed 74, 19; 87, 4; 110, 11; 128, 18; 139, 25; 145, 11
67, 24 (*δὲ – τεῖχος*) adn: *τό⟨τε⟩ ἐδέσσης τεῖχος* Kall I 269 his documentis usus: aed 57, 12; 68, 14
70, 7 (*πλεῖστον*) adn: *ἐπὶ πλεῖστον* Kall I 269

75, 11 (ἀπορριπτοῦντες) adn: probat Kall I 248
76, 2 (οἷς) adn: ὅτι δὴ Stef III 109 his documentis usus: aed 9, 20; 28, 10; 127, 18
76, 10 (περὶ) adn: πρὸς (A) praefert Kall II 523 documentis usus II 503, 20, Isocr. IX 58
76, 19 (ὑποκείμενος) adn: ἀποκείμενος Kall II 511
77, 3 (γειτονεῖν.) adn: γειτονεῖν Stef III 111
79, 4 (πάλαι) adn: aut νῦν aut τῇδε scribendum censet Stef III 110
81, 22–25 (καὶ – ἐκρατύνατο) nota: cf. Downey 175
86, 3 (καλουμένη,) adn: καλουμένη Stef III 111
95, 10 (ὁμαλῷ) adn: cf. add I 174, 24; add II 553, 20
95, 16 (αὐτοῦ βασιλέως) adn: αὐτοῦ βασιλεὺς Stef III 110
98, 21 (ὁμαλῷ) adn: cf. add aed 95, 10
104, 26 nota: cf. Rubin Zeitalter Anm. 103
108, 1 (ὅσον) adn: ὅσον ⟨ἰσθμὸν⟩ supplet Stef III 110
129, 3 (γεγενημένον,) adn: γεγενημένον Stef III 111
136, 8 (ὑποκείμενον) adn: ἀποκείμενον (A) praefert Kall II 510
139, 4 (⟨ἦν⟩ – αὐτὴν) adn: ἡ ἀμφ' αὐτὴν ⟨ἦν⟩ Stef III 110
141, 19 (ἀνέστη) adn: ἀνέστησεν Kall I 269 his documentis usus: aed 143, 17, 144, 16
144, 1 (αὐτοῦ) adn: αὐτοῦ Stef III 111
145, 9 (καίπερ) adn: ὥσπερ Stef III 110
149, 27 (ἐρύματα,) adn: ἐρύματα Stef III 111
149, 30 (ἤδη) nota: cf. I 149, 4 et Stef III 111
153, 3 (αὐτῷ) adn: αὐτῷ Stef III 111
156, 17 (ἑκάστῳ) adn: ἑκαστάτω Stef III 109
159, 22 (πεσουμένοις) adn: πεσουμένη (sc. γεφύρᾳ) Stef III 110
176, 1 (ἔοικε,) adn: ἔοικε Stef III 111
184, 17 (βασιλεύς,) adn: βασιλεὺς Stef III 111
185, 6 (Τίγισις) nota: cf. I 476, 8

ADDENDA ET CORRIGENDA

Index nominum:
195 (Ἀναστασιούπολις) adn: 3. oppidum in Armenia situm, quod a se imperator Anastasius nominavit aed III 5, 5 (Stef III 110)
200 (Ἀρμενία) adn: Ἀ. ἡ μεγάλη (aed III 1, 17; 5, 1) Ἀ. ἡ ἄλλη (aed III 1, 17) Ἀ. ἡ ἑτέρα (aed III 3, 9) Ἀρμένιοι οἱ μικροὶ (aed III 4, 15)
208 (Βέβιος) adn: an Procopius ita scripserit, dubitat Buech 153
219 (Βύζας) : urbis traditur conditor aed I 5, 1
254 (Ἰουστινιανούπολις) adn: 4. urbem condidit Iustinianus aed III 5, 15 (Stef III)
318 (Τίγρης) adn: Τίγρις, Τίγριδος, Τίγριν scribendum censet Kall II 508, quia an et aed Τίγριν exhibeant

Index Graecitatis:
356 (ἐπικράτησις) adn: dominatio totius terrae (Kall I 266): VIII 14, 15; VIII 16, 13; VIII 23, 20; VIII 34, 3; V 1, 10; an 18, 3
371 (ὀλιγωρέω τι) adn: ὀλιγωρέω τινὸς scribendum censet Kall I 269, quia illud τι non dependeat ex ὀλιγωρεῖν
380 (ῥεφερενδάριος) adn: ῥαιφερενδάριος a codicibus et Suida traditum sed librariis corruptum putat Buech 153
387 (ὑγεία) adn: ὑγεία pro ὑγίεια omnibus in locis scribendum esse censet Kall I 269 his documentis usus: II 22, 37; VI 4, 30; aed I 7, 13 cf. etiam add II 334, 14
387 (ὑπεραίρω τινὰ) adn: addendum censet Kall II 519: I 7, 14; aed V 3, 6; aed VI 4, 19